Rossen tjïelte
Røros kommune

Årsrapport 2024

Rossen tjielte

Røros kommune

Innhold

Kommunedirektøren har ordet 4
Internkontroll 11
Avvik 12
Varsling 14
Tilsyn og revisjoner 14
Personvern 15
Informasjonssikkerhet 15
Avsluttende kommentar 16
Hva er sjekkliste? 16
Status sjekkliste 17
Økonomiske kommentarer 17
Totaloversikt økonomi 17
Sentrale inntekter 18
Finansinntekter og -utgifter 18
Sentrale inntekter, finans- og pensjonskostnader 19
Driftsområdene 20
Totaloversikt drift - fordelt på tjenesteområder 24
Handlingsregler 25
Handlingsregler vedtatt i økonomiplanen 25
Status for handlingsregler 25
KOSTRA analyse 28
KOSTRA hovedtall 29
Analyse av sentrale KOSTRAtall 29
Organisasjon 41
Kommunen som arbeidsgiver 45
Arbeidsgiverstrategi 45
Etisk standard 49
Kommunens tjenesteområder 53
Stab og støtte 53
Oppvekst 62
Helse og omsorg 100
Næring 122
Kultur 126
Tekniske områder 138

Kirkelig administrasjon 162
Oppfølging av vedtak og oppdrag 163
Oppfølging av politiske vedtak 163
Status oppdrag for kommunen 163
Behandlede saker Røros kommunestyre 164
Kilma- og bærekraftrapport 169
Klimastatistikk 169
Utslipp av klimagasser per kommune 169
Utslipp av klimagasser per år 169
Utslipp av klimagasser per innbygger 170
Klimaregnskap 174
Gjennomsnittlig klimafotavtrykk 174
Miljø og bærekraft: Gode løsninger lokalt - som også bidrar globalt 174
Samfunns- og befolkningsutvikling 177
Kommunen som samfunnsaktør 181
Fremtidens luftfart: Green Flyway 181
Verdensarv 182
Uthusprosjektet - bygningsvern og unik verdiskaping 184
Folkehelse og inkludering 187
Samisk forvaltningsområde 189
Regionalt samarbeid 192
Utvikling innen brann og redning 197
Inkluderingsarbeid 198
Utbygging av bredbånd 199
Kommunen setter pris på 200
Tom Johansen får miljøprisen 2024 202
Rådhuset tilbakeføres til gammel prakt 202
Beredskap og samfunnssikkerhet 203
Årsregnskap 205

Kommunedirektøren har ordet

Rørospulsen startet nede i grunnfjellet, frem av den har Rørosbyen vokst frem, og her skal den fortsatt slå sterkt. Pulsen i fjellet inkluderer alle fastboende, tilreisende og tilflyttende. Engasjementet, kulturen, dugnadsånden og stoltheten pulserer. Pulsen slår jevnt hele tiden, samtidig som den varierer i takt med arrangementer, årstider og samfunnsutvikling."

Røros bergstad ble innskrevet på UNESCOs liste over verdens kultur- og naturarv i 1980. I 2010 ble dette utvidet til å gjelde hele Røros Bergstad med Circumferensen. Det er et hovedmål i kommuneplanens samfunnsdel at hensynet til verdiene verdensarvstatusen hegner om, vil ligge som en overordnet og sektorovergripende forutsetning for all lokal samfunnsplanlegging og ressursforvaltning. I dette perspektivet ligger det en særegen mulighet som Røros kan bygge sin samfunnsutvikling på: Å verne om, å leve av, å leve med, å leve i - verdensarven. Dette gir unike rammer for menneskene som skal leve og bo her i dag og i framtiden.

I 2018 ble også Røros kommune / Rossen tjïelte samisk forvaltningskommune for språk og kultur. Dette ligger også som en overordnet verdi i kommuneplanens samfunnsdel og som skal ligge til grunn i den videre utviklingen av lokalsamfunnet og tjenestene vår.

Årsrapporten og digital plattform - utvikling

Årsrapporten er kommunedirektørens presentasjon av kommunens offisielle regnskap og årsrapport for kommunestyret. I årsrapporten redegjøres det for omfanget, kompleksiteten og oppnådde resultater i den kommunale tjenesteproduksjonen og for kommunen som samfunnsaktør.

Vi fortsetter arbeidet med å ta i bruk mulighetene som ligger i rapport- og analyseverktøyet Framsikt (digital plattform). Denne plattformen er også den samme som vi bruker for budsjett og handlings- og økonomiplan (HØP). Det er også tilgjengelig en egen politikermodul der politikerne kan utarbeide sine egne, alternative budsjettforslag. Plandokumenter og strategier produseres nå hovedsakelig i Framsikt. På denne måten skal vi etter hvert kunne se en rød tråd fra FNs bærekraftsmål, mål og strategier i de ulike vedtatte planene til de ender opp i ulike oppdrag og/eller økonomiske tiltak. Framsikt gjør det altså mulig for Røros kommune som organisasjon å synliggjøre arbeidet fra mål til handling, og å kunne være enda mer åpen om viktige prosesser. Dette er helt i tråd med kommunens mål om å være transparent. Det gjøres ulike grep i organisasjonen for å bygge opp under dette; bruken av Framsikt er et av de.

Framsikt er også godt tilrettelagt for å rapportere i henhold til kommunelovens § 25. Denne paragrafen setter klare krav til kommunedirektørens internkontroll og rapportering til kommunestyret. Minst en gang i året skal det gis en slik rapportering, naturlig nok som del av årsrapporten. Kommunedirektøren rapporterer på dette også i forbindelse med tertialrapporteringen. Det ligger en egen “fane” i Framsikt om internkontroll slik at informasjonen skal være lett tilgjengelig. Informasjonen er åpen for alle, og ikke minst overfor kommunestyret som har krav på å få denne rapporten, og for å sikre åpenhet ut i samfunnet.

Økonomi

Kommuneloven og regnskapsforskriften setter klare krav til kommunene om hvordan regnskapet skal føres, med tilhørende krav til at kommunedirektøren skal legge det fram i balanse, så langt det er mulig. Kommunedirektøren må gjøre de nødvendige avsetninger og disponeringer iht kravet, og eventuelle omdisponeringer kan først skje politisk når kommunestyret behandler regnskapet. Det er svært viktig at årsregnskapets resultat i størst

mulig grad samsvarer med prognosene som følger tertialrapporteringene, samtidig som et tilfredsstillende regnskap i størst mulig grad skal være i tråd med vedtatt budsjett.

Kommunens bokførte ikke reviderte årsregnskap viser et merforbruk på kr 40 119 238. Dette er et svært svakt resultat, og det vil ytterligere bidra til utfordringene med å sørge for at kommunen gjenvinner økonomisk balanse og blir meldt av Robek-listen. Driftsresultatet er i tråd med prognosen som ble lagt frem ved 2. tertial, med unntak av en bokført kostnad for amortisering av premieavvik pensjon på ca 3 millioner kroner som i prognosen ble beregnet til kroner 0,-. Det er i tillegg også større endringer på enkeltområder som ikke er tilfredsstillende opp mot prognosen i 2. tertial. Dette beskrives nærmere under økonomikommentarene og i de enkelte rammeområdene. Flere tiltak for å redusere merforbruket ble presentert i saken, men ingen kunne på en faglig forsvarlig måte gjennomføres med så rask effekt at det ville ha betydelig effekt på årsprognosen. Det ble i stedet prioritert å arbeide med ytterligere tiltak i tillegg til det allerede pågående arbeidet i 2024, med å etablere tiltak som kunne gi effekt i budsjettet for 2025. Det er gjort betydelige grep for å redusere budsjettavvik som har gitt effekt også i regnskapsåret 2024.

Jeg ønsker i tillegg å trekke fram følgende hovedbudskap med regnskap 2024 og den økonomiske situasjonen:

- Det positive resultatet for virksomhet Røros lærings- og veiledningstjeneste kamuflerer utfordringene som fortsatt er betydelige innenfor skole og barnehage. Resultatet for rammeområdet må derfor leses og forstås med dette som utgangspunkt. Dette er svært viktig for å forstå ressursutfordringene særlig Røros skole står i.
- Vi er svært sårbare overfor hendelsestyrte tjenester da vi ikke har et tilgjengelig disposisjonsfond, eller mer riktig beskrevet: Vi har ikke et tilgjengelig fond som skal brukes til nettopp å håndtere uforutsette hendelser.
- Likviditeten vår er svært dårlig og gir uttrykk for en økonomi som ikke er bærekraftig.
- Tekniske områder har et stort negativ resultat også for 2024 som i hovedsak handler om omstilling og prinsipper for bokføringer i forholdet mellom selvkostområder og de øvrige tekniske områdene. Dette arbeidet er høyt prioritert og svært viktig å få fullført i 2025 for å sikre nøyaktig budsjettering og kostnadskontroll.
- Det er i mange virksomheter gjort et svært godt og omfattende effektiviseringsarbeid i 2024. Dette kommer i skyggen av de overordnede svært svake tallene som leveres. Røros kommune har en lang vei tilbake til en bærekraftig økonomi, men en videreføring av arbeidet som er gjort av virksomhetene i kombinasjon med forhåpentligvis gunstigere rentebetingelser og fortsatt lavt investeringsnivå framover, vil være det som i årene som kommer bringer kommunen dit.

Det vises til nærmere og viktig redegjørelse for dette under kapitlet økonomiske kommentarer

Kommunens gjeld har økt raskt de siste årene. Den samlede gjeldsbelastningen ligger godt over den vedtatte handlingsregelen for gjeldens størrelse. Derfor er det med tilfredshet og med helt klare økonomiske mål, at investeringsnivået er tatt betydelig ned. Dette er samtidig et tegn på at vi over flere år har investert for framtiden; både for eldre, barn, helse, brann og beredskap. De investeringene som Røros kommune har foretatt, har i hovedsak vært helt nødvendige investeringer for å effektivisere tjenestene og imøtekomme framtidens behov for tjenester med bakgrunn i demografiutviklingen. Dette er omstillinger som er i tråd med nasjonale forventninger til kommunenes framtidige tjenesteleveranser, og i hovedsak har Røros kommune vært i forkant i dette arbeidet.

De særlige økonomiske utfordringene vi har hatt og som forsterket seg i 2023 og 2024 resulterte i et tomt disposisjonsfond, og likviditetsutfordringene våre er svært store. Dette vil kreve fortsatt vilje og evne til styring og omstilling i de nærmeste årene. Gjennomføring av egen

tiltaksplan sammen med oppfølging av reduserte rammer for 2025 og i tilhørende HØP-periode, er avgjørende for å lykkes med å få på plass en varig bærekraftig økonomi. Virksomhetene kjører på en svært stram line hvor det stadig letes etter og gjennomføres nye og innovative løsninger som skal bidra til å tilpasse tjenestene til brukernes behov og innenfor de til enhver tid gjeldende økonomiske rammevilkår. Et langt kommet tverrfaglig samarbeid, med involvering av medarbeidere og tillitsvalgte er i tillegg et godt fundament for å omstille og utnytte kompetansen på best mulig måte. Det er likevel fortsatt behov for større grep i tillegg til de pågående prosessene. Både vi og svært mange andre kommuner opplever også de samme driftsmessige utfordringene. Dette er blant annet spesifikke forhold knyttet til ressurskrevende helsetjenester, bl.a. innenfor rus og psykiatri. Dette er tema som fortsatt må løftes fram nasjonalt da det utgjør store utfordringer for kommunene, både personellmessig og økonomisk.

De økonomiske forholdene og utfordringene er imidlertid utfyllende beskrevet og illustrert i kapitlene som omhandler økonomi, og under tjenesteområdenes beskrivelser og vurderinger spesifikt. Kommunedirektøren ønsker samtidig å framheve samhandlingen med formannskapet, spesifikt i 2024. Det ble etablert arbeidsmøter om økonomi i hvert formannskap hvor det ble forberedt ulike tema til drøfting og oppfølging. Dette bidrar til økt felles virkelighetsforståelse, mulige tiltak blir bedre forankret og gis et bedre utgangspunkt for vurdering og gjennomføring også i kommunestyret. Dette er en styrke i omstillingsarbeidet vi står i.

Klima

Det vises til eget kapittel om klima- og bærekraftsrapport. Rapporten er hensiktsmessig for konkretiseringen og den direkte tilbakemeldingen på klimatiltakene som følges opp i henhold til klima- og miljøplanen. Det gir oss styringssignal på hvordan vi faktisk bidrar til oppfyllelsen av målene i klima- og miljøplanen, både i rørossamfunnet generelt og i organisasjonen spesifikt. Samtidig ligger det også en betydelig svakhet her da vi ikke har tilgang til lokalsamfunnets og sentrale aktørers klimaregnskap. Det er derfor ønskelig at vi kunne ha videreutviklet et klimaregnskap i fellesskap slik at vi faktisk ser hvordan det står til med måloppnåelse for klimautslipp i rørossamfunnet, ikke bare for organisasjonen. Organisasjonen har ikke i den store sammenhengen store utslipp, men det gjør det ikke mindre viktig å sette i verk tiltak.

Tallene viser samtidig at vi har relativt lave utslipp, men dette er også betinget av at vi ikke har en stor trafikkert veg som går forbi Røros. Vi har også et relativt lite landbruk, men uansett er utviklingen viktigere en tallene. Dette er i hovedsak bildet på hvilke utfordringer vi står overfor. Vi ser at vi har mange tiltak som er igangsatt, og vi må bare fortsette å ha sterk prioritering av og høg bevissthet om klima- og miljøtiltak framover. Vi må fortsette å motivere og motiveres av at det nytter, både i organisasjonen og Røros kommune og i rørossamfunnet som helhet.

Kommunens og organisasjonens arbeid med klima- og miljøplanen ligger til grunn for mange ulike tiltak, både internt i organisasjonen og ute i rørossamfunnet. Vi ser at det er avgjørende å ha god systematikk og struktur for virksomhetenes arbeid, ikke minst i en hektisk hverdag for alle ansatte. Det er mange som skal få et eierforhold til de ulike tiltakene, derfor er det så viktig at vi har engasjerte miljøkontakter som kan bidra inn i arbeidet. I virksomhetsplanene er det etablert flere miljøtiltak, så dette arbeidet tar stadig nye steg. Helt til slutt er det stor grunn til å framheve at alle virksomheter ble resertifisert i 2024 og i starten av 2025 i Miljøfyrtårnsertifiseringen.

Det vises for øvrig til eget kapittel om klima.

Samfunn

Røros står på Unescos verdensarvliste og blir ofte trukket fram som forbilledlig i forvaltningen av verdensarven. Svært mange aktører er med i dette arbeidet, mange samarbeidspartnere lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt gir sine bidrag til ivaretakelsen og formidlingen av det unike samfunnet vårt. Jeg viser i den sammenhengen til en egen nettside om Røros bergstad og circumferensen.

Røros kommune har også i 2024 arbeidet videre i tråd med utviklingen av samisk forvaltningsområde. Vi er med i et KS-nettverk sammen med andre forvaltningskommuner og har et godt samspill med Sametinget og Statsforvalter innen samisk område. Den strategiske utviklingsplanen gir et godt utgangspunkt for utvikling av samisk forvaltningsområde for både å arbeide målrettet og tiltaksorientert med dette. I 2024 ble det startet opp et arbeid med revidering av denne. Dette skal sees i sammenheng med lokal oppfølging av rapporten fra Sannhets- og forsoningskommisjonen, og utvalg for oppvekst har fått tildelt dette arbeidet fra formannskapet.

Planarbeidet, og spesielt de overordnede planene våre ble også gitt prioritet i 2024. Arbeidet med kommunedelplan Røros Bergstad fortsatte med prosessene fastsatt i planprogrammet, men framdriften ble utfordret da flere tunge reguleringsplaner tok uforutsett mye tid for planavdelingen. Prosessene fortsetter målrettet videre. Forutsigbare planer og godt kunnskapsgrunnlag for langsiktig utvikling av rørossamfunnet er avgjørende for at kommunen skal kunne utøve rollen som samfunnsaktør. Det ble også et prisverdig gjennombrudd i samhandlingen med BaneNor. Det førte til gjennomføringen av et mulighetsstudie av området sør for jernbanen som i sin tur førte til at BaneNor bevilget kr 9 mill til detaljplanlegging av to større områder knyttet til henholdsvis krysning av jernbanen ved Bergstaden hotell og tilgang til område sør fra Havsjøveien. Dette er et vendepunkt i et stort langsiktig arbeid med transformering av sentrumsområdet samtidig med sikkerhetsmessig behov for annen krysning av jernbanen. Dette arbeidet har også ikke minst betydning for næringsutviklingen i området og det pågående arbeidet med fremtidens næringspark i Havsjøveien. Både kommundelplan Røros bergstad, detaljreguleringene og fremtidens industripark henger sammen.

Kontaktpunktene mot næringslivet fortsatte også systematisk i 2024. Det betyr mye at vi har gode forbindelser mellom kommune og næringsliv som ikke minst gir bedre gjensidig informasjon og forutsigbarhet i felles saker, og der tema for videre utvikling av kommunen kan diskuteres. Den andre møteplassen er med hyttebefolkningen. For tredje år på rad har vi i forbindelse med julemarkedet gjennomført hyttemøte med stor oppslutning. Her kommer det opp viktige innspill til oss, samtidig som vi får informert om aktuelle temaer og saker vi står i som representanter for hyttebefolkningen selv er med på å påvirke innholdet i, i forbindelse med planleggingen av treffet.

Det vises for øvrig til kapitlet om kommunen som samfunnsaktør der det beskrives en rekke gode prosjekter og utviklingsarbeid. Dette handler hele tiden om å videreutvikle og skape forbindelser slik at vi som samfunn sammen trekker i ønsket retning.

Tjenesteutvikling

Tjenesteutviklingen i 2024 handlet i stor grad om å stabilisere, endre og redusere driften. Dette kan bety å redusere nivå på tjenestene, men det kan også innebære å arbeide bevisst med å endre både arbeidsprosesser og rutiner. Det skjer kontinuerlig arbeid med dette innenfor helse- og omsorgsområdet med vurdering av hvem som gjør hva i tjenesteproduksjonen, bruken av velferdsteknologi og samhandling mellom virksomhetene for å nevne hovedsatsinger i 2024. Men de største økonomiske tiltakene handlet om å avvikle avtaler med vikarbyrå, både for innleie av sykepleiere og leger. På slutten av 2024 var vi så å si alle slike avtaler sagt opp.

Parallelt med dette ble det startet opp et større endringsarbeid innenfor tekniske områder, da spesifikt innen bygningsdrift, kommunalteknikk og renhold som førte til redusert bemanning, men som samtidig er en pågående prosess inn i 2025. Gårsdagens løsninger er ikke alltid løsningen på morgendagens utfordringer, og det er viktig og nødvendig at vi både beholder og utvikler en kultur for innovasjon og endring. I den økonomiske situasjonen vi er i nå, er dette satt ekstra på prøve.

For oppvekstområdet, spesifikt innenfor skole, vurderer kommunedirektøren det som fortsatt svært krevende å navigere ressursene mellom store Røros skole og de to små grendeskolene. Dette er problemstillinger som det kontinuerlig følges nøye med på. Skolen jobber parallelt med kvalitetsutvikling og de årlige tilstandsrapportene har vist at det er god utvikling på flere områder. Kommunedirektøren er imidlertid bekymret for om vi greier å opprettholde og forbedre kvaliteten med utgangspunkt i ressurssituasjonen, også fordi det innenfor denne målgruppen blir flere med sammensatte og spesielle behov for ekstra tiltak (både barnehage og skole) som krever andre og økte ressurser. Dette gjelder også for SFO og barnehage.

Tjenesteutvikling i de ulike områdene som eksemplifisert ovenfor ble, sammen med barnevern, NAV, flyktningtjenesten, stab og støtte, kultur og brann og beredskap løftet fram i økonomiplanprosessen i 2024 og i formannskapets arbeidsmøter. På grunn av oppføringen på ROBEK-listen ble den ordinære måten å gjennomføre dialogkonferanse 1 og 2 på, tilpasset behovet den nye statusen ga. Derfor ble det ikke en dialogkonferanse 1 som endte opp med tre prioriterte områder, men som i stedet spilte opp til en videre prosess med handlings- og økonomiplan 2025-2028 med å få på plass en tiltaksplan tilhørende budsjett 2025 som Statsforvalteren stiller krav om. Statsforvalteren skal godkjenne budsjett med detaljert tiltaksplan og gjøre en lovlighetsvurdering av låneopptak.

I den sammenheng er det også viktig å vise til Statsforvalterens kommunebilde som gjennomføres i alle kommunene i en gang i valgperioden. For Røros sin del ble dette gjennomført i 2024. Statsforvalteren utarbeider en rapport over alle tilsynsområdene med sine vurderinger. Dette brukes som grunnlag i dialog med kommunen. Dette skjer i et møte hvor kommunedirektøren med sin ledelse og ordføreren med formannskapet møter Statsforvalteren med alle sine direktører / ansvarlige på områdene. Med bakgrunn i dialogen sluttfører Statsforvalteren sin endelige rapport i etterkant. De ulike områdene kategoriseres innenfor “svak”, “middels” og “god”.

Kommunestyret vedtok også verbalforslag for 2024. Disse kommenteres under eget område, sammen med oversikt og status over politiske vedtak for 2024.

Organisasjon

Røros har svært kompetente og dedikerte medarbeidere på alle nivå og innenfor alle tjenester, både lærlinger, nyutdannede og medarbeidere med verdifull kompetansebakgrunn og lang erfaring. Medarbeiderundersøkelsen viser at vi har en høy prosent som motiveres av den jobben de har, og det er svært gledelig. Røros kommune som organisasjon er i kontinuerlig endring og tilpasning for å kunne utnytte kompetansen på best mulig og mest effektive måte. Organisasjonen har gjennom flere år blitt godt trent i å tilpasse seg endrede rammevilkår. Dette, sammen med et omfattende lederutviklingsprogram som følges opp systematisk, gjør at ledelsen er rustet til å møte store endringer og utfordringer. Godt medarbeiderskap er avgjørende, og god systematikk for å bli enda bedre på dette, skal det arbeides videre med i 2025.

Et godt samspill med fagorganisasjonene og vernetjenesten er viktige medspillere i arbeidet med medarbeiderskap og samskaping. Mange år med strukturerte og faste møterarenaer mellom partene der gjensidig informasjon og drøftinger har stått sentralt, vil alltid komme spesielt godt til nytte i tider med utfordrende prosesser og der endringene skjer stadig raskere. Samfunnsutfordringene- og endringene setter rammer for oss kontinuerlig, og organisasjonen og rørossamfunnet er gjensidig avhengig av hverandre. Betydelig global uro og utfordrende tider stiller krav til systematisk arbeid med beredskap og samfunnssikkerhet. Det er også derfor i 2024 gjort tilpasninger for å forbedre og strukturere arbeidet på dette området med de ressursene vi har tilgjengelig.

Kommunedirektøren opplever også at det er grobunn for slitasje i organisasjonen på grunn av at eksterne og interne rammevilkår stadig endres, stadig raskere. Denne litt konstante situasjonen følges tett sammen med ledere og tillitsvalgte. En sentral indikasjon på dette er sykefraværet, både det kortsiktige og det langsiktige som i likhet med resten av kommune-Norge, innenfor enkelte bransjer er høyt. Det er likevel gledelig å se en viss positiv endring innenfor de nasjonale utvalgte bransjene som er utsatt for høyt sykefravær, dvs barnehage og pleie/omsorg. Der har det i hovedsak vært en reduksjon i sykefraværet i 2024. Det har vært og det skal fortsatt arbeides målrettet med dette i Røros kommune, parallelt med forebyggende arbeid og utvikling av arbeidsmiljøet. IA-utvalget (Inkluderende Arbeidsliv) der ulike samarbeidspartnere er representert, utarbeider årlige handlingsplaner som er sentrale i dette arbeidet. Sykefraværet for 2024 ligger ganske nøyaktig på landsgjennomsnittet, og totalt ligger vi ca på måltallet som ble satt for organisasjonen.

Kommunedirektøren vektlegger ulike perspektiver i utviklingen av organisasjonskulturen. En kultur for endring må kjennetegnes av mot, åpenhet og nysgjerrighet. Dette forutsetter både tillit, samarbeid og involvering, å kunne se muligheter og vise retning, evaluere og endre praksis. Derfor ønsker jeg også i denne årsrapporten å påpeke nødvendigheten av å beholde nok ressurser til utviklingskraft i Røros kommune slik at vi fortsatt kan fornye oss i tråd med et endret fremtidsperspektiv og stadige omskiftinger. For at vi skal få dette til må vi også arbeide videre med utviklingen av en kultur bygget på tillit der det skal være lov å gjøre feil, men der vi også lærer av våre feil. Får vi ikke det til i tilstrekkelig grad, vil vi miste verdifulle tilbakemeldinger fra våre medarbeidere og ledere som ønsker å prøve og feile for å bringe organisasjonen fremover, og dermed også tjenesteutviklingen vår. En slik kultur krever kontinuerlig næring, ikke minst i samspillet mellom politikk, administrasjon og arbeidstakerorganisasjoner.

Røros kommune med alle kompetente medarbeidere og ledere leverer et bredt spekter av gode tjenester til kommunens innbyggere og brukere. Tusen takk for alle viktige og meningsfulle timer dere legger ned på vegne av Røros kommune. Jeg vil også takke tillitsvalgte og verneombud for konstruktivt og tillitsfullt samarbeid.

En takk går avslutningsvis og også særskilt til de folkevalgte som gjør en stor innsats gjennom året til beste for kommunens innbyggere, i demokratiets tjeneste. Demokratiet må vi hegne om og løfte fram lokalpolitikere som velger å bruke sin tid på fellesskapet. I spissen for dette går ordføreren, og jeg takker for godt samspill og samarbeid i 2025.

Røros, 31. mars 2025

Kjersti Forbord Jensås

Tjïeltedirektööre / kommunedirektør

Internkontroll

Internkontroll

God internkontroll er en del av kommunens samlede styring og ledelse for å sikre leveranse av gode tjenester innenfor krav fastsatt i lover og forskrifter.

I den nye kommuneloven av 22. juni 2018 er kravet til kommunene om internkontroll skjerpet. § 25-1 sier:

"Internkontrollen skal være systematisk og tilpasses virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.
Ved internkontroll etter denne paragrafen skal kommunedirektøren:
- utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
- ha nødvendige rutiner og prosedyrer
- avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
- dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
- evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll"

Det er i tillegg en rekke bestemmelser i kommuneloven og særlover som kan knyttes opp mot internkontroll. Kommuner skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges.

Ledelse og styring i Røros kommune

Kommunens ledere skal gi retning og skape resultater innenfor de rammer som er vedtatt av kommunestyret. Ledere har ansvaret for å etablere og følge opp rutiner og systemer. Dette vil sikre god virksomhetsstyring, internkontroll og faglig forsvarlige tjenester til innbyggere og brukere av tjenestene. I dette arbeidet inngår ansvaret for å utvikle en kultur som fremmer gode arbeidsprosesser, læring, forbedring og utvikling.

Internkontrollen i Røros kommune har som mål å sikre:

- Målrettet og effektiv drift
- Etterlevelse av lover og regler
- Pålitelig rapportering
- Iverksetting og oppfølging av politiske vedtak

Systemet består av:

- Kvalitetssystemet Compilo med styrende dokumenter og rutiner
- Kvalitetssystemet Compilo med avvikssystem
- Kvalitetssystemet Compilo med ROS-modul for gjennomføring av ROS-analyser
- Budsjett- og analyseverktøyet Framsikt med plan- og rapporteringsmodul (måloppnåelse planer, økonomi og internkontroll)

Alle medarbeidere i Røros kommune skal være kjent med kommunens kvalitetssystem og aktuell tilgjengelig dokumentasjon. Virksomhetsledere skal i tillegg bruke Framsikt med de moduler som til enhver tid tas i bruk.

Målet i Røros kommune er å ha en høy etisk standard og en etisk forsvarlig forvaltning av menneskelige og materielle verdier. Røros kommune har i flere år hatt etiske retningslinjer, som i hovedsak har vært tilpasset ansatte. I 2021 vedtok kommunestyret i tillegg egne etiske retningslinjer for folkevalgte. De etiske retningslinjer legger til grunn allmenngyldige etiske verdier og normer.

Både ledere og folkevalgte har ansvar for at våre etiske retningslinjer følges opp, tilpasses og er kjent i eget ansvarsområde. For å sikre systematisk arbeid og refleksjon over etiske problemstillinger har Kommunedirektørens ledergruppe (KLG) etiske dilemmaer og ledertema jevnlig oppe til refleksjon som et bidrag i arbeidet for gode beslutninger og god praksis. Denne metodikken benyttes også i lederteam i kommunalområdene.

Viktige prioriteringer i 2024

Internkontrollen ble også i 2024, etter rutiner, fulgt opp blant annet med håndtering av innmeldte avvik, gjennomføring av kommunedirektørens vedtatte handlingsplan for internkontroll og eksterne tilsyn. Årlig handlingsplan for internkontroll utarbeides med bakgrunn i ulike tema som vi ønsker å se nærmere på, og disse blir ofte hentet ut fra avviksstistikken. Avvik og avvikshåndtering var ett av kommunedirektørens fokusområder i lederavtalene for 2024, som også er i henhold til kommunedirektørens oppdragsbrev til lederne for 2024.

I tillegg til dette skal kvalitetssystemet kontinuerlig oppdateres og forbedres med ajourhold av ulike styringsdokumenter. Med bruken av Framsikt virksomhetsmodul, sikres også kravet til internkontroll jf kommunelovens krav, § 25. Dette har preget arbeidet og systematiseringen av internkontrollarbeidet også i 2024. Sjekkliste er som del av dette etablert i ledelsen. Det rapporteres på sjekklisten ved hver tertial, sammen med ordinær tertialrapport for økonomi.

Avvik

Røros kommune skal til enhver tid legge til rette for tydelig ledelse og gode systemer for å unngå svikt i tjenestene og brudd på krav og rutiner. Når svikt skjer, har kommunen et system for å fange opp hendelser slik at vi reduserer risiko og har evne til forbedring og læring. Kommunen har også system for varsling og klager på vedtak.

Kommunedirektøren vektlegger åpenhet og god meldekultur i hele organisasjonen og legger derfor til rette for at virksomhetene/ansatte skal bli trygge på å melde avvik. Dette er avgjørende viktig for måloppnåelse, læring og forbedring. Vi ser at melding av uønskede hendelser, eller avvik, har ulike tradisjoner innenfor ulike tjenester. Kommunedirektøren har derfor ekstra oppmerksomhet på å øke meldegraden innenfor de tjenestene som vi per i dag mener melder for få avvik. Vi har derfor fokusert på avvikskulturen i virksomhetene, hvor det poengteres at melding av avvik er positivt for utvikling og forbedring av våre tjenester og et nyttig verktøy for risikobasert styring. Røros kommune har en økning på 17 % for innmeldte avvik fra 2023 til 2024 fra 824 til 962. Det kan ikke understrekes nok hvor viktig dette er for å kunne forbedre tjenestene våre til brukere og innbyggere. Vi ser også at det er tilfredsstillende resultat i oppfølgingen og lukkingen av avvik. Melding av avvik, oppfølging og lukking av de må henge sammen for å bygge tillit mellom den som melder og den som lukker - og at dette brukes aktivt i forbedringsarbeidet.

Avvikstatistikk er hentet fra Compilo, som er kommunen sitt kvalitet- og avvikssystem. Compilo gir oss mulighet til å lage sammenfatninger og avvikstatistikk som brukes aktivt av ledere i kontroll- og forbedringsarbeid.

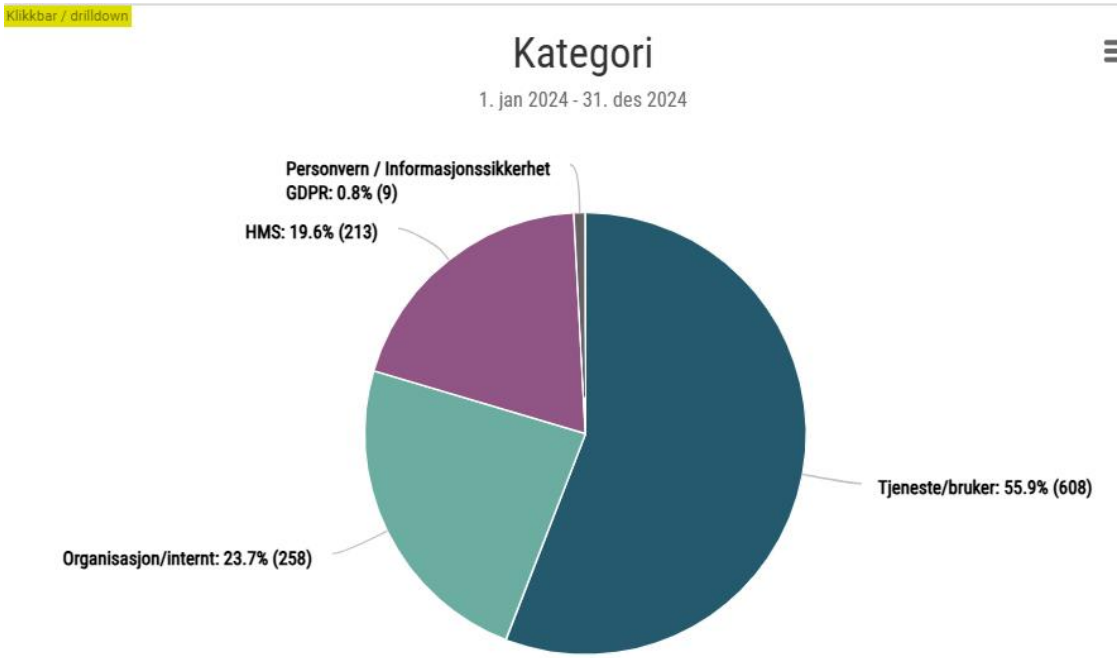

Når det rapporteres avvik, meldes disse i hovedkategorier. Figuren viser den prosentvise fordelingen, samt antall avvik i hver kategori.

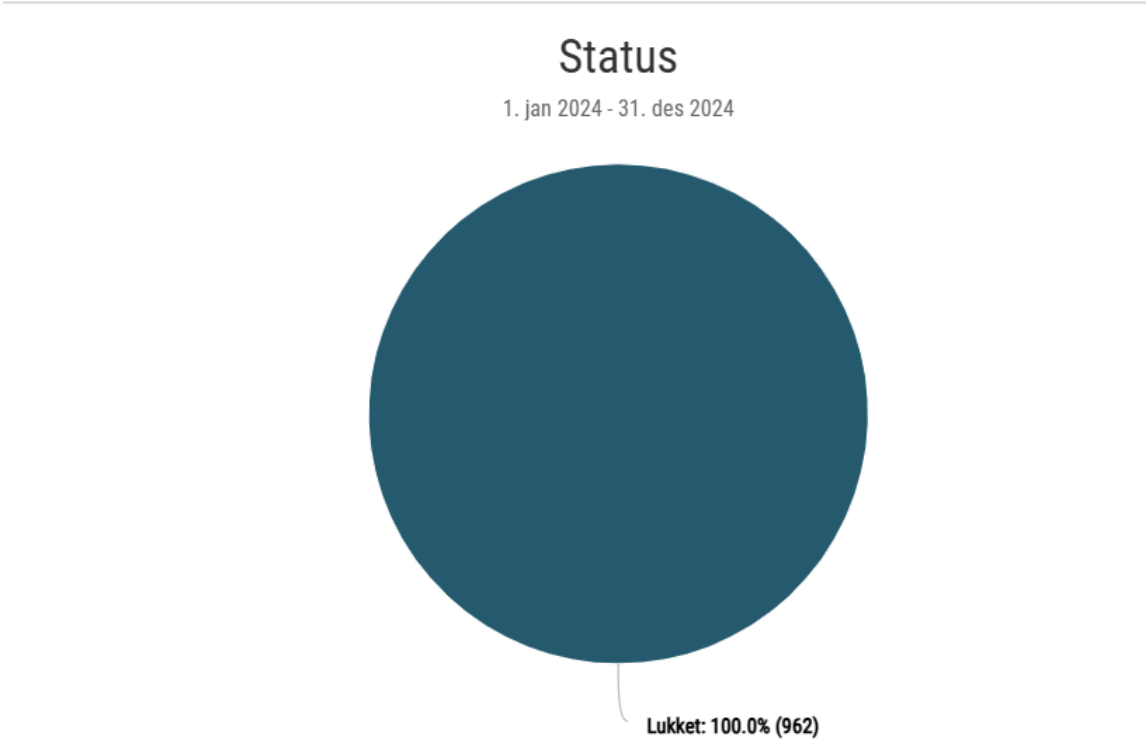

Status sier oss hvor mange av avvikene som er behandlet ferdig og lukket, og hvor mange som fortsatt er åpne.

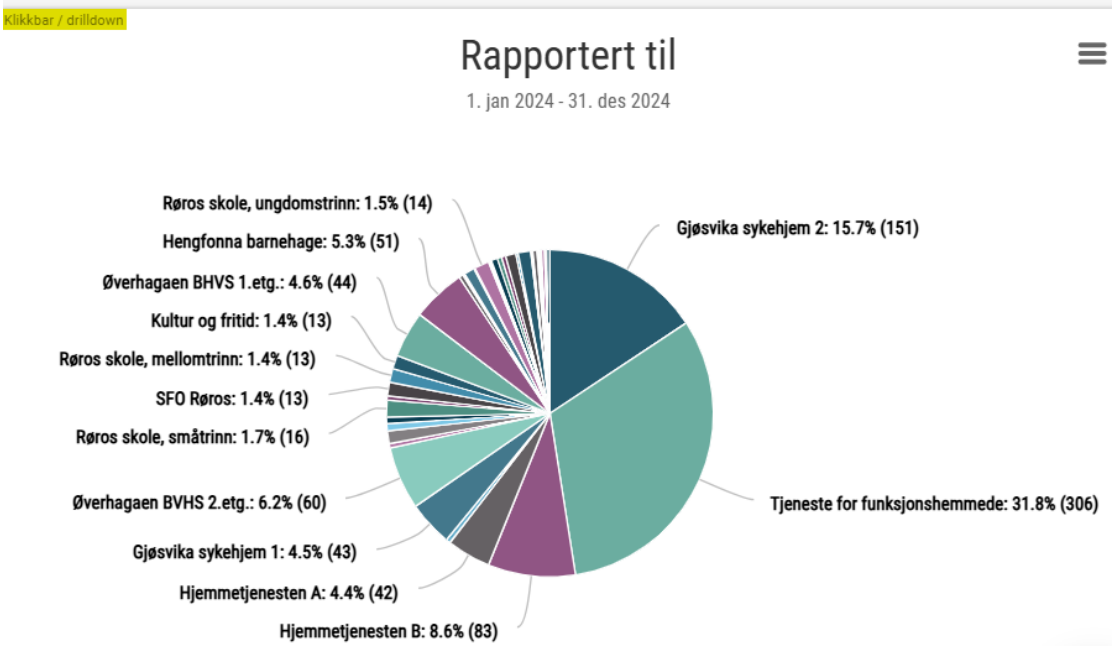

Avvik meldes alltid til nærmeste leder, og lukkes hovedsakelig på laveste mulig nivå. Ledere har mulighet til å videresende avvik på tvers mellom virksomhetene om det er hensiktsmessig. Figuren her viser hvor mange avvik som er meldt på de forskjellige avdelingene i kommunen, både prosentvis og i antall.

Varsling

Det er lagt til rette for at både ansatte og innbyggere kan varsle om kritikkverdige forhold. Dette har kommunedirektøren spesiell oppmerksomhet mot. I 2024 ble det ikke mottatt noen varsel i kvalitetssystemet.

Tilsyn og revisjoner

Røros kommune bruker rapporter og tilbakemeldinger fra tilsynsmyndigheter aktivt i sitt arbeid med systematisk oppfølging og forbedring av internkontrollen og tjenesteytingen generelt.

<u>Eksterne tilsyn</u>

I 2024 har det vært følgende tilsyn og revisjoner fra eksterne:

Enhet	Tilsynsmyndighet	Resultat
Røros kommune verksted	Statens vegvesen	5 avvik

Alle avvik er rettet, og lukket av Statens vegvesen.

Internrevisjon

Det er gjennomført internrevisjon på følgende områder i 2024:

- HMS- gjennomgang av stoffkartotek skole

Alle avvik avdekket i internrevisjonene er lukket.

Personvern

Kommunen er i sine tjenester en viktig behandler av personopplysninger, og etterlevelse av regelverk på området har høy prioritet. Ansvaret for hver enkelt databehandling i kommunen ligger i kommunes lederlinje. Kommunen har i tillegg etter regelverket oppnevnt et personvernombud som har som oppgave å påse at vurderinger om personvern blir ivaretatt. Før nye behandlinger av personopplysninger skal kommunen utarbeide en konsekvensvurdering for personvern, også kalt DPIA.

I 2024 er det gjennomført og godkjent DPIA for følgende behandlinger:

Ingen nye DPIA er ferdigstilt i 2024, men det jobbes med DPIA sammen med Røros skole, i forhold til bruk av Chromebook og Google -tjenester. Dette er et stort nasjonalt prosjekt som KS driver.

Når det gjelder en av de største behandlingene vi har i kommunen, innføring av Helseplattformen, er dette ivaretatt fra Helseplattformen sentralt. Grunnen til dette er at Helseplattformen står som ansvarlig databehandler/dataansvarlig for alle personopplysninger som behandles i løsningen. Dette er hjemlet i et enkeltvedtak og i kommunens tjenesteavtale. Kommunens personvernombud holdes løpende orientert fra Helseplattformen om ev. avvik og endringer.

Informasjonssikkerhet

Informasjonssikkerhet er nært knyttet mot personvern, men fokuserer mer på organisasjoners overordnede prosesser og rutiner rundt sikring av informasjon og tjenester.

I arbeid med informasjonssikkerhet er det viktig å kunne avdekke og håndtere både kjente og ukjente sikkerhetshendelser gjennom gode rutiner og beredskapsplaner.

De prioriterte områdene er

- Konfidensialitet
    - sørge for at informasjon kun er tilgjengelig for de som har blitt gitt tilgang til informasjonen
- Integritet
    - sørge for at informasjon i IT-systemer alltid forblir korrekt med hensyn til hvordan den ble lagret eller sendt
- Tilgjengelighet
    - sørge for at informasjon og systemer alltid er tilgjengelig

Informasjonssikkerhetsarbeidet i Røros kommune er organisert - og utføres - i henhold til gjeldende strategi for informasjonssikkerhet som er beskrevet i Compilo.

I 2024 har vi blant annet gjennomført følgende tiltak innenfor områder knyttet mot informasjonssikkerhet:

- ROS-analyser ved innføring av nye løsninger
- Stadig bedre oversikt over enheter (PCer, telefoner mm.) i bruk mot kommunale systemer
- Økt grad av automatisert tilgangstyring til ulike fagsystemer
- Sikkerhet er sentral del i alle IT-anskaffelser
- Intranettet er utvidet, også med mer informasjon om informasjonssikkerhet

Avsluttende kommentar

Kommunedirektørens vurdering er at kommunen har etablert internkontroll med mål om å levere lovlige og forsvarlige tjenester til innbyggerne. En viktig indikator for betryggende kontroll er i hvilken grad formaliserte systemer, styrende elementer og rutiner etterleves. Den etablerte internkontrollen skal fungere etter lovens krav, og det er tilrettelagt for en systematisk tilnærming for etterlevelse. Internkontroll er også i 2024 satt på dagsorden både overfor ledere og politisk ledelse blant annet i tertialrapporteringen. Dette arbeidet inneholder også arbeid med utvikling av organisasjonskulturen slik at den skal være preget av åpenhet og med trygghet for at det skal være lov å gjøre feil. Hvis vi ikke oppnår å ha en slik kultur, vil vi ikke kunne få tak i de områdene som ikke fungerer. Dette er et arbeid som aldri tar slutt, og hvor vi alltid må være i kontinuerlig forbedring. Parallelt med dette vurderes behov og prioritering av kompetanse innen arbeidet med informasjonssikkerhet og beredskap. Det er raske og omfattende endringer i samfunnet som gjør at vi hele tiden må vurdere hvor oppmerksomheten skal være og hvor ressursene skal settes inn.

Hva er sjekkliste?

Kommunen bruker sjekklister i Framsikt for en bedre visualisering av virksomhetenes internkontroll. Denne sjekklisten kommer i tillegg til andre rutiner og kontroller.

Sjekklisten visualiserer hvordan det jobbes med internkontroll i alle virksomheter, og i denne figuren ser vi på samlet status for hele kommunen. Hver enkelt virksomhet får en sjekkliste med spørsmål innen områdene:

Gjennomførte ROS-analyser- Inndelt i kategoriene tjenesteproduksjon, HMS, kvalitet på tjenester og forvaltning, personvern og informasjonssikkerhet.
HMS og arbeidsmiljø- Bruk av risikovurderinger og avvikhåndtering som grunnlag for læring, gjennomføring av vernerunder og møter i arbeidsmiljøgrupper.
Ledelsens årlige gjennomgang- Evaluering av internkontroll sammen med ansatte, medarbeidersamtaler, innbyggerdialog , 10-faktorundersøkelse og revisjon av prosedyrer.
Lovkrav og rutiner - Behandlingsprotokoll for personopplysninger er oppdatert, virksomhetens kjennskap til aktuelle lover og forskrifter, faglige og administrative rutiner kjent, oppdatert og

etterlevd.
Opplæring - Opplæring i risikofylt arbeid og stoffkartotek, bruk av opplæringsplaner, lovpålagt opplæring i HMS for ledere og verneombud.
Tilsyn og avvikhåndtering - Virksomhetens status på eksterne og interne tilsyn, systematisk bruk av avviksystem.

Status sjekkliste

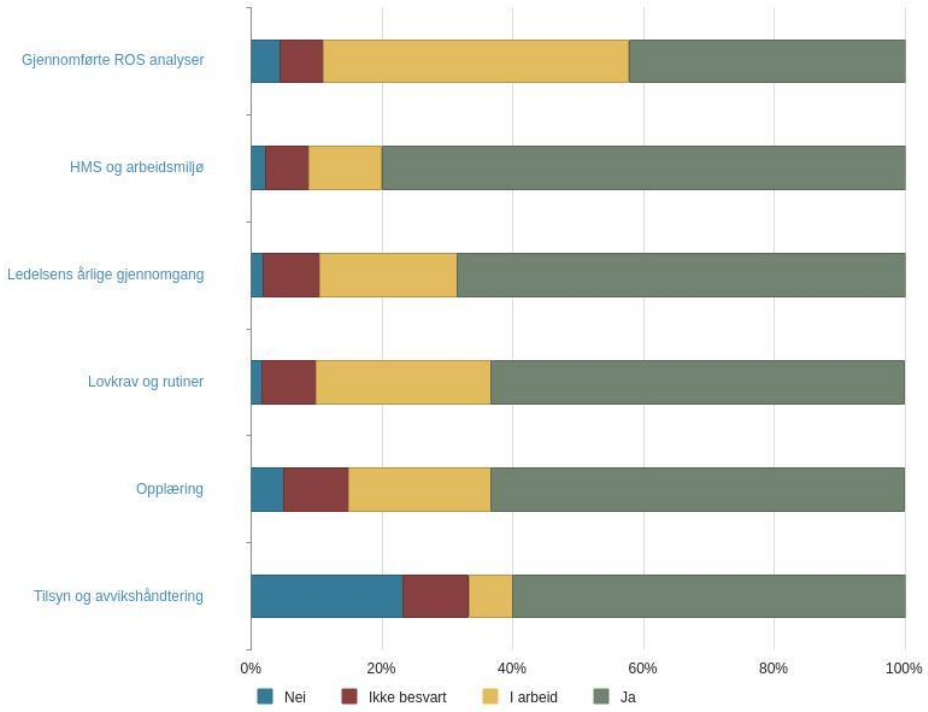

Økonomiske kommentarer

Totaloversikt økonomi

Beløp i 1000

	Regnskap i fjor	Oppr. bud.	Rev.bud. 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sentrale inntekter	-418 027	-457 138	-457 138	-447 772	-9 366	-2,0 %
Sentrale utgifter	-43 749	-7 221	-7 221	-46 438	39 217	543,1 %
Netto finansutgifter og inntekter	60 955	64 572	64 572	72 965	-8 393	-13,0 %
Avsetninger og årsoppgjørsdisposisjoner	-14 805	-24 744	-24 744	-24 549	-195	-0,8 %
Til disposisjon	**-415 626**	**-424 531**	**-424 531**	**-445 794**	**21 263**	**5,0 %**
Stab og støtte	61 309	64 977	64 977	66 899	-1 922	-3,0 %
Oppvekst	111 839	114 928	116 215	109 170	7 045	6,1 %
Helse og omsorg	212 895	185 450	185 450	198 720	-13 270	-7,2 %
Kultur	24 557	23 841	23 841	25 682	-1 841	-7,7 %
Tekniske områder	51 804	31 869	31 869	48 419	-16 549	-51,9 %
Kirkelig administrasjon	3 464	3 464	3 464	3 464	0	0,0 %
Finans	-12 094	0	-1 286	33 560	-34 845	-2710,4 %
Sum disponering	**453 775**	**424 531**	**424 531**	**485 913**	**-61 383**	**-14,5 %**
Merforbruk +/mindreforbruk -	**38 149**	**0**	**0**	**40 119**	**-40 120**	**0,0 %**

Sentrale inntekter

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr
Frie disponible inntekter				
Skatt på inntekt og formue	-174 045	-215 334	-187 741	-27 593
Ordinært rammetilskudd	-213 375	-204 653	-227 387	22 733
Skatt på eiendom	-28 440	-35 150	-37 292	2 141
Andre generelle statstilskudd	-2 166	-2 000	-2 697	697
Sum Frie disponible inntekter	**-418 027**	**-457 138**	**-455 117**	**- 2 021**

Finansinntekter og -utgifter

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr
Finansinntekter/-utgifter				
Renteutgifter og andre finansutg	35 872	38 822	48 396	-9 574
Renteinntekter og utbytte	-5 768	-6 400	-9 272	2 872
Avdrag på lån	30 852	32 150	33 841	-1 692
Sum Finansinntekter/-utgifter	**60 955**	**64 572**	**72 965**	**-8 393**

Sentrale inntekter, finans- og pensjonskostnader

Kommunens bokførte ikke reviderte årsregnskap viser et merforbruk på 40 119 238, dette er et svært svakt resultat, og det vil ytterligere bidra til utfordringene med å sørge for at kommunen gjenvinner økonomisk balanse og blir meldt av Robek-listen. Driftsresultatet er helt i tråd med prognosen som ble lagt frem ved 2. tertial, med unntak av en bokført kostnad for amortisering av premieavvik pensjon på ca 3 millioner kroner som i prognosen ble beregnet til kroner 0,-

Etter revisjon av årsregnskapet er det påpekt endringer som utgjør det som defineres som vesentlige endringer. Disse kom inn på et så sent tidspunkt at det ikke var mulig å korrigere dem i årsregnskapet for 2024. Endringene gikk ut på at det er funnet investeringsutgifter i 2023 og 2024 som må defineres som driftskostnader og flyttes til driftsregnskapet. Dette er i all hovedsak knyttet til kostnader rundt digitaliseringsprosjekter samt mindre utgifter i øvrige prosjekter. Beløpet utgjør kr 4 688 481,- ekskl. mva. Dette beløpet vil blir korrigert i regnskapet for 2025. Dette er beskrevet i note 14 i årsregnskapet.

På tross av liten forskjell mellom prognose og endelig årsresultat på kommunenivå, var det interne avvik mellom de enkelte rammeområdene sine prognoser og endelige regnskapsresultat. Spesielt gjelder dette for oppvekstområdet hvor svært store inntekter innen Røros lærings- og voksenopplæringstjeneste (RLVT) ga et mye bedre resultat enn prognostisert. For tekniske områder som fikk et merforbruk på ca 16 millioner kroner, skyldes omlag 11 millioner effekter av endrede selvkostberegninger.

Det er i mange virksomheter gjort et svært godt og omfattende effektiviseringsarbeid i 2024, selv om dette forsvinner litt i de overordnede svært svake tallene som leveres. Innen pleie og omsorg har merforbruket for eksempel gått fra 47,6 millioner kroner i 2023 til 13,3 millioner kroner i 2024. Netto kostnad er i 2024 er 14 millioner kroner lavere enn i 2023 på tross av sterk lønns- og prisvekst i året. Innen skolere og barnehagene har også merforbrukene blitt omlag halvert fra 2024 til 2024. Virksomhet for Brann og beredskap hadde i 2023 et betydelig merforbruk mens det i 2024 leveres et lite mindreforbruk når kalkulatoriske resultateffekter fra selvkostområde feiing holdes utenfor. Tekniske områder har det største merforbruket i 2024, men også her finnes det store, underliggende endringer som vil gi positiv resultateffekt i 2025 og årene som kommer. Spesielt gjelder dette for virksomhet for Bygningsadministrasjon og drift, her er kostnadene redusert med ca 6 millioner kroner fra 2023 til 2024, samtidig som at merforbruket er halvert. Røros kommune har en lang vei tilbake til en stabil økonomi, men en videreføring av arbeidet som er gjort av virksomhetene sammen med forhåpentligvis gunstigere rentebetingelser vil være det som i årene som kommer bringer kommunen dit.

Kommunens regnskap består av kostnader til alle driftsområder. I tillegg kommer finansområdene, som består av rammetilskudd, skatteinngang og finansutgifter/inntekter samt de overordnede pensjonskostnadene, premieavvik og amortisering av premieavvik. Samlet viser regnskapet for sentrale inntekter og utgifter et merforbruk på ca 10,4 millioner kroner. De største årsakene til dette avviket er ca 5 millioner kroner i lavere skatteinngang enn budsjettert. Dette på tross av ekstra rammetilskudd på ca 5 millioner kroner som ble bevilget på slutten av 2024. Videre betalte vi ca 11 millioner kroner mer enn budsjettert i renter og avdrag for året. Dette fordeles på 9,5 mill i avvik renter og 1,7 mill i avvik avdrag. Avdragsbetaling for kommunen er et beregnet beløp som baserer seg på samlet gjeld og avskrivninger på eiendeler ved årsskiftet. Dette betyr at dette er en verdi som til en viss grad må anslås når budsjettet legges på høsten.

Premieavvik pensjon (som i 2023 utgjorde en inntektsføring på ca 40 mill.) ble bokført til en kostnad på 3,3 millioner kroner. Merforbruket ble videre redusert med 5,3 millioner kroner grunnet lavere avskrivninger enn budsjettert. Disse avvikene, men unntak av pensjons-effekten er i tråd med prognosen som ble lagt frem ved behandling av regnskap for 2. tertial. Inntekter

fra eiendomsskatt ble for året 1,2 millioner kroner høyere enn budsjettert. Dette skyldes ikke økning i skatten på det enkelte bygget, men et større samlet skattegrunnlag enn forutsatt i budsjettet.

Reduserte rentesatser vil være et viktig bidrag for å redusere de økonomiske utfordringene vi ser, men det er lite trolig at dette vil gi betydelige positive effekter i 2025. Budsjettet for 2025 er lagt med forventninger om en svakt redusert rente i forhold til 2024. Slik rentemarkedene ser ut per mars 2025, er det ikke usannsynlig at vi i løpet av 1. halvår må endre rente-prognosene, og dermed øke budsjettet for renteutgifter for 2025.

Finanskostnader har de siste årene blitt en svært betydelig belastning for kommuneøkonomien. En betydelig nedgang i nye låneopptak samt reduksjon av eksisterende gjeld vil være et helt nødvendig tiltak for å bedre den økonomiske situasjonen på sikt.

De økonomiske utfordringene, både grunnet finanskostnader og andre kostnader legger sterkt press på driftslikviditeten vår, og om ikke kontantstrømmen forbedres raskt og betydelig (flere kroner inn i bank en ut av bank), vil det i løpet av våren 2025 være behov for å øke kommunens driftskreditt med minimum 40 mill. kroner for å sikre at betalingsevne opprettholdes i måneder hvor store periodiske utbetalinger som pensjon og låneavdrag betales. En slik økning av driftskreditt vil i noen grad øke finanskostnadene våre, men samtidig har vi som kommune et ufravikelig krav om å alltid være betalingsdyktig for våre løpende forpliktelser.

Avvikskommentarer for rammeområde

Driftsområdene

I kommunens budsjett for 2024 ble det planlagt at ca 24 millioner kroner måtte brukes av disposisjonsfond, for å finansiere drift. Kommunedirektøren beskrev i sine budsjettkommentarer at dette var et tegn på at kommunens økonomi var kritisk svak, og at betydelige endringer måtte gjøres for å unngå en Robek-innmelding.

Ved fremleggelse av regnskapsrapport for 2. tertial 2024 viste prognosene betydelige merforbruk i enkelte tjenesteområder, høyere rentekostnader samt lavere forventede skatteinntekter enn budsjettert. Samlet var det forventet rett i underkant av 37 millioner kroner i merforbruk. Flere tiltak for å redusere merforbruket ble presentert i saken, men ingen kunne på en faglig forsvarlig måte gjennomføres med så rask effekt at det ville ha betydelig effekt på årsprognosen. Det ble i stedet prioritert å arbeide med ytterligere tiltak i tillegg til det allerede pågående arbeidet i 2024, med å etablere tiltak som kunne gi effekt i budsjettet for 2025. Det er gjort betydelige grep for å redusere budsjettavvik som har gitt effekt også i regnskapsåret 2024. Avtaler med helsevikarbyråer er avsluttet, flere virksomheter har både redusert bemanning og unnlatt å ta inn vikarer med sykdom og annet fravær. Det er også gjort løpende vurderinger av alle ikke-driftskritiske innkjøp i alle virksomheter.

Ved årsavslutning bokføres det at merforbruk på 40,1 millioner kroner, ca 3,5 millioner kroner høyere enn hva som ble lagt frem i prognosen ved 2. tertial. Hovedårsaken til at resultatet ble svakere enn prognose, var at det ved årsslutt ble bokført et negativt premieavvik pensjon på 3,3 millioner kroner. Dette ble anslått til å bli bokført med kroner 0,- ved 2. tertial. Det er også store avvik mot prognose på rammeområdene teknisk og oppvekst. Disse avvikene er henholdsvis negative og positive, og oppveier hverandre slik at totalavviket blir omlag i tråd med prognose. Kommunedirektøren vil jobbe med en styrking av arbeidet med utarbeidelse av prognoser for å sørge for at slike avvik ikke skal få såpass store effekter i framtiden

Selv om kostnad premieavvik ble noe høyere enn budsjettert, er de samlede totale lønnskostnadene for 2024 6,4 millioner kroner **lavere** enn budsjettert. Dette skyldes i hovedsak at det ikke har vært mulig å ansette leger ved legesenteret (6,7 millioner kroner i lønnsutgift er erstattet med innleie, som ikke bokføres som lønn). Likevel, justert for dette, har vi i 2024 forbrukt 300 000 mer enn budsjett i et samlet lønnsbudsjett på 434,2 millioner kroner. Dette betyr et avvik på 0,06%.

I årsregnskapet er selvkostområdene vann, avløp og renovasjon bokført med et underskudd på 2,2 millioner kroner, mens det i budsjettet var forventet et overskudd på 1,6 millioner. Dette avviket på 3,8 millioner kroner vil dekkes inn i 2025 og påfølgende år, men reglene for bokføring av selvkostområder tillater ikke at denne fremtidige inntekten tas inn i årets regnskap. Dette betyr at kommunens driftsregnskap bokføres med et resultat som er 3,8 millioner kroner svakere enn hva ordinær drift tilsier. Dette merforbruket vil automatisk dekkes inn i kommende års gebyrinntekter.

Det reelle merforbruket som skyldes drifts- og finanskostnader er dermed 40,1 -7,1 = 33 millioner kroner om vi justerer for effekten av premieavvik (3,3 mill), som er helt utenfor vår kontroll, og effekt fra VAR-områdene (3,8 mill). Dette er en svak forbedring av driftsøkonomien fra 2023, men også et godt bilde på hvor store tiltak som er satt i gang i 2025 for å snu dette til et budsjettert overskudd på 10 millioner kroner i 2025.

For finansområdet ble det i årsprognosen forventet merforbruk på til sammen 12 millioner kroner grunnet i forventede høyere finanskostnader og lavere sentrale inntekter enn budsjettert. På grunn av ca 5 millioner kroner i ekstra rammetilskudd for 2024, ble dette merforbruket på 10 millioner kroner, men på grunn av det tidligere nevnte premieavviket, ble det samlede merforbruket innen finansområdet 13,6 millioner kroner, 1,6 millioner kroner høyere enn forventet.

I henhold til kommunelov og regnskapsforskrift, skal kommunens regnskap legges frem for politisk behandling i balanse, så langt dette er mulig. Dette betyr at kommunedirektøren skal bruke og eventuelt tømme disposisjonsfond for å dekke inn merforbruk. Det var i budsjett 2024 allerede vedtatt at en betydelig del av disposisjonsfondet skulle disponeres for å finansiere budsjett 2024, så det har dermed ikke vært mulig å redusere merforbruket med bruk av fond. Regnskapet legges uansett frem i balanse, da udekket merforbruk overføres til balansekonto for udekket merforbruk. Det må så vedtas inndekning av merforbruket i kommunestyrets behandling av årsregnskapet. Om det vedtas en inndekning på mer enn 2 år, vil dette medføre at kommunen meldes inn på Robek-listen. Da Røros allerede står på denne listen, har dette til en viss grad kun en akademisk betydning for videre saksbehandling. Kommunedirektøren vil behandle dette spørsmålet nærmere i saksfremlegget som følger årsregnskap og -rapport til politisk behandling.

Røros, som de fleste andre kommuner, har i flere år frem til starten av 2023 vært i en situasjon hvor inntekter man ikke har kontroll over (skatt, premieavvik pensjon, lave lånerenter) har endt opp langt høyere enn budsjett. Dette har over tid maskert til dels dramatiske budsjettavvik på kostnadssiden. Det er i årsrapporter over flere år blitt pekt på at regnskap er avlagt i balanse eller med overskudd, i stor grad på grunn av slike eksterne inntekter eller kunstig lave finanskostnader.

Dette snudde i 2023 og det er usedvanlig mange usikkerhetsfaktorer i verdenen rundt oss nå. Flyktningestrømmer, krig i Europa, klimakrise, og en fullstendig uforutsigbar økonomisk politikk i verdens viktigste finansmarked, USA, med påfølgende usikre finansmarkeder betyr at det nå er viktigere enn noe gang å se forbi bunnlinjen i regnskapet, og ta inn over seg risikoen som ligger i kostnadsutviklingen for de kommunale tjenestene. Dette kommer på toppen av et helt konkret

behov for å bedre driftsresultatene for å få tilbake det økonomiske handlingsrommet som innmeldingen på ROBEK-listen viser at vi per nå ikke har.

Sentraladministrasjonen

I 2024 hadde sentraladministrasjonen samlet sett et merforbruk på ca 1,9 millioner kroner. Merforbruket skyldes i hovedsak høyere overføringer til private barnehager som var 2,7 millioner kroner høyere enn budsjettert. Som følge av at de har kunnet tatt inn flere barn enn vi forventet da budsjett for 2024 ble lagt. Videre har kommunen måttet betale ut ekstra driftstilskudd for årene 2022 og 2023 etter en dom i Høyesterett. Røros er kun en av mange kommuner som er omfattet av denne saken, og det er ikke forventet at slike etterbetalinger vil være et tema i kommende år.

Kostnader for politisk administrasjon har bidratt med 433' til merforbruket. Dette skyldes større utgifter til møtegodtgjørelse, reisekostnader og KS-kontingent enn budsjettert. Det ble i budsjett for 2024 gjort et betydelig arbeid for å justere budsjettene for dette rammeområdet for at det i større grad skal reflektere de faktiske kostnadene som blir belastet området gjennom året.

Oppvekst

Rammeområdet for oppvekst viser for 2024 et samlet mindreforbruk på rett i overkant av 7 millioner kroner. Bak dette tallet ligger det betydelige variasjoner hos virksomhetene som er en del av dette rammeområdet. Skolene har et merforbruk på 3,5 millioner kroner, barnehagene 3 millioner kroner, og NAV 0,6 millioner og barnevern 0,4 millioner. På den annen side har Røros lærings- og veiledningstjeneste et mindreforbruk på hele 14,6 millioner kroner.

Hovedårsaken til merforbruket i skolene er lønnskostnader, og spesielt er det lønnskostnader knyttet til å ha tilstrekkelig bemanning for å dekke lærernorm ved Røros skole (2 millioner kroner) som er hovedårsak til merforbruk. For barnehagene er en kombinasjon mellom høyere lønnskostnader enn budsjettert og 1,7 millioner kroner i utgifter til kjøp av tjenester for barn med behov for spesiell oppfølging fra Rytrøa i Os kommune

På generell basis har det over tid vært svært vanskelig å drive Røros skole og barnehagene i kommunen innenfor vedtatte budsjettrammer, og en effektivisering av kostnadsstruktur i både barnehager og skoler er fortsatt helt nødvendig.

Merforbruk i virksomhet NAV skyldes i hovedsak at stønadsutbetalinger har blitt høyere enn budsjettert. Dette har vært en kjent trend som startet i 2023 og som også er beskrevet i tertialrapporter. Det er likevel viktig å merke seg at avviket i 2024 er betydelig lavere enn hva det var i 2023.

Avviket innen barnevern skyldes hendelsestyrte kostnader til barnevernstiltak. Barnevern er i likhet med andre hendelsestyrte virksomheter vanskelig å budsjettere da det i løpet av et år kan både komme til og falle bort behov.

RLVT bokfører som nevnt et betydelig overskudd. Dette skyldes i all hovedsak mottatt integreringstilskudd for et stort antall flyktninger. Dette tilskuddet skal brukes mottak, utdanning og integrering av flyktninger. Når flyktningene ankommer sent på året, vil tilskudd for et helt års bosetting bokføres i året de kommer, men ikke bli brukt for påfølgende år. Flyktningemottak er derfor ikke en varig inntektskilde for kommunen, og hvis/når antallet nye flyktninger går ned, vil inntektene fra integreringstilskudd gå ned, mens forpliktelsene vi har til de som allerede er tatt i mot vil bestå. Man må altså være forberedt på at denne virksomheten i fremtiden kan oppleve like store underskudd som de når ser overskudd.

Det er overordnet viktig å ikke se på det gode resultatet for rammeområdet som et tegn på at de økonomiske utfordringene i området er løst. Alle virksomheter viser en forbedring mot regnskapet i 2023, men utfordringene er fortsatt svært store, spesielt innen skole og barnehage. Disse utfordringene ble nøye behandlet i HØP 2025-2028, og det vil kreves betydelige tiltak i rammeområdet for å oppnå en reell budsjettbalanse.

Helse og omsorg

Helse og omsorg hadde i 2023 omfattende økonomiske utfordringer, og bokførte samlet et merforbruk på hele 47,6 millioner kroner. I 2024 er utfordringene fortsatt store, men merforbruket er redusert til 13,3 millioner. Samlede kostnader for året er hele 14 millioner kroner lavere enn hva de var i 2023, selv om flere yrkesgrupper i området har hatt en relativt god lønnsutvikling. Dette viser at de omfattende tiltakene som er satt inn har virket. Ytterligere innsparinger er vedtatt for 2025, og arbeidet med kostnadskontroll og innsparinger har svært høy prioritet. Av det samlede merforbruket i rammeområdet, kommer 7,6 millioner kroner fra virksomhet Helse, og skyldes innleiekostnader knyttet til enkeltbrukere, i tillegg til innleie av leger. Leger kommer på plass i 2025, og endringer i brukerbehov og -tjenester gir gode signaler om at kostnadene vil reduseres i tråd med budsjett i 2025.

Institusjonsbaserte tjenester har i 2024 et merforbruk 3,8 millioner kroner mot 20,4 millioner i 2023. Den store forbedringen kommer i hovedsak av at det er gjort tiltak for å redusere behov for innleie av ressurser. Det gjenstående merforbruket i 2024 skyldes i stor grad at det tok litt tid inn i 2024 før all innleie av vikarer kunne avsluttes, og at det mot slutten av året kom opp behov for å leie inn personal fra Securitas for å sikre et tilstrekkelig godt bo- og arbeidsmiljø ved Gjøsvika sykehjem. Et betydelig merforbruk knyttet til overtidsbetaling har også bidratt til merforbruket.

Innen hjemmebaserte tjenester er merforbruket i 2024 1,9 millioner kroner, ned fra 10 millioner i 2023. At det fortsatt er merforbruk , skyldes i hovedsak økte kostnader til kjøp av tjenester fra Os kommune, som ikke er fullt dekket opp av økt refusjon fra Helsedirektoratet (ekstra ressurskrevende brukere). Videre så har utgifter til sykevikarer økt mer enn hva refusjon sykepenger har gjort. Dette skyldes at deler av utgiftene til sykevikarer har vært for å dekke opp for sykefravær har vært såpass kort at det ikke har utløst refusjon sykepenger

Kultur

Også rammeområdet for kultur hadde et betydelig merforbruk i 2024. Samlet sett ble merforbruket på 1,87 millioner kroner, mot ca 3 millioner kroner i 2023. Hovedårsaken til merforbruket ligger i svake besøkstall på kino i året. En nedgang på 32% mot tidligere år fører til en betydelig svikt i inntekter. Kostnader knyttet til flytting fra gamle biblioteklokaler har også bidratt til merforbruket. En kjent sak i 2024 var at kommunen gikk glipp av 500' kroner i tilskudd til frivilligsentralen. Virksomheten har klart å dekke opp en stor del av dette tapet gjennom andre tilskudd og tiltak gjennom året, men deler av inntektstapet bidrar til merforbruket.

Tekniske områder

Rammeområdet for tekniske tjenester inkluderer fra og med 2023 virksomhetene for det tidligere rammeområdet for Bygningsadministrasjon og drift, og hadde i 2024 et betydelig merforbruk på ca 16,5 millioner kroner mot ca 18 millioner i 2023. En hovedårsak til merforbruket er at det i 2023 er gjennomført nye tidsstudier for fordelingen av lønnskostnader mellom selvkostområder og driftsområder i avdelingen for maskindrift. Disse tidsstudiene har vist at en større andel av timene som produseres i dette området skal belastes drift og en tilsvarende mindre andel skal belastes selvkostområdene. Korrigeringer av disse

kostnadsfordelingene har gitt betydelige budsjettavvik, spesielt innen maskindrift og kommunale veier, som har fått tilført en større andel av driftskostnadene enn tidligere. Dette vil gi en positiv effekt i det at gebyrgrunnlaget for kommunale avgifter vil kunne bli mindre i årene som kommer, men den uheldige effekten av dette, er at det viser seg at vi bruker enda mer ressurser på andre driftsoppgaver enn hva som er tidligere beregnet. Det er jobbet aktivt med effektivisering og kostnadsreduksjoner innen både maskindrift kommunale veier i 2024, og dette er forventet å gi en betydelig forebring av kostnadsnivået fremover.

Rammeområdet belastes i 2024 også for til sammen 5,4 millioner kroner i underskudd fra selvkostområder. Dette er fordelt på 3,8 mill i VAR-områdene, og 1,6 mill i feiing. Dette merforbruket er en ren kalkulatorisk verdi som vil bli dekket opp av tilsvarende overskudd i de kommende årene. Over tid vil selvkostområder alltid måtte gå i balanse, men i 2024, utgjør underskudd i disse områdene 1/3-del av merforbruket innen rammområdet.

Virksomhet for Brann og beredskap ville, om selvkostvirksomheten for feiing ikke hadde blitt bokført her, vist et mindreforbruk på ca 200' i 2024. Kommunedirektøren ønsker å endre på rapporteringsstruktur for kommende år, slik at avvik i selvkostfinansierte området ikke vil påvirke driftsområder med sine regnskapsavvik, da disse avvikene i sin helhet kommer fra selvkostkalkyler, og ikke bør ses på som et tegn på reelle avvik i ordinær drift

Totaloversikt drift - fordelt på tjenesteområder

Beløp i 1000

		Justert årsbudsjett 2024			Regnskap 2024				
Navn	**Regnskap 2023**	**Rev. bud. utgifter**	**Rev. bud. inntekter**	**Rev. bud. 2024**	**Regn hiå. utgifter**	**Regn hiå. inntekter**	**Regnskap**	**Avvik i kr**	**Avvik i %**
Stab og støtte	61 309	71 371	-6 394	64 977	83 638	-16 739	66 899	-1 922	-3,0 %
Investeringer	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0 %
Oppvekst	111 839	189 143	-72 928	116 215	218 434	-109 264	109 170	7 045	6,1 %
Helse og omsorg	212 895	245 140	-59 690	185 450	272 195	-73 475	198 720	- 13 270	-7,2 %
Næring	0	981	-981	0	6 169	-6 169	0	0	0,0 %
Kultur	24 557	31 611	-7 771	23 841	38 663	-12 981	25 682	-1 841	-7,7 %
Tekniske områder	51 804	139 481	-107 612	31 869	190 975	-142 556	48 419	- 16 549	-51,9 %
Kirkelig administrasjon	3 464	3 464	0	3 464	3 464	0	3 464	0	0,0 %
Finans	-12 094	0	-1 286	-1 286	42 691	-9 131	33 560	- 34 845	-2710,4 %
Sum tjenesteområder	**453 775**	**681 192**	**-256 661**	**424 531**	**856 228**	**-370 315**	**485 913**	**- 61 383**	**-14,5 %**

Handlingsregler

Handlingsregler vedtatt i økonomiplanen

Kommunestyret vedtar i økonomiplanen måltall for det som er sett på som viktige indikatorer på at kommunens økonomi er så solid som den skal være. For budsjettåret 2024 ble disse måltallene vedtatt

Handlingsregel	Måltall
Det bør avsettes minst 1,75% av sum skatteinntekter og rammetilskudd til disposisjonsfond hvert budsjettår	1,75%
Netto lånegjeld bør over tid ikke overstige 90% av brutto driftsinntekter	90%
Disposisjonsfondet fratrukket totalt bokført premieavvik pensjon skal utgjøre minst 10% av brutto driftsinntekter	10%

Status for handlingsregler

Avsetning til disposisjonsfond

På grunn av den økonomiske situasjonen, var det for 2024 kun budsjettert med bruk av disposisjonsfond, og netto avsetning til disposisjonfond ble dermed kroner 0,- Det sier seg selv at dette er et klart brudd på handlingsregelen for avsetning til fond. Økonomiske resultater som det Røros kommune bokfører er grunnen til at enhver kommune må ha et solid disposisjonsfond for å sikre en stabil og tilpasningsdyktig tjenesteproduksjon. Når den økonomiske stabiliteten er så svak som den nå er, er det avgjørende viktig at gjenoppbyggingen av disposisjonsfondet starter så raskt som mulig, og at det må skapes rom for enda større avsetninger i tiden etter at det akkumulerte merforbruket er dekket inn.

	2021	2022	2023	2024
Røros	12 390	9 017	17	0
Tynset	10 761	17 186	19 728	1 265

Oppdal	55 134	50 363	60 800	36 148
Midtre Gauldal	26 716	15 675	12	7
Trysil	33 049	13 365	6 424	4 655

Disposisjonsfondets størrelse

Disposisjonsfondet ble som kjent ikke tilført midler i 2024. Fondet er tømt for alle midler etter budsjettert bruk av disp. fond i 2024 og merforbruk i 2023. Dette betyr at fondet tømmes i 2024. Fondet vil ikke kunne tilføres midler før akkumulert merforbruk fra 2023 og 2024 er dekket inn, og kommunen dermed blir utmeldt av Robek.

	2021	**2022**	**2023**	**2024**
Røros	5,9 %	6,3 %	3,4 %	0,0 %
Tynset	10,9 %	11,5 %	11,1 %	9,5 %
Oppdal	17,2 %	19,3 %	16,6 %	15,0 %
Midtre Gauldal	9,0 %	9,7 %	5,0 %	0,2 %
Trysil	24,5 %	9,4 %	7,7 %	3,5 %

Netto lånegjeld

Lånegjelden i kommunen øker raskt, og er høy i forhold til de fleste kommunene vi sammenligner oss oss med. Gjeldsprosenten ved utgangen av 2024 er også godt over det vedtatte målet om en gjeldsgrad på maks 90% over tid. Grunnen til dette er store investeringsprosjekter som gjennomføres. Disse investeringene er helt nødvendige for å sikre at kommunen skal klare å drive faglig gode tjenester innenfor det økonomiske handlingsrommet vi har i en framtid hvor innbyggernes behov spesielt, og samfunnets krav generelt endres raskt. Investeringene er også avgjørende for at vi på en god måte skal kunne tilpasse oss de store endringene i befolkningssammensetningen som vi vet kommer i de nærmeste årene. Vi må både ha kompetanse som gir utviklingskraft, og moderne og effektive bygg og anlegg.

Samtidig kan en for høy lånegjeld gi kommunen store utfordringer. Renter og avdrag er kostnader som må dekkes av driftsbudsjettet. Lånerentene er for tiden høyere enn de har vært på flere år. Dette både belaster kommuneøkonomien på kort sikt, og det forsterker også kravene til gevinstrealiseringer i prosjektene som gjennomføres. Gjeldsnivået tilsier at når prosjekter som nå er vedtatt er gjennomført, bør kommunen gå inn i en lengre periode med svært begrensede investeringer inntil gjelden igjen er nede på et nivå som er i tråd med målsettingene som vi selv har vedtatt. Det er nå også om mulig enda viktigere enn før å få på plass gode gevinstrealiseringsmetodikker og god rapportering på disse, for å sikre at innsparinger i driften og økt kvalitet og kapasitet rettferdiggjør de store finanskostnadene.

Det er i HØP 2025-2028 lagt opp til et langt lavere nivå for låneopptak, og gjeldsgraden forventes å reduseres i perioden. En effekt som kan redusere denne nedgangen i gjeld, er kommunens svært svake likviditet som vil kreve opptak av ytterligere likviditetslån i 2025 for å sikre en tilfredsstillende betalingsevne for kommunen.

	2021	2022	2023	2024
Røros	100,6 %	104,7 %	110,1 %	104,8 %
Tynset	68,4 %	67,7 %	65,0 %	65,5 %
Oppdal	42,2 %	44,7 %	45,7 %	48,2 %
Midtre Gauldal	107,9 %	105,2 %	106,1 %	102,1 %
Trysil	81,5 %	76,8 %	79,0 %	85,2 %

KOSTRA analyse

Hva er KOSTRA?

Mange steder i denne økonomiplanen og i andre dokumenter som kommer fra kommunen, refereres det til KOSTRA-tall, KOSTRA-analyser og sammenligning med andre kommuners KOSTRA-tall. Hva er egentlig KOSTRA?

KOSTRA (KOmmune-STat-RApportering) er et nasjonalt informasjonssystem som gir styringsinformasjon/ statistikk om kommunal virksomhet. Ved hjelp av KOSTRA skal det skaffes et bedre grunnlag for oppfølging og vurdering av kommunens ressursbruk og for sammenligninger kommunene i mellom.

KOSTRA skal forenkle rapporteringen fra kommunene til staten ved at data rapporteres bare en gang, selv om de skal brukes til ulike formål. All rapportering fra kommunene til Statistisk sentralbyrå (SSB) skjer ved elektronisk datautveksling. Fra og med 2001 rapporterer alle kommunene og fylkeskommunene etter KOSTRA-modellen.

Målsettingen er at

- Dataene skal være entydige og dermed sammenlignbare med andre kommuner

- Vi skal kunne koble tjenestedata, befolkningsdata og økonomi. KOSTRA gir dermed nye muligheter til å hente ut nøkkeltall/styringsinformasjon. Informasjonen kan gi grunnlag for å vurdere sammenhengen mellom ressursbruk, kommunens tjenesteyting og behovene i kommunens befolkning. Dette kan vi illustrere slik:

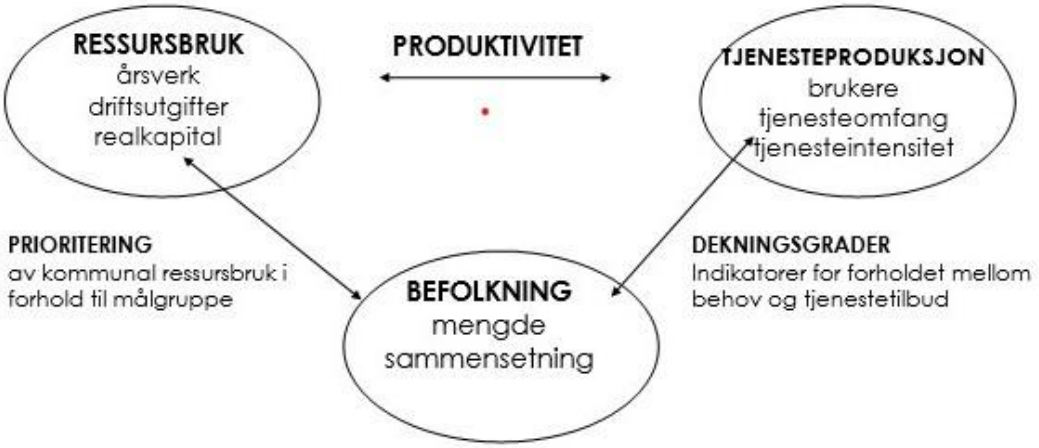

TJENESTERAPPORTERINGEN

Tjenesterapporteringen omfatter opplysninger om personellinnsats, omfang av tjenesteproduksjon, ulike typer tjenester og brukere av kommunens tjenester. Rapporteringen skjer elektronisk. I tillegg blir økonomidata rapportert inn. Befolkningsstatistikk har SSB selv.

Dataene rapporteres inn en gang i året, i forbindelse med regnskapsavslutningen i februar. SSB publiserer ureviderte tall for kommunene 15. mars, og opprettede tall 15. juni. I denne årsrapporten er det tallene fra 15.mars som brukes. De ureviderte nøkkeltallene kan inneholde feil. Kommunene har anledning til å rette opp feil og mangler i sine data innen 15. april, og SSB gjennomfører kvalitetskontroller og revisjon av datamaterialet før publiseringen den 15. juni. Dette betyr at årsrapporten som legges frem i slutten av mars kan inneholde feil i KOSTRA-tall. Om slike feil av betydning dukker opp, vil kommunedirektøren opplyse kommunestyret om dette.

KOSTRA hovedtall

	Røros 2023	Røros 2024	Tynset	Oppdal	Midtre Gauldal	Trysil	Kostragruppe 02
Prioritet							
Brutto driftsutgifter i kroner per innbygger (B)	133 594	144 578	146 390	129 015	123 677	140 994	135 721
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter (B)	3,5 %	0,1 %	10,2 %	15,4 %	1,1 %	2,5 %	9,9 %
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter (B)	3,5 %	0,1 %	10,2 %	15,4 %	1,1 %	2,5 %	9,9 %
Økonomi							
Frie inntekter i kroner per innbygger (B) **)	66 242	69 702	68 794	68 602	68 170	70 030	70 802
Frie inntekter per innbygger (kr)	68 453	73 073	77 385	72 085	77 415	76 641	75 788
Netto driftsresultat i kroner per innbygger	-9 146	-8 255	-1 737	-145	-4 365	-4 601	-1 811
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	-7,2 %	-5,8 %	-1,2 %	-0,1 %	-3,6 %	-3,4 %	-1,3 %
Netto lånegjeld i kroner per innbygger	140 091	148 330	95 856	60 698	123 462	116 195	125 217
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter (B)	110,1 %	104,8 %	65,5 %	48,2 %	102,1 %	85,2 %	92,4 %
Grunnlagsdata (Nivå 3)							
Avsetninger til disposisjonsfond (D) Beløp (1000 kr)	17	7	1 265	36 148	7	4 655	247 354
Bruk av disposisjonsfond Beløp (1000 kr)	17 615	24 918	9 411	42 537	32 206	38 791	478 144
Disposisjonsfond (K) Beløp (1000 kr)	25 248	431	85 481	143 909	8 226	22 021	1 564 155

Analyse av sentrale KOSTRAtall

Kommunens samlede driftskostnader sammenlignet med andre

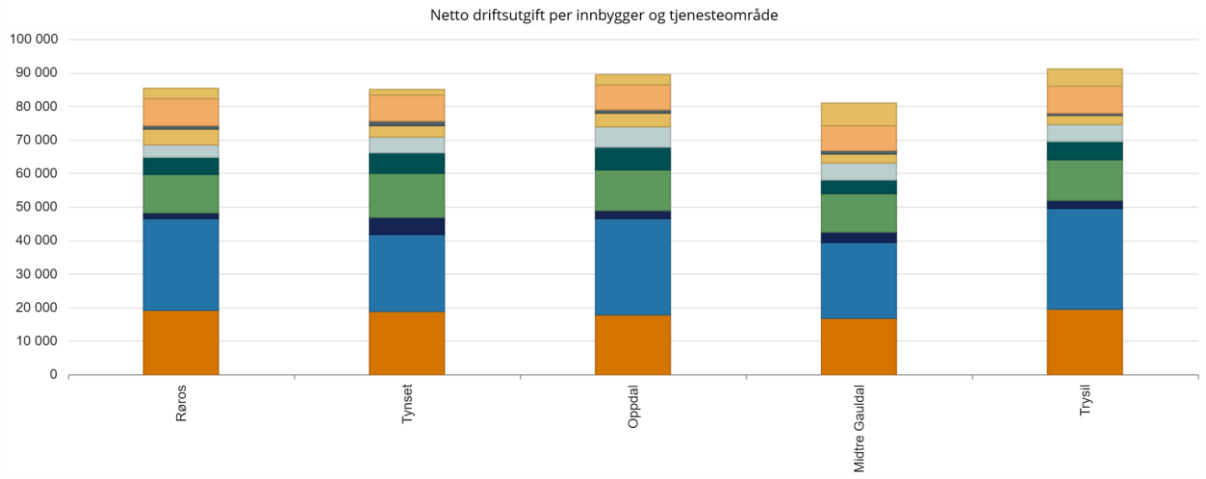

	Røros	Tynset	Oppdal	Midtre Gauldal	Trysil
Grunnskole	19 334	18 758	17 768	16 801	19 497
Pleie og omsorg	27 361	23 128	28 962	22 696	30 004
Barnevern	1 626	5 142	2 277	2 988	2 662
Barnehage	11 447	13 067	12 051	11 678	12 065
Kommunehelse	4 939	6 223	6 759	3 891	5 289
Sosiale tjenester	3 865	4 770	6 255	5 154	5 005
Kultur og idrett	4 787	3 343	3 960	2 606	2 685
Plan, kulturminner, natur og nærmiljø	1 113	1 168	1 129	1 211	683
Adm, styring og fellesutgifter	7 939	7 779	7 285	7 156	8 366
Andre områder	2 898	1 810	3 060	7 042	4 801
Totalt	**85 308**	**85 188**	**89 506**	**81 224**	**91 057**

Innledende kommentar.

I 2024 mottok Røros kommune 9 millioner kroner i tilskudd fra Bane Nor for å gjennomføre et felles prosjekt. Dette var midler som ikke skulle brukes i 2024, og de ble dermed satt av til fond for senere bruk. Inntekten fra tilskuddet ble bokført på tjenestefunksjon 332 - kommunale veier. Overføringen til fond ble også ført på samme tjenestefunksjon. Dette fører til at tilskuddet ikke netto påvirker det bokførte regnskapet for 2024. Når det kommer til Kostratall, så mener SSB med støtte fra Kommunal- og distriktsdepartementet, etter lang dialog med Røros kommune, at avsetninger til fond ikke skal tas med i grunnlaget for KOSTRA, men mottak av tilskudd skal tas med. Dette fører til uheldige konsekvenser for vår rapportering, da den kostra-registrerte kostnaden for kommunale veier blir 9 millioner kroner lavere enn hva kommunens regnskap viser. Dette fører igjen til at Kostraområdet "Andre områder" vises i statistikken over med tall beregnet av en verdi som er 1584 kroner per innbygger (9 millioner kroner / 5681 innbyggere) for lavt.

Korrekt kostnad for "Andre områder" skulle altså vært 2898 + 1584 = 4482 per innbygger, og korrekt total kostnad skulle vært 85 305 + 1584 = 86 892 per innbygger. Deisse tallene vil ligge til grunn for kommentarene i dette kapittelet.

Alle tall som vises i og omtales i dette kapittelet er beregnet til beløp per innbygger i kommunen. Kostnad/antall innbyggere = Verdi

Kommentarer til utvalgte funksjonsområder

Røros kommune var i 2024, i likhet med tidligere år, beregnet til å ha driftsutgifter litt i overkant av med gjennomsnittet for norske kommuner. Den såkalte kostnadsindeksen var på 104,9, noe som betyr at vi er beregnet til å være 6,99% mer kostnadskrevende å drive, enn gjennomsnittskommunen. Denne beregningen medfører at vi også får 4,9% i utgiftskompensasjon, mens gjennomsnittskommunen ikke får denne kompensasjonen.

Tabellen over viser at de faktiske kostnadene vi bruker per innbygger på flere tjenesteområder ligger noe høyere enn kommuner det er naturlig å sammenligne seg med, og kostragruppen vi ligger i. Andre områder ligger lavere i Røros. Tjenesteområdet som skiller seg mest ut i forhold til flertallet av sammenligningskommunene er Pleie og omosorg. "Tjenesteområde" i denne sammenhengen er en kategorisering som gjøres av SSB og har ikke nødvendigvis noen sammenheng med rammeområdene som vår kommunes budsjettering og økonomirapportering er delt inn i.

Kategorien "Adm, styring og fellesutgifter" inneholder kostnader knyttet til administrativ ledelse, politisk ledelse, administrasjonslokaler, utgifter knyttet til styrking av samisk språk og kultur (ikke kostnader knyttet til samisk undervisning i skole) og andre kostnadstyper som ikke naturlig faller inn under et av de andre tjenesteområdene. Kostnader til administrasjon ligger lavt for Røros i forhold til sammenligningskommuner og gruppesnitt, mens kostnader til administrasjonslokaler ligger høyt. Administrasjonen ligger i gamle og svært lite lite energieffektive hus, noe som bidrar til høye driftskostnader. Kostnader for politikk og revisjon og kontroll ligger omlag på samme nivå som sammenligningskommunene.

Formål	Røros	Tynset	Oppdal	Midtre Gauldal	Trysil	Gjennomsnitt for gruppen
Adm, styring og fellesutgifter	7 939	7 779	7 285	7 156	8 366	7 182
- 100 Politisk styring	771	921	732	646	641	652
- 110 Kontroll og revisjon	204	130	152	191	253	190
- 120 Administrasjon	4 602	5 867	5 562	5 561	6 049	4 825
- 121 Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen	284	388	403	2	274	468
- 130 Administrasjonslokaler	1 128	385	429	623	1 049	545
- 180 Diverse fellesutgifter	680	26	7	133	89	470
- 285 Tjenester utenfor ordinært kommunalt ansvarsområde	270	0	1	0	7	35

Innen kategorien "andre områder" ligger spesielt brann- og ulykkesvern som et element hvor Røros sine kostnader ligger høyere enn de vi sammenligner med i denne oversikten. Når det gjelder brannvern, er årsaken til dette godt kjent. Den store trehusbebyggelsen i verdensarven og forpliktelsene vi har til å sikre denne, gjør at vi har et kostnadskrevende brannvesen. Dette er

kostnader vi ikke kommer utenom, men det betyr også at vi må jobbe aktivt med å finne måter for å kunne bruke de store ressursene denne tjenesten sitter på til å gjøre andre tjenester mere effektive. Her har vi allerede kommet godt i gang. Det nye beredskaps- og responssenteret gir oss muligheten til å bruke døgnbemanningen innen brann og redning til nye oppgaver for andre virksomheter i kommunen.

Andre områder	Røros	Tynset	Oppdal	Midtre Gauldal	Trysil
SUM	2 898	1 810	3 060	7 042	4 801
- Brann og ulykkesvern	2 002	1 621	558	1 697	1 511
- Kommunale boliger	262	735	273	241	2
- Samferdsel	6	373	1 644	2 356	3 376
- Næringsforv. og konsesjonskraft	-237	-1 991	-444	1 526	-1 555
- Landbruk	255	154	212	76	246
- Kirke	610	918	817	1 146	1 221

Når det gjelder kommunale helsetjenester så har disse tidligere ligget relativt høyt i Røros i forhold til mange andre kommuner. I senere år har kostnadene blitt likere andre kommuner, og vi ser at Røros sine kostnader på dette området i 2024 ligger lavere enn flere av sammenligningskommunenen Det jobbes godt med effektivisering og utvikling av kommunens tjenester på dette området, og det blir viktig å følge med på kostnadsutviklingen innen helseområdet i årene som kommer. Røros har både i 2024 og 2023 hatt store overskridelser og generelt vanskelig økonomi i virksomhet Helse. Det er viktig å understreke at denne virksomheten i kommunens regnskap genererer kostnader innen flere kostrafunskjoner enn det som vises i tabellen under. En betydelig andel av kostnadene føres på funksjoner som kommer opp under kategorien “Pleie og omsorg”.

Kommunehelse	Røros	Tynset	Oppdal	Midtre Gauldal	Trysil	Gjennomsnitt for gruppen
Sum	4 939	6 223	6 759	3 891	5 289	5 344
- 232 Helsestasjons- og skolehelsetjeneste	669	855	936	693	810	852
- 233 Annet forebyggende helsearbeid	127	154	592	144	497	366
- 241 Diagnose, behandling, habilitering og rehabilitering	4 143	5 214	5 231	3 055	3 983	4 125

Tjenestekategorien “Pleie og omsorg” Består i praksis av alle omsorgs- og helsetjenester som ikke gis på legekontor eller av helsestasjon. På dette området lå Røros svært høyt i 2023. I

2024 ligger vi fortsatt godt over Midtre Gauldal og Tynset, og snittet for sammenligningsgruppen, men lavere enn Oppdal og Trysil. De største tjenesteområdene i kommunens regnskap som inngår i denne kategorien, er Instutusjonsbaerte- og hjemmebaserte tjenester. For disse to virksomhetene viste regnskapet for 2023 er merforbruk på over 30 millioner kroner, mens de samme virksomhetene i 2024 har redusert merforbruket til 5,7 millioner kroner. Store og effektive innsparings- og effektiviseringstitak har ført til at netto kostnad for 2024 er 16 millioner kroner lavere enn i 2023, på tross av lønns- og prisvekst. På tross av dette, viser kostra sammenligninger at det fortsatt er mulig å drive slike tjenester med god kvalitet til en lavere kostnad enn hva vi gjør i dag. Det jobbes i området svært godt med sammenilgningsanalyser mot andre kommuner for å kunne finne punkter hvor vår kostnads- eller tjenestestruktur kan optimaliseres etter modell fra andre, rimeligere drevere kommuner.

Pleie og omsorg	Røros	Tynset	Oppdal	Midtre Gauldal	Trysil	Gjennomsnitt for gruppen
SUM	**27 361**	**23 128**	**28 962**	**22 696**	**30 004**	**26 398**
- 234 Aktiviserings- og servicetjenester til eldre og personer med funksjonsnedsettelser mv.	485	1 960	1 125	1 131	570	911
- 253 Helse- og omsorgstjenester i institusjon	10 025	9 363	8 851	6 853	12 204	9 749
- 254 Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende (utgår fra 2024)	0	0	0	0	0	0
- 256 Øyeblikkelig hjelp døgntilbud	231	147	72	290	0	201
- 257 Hjemmetjenester - personellbase knyttet til bofellesskap/samlokaliserte omsorgsboliger	5 251	6 076	10 978	7 460	5 813	6 776
- 258 Hjemmetjenester - ambulerende virksomhet med mer	8 232	4 793	6 628	5 641	9 975	7 340
- 261 Institusjonslokaler*	3 135	788	1 309	1 323	1 442	1 420

**F261 Institusjonslokaler ligger høyt i Røros i forhold til andre. Dette skyldes at vi har bygget for fremtidig kapasitetsbehov, men s kommunene vi sammenligner oss med har stort sett full utnyttelse av dagens bygningsmasse og dermed vil måtte gjøre investeringer i fremtiden som ikke trenger å gjøres på Røros. I tillegg så har vi som et ledd i kvalitetsheving av vår regnskapsføring fått en mer korrekt føring av kostnader som gjelder drift og aa bygg til bygningfunksjonen, og ikke lar disse kostnadene ligge på tjenestefunksjon (235, 257, etc)*

Det har i de senere år blitt en en større forståelse av både ulempene fritidsinnbyggere i små hyttekommuner kan gi de kommunale helsetjenestene og fordelene andre deler av kommunen

kan oppleve. Slik systemet for finansiering av kommunale tjenester er satt opp, er det kun den kommunen man er bosatt i som mottar tilskudd fra staten for å drive innbyggertjenester. I Røros er det drøyt 2200 eneboliger, og over 3400 fritidsboliger. Fritidsboliger har i dag stadig høyere standard. Dette betyr at de brukes i større deler av året, og de kan brukes av personer med svakere helse enn hva som er tilfellet om det å dra på hytta medfører lange skiturer og bæring av vann og ved. Dette betyr igjen at fritidsinnbyggere som har vedtak om hjemmetjenester i sin hjemkommune ofte kan tilbringe mye tid på hytta. I denne tiden er det kommunens hjemmetjeneste som må gi denne brukeren et tilbud, men det følger ingen finansiering med dette, hverken fra staten eller hyttebrukerens hjemkommune.

Denne problemstillingen er tatt opp i NOU 2020:15 "Det handler om Norge — Utredning om konsekvenser av demografiutfordringer i distriktene"

*"**Kommunenes forutsetninger må i større grad tilpasses en større fritidsboligbefolkning***

Den økende byggingen av hytter og økt bruk av fritidsboliger i helger og ferier gjør at folk tilbringer en større del av tiden i rurale områder enn innbyggertallene skulle tilsi. Utvalget mener at dette viser et ønske hos mange i Norge om å ta del i både byenes og distriktenes goder.

For kommunale helse- og omsorgstjenester gjelder det såkalte oppholdsprinsippet. Dette prinsippet innebærer at kommunene har plikt til å yte helse- og omsorgstjenester, inkludert beredskapstjenester med ambulanse og legevakt, til personer som oppholder seg i kommunen, uavhengig av hvor de er bosatt. Utover normale egenandeler må utgifter til dette dekkes innenfor ordinær virksomhet. Store forskjeller mellom antall deltidsinnbyggere og registrerte innbyggere har betydning for hvordan kommunene dimensjonerer tjenestene til innbyggerne, både de faste og deltidsinnbyggerne. Kommuner med mange fritidsboliger og turister har betydelige utgifter knyttet til dette. Samtidig får kommunene i hovedsak inntektene sine basert på hvor mange som er registrert som bosatt i dem.

Utvalget mener at infrastruktur og velferdssystem i større grad må tilpasses hvor innbyggerne oppholder seg til enhver tid. Utvalget mener at inntektssystemutvalget bør komme opp med forslag til hvordan dette kan gjøres i praksis."

Det er vel kjent at Norges befolkning blir stadig eldre. Dette betyr også at antall eldre fritidsinnbyggere vil øke i tiden som kommer. Dette vil måtte tas hensyn til i større grad når det legges opp til bygging av fritidsboliger i kommunen i årene som kommer. En vurdering som må gjøres er om de positive effektene økt fritidsbebyggelse gir er store nok til å dekke opp for fremtidige ulemper for tjenesteproduksjonen. Dette er spesielt viktig om ikke kommunenes inntektssystem i fremtiden har elementer som tar høyde for at mange bor store deler av året i fritidsbolig og at fritidskommunen derfor får deler av rammetilskuddet som følger innbyggeren til den kommunen hen er bosatt i?

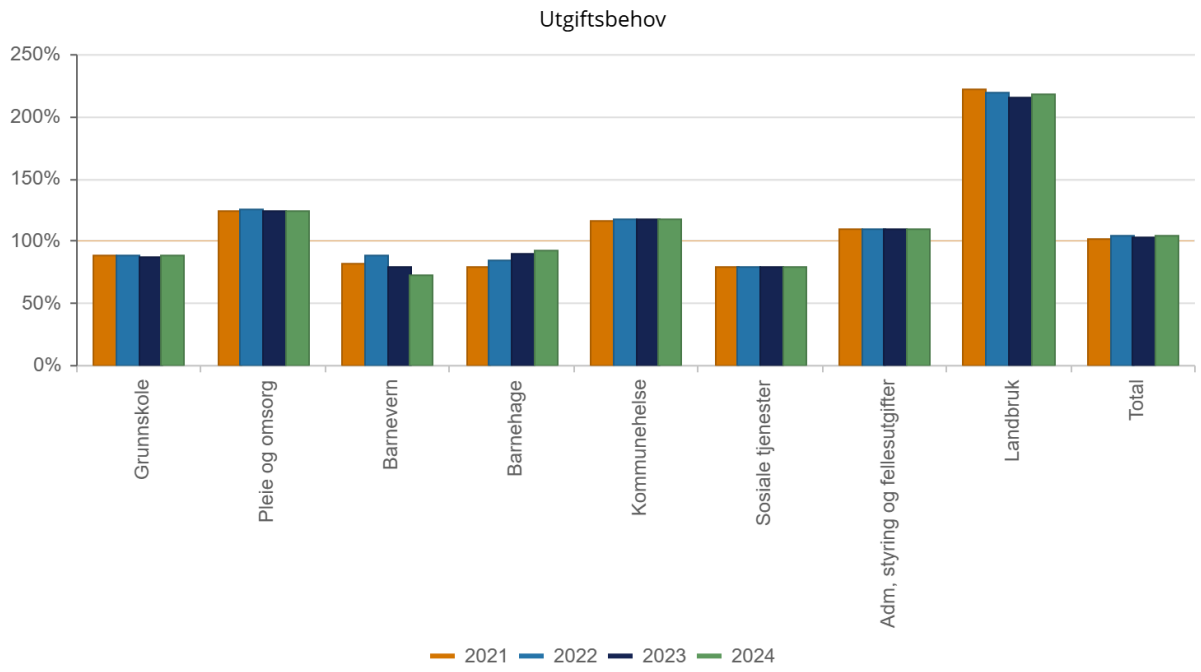

Denne tabellen viser beregningene som staten gjør av hvordan Røros kommunes behov for ressurser er sammenlignet med landsgjennomsnittet. Disse beregningene baserer seg på samme grunnlag som beregninger av rammetilskudd til kommunen, og påvirkes sterk av endringer i befolkningssammensetningen. Vi ser i tabellen at det beregnes at vi skal bruke ca. 85-90% av en gjennomsnittskommune på grunnskole, 125% av snitt på omsorg, og så videre. Vi ser også at behovene har vært relativt like de siste årene. Kolonnen lengst til høye viser at vi totalt sett er beregnet til å ha samme behov som snittet. Dette viser viktigheten av at kommunen har et klart forhold til de forskjellige sektorbehovene i egen organisasjon, ettersom at totaltallene ser veldig gjennomsnittlige ut, mens vi har store forskjeller mellom sektorer. Det totale, beregnede utgiftsbehovet gjør at kommunen mottar relativt lite ekstra rammetilskudd i forhold til gjennomsnittskommunen, men det er som vist store individuelle forskjeller mellom de forskjellige tjenesteområdene. Om vi da bruker mer ressurser enn beregnet på ett tjenesteområde, vil vi for å oppnå økonomisk balanse måtte bruke mindre ressurser enn beregnet på andre områder.

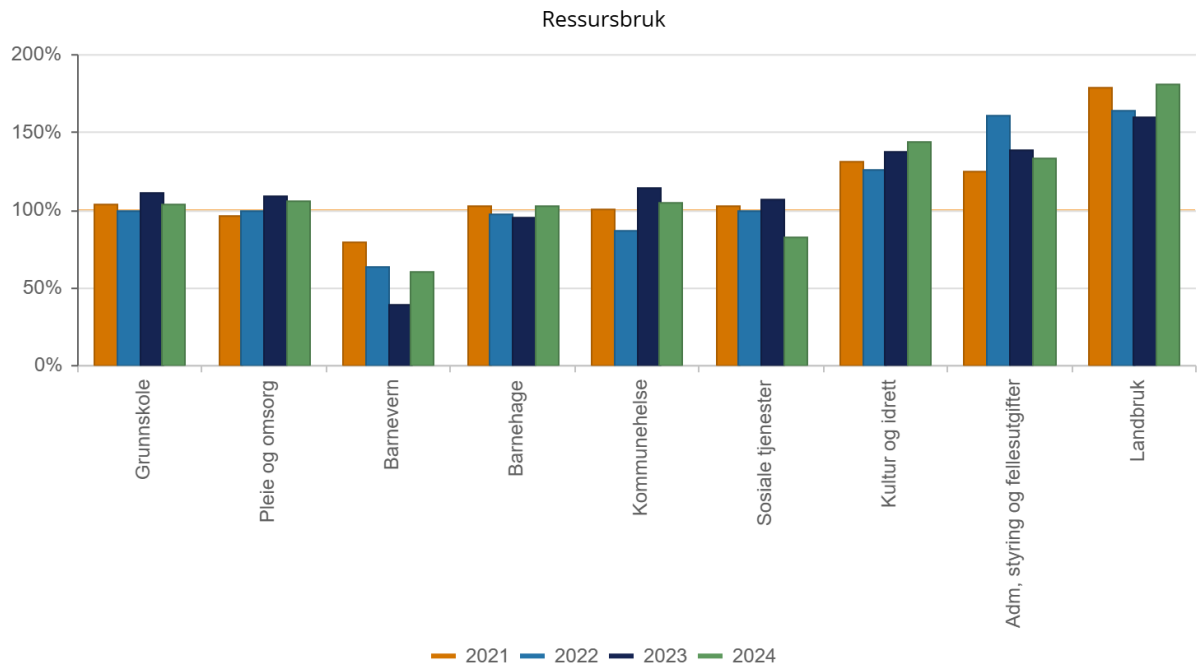

Denne tabellen viser faktisk ressursbruk innenfor de viktigste kommunale sektorene. Vi ser her at vi har hatt kostnader innen oppvekst som har ligget omtrent helt på linje med landsgjennomsnittet, mens forrige tabell viser at det beregnede ressursbehovet er omlag 80% av snittet. I 2024 ble kostnadene redusert noe i forhold til beregnet behov, men vi ligger nå godt over beregnet utgift per innbygger for drift av grunnskole.Dette betyr at vi bruker en større andel av rammetilskuddet på dette området enn hva vi er beregnet til å ha behov for. Antall barn i skolene vil gå ned i årene som kommer, så det er, og vil fortsatt være, behov for å betydelig redusere oppvekstkostnadene i de nærmeste årene.

Vi ser en reduksjon for utgifter til helse og omsorg. Dette er et område med en betydelig større økonomi enn oppvekstområdet. Det betyr at selv om den prosentvise reduksjonen er mindre enn på grunnskole, men den reelle økningen er betydelig større. Dette vises også tydelig i rene regnskapstall.

Disse tjenestene tilføres såpass få ressurser i forhold til det beregnede behovet at det er å se for seg at den kan håndtere en større tjenesteproduksjon uten betydelige endringer i tjenestestrukturen og ved bruk av ny teknologi. Det er denne utfordringen vi søker å løse i prosjektet Framtidas trygghet og omsorg. I 2022 åpnet siste byggetrinn på Øverhagaen, Det vil si at den fysiske kapasiteten er til stede for å ta i mot en økende brukermengde. Hovedutfordringen fremover vil bli å klare å tildele disse tjenestene ressurser i takt med demografiendringer, og i tillegg klare å rekruttere ansatte til å drive kapasiteten. Videre må det drives kontinuerlig tjenesteutvikling for å kunne tilpasse seg bruk av ny teknologi som kan sette personalet å bruke størst mulig andel av tiden sin på brukernære tjenester. På tross av utvikling og innovasjon vil vi ikke nødvendigvis få reduksjon av direkte kostnader i fremtiden ettersom antall brukere vil øke betydelig, men vi planlegger å få en mer effektiv tjeneste som vil ha behov for å tilføres færre ressurser enn hva som ville vært tilfellet uten tjenesteutvikling.

Innenfor barnevern har det beregnede utgiftsbehovet vært relativt stabilt de siste årene, Barnevern er en hendelses- og vedtaksbasert tjeneste, hvor enkeltsaker utgjør en betydelig del av kostnadsbildet. Det er derfor vanskelig å trekke konklusjoner ut av forholdet mellom beregnet og realisert utgift, men kostnadene har i de siste årene vært relativt lave, både i forhold til beregnet behov og sammenligningsgruppen.

Etter noen år med fødselstall som for Røros har vært relativt høye, har et beregnede kostnadbehovet for barnehage blitt noe høyere i de senere år, mens ressursbruken har gått noe ned. Dette betyr at kostnadsnivået har vært omtrent på nivå med det som har vært beregnet. I 2024 har ressursbruken økt noe, og vi ligger i dag noe over det beregnede utgiftsnivået. En hovedårsak til dette er at det i 2024 har påløpt betydelige ekstra utgifter knyttet til justering av tidligere års tilskudd til private barnehager. Selv om vi i dag driver relativt effektivt innen barnehagene, vil avskrivningskostnader på nye bygg øke disse kostnadene, og kreve en enda mer kostnadseffektiv drift i årene som kommer. Dette skal nye og effektive bygg være en viktig bidragsyter til.

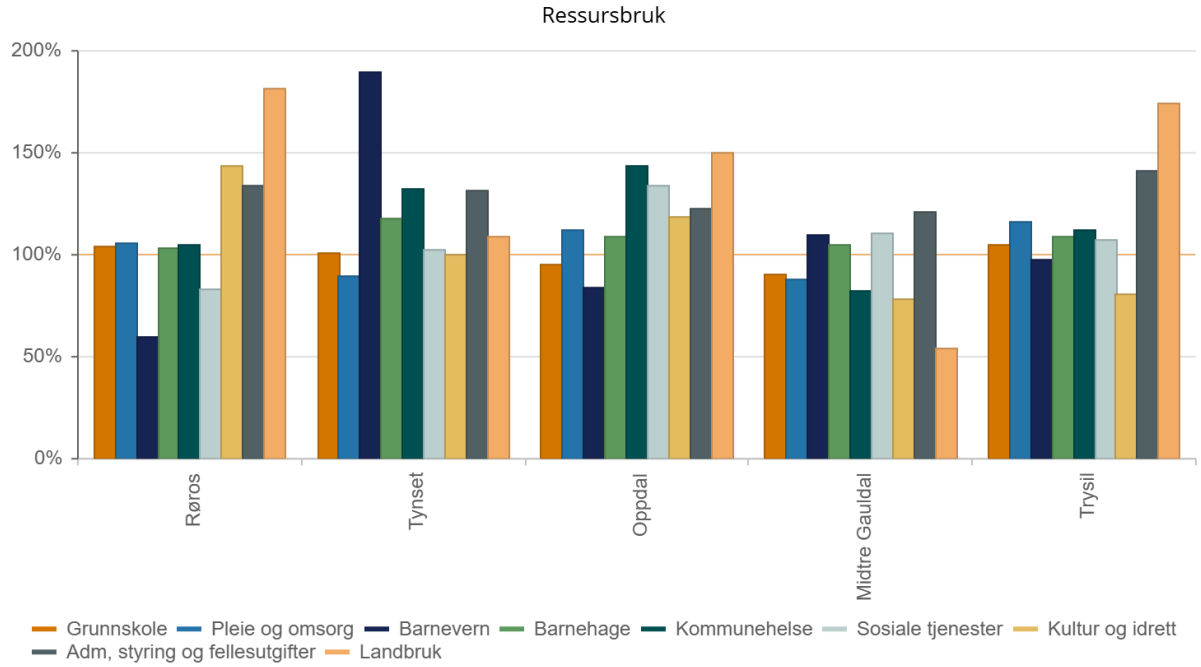

Tabellen over viser fordelingen av ressursbruk i sammenligningskommunene.

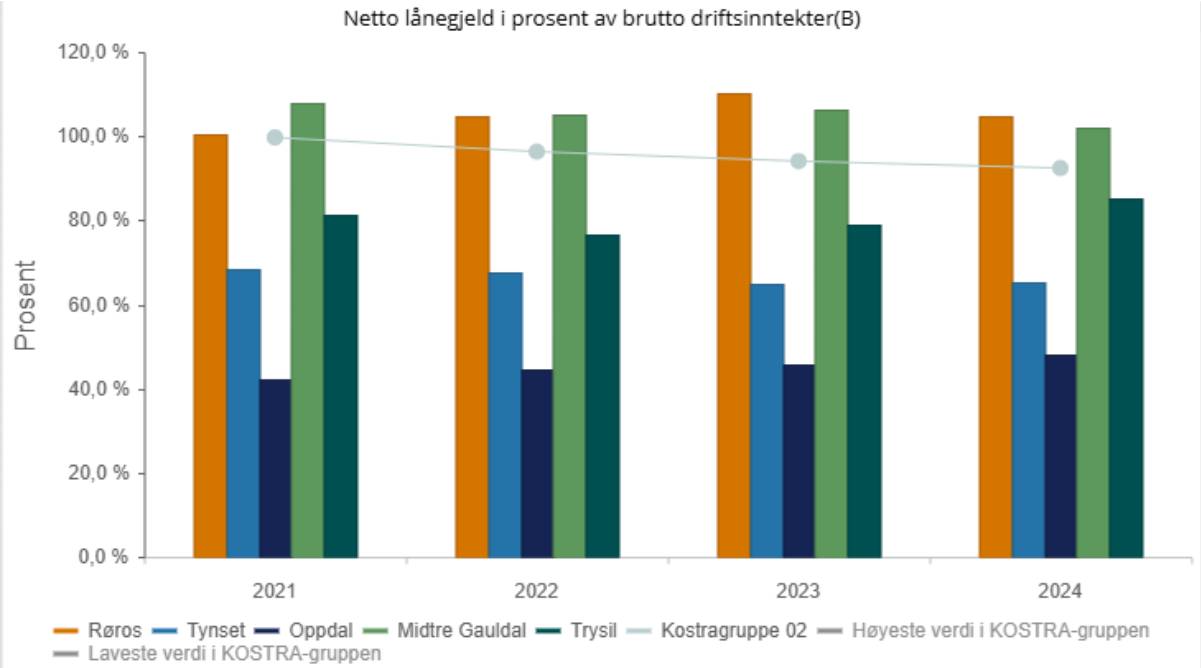

	2021	2022	2023	2024
Røros	100,6 %	104,7 %	110,1 %	104,8 %
Tynset	68,4 %	67,7 %	65,0 %	65,5 %
Oppdal	42,2 %	44,7 %	45,7 %	48,2 %
Midtre Gauldal	107,9 %	105,2 %	106,1 %	102,1 %
Trysil	81,5 %	76,8 %	79,0 %	85,2 %
Kostragruppe 02	99,7 %	96,3 %	94,1 %	92,4 %

Kommunens lånegjeld var frem til 2021på nivå med kostragruppen vi er i. Det ble i årene etter gjennomført store investeringer, både på Øverhagaen, på Beredskaps- og responssenteret og barnehage. I tillegg har vi hatt oppstart på bygging av nytt legesenter og nye barnehager. Gjelden vil fortsette å stige inntil barnehager og nytt legesenter er på plass. Dette er helt i tråd med de vedtatte utbyggingene vi jobber med, men det gjør oss også mye mer sårbar for endringer i finansmarkedene. Den økte lånegjelden gir stor økning av finanskostnadene våre. Vi har i de senere årene sett historisk lave lånerenter i Norge. Siden 2023 har rentenivået i Norge vært svært mye høyere enn vi har sett i de senere årene, noe som i sin tur vil har gitt oss økte renteutgifter på en gjeld som stadig øker. Dette vil, sammen med demografiendringer og bemanning og finansiering av helse- omsorgstjenester, være den absolutt største trusselen mot kommunens økonomi i de nærmeste årene. Det er avgjørende viktig at gjeldsnivået så raskt som mulig må ned på et mer håndterbart nivå, og terskelen må være høy for å sette i gang nye større investeringer før dette er oppnådd.

Tabellen over viser at netto lånegjeld som prosent av brutto driftsinntekter gikk ned fra 2023 til 2024. Dette betyr ikke at gjelden har gått ned, men at inntektene har økt mer enn gjelden har økt, noe tabellen under viser

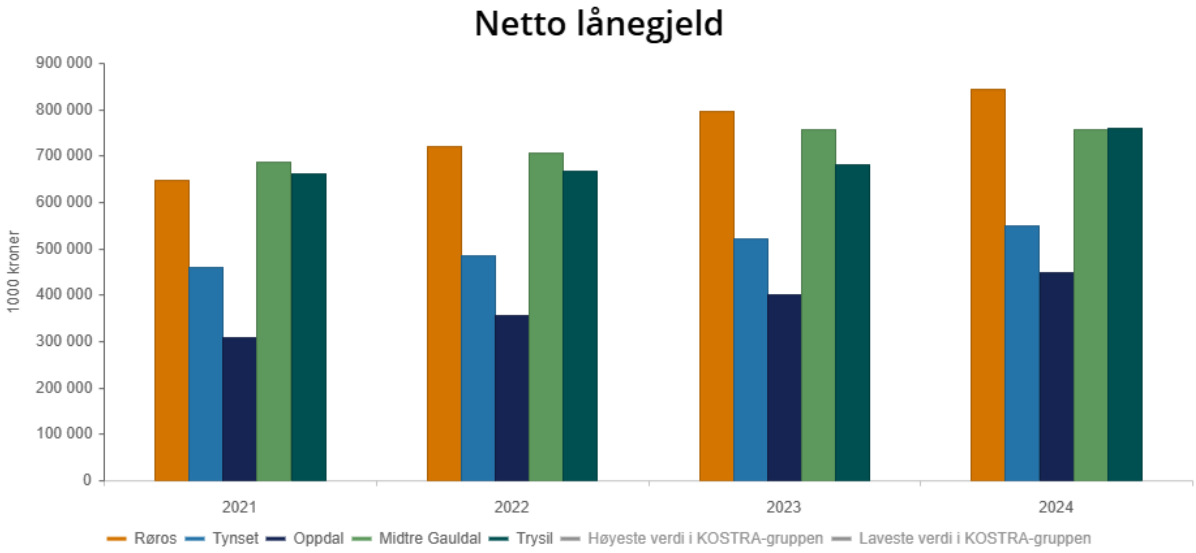

	2021	2022	2023	2024
Røros	647 349	719 904	796 418	842 660
Tynset	460 269	486 261	520 389	548 487
Oppdal	307 370	354 785	402 290	449 653
Midtre Gauldal	685 618	705 912	756 501	758 179
Trysil	662 058	666 234	681 394	760 149

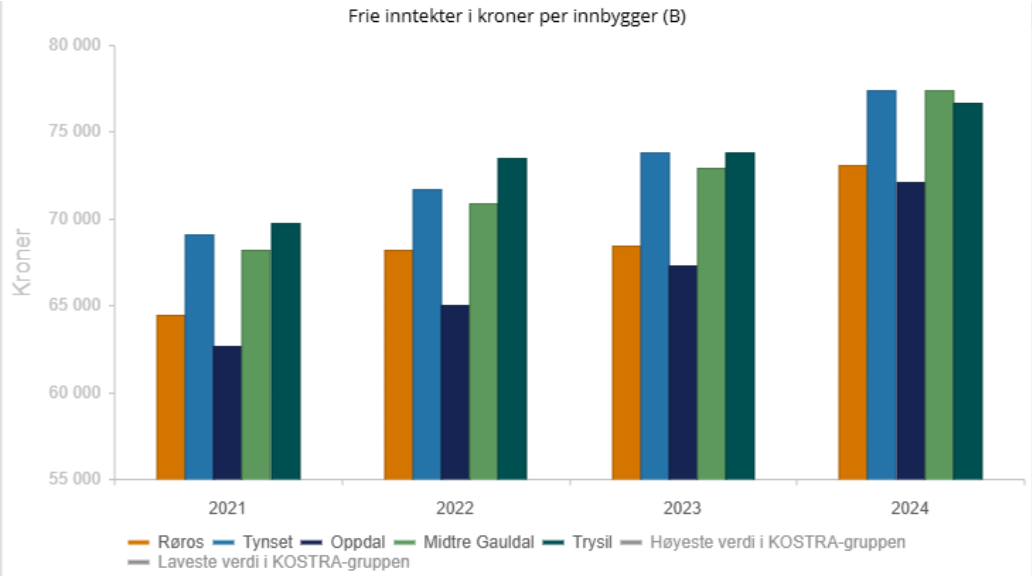

	2021	2022	2023	2024
Røros	64 474	68 190	68 453	73 073
Tynset	69 097	71 677	73 832	77 385
Oppdal	62 658	64 985	67 284	72 085
Midtre Gauldal	68 230	70 860	72 922	77 415
Trysil	69 735	73 498	73 827	76 641

Tabellen viser oversikt over hvor store frie inntekter (skatt, rammetilskudd og eiendomsskatt) kommunene har per innbygger. Frie inntekter er skatt og tilskudd som kommunene mottar fra

staten, og inkluderer ikke brukerbetaling for tjenester eller eiendomsskatt. Vi ser her at Røros over tid har frie inntekter som ligger i underkant av hva kommunene vi sammenligner oss med har. Dette kommer at vi som vist tidligere i dette kapittelet er beregnet til å ha et utgiftsbehov som ligger litt over relativt lavt. Tjenester som Brann og oppvekst som drives dyrere enn det som myndighetene beregner at de skal være, gjør kommunen avhengig av ekstra inntekter som eiendomsskatt for at vi skal kunne levere gode nok tjenester til alle kommunens innbyggere. Verdensarvstatus, gjeldsnivå, tospråklighet er elementer som skaper driftsutgifter i kommuneregnskapet men som ikke legges til grunn for det beregnede kostnadsbehovet. Slike utgifter bidrar derfor sammen med økonomsiek utfordringer i flere ordinære driftsområder til at vi har et netto kostnadsnivå som er større enn de frie inntektene.

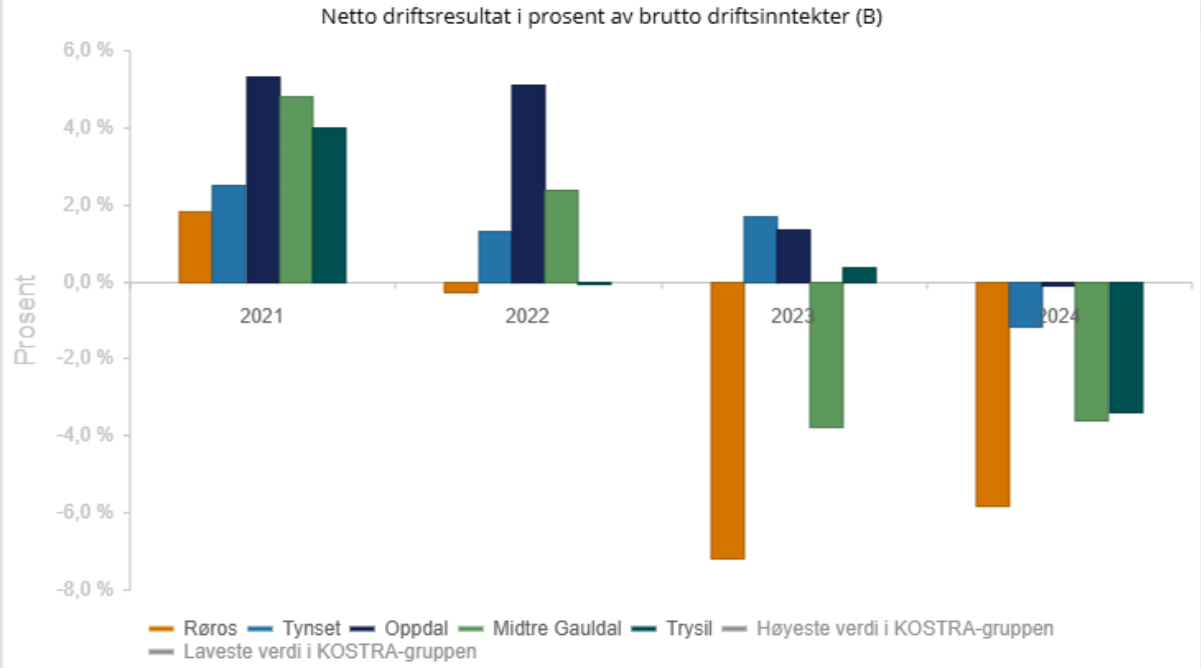

	2021	2022	2023	2024
Røros	1,8 %	-0,3 %	-7,2 %	-5,8 %
Tynset	2,5 %	1,3 %	1,7 %	-1,2 %
Oppdal	5,3 %	5,1 %	1,4 %	-0,1 %
Midtre Gauldal	4,8 %	2,4 %	-3,8 %	-3,6 %
Trysil	4,0 %	-0,1 %	0,4 %	-3,4 %

Denne grafikken viser utviklingen i netto driftsresultat. Netto driftsresultat kan kort forklares som kommunens driftsresultat før bruk av og avsetning til fond. Dette nøkkeltallet har de siste årene hadde en positiv utvikling frem til 2021, med den så langt høyeste verdien i 2021. For 2022 var netto drift svakt negativt, mens vi i 2024 ser et negativt driftsresultat på hele 5,8%. Dette er en forbedring fra 2023, men fortsatt langt unna der vi må ligge for å kunne si at vi har gjenvunnet kontroll over økonomien. Tommelfingerregelen for en sunn kommuneøkonomi er et positivt resultat på minst 1,75% Dette er et godt bilde på den underliggende svakheten i økonomien vår.

Organisasjon

Nedenfor beskrives organisasjonen Røros kommune samt strategier for videreutvikling av organisasjonen, og hva som er gjort i 2024.

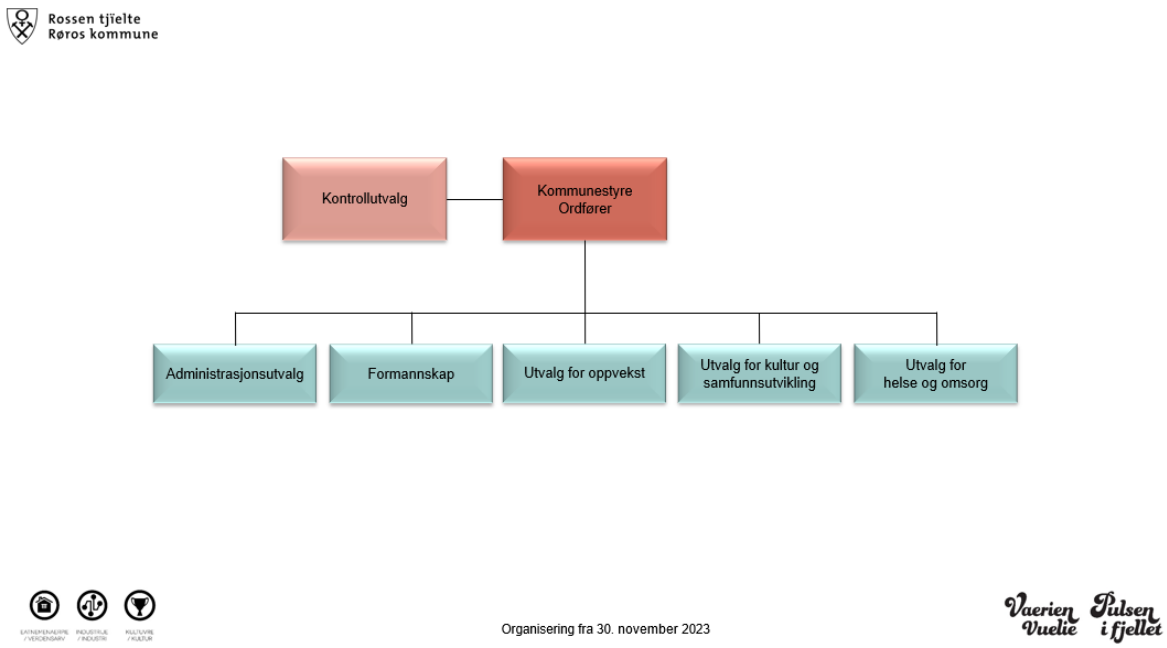

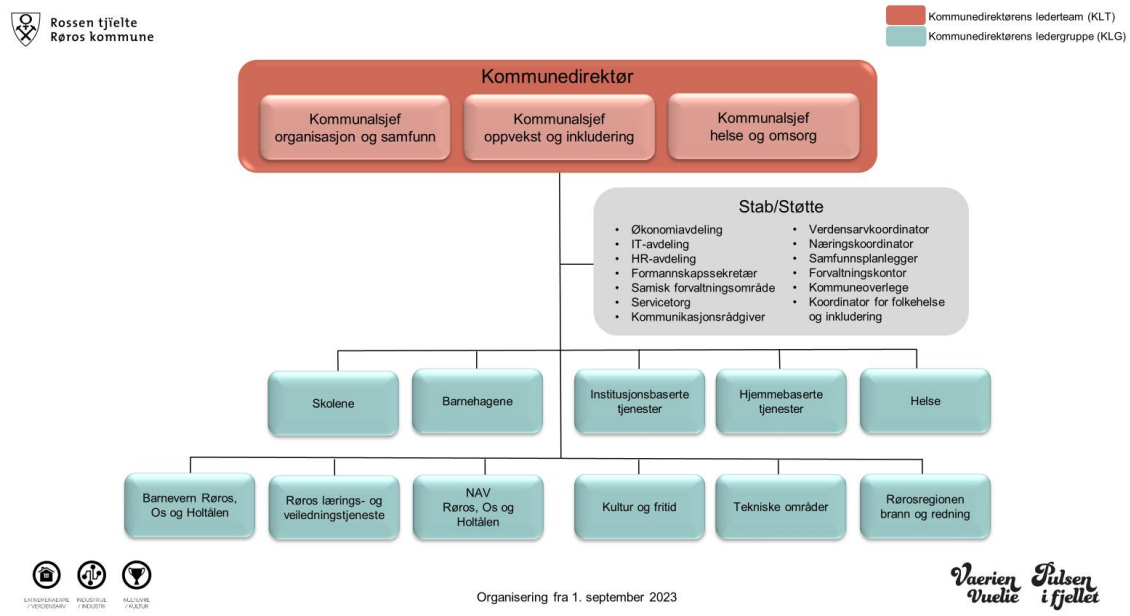

Godt forankret organisasjonsutvikling

Røros kommune har vedtatte strategier som legger føringer for utviklingen av organisasjonen Røros kommune. Organisasjonsutvikling er en kontinuerlig prosess fordi vi må utvikle oss i tråd med endringer i økonomiske rammevilkår, samfunnsendringer og nye og mer komplekse oppgaver. Med bakgrunn i dette er det viktig at utviklingsarbeidet er målrettet og i tråd med de vedtatte strategier.

Utviklingsstrategi 3

Resultatene av kommunekompassevalueringen i 2022 i Røros var jevnt over svært gode. Målingen ga oss et resultat langt ut over det vi hadde satt oss som mål i utviklingsstrategi 2, og ga oss samtidig en stor motivasjon for videre utviklingsarbeid. Kommunen skåret på det tidspunktet høyest i Norge av de 58 norske kommunene som har benyttet Kommunekompasset en eller flere ganger siden 2010. Siden 2017 da vi gjennomførte måling nr 2, har Røros hatt en meget god utvikling på alle åtte områder. Dette vitner om et helhetlig, systematisk og langsiktig utviklingsarbeid som er drevet frem av engasjerte, kompetente og utviklingsorienterte politikere, ledere og medarbeidere i Røros kommune.

Utviklingsstrategi 3 som ble utviklet basert på evalueringen i 2022, har en kombinasjon av å være prosessrelatert, samtidig som det konkret skal utvikles en modell for medarbeiderskap. Arbeidet med denne ble ikke prioritert i 2024 pga andre nye utfordringer som kom i forbindelse med ROBEK-innmelding. Modellen skal imidlertid vurderes opp mot andre mulige løsninger slik at medarbeiderskap blir ytterligere prioritert. Utviklingsstrategi 3 omhandler følgende perspektiv:

Samskaping

Organisasjonskultur og ledelse

Medarbeiderskap

Disse skal sees og vurderes i relasjon til hverandre, men med ekstra satsning på medarbeiderskap med utvikling av ny metodikk/strategi for dette. Se figur nedenfor

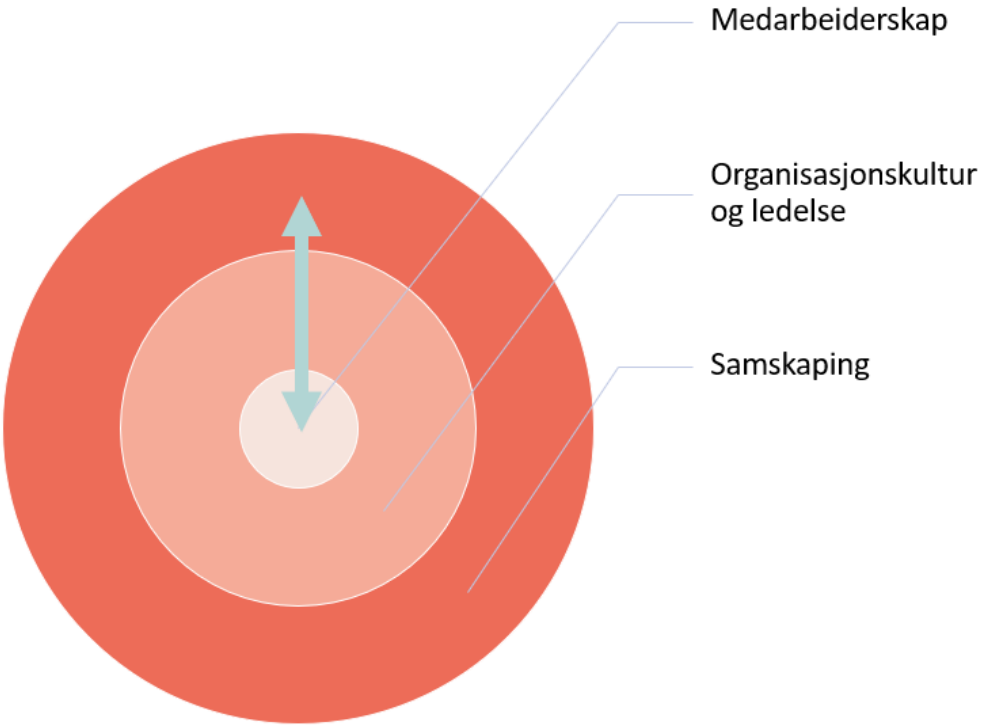

Nedenfor beskrives forholdet til andre dokumenter i Røros kommune som også omhandler samskaping og medarbeiderskap

- Kommuneplanens samfunnsdel 2023-2030, beskriver samskaping som ett av områdene som er viktig for å lykkes med oppfølging av samfunnsdelen – der også mangfold og inkludering er bærende element
- Kommunedirektørens årlige oppdragsbrev tydeliggjør både samskaping, organisasjonskultur og ledelse og medarbeiderskap som selve grunnlaget for oppdraget vi er satt til å gjennomføre
- Lederavtalene fanger opp disse perspektivene
- Kommunikasjonsstrategien fanger opp disse perspektivene
- Ny arbeidsgiverstrategi revidert og vedtatt våren 2023 har samskaping som nytt innsatsområde, og medarbeiderskap er også prioritert som satsningsområde

Kommunikasjonsstrategi

En god kommunikasjonskultur skaper vi sammen og innsiden blir reflektert på utsiden

Vi har et felles ansvar for å kommunisere godt med hverandre, og kommunikasjonsstrategien gjelder for alle som jobber i Rossen tjïelte / Røros kommune. Den beskriver mål, delmål, strategiske grep og tiltak for hvordan vi skal kommunisere med innbyggere, hyttebefolkning, kolleger og andre grupper i samfunnet. Vår interne og eksterne kommunikasjon skal kjennetegnes av åpenhet og gjennomsiktighet, og legge til rette for en tillitsskapende forvaltning.

Intern og ekstern kommunikasjonskultur

28. juni 2024 ble Røros kommune ført opp i Robek-registeret. Det ble opprettet en utvikling og omstillingsside som skal sikre god involvering særlig når vi nå står overfor omfattende endringer i hele organisasjonen. Alle virksomheter blir berørt av tiltakene som må nå gjøres, og de ulike virksomhetene og avdelingene vil stå i ulike prosesser, der noen vil gjennomgå store omstillingsprosesser. Tillitsvalgte og verneombud representerer medarbeiderne i kommunen. De er viktige samarbeidsparter for administrasjon og politikk, og formidler innspill fra medarbeidere og de ulike arbeidsplassene i arbeidet med tiltak og omstillingsprosesser vi nå står i.

Kommunen har etablerte møtearenaer med tillitsvalgte og vernombud. Dette er gode arenaer som gjør det bedre å håndtere krevende periode. i 2024 har kommunedirektøren innført digitale informasjonsmøter i tillegg, der alle ansatte kan delta å få oppdateringer og informasjon om hva som skjer, og opptak gjøres tilgjengelig slik at de som ikke har mulighet å delta kan se på opptakene senere.

Som innbygger vil man også merke omstillingene vi som kommune må gjøre i årene fremover. Noen tjenester vil man fortsatt få, men på en annen måte enn før. Noen tjenester blir borte eller redusert, og det å kommunisere disse endringene slik at også innbyggerne kan være med å komme med innspill er av avgjørende betydning.

Formannskapet og virksomhetene har siden januar 2024 jobbet med tiltak for å få ned merforbruket og redusere driftsnivået. Dette arbeidet fortsetter i 2025.

Å stå på Robek betyr ikke at utviklingsprosesser stopper opp. Vi fortsetter arbeidet med å omstille tjenestene våre og bidra til samfunnsutvikling, slik at vi kan møte både innbyggere og samfunnets behov i fremtiden.

Kommunen som arbeidsgiver

Røros skal være en kunnskapsbasert, nytenkende og tilstedeværende organisasjon. Det er medarbeiderne som utgjør den viktigste ressursen for at kommunen skal kunne levere gode tjenester. Røros kommune skal være en god arbeidsplass, kjennetegnet av et inkluderende arbeidsmiljø hvor medarbeiderne opplever arbeidsglede og bidrar til god oppgaveløsning og måloppnåelse.

Arbeidsgiver

Kommunestyret har overordnet myndighet som arbeidsgiver. Kommunedirektøren er kommunens øverste utøvende arbeidsgiverrepresentant og skal sammen med medarbeidere, ledere og tillitsvalgte sørge for iverksetting og resultatoppnåelse. Røros kommunes sentrale oppgave er å være samfunnsbygger og en foretrukket og konkurransedyktig tjenesteleverandør, forvalter og arbeidsgiver.

Struktur og ledelse

Ledere og medarbeidere skal oppleve at de utfordres og blir stilt krav til samtidig som de gis tillit og aktiv støtte. Organisasjonen Røros kommune skal kjennetegnes av god struktur, god ledelse, også ved å være tilpasningsdyktig og nyskapende. Dette er viktig ut ifra mange perspektiver: Det er en forutsetning for at kommunen skal kunne levere godt på sine oppgaver (det vises til video nedenfor), det danner grunnlaget for et godt arbeidsmiljø preget av mestringsfølelse og trygghet i egne oppgaver og i samarbeid med andre, og det har et økonomisk perspektiv fordi stadig strammere økonomiske rammer i kommunen krever at oppgaver løses mest mulig effektivt og ofte på nye måter. For noen ansatte kan det være krevende å ha arbeidshverdagen i en organisasjon som stadig må tenke nytt og tilpasse arbeidsprosesser. Da blir verdien av tydelige strukturer, ledelse og tilstedeværelse ekstra viktig.

I dette kapittelet vil det blir gjort rede for aktivitet som er forankret i arbeidsgiverstrategien og Røros kommunes etiske standard

Arbeidsgiverstrategi

Arbeidsgiverstrategien ble vedtatt i kommunestyret i 2017 og er førende for Røros kommunes rolle som arbeidsgiver. Strategien ble revidert i 2023.

Hovedmål

Arbeidsgiverstrategien har følgende hovedmål:

Røros kommune...
...har et godt omdømme og er en foretrukket arbeidsgiver som vektlegger åpenhet og godt arbeidsmiljø
...er en innovativ, inkluderende og lærende organisasjon

Delmål

Det er 9 prioriterte områder med delmål som til sammen skal bidra til å nå hovedmålet. Områdene om hvordan dette arbeides med, blir kort kommentert nedenfor og spesielt for 2024.

1. ETIKK, ROLLER OG SAMFUNNSANSVAR

Dette er kontinuerlig under arbeid blant annet i forbindelse med lederutvikling og ledermøter. Kommunekompasset i 2022 fremmer det som styrke at kommunen har vedtatte egne etiske retningslinjer både for politikere og ansatte. Disse virker å være godt kjent og mye benyttet ute i tjenestene og blant politikerne. Det har vært gjennomført flere runder med etisk refleksjon både blant politikere i utvalg og kommunestyret, også ute i tjenestene

2. LEDELSE OG MEDARBEIDERSKAP

Det jobbes løpende med lederskap i organisasjonen. Metodikken fra studiet "Ledelse av prosesser" (LEDPRO) videreføres i form av to ledersamlinger i året og egne veiledningsrunder i virksomhetsledergruppene. Alle nye ledere gjennomfører LEDPRO 1 desentralisert, dvs at alle ledere i Røros kommune skal ha samme utgangspunkt for ledelse.

Alle ledere med delegert ansvar samlet for personal-, fag- og økonomi har lederavtale. Det etableres ny avtale i starten av året, og evalueres i slutten av året.

Kommunedirektørens fokusområde i lederavtalene for 2024 har vært:

- Avvik som grunnlag for forbedring og kvalitetsutvikling
- Gevinstrealisering – fra gevinstindikatorer til rapportering
- Økonomi- og virksomhetsstyring
- Systematisere kompetanseplanlegging
- Systematikk i gjennomføring av medarbeidersamtaler

Kommunen har følgende arenaer for ledelse:

<u>Kommunedirektørens lederteam (KLT) - kommunedirektørens utvidete lederteam (KULT)</u>

KLT er kommunedirektørens strategiske lederteam og består av kommunedirektøren og kommunalsjefene. KLT har møter en gang pr uke i tillegg til dedikerte arbeidsmøter i løpet av året som omhandler ulike strategiske tema og ledertema. KULT består i tillegg til KLT, avdelingsledere for HR, økonomi og IT. KULT møtes en gang pr uke, i forbindelse med møtene i KLT. Kommunedirektøren er ansvarlig for innhold og sakliste til møtene.

<u>Kommunedirektørens ledergruppe (KLG)</u>

KLG er kommunedirektørens ledergruppe og består av KLT og alle virksomhetsledere. KLG møtes en gang pr måned. Kommunedirektøren er ansvarlig for innhold og sakliste til møtene.

<u>Lederforum og utvidet lederforum</u>

Lederforum og utvidet lederforum er kommunedirektørens interne utviklingsarena for alle ledere. Lederforum består av alle ledere med delegert ansvar for personal, fag og økonomi. Utvidet lederforum består av alle deltagere i lederforum i tillegg til ledere med kun delegert fagansvar (fagledere). Det arrangeres fire samlinger i året. Kommunedirektøren er ansvarlig for innhold og sakliste til møtene/samlingene. Alle nivåer bidrar med innspill til sakslista.

Desember 2024 ble det gjennomført 10-faktorundersøkelse (KS Medarbeiderundersøkelse) som gjennomføres hvert 2. år og hvor det prioriteres ulike forbedringsområder som det arbeides med i organisasjonen som helhet og spesifikt innenfor de ulike virksomhetene. Resultatene fra 10-faktorundersøkelsen skal følges opp de to neste årene.

3. KOMMUNIKASJON – INNSIDEN REFLEKTERES PÅ UTSIDEN

Røros kommune skal ha
- god intern kommunikasjonskultur
- godt omdømme
- reell brukermedvirkning og målrettet kommunikasjon

En god kommunikasjonskultur skaper vi sammen og innsiden blir reflektert på utsiden. Dette innsatsområdet ivaretas av vår kommunikasjonsstrategi.

4. Rekruttering

Kompetanse

Arbeidet med lederutvikling har blitt videreført også i 2024. Det er fireledere som har deltatt på studiet LEDPRO1 i 2024.

Det satses fortsatt på unge arbeidstakere og kommunen hadde ved årsslutt 7 lærlinger, samt 3 som følge løp for fagbrev på jobb. Flere av lærlingene av dem følger et løp for fagbrev på jobb. Fagbrev på jobb er et viktig strategisk program for kommunen siden det bidrar til å kvalifisere medarbeidere vi allerede har ansatt, og som er godt motivert for arbeidet. Det vil fortsatt være et behov for flere lærlinger og da spesielt innen helsearbeiderfaget og barne- og ungdomsarbeiderfaget.

Rekruttering

Vi har fortsatt et godt tilfang av søkere på mange stillinger, og en oppgang i antall søknader sammenlignet med 2023. I 2024 hadde vi i snitt 4,2 søkere pr utlysning. Det er en del områder der det er særlig vanskelig å rekruttere - 10 utlysninger fikk ingen søkere. Av disse var 9 utlysninger i helse- og omsorg, mens 1 var stilling med krav om samisk språkkompetanse.

Heltidskultur

Administrasjonsutvalget vedtok i 2024 at mål for heltidskultur skal settes pr virksomhet. Tidligere har mål vært satt fra KS PAI-statistikk, mens det nå er vedtatt å bruke interne kartlegginger. I arbeidet skilles det mellom frivillig, ufrivillig og deltid som ikke kan mobiliseres deltid. Det siste defineres som medarbeidere som har rett til å arbeide deltid ut fra alder, familiesituasjon eller helse.

Målene for kommunen er å redusere særlig ufrivillig, men også frivillig deltid. Deltid knyttet til lovmessig rett på deltid er det et mål å ha for å kunne tilrettelegge for ulike livsfaser og helsesituasjoner.

Det ble ikke satt mål for 2024, da det har vært nødvendig å legge ned arbeid for å kartlegge dagens situasjon. Etter kartlegging som er gjort er det pr 31.12.2024 4,4 % ufrivillig deltid, mens det er 16,2 % frivillig deltid.

5. INNOVASJON

Det arbeides med innovasjon ut ifra ulike perspektiv og på ulike nivåer i organisasjonen. Innovasjon har også vært et gjennomgående tema i lederutviklingsprogrammet. Innovasjon står sentralt i digitaliseringen av tjenester, utvikling av Øverhagaen bo-, helse- og velferdssenter og beredskaps- og responssenter – både når det gjelder endring av arbeidsprosesser og ved å ta i bruk ny velferdsteknologi.

6. MANGFOLD OG INKLUDERING

Kommunestyret vedtok 27.10.2022 strategi for mangfold og inkludering. I strategien er det gitt føringer for videre arbeid med mangfold og inkludering for Røros kommune som arbeidsgiver. Disse føringene vil bli fulgt opp videre, blant annet gjennom arbeidsgiverstrategien.

7. ARBEIDMILJØ OG NÆRVÆRSARBEID

Dette har stort fokus i Røros kommune. Alle virksomheter har etablert partssammensatte arbeidsmiljøgrupper. Kommunens strukturerte arbeid med inkluderende arbeidsliv er også blitt en god modell både for andre kommuner og private bedrifter.

IA-utvalg

IA-utvalget møtes fire ganger. Utvalget er sammensatt av representer fra HR, bedriftshelsetjenesten, arbeidsgiver, NAV, verneombud og tillitsvalgte. Kommuneoverlegen deltar også en til to ganger i løpet av året. Arbeidet i IA-utvalget er forankret i IA-utvalgets mål og handlingsplan som vedtas i arbeidsmiljøutvalget. I planen for 2024, skal IA-utvalget blant annet jobbe med:
- Legge til rette for en god dialog med NAV og tilrettelegge for personer i alle aldersgrupper
- Formidle, bistå og veilede virksomhetene
- Åpenhet for tilpasninger for ansatte med nedsatt funksjonsevne.

Samlet fravær for kommunen endte på 8,9 %, som er en forverring sammenlignet med 2023. Dette følger nasjonale trender, og sykefraværet i kommunen ligger om lag likt snittet for kommune-norge. IA-utvalgets vurdering er at det jobbes godt med sykefraværsoppfølging ute i virksomhetene. Dette bekreftes med at samlet fravær er under landsgjennomsnittet for kommunal sektor.

Arbeidsmiljøutvalg

Arbeidsmiljøutvalget er opprettet i henhold til arbeidsmiljølovens § 7-1. Utvalget er kommunens fagutvalg i arbeidsmiljøspørsmål og behandler saker etter arbeidsmiljølovens § 7-2. AKAN-utvalget og IA-utvalget er underutvalg. Røros kommune har i 2024 fornyet avtalen med Bedriftshelsetjeneste AS – Bedriftshelsetjenesten i Fjellregionen. Samarbeidspunkter og bedriftshelsetjenestens aktiviteter i organisasjonen kan sees i årsrapport fra BHT AS.

Utvalget hadde 4 møter i løpet av 2024.

Utvalget har kåret Laila Kjelsberg Heksem til årets medarbeider, og Kulturskolen som årets arbeidsmiljø.

8. PARTSSAMARBEID

Partssamarbeidet har tydelige kommunikasjonslinjer i organisasjonen. Arbeidsgiver opplever å ha et godt samarbeid med arbeidstakerorganisasjonene, både når det gjelder konkrete saker og i forbindelse med omstillings- og utviklingsarbeid. Tydeliggjøring av kommunikasjonslinjene mellom partene på virksomhets- og avdelingsnivå bør kontinuerlig forbedres.

I tillegg til tidligere nevnte arbeidsmiljøutvalg og IA-utvalg er andre viktige utvalg for partssamarbeid samarbeidsutvalg for hovedtillitsvalgte og administrasjonsutvalget.

Administrasjonsutvalg

Administrasjonsutvalget er kommunens partssammensatte utvalg i personal- og organisasjonssaker og har som arbeidsområde de oppgaver som har tilknytning til kommunens arbeidsgiverfunksjon og den del av kommunens administrasjon som ikke er lagt til andre folkevalgte organer eller kommunedirektøren. Som følge av endret politisk organisering, vil formannskapet sammen med to tillitsvalgte utgjøre kommunens administrasjonsutvalg.

Administrasjonsutvalget hadde tre møter i 2024. Heltidskultur og oppfølging sykefravær har vært tema på alle møtene.

Samarbeidsutvalg for hovedtillitsvalgte

Utvalget består av hovedtillitsvalgte, hovedverneombud, kommunedirektør, HR-leder og kommunalsjefene.

Samarbeidsutvalget for hovedtillitsvalgte har ti ordinære møter i løpet av året. Utvalget gjennomfører også ekstra møter etter behov. Hovedverneombudet deltar også i disse møtene.

9. **SAMSKAPING**

Røros kommune skal jobbe aktivt sammen med omgivelsene for å oppnå det beste for innbyggerne og Rørossamfunnet. For å kunne oppnå kommunens mål er det nødvendig at tjenestene utvikles i dialog med innbyggere, brukere og andre interessenter som skaper felles forståelse for nødvendige prioriteringer. Samskaping handler ikke om at kommunens arbeidstakere skal erstattes, men at de skal suppleres slik at vi sammen med andre kan dekke framtidas behov bedre.

Etisk standard

Tilliten og legitimiteten til en organisasjon og omdømmet er direkte knyttet til organisasjonens troverdighet i forhold til verdigrunnlag og etisk korrekt handling. For en kommune som både er en viktig tjenesteleverandør til innbyggerne og en samfunnsutvikler, men som også forvalter fellesskapets føringer og midler, er en god etisk standard som faktisk etterleves avgjørende viktig.

Arbeid med etikk i Røros kommune

Røros kommune arbeider aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling, hindre diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, eller kombinasjoner av disse grunnlagene. Røros kommune søker å hindre trakassering, seksuell trakassering og kjønnsbasert vold. Arbeidet skal blant annet omfatte områdene rekruttering, lønns- og arbeidsvilkår, forfremmelse, utviklingsmuligheter, tilrettelegging og mulighet for å kombinere arbeid og familieliv.

Arbeidet er godt forankret i og er redegjort for under kapittel om arbeidsgiverstrategien. I tillegg jobber virksomhetene med samme tematikk i egne arbeidsmiljøgrupper.

Lønnssystem

Lønn blir regulert av Hovedtariffavtalen i KS-området, som har disse inndelingene for lønnsdannelsen:
- Kap. 3 – kommunens toppledere og de som rapporterer direkte til disse

- Kap. 4 – ansatte som får sin lønn forhandlet både sentralt og lokalt, omfatter de aller fleste
- Kap. 5 – ansatte som får sin lønn forhandlet lokalt

Lønnsforhandlinger drives på bakgrunn av lønnspolitiske retningslinjer og det til enhver tid gjeldende regelverk rundt slike begivenheter. Dette har blant annet ført fram til en lokal avtale om kompetanseavlønning.

Hovedandelen av lønnsdannelsen i kapittel 4 skjer ut fra sentrale lønnsforhandlinger, der lønn blir fastsatt ut fra ansiennitet og utdanning. Enkelte år settes det også av midler til lokale forhandlinger i kapittel 4, der lønn fordeles ut fra forhandlinger mellom partene i kommunen. Det var ikke slike forhandlinger i 2022.

I lønnskapittel 3 og 5 settes lønn i sin helhet ut fra årlige forhandlinger i kommunen, ut fra kommunens lønnspolitikk og forhandlinger mellom partene.

Likestilling

I likhet med resten av kommunesektoren har vi i Røros kommune en høy kvinneandel. En vesentlig likestillingsutfordring i kommunal sektor er fordelingen av deltidsarbeid mellom kvinner og menn. Om lag 42 prosent av alle ansatte kvinner arbeider deltid, mens om lag 26 prosent av alle ansatte menn arbeider deltid. Nedenfor følger oversikt over kvinner og menn på de ulike lønnsnivåene i kommunen og deres lønn. Oversiktene ekskluderer 69 deltidsansatte i interkommunalt brannvern (67 menn og 2 kvinner) med faste stillinger mellom 1% og 14 %, med disse ville deltidsandelen for menn samlet vært ca 32 %. Oppregning av lønn inkluderer ikke variable tillegg og tillegg for spesielle funksjoner som ligger til enkelte stillinger.

Ansatte i kommunen og deltid, fordelt på kjønn og lønnsgruppe

Lønnsgruppe	Antall ansatte	Antall kvinner	Antall menn	Kvinneandel	Andel deltid, kvinner	Andel deltid, menn
Stillinger uten krav til utdanning	80	59	21	73,8 %	58 %	62 %
Fagarbeiderstillinger	214	156	58	72,9 %	58 %	33 %
Lærer og stillinger med krav til 3-årig utdanning	95	82	13	86,3 %	26 %	15 %
Adjunkt/4år	45	37	8	82,2 %	41 %	0 %
Adjunkt med tilleggsutdanning og andre stillinger med krav om 5år UH-utdanning	32	24	8	75,0 %	25 %	25 %
Lektorer og andre stillinger med krav til mastergrad i lønnskapittel 5	11	10	1	90,9 %	20 %	100 %
Lektor med tilleggsutdanning	9	7	2	77,8 %	14 %	50 %
Stillinger i lønnskapittel 5 etter hovedtariffavtalen	58	36	22	62,1 %	53 %	5 %
Avdelingsledere	36	28	8	77,8 %	4 %	0 %
Kommunedirektør, kommunalsjefer, virksomhetsledere og ledere i stab	17	8	9	47,1 %	0 %	0 %
Kommunen totalt	600	450	150	75,0 %	42 %	26 %

Gjennomsnittslønn, kvinner og menn						
Lønnsgruppe	Kvinner: Snittlønn avtalt stilling	Menn: Snittlønn avtalt stilling	Kvinner: Avtalt lønn, heltidsekvivalent	Menn: Avtalt lønn, heltidsekvivalent	Avtalt lønn, kvinners lønn i % av menns lønn	Avtalt lønn, heltid kvinners lønn i av % menns lønn
Stillinger uten krav til utdanning	kr 328 675	kr 290 860	kr 444 632	kr 461 544	113,0 %	96,3 %
Fagarbeiderstillinger	kr 410 323	kr 414 928	kr 512 461	kr 501 637	98,9 %	102,2 %
Lærer og stillinger med krav til 3-årig utdanning	kr 541 504	kr 586 999	kr 592 519	kr 598 008	92,2 %	99,1 %
Adjunkt/4år	kr 539 462	kr 606 139	kr 633 238	kr 606 139	89,0 %	104,5 %
Adjunkt med tilleggsutdanning og andre stillinger med krav om 5år UH-utdanning	kr 615 450	kr 659 022	kr 697 007	kr 707 900	93,4 %	98,5 %
Lektorer og andre stillinger med krav til mastergrad i lønnskapittel 5	kr 651 778	kr 477 680	kr 697 990	kr 597 100	136,4 %	116,9 %
Lektor med tilleggsutdanning	kr 663 043	kr 485 030	kr 699 043	kr 754 250	136,7 %	92,7 %
Stillinger i lønnskapittel 5 etter hovedtariffavtalen	kr 540 615	kr 741 945	kr 694 548	kr 761 693	72,9 %	91,2 %
Avdelingsledere	kr 727 782	kr 854 200	kr 735 651	kr 854 200	85,2 %	86,1 %
Kommunedirektør, kommunalsjefer, virksomhetsledere og ledere i stab	kr 926 898	kr 866 833	kr 926 898	kr 866 833	106,9 %	106,9 %
Kommunen totalt	kr 492 427	kr 535 545	kr 579 999	kr 603 812	91,9 %	96,1 %

Uttak av foreldrepermisjon

18 kvinner og 8 menn hadde uttak av foreldrepermisjon i 2024. Gjennomsnittlig lengde var 75 dager for kvinner og 54 dager for menn.

Deltid

Røros kommune arbeider aktivt for å redusere andelen deltid. Deltid er et sammensatt fenomen der noe deltid skyldes arbeidsplassens tilpasning til livsfase eller redusert arbeidsevne på grunn av sykdom, mens annen deltid skyldes medarbeiderens valg (frivillig deltid) eller mangel på tilbud på arbeid (ufrivillig deltid). Deltid pr 1.1.2025 er kartlagt, ut fra disse tallene jobber ca 4,4 % av kommunens medarbeidere ufrivillig deltid, og ca 16.2 % av kommunens arbeidstakere arbeider frivillig deltid.

Utfordringer i likestillingsarbeidet i kommunen

Kommunens største utfordring for likestillingsarbeidet er det kjønnsdelte arbeidsmarkedet, og en kjønnet tendens i hvem som arbeider i heltid og deltid. Videre arbeid med heltidskultur er derfor det viktigste likestillingspolitiske arbeidet i kommunen. Se mer om arbeidet med heltidskultur under kapittelet om arbeidsgiverstrategi.

Som det framgår av tabellen over tjener kvinner i snitt 86,3 % av menns inntekt i kommunen. Dette skyldes to forhold:

- Flere kvinnelige ansatte arbeider deltid
- Det er relativt sett flere menn i de best betalte stillingene i kommunen.

Ser man vekk fra deltid er det 96,1 prosent ulikelønn til fordel for menn i kommunen under ett. Denne forskjellen skyldes i hovedsak fordelingen mellom kvinner og menn i ulike stillinger og på ulike nivå av ansiennitet i kommunen og ulike andre individuelle forhold. Det er ikke grunn til å tro at det finnes individuelle lønnsforskjeller som skyldes kjønn. I stillingsgrupper med individuell lønnsfastsettelse er det lite forskjell i lønn. Størst er forskjellen for fem-årige utdanninger, der det er 116,3 prosent ulikelønn til fordel for kvinner. Denne forskjellen skyldes ulik ansiennitet for arbeidstakere innad i gruppa og få menn.

Diskriminering

Likestillings- og diskrimineringsloven skal fremme likestilling, sikre like muligheter og rettigheter og hindre diskriminering på grunn av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, religion og livssyn. Røros kommune forholder seg til hovedtariffavtalen i forbindelse med tilsettinger og fastsetting av lønn.

Hovedtariffavtalen har nøytralt lønnssystem som i tillegg til stillingskode, baserer seg på den ansattes formal- og realkompetanse. I tillegg har Røros kommune et tett samarbeid med tillitsvalgte i forbindelse med stillingsutlysninger, tilsettinger og forhandlinger. Dette som et ledd i arbeidet med å forhindre diskriminering og at personalarbeid foregår i henhold til lovverk, forskriver og hovedtariffavtalen.

Ved all annonsering av ledige stillinger, inkluderes følgende tekst i utlysningen: *«Røros kommune er en inkluderende arbeidslivsbedrift som ønsker mangfold. Vi oppfordrer kvalifiserte kandidater til å søke uansett alder, kjønn, etnisitet og funksjonsnedsettelser".*

Utfordringer i arbeidet med et inkluderende arbeidsliv i kommunen

En vesentlig utfordring for kommunen er fysisk tilrettelegging av arbeid i enkelte virksomheter. Utfordringen er delvis knyttet til kommunens lokaler, delvis til arbeidets art.

Pleie og omsorg er en sektor som tradisjonelt er preget av høye fysiske krav til arbeidstakere. Kommunen vil på grunn av den demografiske utviklingen ha behov i framtiden for å mobilisere all kompetent arbeidekraft innen denne sektoren. Dette fører til et behov for å bedre tilpasse arbeidet innen omsorg til personer med riktig kompetanse, men fysiske funksjonsnedsettelser. For å møte denne utfordringen arbeides det blant annet med å i større grad innføre velferdsteknologi.

En annen utfordring er at deler av kommunens virksomhet drives i eldre bygninger, med begrenset mulighet for å tilrettelegge det fysiske arbeidsmiljøet for personer med nedsatt bevegelsesevne eller orienteringsevne. Dette gjelder særlig rådhuset, som huser politisk ledelse og deler av sentraladministrasjonen. For rådhusets del begrenses mulighetene for tilrettelegging av at bygget er fredet. Deler av bygningen er gjort tilgjengelig for personer i rullestol, men det er ikke mulig å tilrettelegge bygningen fullt ut etter reglene om universell utforming.

Kommunens tjenesteområder

Stab og støtte

Beskrivelse av tjenesteområdet

Sentraladministrasjonen er navet i kommuneorganisasjonen. Dette benevnes ofte som “stab- og støttefunksjoner”.

Stabsfunksjonen er bindeleddet mellom kommunestyret som øverste organ for kommunen og resten av organisasjonen. En kjerneoppgave for sentraladministrasjonen er å sørge for at kommunestyret har gode saksutredninger før politiske beslutninger tas, slik at politikerne kan drive med sine kjerneoppgaver og fatte gode vedtak basert på solide beslutningsgrunnlag. Etter en beslutning er tatt er en kjerneoppgave for stabsfunksjonen å sørge for samordnet og lojal oppfølging av kommunestyrets beslutninger i hele organisasjonen. Gjennom funksjonen som sekretariat for politiske organ ivaretar også sentraladministrasjonen gjennomføring av møter i kommunestyret, råd og utvalg. Sentraladministrasjonen er også ansvarlig sekretariat for trygg og demokratisk gjennomføring av valg.

Kommuneplanens samfunnsdel legger føringer for kommuneorganisasjonen i Røros slik at denne videreutvikles i tråd med målene som er satt for Rørossamfunnet. Stabsfunksjonen leder an i utviklingen av kommunen på lang sikt, og er ledende i den langsiktige utviklingen av kommunen og samfunnsplanleggingen. Dette gjelder både generell samfunnsutvikling, kommunens tjenesteutvikling, og det å ivareta særlig viktige områder. Viktige funksjoner som kommuneoverlege, folkehelse- og inkluderingskoordinator, samfunnsplanlegger og verdensarvkoordinator er derfor organisert i sentraladministrasjonen. For 2024 har stillingen som samfunnsplanlegger vært vakant store deler av året.

Røros kommune har valgt en organisasjonsmodell der den enkelte virksomhet som hovedregel ikke har støttefunksjoner. All støtte for virksomhetene er derfor samlet i støttefunksjonene i sentraladministrasjonen. Virksomheten gir effektive og samordnede støttefunksjoner slik at virksomhetene i størst mulig grad kan konsentrere seg om å levere gode tjenester til innbyggerne. Blant støttefunksjonene er:

- IT-drift, systemstøtte og utvikling
- Virksomhetstyring, økonomi og rapportering
- Støtte ved forvaltning, bruk og anskaffelse av fagsystemer
- Post, arkiv og dokumenthåndtering
- Førstelinje kommunikasjon med innbyggere
- Vedlikehold av nettside og annen ekstern kommunikasjon
- Overordnet samarbeid med arbeidstakerforeningene
- Støtte i personalprosesser, særlig sykefraværsoppfølging, konfliktløsning og rekruttering
- Felles innsats arbeidsmiljø
- Felles innsats kompetanseutvikling og lederutvikling
- Lønnsavdeling (interkommunalt samarbeid med vertskommune Os)
- Regnskapsavdeling (interkommunalt samarbeid med vertskommune Holtålen)
- Personvern og informasjonssikkerhet
- Internkontroll
- Overordnet beredskap
- Forvaltningskontor for omsorgstjenester

- Samisk forvaltningsområde
- Barnehagemyndighet

Pr 1.1.2024 var det til sammen 30,2 årsverk blant medarbeidere i sentraladministrasjonen fordelt på 34 personer. Pr 31.12.2025 var dette redusert til 28,35 årsverk fordelt på 32 personer. I tillegg kommer ett årsverk som frikjøpt tillitsvalgt som blir ført på sentraladministrasjonen. 0,3 årsverk er finansiert med lønnstilskudd fra NAV, mens 0,2 årsverk er finanser via uthusprosjekt og 1,5 årsverk er finansiert over investeringsbudsjett.

Andre utgifter som blir finansiert på sentraladministrasjonens budsjett

Driften av sentraladministrasjonen er mindre enn halvparten av budsjettet til sentraladministrasjonen. Dette skyldes av finansiering av en rekke områder er tatt inn i budsjettet. Driften av sentraladministrasjonen utgjør 42% av sentraladministrasjonens budsjett. De største øvrige områdene som dekkes via budsjettet er:

- Driftstilskudd private barnehager
- Finansiering av styrket tilbud til barnehagebarn med spesielle behov i både kommunale og private barnehager
- Skoleskyss
- Tiltak for styrking av samisk språk og kultur
- Alle forsikringer for kommunens bygg, anlegg, ansatte og elever
- Lisenser for datasystemer som brukes av alle tjenester
- Alle kostnader knyttet til politisk aktivitet, lønn og godtgjørelse til politikere

Forvaltningskontoret

Forvaltningskontoret har ansvaret for å koordinere søknader om helse- og omsorgstjenester for alle aldersgrupper i Røros kommune. Denne tjenesten er i stadig utvikling for å imøtekomme brukernes behov.

Koordinator for folkehelse og inkludering

Koordinator for folkehelse og inkludering ble ansatt i 100% stilling etter at stillingen ble lyst ut på nytt i 2024. Stillingen lå ubesatt de første 6 måneder av året. Koordinator for folkehelse og inkludering koordinerer arbeidet med kommunens folkehelsestrategi. Andre sentrale arbeidsområder er økt fokus på folkehelse, mangfold og inkludering innad og mellom virksomheter i kommunen, samt fokus på økt bevissthet omkring folkehelse i befolkninga.

Eksterne tilsyn

Det er blitt gjennomført tilsyn etter folkehelseloven i sentraladministrasjonen i 2024

Utvikling og utfordringer

Mange ulike fagområder og funksjoner

Sentraladministrasjonen er en sammensatt virksomhet. Fagområdene er mange, og flere avdelinger og ansatte forholder seg til og betjener et stort antall virksomheter og enkeltansatte. I

tillegg har sentraladministrasjonen funksjoner som jobber sterkt utadrettet slik som næringskoordinator. Dette gjør at sentraladministrasjonen i Røros kommune er en spennende virksomhet å jobbe innenfor, og de ansatte innehar til sammen en både omfattende og tidsriktig kompetanse. Samtidig er det små fagmiljøer, til dels kun enkeltpersoner, på flere områder på grunn av kommunens størrelse. Det gjør sentraladministrasjonen sårbar i forhold til enkeltansatte som av ulike årsaker kan falle ut i kortere eller lengre perioder.

Lokaliteter

Sentraladministrasjonen er spredt over et stort område og på mange bygg. Dette gjør det utfordrende å opprettholde god og effektiv informasjonsflyt og gode møteplasser. Digitale løsninger er avgjørende for å bøte på dette, og Teams har vist seg som et uvurderlig verktøy i denne sammenhengen. Likevel gir ikke dette like gode muligheter som en samlokalisering.

Den største delen av sentraladministrasjonen er lokalisert på Rådhuset. Rådhuset er et ærverdig og flott bygg med en sentral beliggenhet, men det er kun begrenset mulig å tilpasse et fredet bygg midt i verdensarven til en sentraladministrasjons behov. Både vernerunder og Ledelsens årlige gjennomgang av HMS og kvalitetsarbeid har dårlig inneklima og kontorplasser som et stadig tilbakevendende tema. I 2024 ble det arbeidet med rehabilitering av et par kontorer på rådhuset for å gjøre det forsvarlig å være på jobb. Byantikvaren har i 2024 jobbet med anbudsprosess for å få på plass et tilpasset ventilasjonsanlegg som kan bidra til å gjøre hverdagen enklere for dem som jobber på rådhuset. Arbeidet fortsetter i 2025. En annen potensiell utfordring er at Rådhuset som arbeidslokale ikke lar seg oppgradere til dagens regler for universell utforming. Om sentraladministrasjonen skulle få arbeidstakere med nedsatt bevegelighet eller syn er det svært begrenset hvor mye det kan tilrettelegges på Rådhuset.

Utfordringer

På grunn av kommunens økonomi har sentraladministrasjonen i likhet med andre virksomheter måtte redusere i driften. I 2024 har leder servicetorg og samfunnsplanlegger sluttet uten å ha blitt erstattet. Ved omsorgs- og sykefravær har det som hovedregel ikke vært tatt inn vikar. Dette kommer i tillegg til planlagt bemanningsreduksjon på servicetorg, samt at planlagt oppbemanning på IT ikke har vært gjennomført. Funksjoner har vært fordelt på andre medarbeidere. Konsekvensen av dette har vært økt belastning på medarbeiderne og redusert kapasitet. I tillegg har dette økt den eksisterende sårbarheten ved at enkeltpersoner håndterer sentrale tjenesteområder alene.

Utviklingsperspektivet står sterkt

Utviklingsperspektivet står sentralt i sentraladministrasjonens arbeid. Det betyr at vi hele tiden er opptatt av å utvikle tjenester og funksjoner til beste for Røros og omverdenen. Dette har også et sterkt økonomisk perspektiv da stadig trangere økonomiske rammer gjør at oppgaver må løses stadig mer effektivt uten at kommunens kostnader øker. Dette kan være slitsomt, og ansatte i sentraladministrasjonen har til dels en stor arbeidsbelastning. Samtidig gir fokuset på utvikling en spennende og attraktiv dimensjon til arbeidet innenfor kommunen.

Gevinstrealisering

En kommune benytter fellesskapets midler i sitt arbeid. Det setter krav til en høyest mulig ressurseffektivitet. Den stramme økonomiske situasjonen i kommunen gjør samtidig særlig viktig med et stort fokus på de ulike økonomiske nøkkeltallene når rammer for drift og store utviklingsprosjekter besluttes. Samtidig må det hele tiden være førende at samfunnet skal rigges for fremtidens demografi.

At kommunen behersker denne balansegangen er en suksessfaktor for at Røros-samfunnet skal være velfungerende også i fremtiden. Systematikken for gevinstrealisering, utarbeidet av KS, ble innført av Røros kommune på administrativt nivå innenfor alle virksomheter. Dette skal gi kommunestyret som beslutningstaker et enda bedre beslutningsgrunnlag og forutsetninger

for å kunne følge opp og evaluere prosjekter som er under gjennomføring. Arbeidet fortsatte i 2024 og kommer til å fortsette videre i årene fremover

Arbeidet med innføring av gevinstrealisering planlegges og ledes av sentraladministrasjonen.

Her kan du lese mer om arbeidsmetodikken for gevinstrealisering utarbeidet av KS og som Røros kommune nå innfører.

Viktige begivenheter

Viktige begivenheter- noen eksempler:

- Ny kulturstrategi ble vedtatt i kommunestyret i oktober 2024
- Kommunen har fått på plass ny utvikling og omstillingsside under Robek
- Oppdatering av strategiene for å tilpasse ny samfunnsdel
- Ny felles saksbehandlingsløsning med nye løsninger for arkiv og postjournal er blitt innført
- Etablering av felles studiesenter Trøndelag Sør

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Politisk styring	4 684	4 725	4 396	4 396	-329	-7,5 %
Revisjon og kontroll	1 179	1 265	1 294	1 294	28	2,2 %
Administrasjon	26 555	28 019	38 984	38 984	10 965	28,1 %
Forvatningsutgifter	60	1 993	0	0	-1 993	0,0 %
Administrasjonslokaler	493	40	0	0	-40	0,0 %
Pensjon	39	22	0	0	-22	0,0 %
Diverse fellesutgifter	100	112	2 967	2 967	2 856	96,2 %
Førskole	10 654	13 682	10 212	10 212	-3 470	-34,0 %
Grunnskole	3 040	2 293	-1 191	-1 191	-3 485	-292,5 %
Styrket barnehagetilbud	2 601	2 151	2 000	2 000	-151	-7,6 %
Voksenopplæring	100	91	9	9	-82	-916,0 %
Skolefritidstilbud	121	157	0	0	-157	0,0 %
Førskolelokaler og skyss	137	30	0	0	-30	0,0 %
Skolelokaler	145	28	0	0	-28	0,0 %
Skoleskyss	2 231	2 707	1 800	1 800	-907	-50,4 %
Aktivitetstilbud barn og unge	26	26	22	22	-5	-21,6 %
Foreb,helsest. og skolehelse	351	117	0	0	-117	0,0 %
Annet forebyggende helsearbeid	587	930	949	949	19	2,0 %
Aktivis. eldre og funksjohemmede	30	25	0	0	-25	0,0 %
Diagnose, behandling, rehabiltering	1 622	1 309	829	829	-481	-58,0 %
Sosial rådgivning og veiledning	100	129	0	0	-129	0,0 %
Tilb.til personer m/rusproblem	87	129	0	0	-129	0,0 %
Barneverntjeneste	158	182	0	0	-182	0,0 %
Barneverntiltak i familien	25	9	0	0	-9	0,0 %
Barneverntilt.utenfor familien	65	28	0	0	-28	0,0 %
Pleie, omsorg, hjelp i institusjon	2 442	2 017	268	268	-1 749	-652,4 %

Tjeneste	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Pleie, omsorg, hjelp i hjemmet	3 576	0	2 225	2 225	2 225	100,0 %
Akutthj. helse/omsorg tjenester	77	14	0	0	-14	0,0 %
Hjemmetjenester bofellesskap	0	331	0	0	-331	0,0 %
Hjemmetjenester - ordinær virksomhet	0	3 119	0	0	-3 119	0,0 %
Botilbud i institusjon	97	8	0	0	-8	0,0 %
Kommunalt disponerte boliger	11	17	0	0	-17	0,0 %
Kommunale sysselsettingstiltak	7	20	0	0	-20	0,0 %
Introduksjonsordningen	-172	-252	0	0	252	0,0 %
Kvalifiseringsordningen	17	14	0	0	-14	0,0 %
Økonomisk sosialhjelp	75	63	0	0	-63	0,0 %
Tjenester utenfor ordin.	267	259	0	0	-259	0,0 %
Plansak	824	114	40	40	-74	-186,3 %
Byggesak	1	36	0	0	-36	0,0 %
Kartsak	81	57	0	0	-57	0,0 %
Konsesjonskraft, kraftrettigheter og annen kraft for videresalg	-327	80	0	0	-80	0,0 %
Tilr.legg.bistand næringsutvikling	5	16	0	0	-16	0,0 %
Landbruksforvaltning	31	1	0	0	-1	0,0 %
Komm. veier/miljø-og sikkerhetstiltak	90	0	0	0	0	0,0 %
Forebygg. av brann og ulykke	191	101	0	0	-101	0,0 %
Brann og ulykkesvern	543	261	10	10	-251	-2510,2 %
Distribusjon av345 vann	0	56	0	0	-56	0,0 %
Avløpsrensing	0	36	0	0	-36	0,0 %
Kloakknett/tømming av septik	0	3	0	0	-3	0,0 %
Innsamling av avfall	0	8	0	0	-8	0,0 %
Naturforvaltning/friluftsliv	2	-25	0	0	25	0,0 %
Kulturminnevern	244	234	177	177	-56	-31,8 %
Bibliotek	99	95	65	65	-29	-44,5 %
Kino	8	15	0	0	-15	0,0 %
Idrett	84	0	0	0	0	0,0 %
Musikk- og kulturskoler	81	51	0	0	-51	0,0 %
Andre kulturaktiviteter	-5	27	0	0	-27	0,0 %
Kommunale kulturbygg	109	26	12	12	-14	-118,3 %
Renter/utbytte og lån	-88	-100	-90	-90	10	11,6 %
Interne finansieringstransaksjoner	-2 250	0	0	0	0	0,0 %
Sum	**61 309**	**66 899**	**64 977**	**64 977**	**-1 922**	**-3,0 %**

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	61 309	66 899	64 977	-1 922	-3,0 %

Kommentar til status økonomi

Ansvaret 100- Stab og støtte.

Virksomhetsområdet går totalt-sett med et relativt mindreforbruk med unntak av noen områder. Merforbruket kan i hovedsak forklares med :

- Større overføringer til private barnehager som følge av utvida plasser og alderssammensetning av barna. Kommunen har fått krav på etterbetaling.
- Frikjøp folkevalgte
- Høye lisenser og kontingenter
- Økte kostnader til skoleskyss

Oppsummering tiltak

Virksomhetsområdet har i 2024 hatt disse tiltakene:

- Stillingen som samfunnsplanlegger har stått i vakanse hele 2024.
- Stillingen som avdelingsleder servicetorget har også stått vakant fom september 2024.
- En som har gått av med pensjon i 2024 på servicetorget i 2024 og som ikke vil bli erstattet
- Har ikke tatt inn vikarer for sykmeldte i 2024.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

	Årets budsjett			
Investering	**Rev. bud.**	**Regnskap Status**	**Avvik i kr**	**Investeringsfase**
Anbud/prosjektering av driftsløsninger	271	0 Ikke vurdert	271	F4 Anbudsfase
Digital transformasjon av arbeidsprosesser	2 000	1 108 Ikke vurdert	892	F5 Gjennomføringsfase
Digitale enheter til folkevalgte	443	405 Ikke vurdert	38	
Sum	**2 714**	**1 512**	**1 201**	

Statustekst investeringer

Sammendrag status investeringer

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	0,86 %	3,96 %	4,82 %
Årlig sykefravær 2021	0,95 %	2,57 %	3,52 %
Årlig sykefravær 2022	1,04 %	7,34 %	8,38 %
Årlig sykefravær 2023	0,75 %	2,81 %	3,55 %
Årlig sykefravær 2024	1,75 %	8,72 %	10,47 %

Stab og støtte

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Politisk styring	4 684	4 725	4 396	4 396	-329	-7,5 %
Revisjon og kontroll	1 179	1 265	1 294	1 294	28	2,2 %
Administrasjon	26 555	28 019	38 984	38 984	10 965	28,1 %
Forvatningsutgifter	60	1 993	0	0	-1 993	0,0 %
Administrasjonslokaler	493	40	0	0	-40	0,0 %
Pensjon	39	22	0	0	-22	0,0 %
Diverse fellesutgifter	100	112	2 967	2 967	2 856	96,2 %
Førskole	10 654	13 682	10 212	10 212	-3 470	-34,0 %
Grunnskole	3 040	2 293	-1 191	-1 191	-3 485	-292,5 %
Styrket barnehagetilbud	2 601	2 151	2 000	2 000	-151	-7,6 %
Voksenopplæring	100	91	9	9	-82	-916,0 %
Skolefritidstilbud	121	157	0	0	-157	0,0 %
Førskolelokaler og skyss	137	30	0	0	-30	0,0 %
Skolelokaler	145	28	0	0	-28	0,0 %
Skoleskyss	2 231	2 707	1 800	1 800	-907	-50,4 %
Aktivitetstilbud barn og unge	26	26	22	22	-5	-21,6 %
Foreb,helsest. og skolehelse	351	117	0	0	-117	0,0 %
Annet forebyggende helsearbeid	587	930	949	949	19	2,0 %
Aktivis. eldre og funksjohemmede	30	25	0	0	-25	0,0 %
Diagnose, behandling, rehabiltering	1 622	1 309	829	829	-481	-58,0 %
Sosial rådgivning og veiledning	100	129	0	0	-129	0,0 %
Tilb.til personer m/rusproblem	87	129	0	0	-129	0,0 %
Barneverntjeneste	158	182	0	0	-182	0,0 %
Barneverntiltak i familien	25	9	0	0	-9	0,0 %
Barneverntilt.utenfor familien	65	28	0	0	-28	0,0 %
Pleie, omsorg, hjelp i institusjon	2 442	2 017	268	268	-1 749	-652,4 %
Pleie, omsorg, hjelp i hjemmet	3 576	0	2 225	2 225	2 225	100,0 %
Akutthj. helse/omsorg tjenester	77	14	0	0	-14	0,0 %
Hjemmetjenester bofellesskap	0	331	0	0	-331	0,0 %
Hjemmetjenester - ordinær virksomhet	0	3 119	0	0	-3 119	0,0 %
Botilbud i institusjon	97	8	0	0	-8	0,0 %
Kommunalt disponerte boliger	11	17	0	0	-17	0,0 %
Kommunale sysselsettingstiltak	7	20	0	0	-20	0,0 %
Introduksjonsordningen	-172	-252	0	0	252	0,0 %
Kvalifiseringsordningen	17	14	0	0	-14	0,0 %
Økonomisk sosialhjelp	75	63	0	0	-63	0,0 %
Tjenester utenfor ordin.	267	259	0	0	-259	0,0 %
Plansak	824	114	40	40	-74	-186,3 %
Byggesak	1	36	0	0	-36	0,0 %

Tjeneste	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Kartsak	81	57	0	0	-57	0,0 %
Konsesjonskraft, kraftrettigheter og annen kraft for videresalg	-327	80	0	0	-80	0,0 %
Tilr.legg.bistand næringsutvikling	5	16	0	0	-16	0,0 %
Landbruksforvaltning	31	1	0	0	-1	0,0 %
Komm. veier/miljø-og sikkerhetstiltak	90	0	0	0	0	0,0 %
Forebygg. av brann og ulykke	191	101	0	0	-101	0,0 %
Brann og ulykkesvern	543	261	10	10	-251	-2510,2 %
Distribusjon av345 vann	0	56	0	0	-56	0,0 %
Avløpsrensing	0	36	0	0	-36	0,0 %
Kloakknett/tømming av septik	0	3	0	0	-3	0,0 %
Innsamling av avfall	0	8	0	0	-8	0,0 %
Naturforvaltning/friluftsliv	2	-25	0	0	25	0,0 %
Kulturminnevern	244	234	177	177	-56	-31,8 %
Bibliotek	99	95	65	65	-29	-44,5 %
Kino	8	15	0	0	-15	0,0 %
Idrett	84	0	0	0	0	0,0 %
Musikk- og kulturskoler	81	51	0	0	-51	0,0 %
Andre kulturaktiviteter	-5	27	0	0	-27	0,0 %
Kommunale kulturbygg	109	26	12	12	-14	-118,3 %
Renter/utbytte og lån	-88	-100	-90	-90	10	11,6 %
Interne finansieringstransaksjoner	-2 250	0	0	0	0	0,0 %
Sum	**61 309**	**66 899**	**64 977**	**64 977**	**-1 922**	**-3,0 %**

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	61 309	66 899	64 977	-1 922	-3,0 %

Kommentar til status økonomi

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	0,86 %	3,96 %	4,82 %
Årlig sykefravær 2021	0,95 %	2,57 %	3,52 %
Årlig sykefravær 2022	1,04 %	7,34 %	8,38 %
Årlig sykefravær 2023	0,75 %	2,81 %	3,55 %
Årlig sykefravær 2024	1,75 %	8,72 %	10,47 %

Oppvekst

Beskrivelse av tjenesteområdet

Oppvekst er et stort fellesområde som skal legge til rette for gode oppvekstsvilkår og tjenester for alle barn og unge i kommunen. Oppvekst har ansvaret for de kommunale barnehagene og oppfølging og tilsyn av de private barnehagene i kommunen. Videre inneholder oppvekstområdet en 1.-10-skole og to oppvekstsentre i Brekken og Glåmos, voksenopplæring samt at hovedansvaret for mottak, integrering og bosetting av flyktninger ligger til dette ansvarsområdet. Fra 1.januar i 2019 ble PPT lagt inn under virksomheten som fra før huset voksenopplæring og flyktningetjeneste, og fikk navnet Røros lærings- og veiledningstjeneste.

Fra samme dato tok Røros kommune over vertskommuneansvaret for Røros, Os og Holtålen Nav, og oppfølgingen ble lagt til oppvekst.

1. oktober 2019 ble personal- og fagansvaret for samisk undervisning flyttet til Røros skole. Dette var naturlig da de fleste elevene er elever ved Røros skole, i tillegg til at kommunen ønsker et tettere samarbeid med språk- og kultursenteret Aajege som er lokalisert ved Røros videregående skole. Undervisning og arbeidsplasser til de samiske lærerne foregår nå i leide lokaler på Røros videregående skole.

Fra 1. januar 2021 ble barnevern lagt inn under oppvekst. Dette er vi godt fornøyd med, og vi opplever at det er enklere å jobbe tverrfaglig innenfor oppvekstområdet når også barnevernet er med.

Fra 1. august 2022 ble organiseringen av skoler og barnehager forandret. Alle skolene har nå samme virksomhetsleder, og det er en avdelingsleder på hvert av oppvekstsenterne som har den daglige oppfølgingen, på samme måte som det er en avdelingsleder på hovedtrinnene og SFO på Røros skole. Alle kommunale barnehager ble på samme tid lagt under en virksomhetsleder. Oppvekstsenterne har samme avdelingsleder for både barnehage og skole.

14. oktober 2024 flyttet Kvitsanden barnehage inn i nye Hengfonna barnehage.

Utvikling og utfordringer

2024 har vært et forholdsvis normalt år innenfor oppvekst. Området, og da spesielt skole, preges av stramme økonomiske vilkår.

Situasjonen i verden, og da spesielt Ukrainakrisen, har preget ikke bare verden, men også Røros kommune. Kommunestyret vedtok å ta i mot 100 flyktninger i 2022, og vedtok samme antall i 2023. For 2024 ble kommunen anmodet om å ta i mot 75, men vi vurderte at det var realistisk å kunne ta i mot 50, som kommunestyret også vedtok. Flyktningene fra Ukraina fikk kollektiv midlertidig beskyttelse, og denne beskyttelsen gjelder fortsatt. Røros kommune har tatt i mot mellom 10 og 20 flyktninger pr år før, så å oppgradere så kraftig har satt alle på prøve. Men både selve flyktningtjenesten, voksenopplæringen og alle virksomheter i kommunen rustet sine virksomheter til å ta i mot så mange flyktninger på en gang. Frivilligheten ble også mobilisert, og har gjort en stor innsats for at samfunnet skulle bli rustet til å ta i mot. Det er viktig å huske på at vi også tok i mot ordinære overføringsflyktninger. Det ble mye fokus på flyktningene fra Ukraina, men vi har også tatt i mot flyktninger fra andre land.

Erfaringen vi hadde fra koronaperioden ble verdifulle også i dette arbeidet. Raske omveltninger, korte tidsfrister, kreative løsninger og veldig godt samarbeid både innad i organisasjonen og i samfunnet fortsetter å være viktig.

Hovedutfordringen innenfor oppvekst er at barnetallet er synkende. Det er vanskelig å kutte lønnskostnader. Stortinget har bestemt at det skal være lærenorm i grunnskolen. Fra høsten 2019 skal det være én lærer per 15 elever i 1. til 4. klasse og én lærer per 20 elever i 5. til 10. klasse, Jf. Forskrift til opplæringsloven § 14A-1. Lærernormen regulerer altså hvor høy lærertettheten minst skal være samlet sett på de ulike hovedtrinnene. Med hovedtrinnene menes 1. til 4. trinn, 5. til 7. trinn og 8. til 10. trinn. Den regulerer kun ressursene i den ordinære undervisningen (gruppestørrelse 2). Ressurser til spesialundervisning kommer i tillegg, og er en lovfestet rett for de elevene som trenger det. Det samme gjelder for ressurser til særskilt norskopplæring som også kommer i tillegg. Når vi sier under lærertetthet betyr det altså at vi har flere lærere enn normen tilsier, og når vi er over lærernorm vil det si at vi har for lite lærere i forhold til normen. Det er antall elever pr lærer vi teller.

Selve organiseringen av undervisningen er opp til hver enkelt skole. Det betyr at det kan være flere enn 16 elever i timene noen ganger, og færre elever andre ganger i 1 til 4. trinn. Tilsvarende organisering vil også gjelde for 5.til 10. trinn med flere en 21 elever i timene noen ganger, og færre elever andre ganger. Alle skolene klarte å innfri kravene til lærernorm i 2024.

Hele oppvekstsektoren er preget av stramme rammer, og det er den største virksomheten, skolene, og da særlig Røros skole, som merker det mest. Det er så akkurat på grunnbemanning at det ikke finnes gode kreative løsninger når noen er fraværende.

NAV ser også nå virkningen av en ny samfunnssituasjon. Det er tøffere tider for mange, og vi opplever at grupper som før ikke hadde behov for NAVs tjenester, nå ikke klarer seg alene. Flyktningesituasjonen bidrar til dette, men også generelt høyt kostnadsnivå i samfunnet.

Fordi Røros kommune er en samisk forvaltningskommune følger vi læreplan for samisk. Det betyr at kommunen må ha økt årstimetall for 1.-7. trinn. Disse timene er ikke dekket over rammetilskuddet. Vi søker hvert år skjønnsmidler, men får kun dekket en del av den totale kostnaden. Noe av merforbruket kan forklares her. Slik burde det ikke være, og vi arbeider opp mot nasjonale myndigheter for å få dette inn i rammetilskuddet.

Prognose elevtallsutvikling fram mot 2033

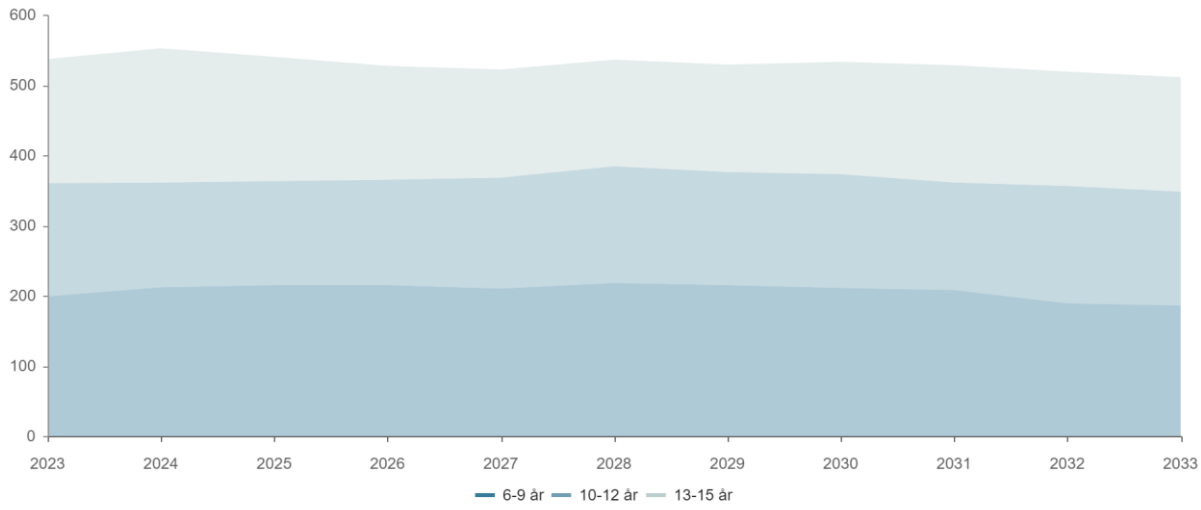

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
6-9 år	199	212	215	215	210	218	215	211	208	189	186
10-12 år	161	149	148	150	158	166	161	162	153	167	162
13-15 år	177	191	177	162	154	152	153	160	167	163	163
Total	**537**	**552**	**540**	**527**	**522**	**536**	**529**	**533**	**528**	**519**	**511**

Skolestrukturen er økonomisk utfordrende i kommunen. Økonomi utgjør en del av utfordringsbildet i oppvekstsektoren. Opprettholdelse av skolestrukturen har en positiv effekt på grendene, men det innebærer også en økonomisk utfordring for de eksisterende rammene innenfor oppvekst. Kuttene innenfor oppvekst må derfor i stor grad måtte tas i en større virksomhet, som Røros skole. Kommunedirektøren har informert om dette i flere år, men situasjonen toppet seg i 2023. Det er kuttet så mye innenfor oppvekst at det ikke er mer å kutte uten drastiske strukturendringer. Det var i 2024 en ny skolestrukturdebatt, der kommunedirektøren innstilte på å legge ned Glåmos skole for å bedre fordele ressursene, men dette ble ikke vedtatt av kommunestyret.

Hele oppvekstområdet har fokus på faglig og organisatorisk utviklingsarbeid. Etter- og videreutdanning for personell i PPT, skole og barnehage er en viktig prioritering for å ivareta viktig kompetanse. Det samarbeides med Gauldalsregionen om kompetanseheving, og flere ansatte går på etterutdanning gjennom *Kompetanse for kvalitet*. PPT og skolene deltatt i Inkluderingsanalysen, også i samarbeid med Gauldalsregionen, og med midler fra Statsforvalter. Dette videreføres til barnehage , men i barnehagene har vi hatt fokus på organisasjonsutvikling i forbindelse med bygging av nye barnehager.

Røros lærings- og veiledningstjeneste ender opp med et stort mindreforbruk i 2024. Dette er litt misvisende, og har sin bakgrunn i flyktninger som kom i de siste månedene i året.

I barnehagene har vi også i 2024 klart å gi plass til de barna som har rett på plass. Vi er nødt til å gi barn med rettighet plass, men vi har heller ikke mulighet til å gi alle som ikke har en rettighet plass.

Barn i lek

Barnehagebygging er på god vei, og da vil det kunne drives mer effektivt og fleksibelt. Det var innflytting i ny barnehage i Hengfonna i oktober 2024. Prosjektering, regulering og bygging av barnehage nummer to er godt i gang, i tillegg til organisasjonsutvikling. Det er viktig at det er et godt fundament i ansattegruppa når tre barnehager skal bli til to barnehager. Det er en ny identitet som skal bygges, og alle skal oppleve at det er en ny start.

NAV jobber kontinuerlig med å tilpasse slik at brukerne får riktige tiltak. Som nevnt over har også 2024 vært et utfordrende år. Det er høyt fokus på å få flyktninger ut i jobb, og det jobbes for å få alle som trenger det ut i aktivitet.

Barnevern jobber med ny barnevernslov og oppvekstreformen, og dette vil i tillegg til forebyggende arbeid prege det økonomiske bildet i tida framover. Kommunene har tatt over mye av det staten før dekket. Forebyggende arbeid er derfor helt essensielt. Barnevernet holder seg innenfor tidsfrister, og drives godt.

Utvalgte resultater

Røros kommune sine mobbetall lavere enn Trøndelag og landet - systematisk arbeid gir resultater

Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø, og skolen skal utvikle inkluderende fellesskap som fremmer helse, trivsel og læring (Utdanningsdirektoratet 2020).

I Strategi for mangfold og inkludering og i Strategi for oppvekst og inkludering, i tillegg til plan for godt barnehagemiljø og godt skolemiljø beskrives det forebyggende arbeidet i kommunen. Barnets beste og barnets oppfatning av sin situasjon skal være hovedfokus i alt vi gjør.

Etter flere år med relativt stabile tall i Elevundersøkelsen, ser vi de siste tre årene en markant økning i andelen som opplever mobbing på alle trinn i Norge. Den viser også at færre elever er motiverte i sin skolehverdag. Heldigvis viser ikke tallene fra Røros den samme trenden. I undersøkelsen viser tallene fra 7. trinn at det er så få elever at det er under publiseringsgrense, og fra 10. trinn er det 7,8%. Vi skal aldri være fornøyde når disse tallene ikke er 0, men likevel ser vi at systematisk arbeid med læringsmiljøet gir resultater.

I Trøndelag er tallet for 7. trinn 13,3% og for 10. trinn 10,8%, og nasjonalt er tallene for 7. trinn 12,3% og for 10. trinn 10,6%. Vi ligger godt under disse resultatene.

Systematisk arbeid gir resultater, og alle ansatte ved våre skoler gjør en flott jobb hver eneste dag for å ivareta alle våre barn.

Flyktninger ut i arbeid

I en undersøkelse fra NAV Trøndelag høsten 2024 ble resultatene meget gode for vårt NAV-kontor. Vi har klart å få nesten 50% av flyktningene ut i jobb, mot rundt 25% i fylket. Dette skal vi være meget fornøyd med.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Diverse fellesutgifter	4 276	2 582	3 988	3 988	1 406	35,3 %
Førskole	31 421	32 329	30 009	30 009	-2 319	-7,7 %
Grunnskole	65 998	64 980	64 745	66 032	1 051	1,6 %
Styrket barnehagetilbud	3 335	5 459	1 270	1 270	-4 189	-329,9 %
Voksenopplæring	4 657	3 798	6 103	6 103	2 306	37,8 %
Skolefritidstilbud	5 681	6 019	5 371	5 371	-648	-12,1 %
Skolelokaler	0	-3	0	0	3	0,0 %
Sosial rådgivning og veiledning	3 781	3 738	4 376	4 376	638	14,6 %
Barneverntjeneste	4 728	4 541	4 717	4 717	175	3,7 %
Barneverntiltak i familien	660	758	1 099	1 099	340	31,0 %
Barneverntilt.utenfor familien	1 298	2 547	1 657	1 657	-890	-53,7 %
Pleie, omsorg, hjelp i hjemmet	1 161	0	-84	-84	-84	-100,0 %
Hjemmetjenester - ordinær virksomhet	0	852	0	0	-852	0,0 %
Introduksjonsordningen	-22 029	-25 056	-13 755	-13 755	11 302	82,2 %
Kvalifiseringsordningen	1 363	1 308	1 000	1 000	-308	-30,8 %
Økonomisk sosialhjelp	5 509	5 317	4 431	4 431	-885	-20,0 %
Sum	**111 839**	**109 170**	**114 928**	**116 215**	**7 045**	**6,1 %**

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
200-Skolene	70 118	72 465	68 900	-3 564	-5,2 %
230-Barnehagene	35 391	34 489	31 449	-3 039	-9,7 %
250-Røros lærings- og veiledningstjeneste	-9 957	-14 657	-55	14 602	26575,8 %
350-NAV	9 600	9 027	8 448	-579	-6,9 %
360-Barneverntjenesten	6 686	7 846	7 472	-374	-5,0 %
Sum	**111 839**	**109 170**	**116 215**	**7 045**	**6,1 %**

Kommentar til status økonomi

Oppvekst hadde i 2024 et stort mindreforbruk i forhold til budsjett.

Dette skyldes **utelukkende at Røros lærings- og veiledningstjeneste hadde et stort mindreforbruk** da det er vanskelig å fordele ressursene utover året når tilskuddene følger flyktningene uansett når på året de kommer. Barnehagene, skolene, NAV og barnevern har alle et merforbruk.

Merforbruket på disse områdene skyldes i hovedsak

1. Økte sosialutgifter i NAV
2. Ressurskrevende tjenester i barnehage og skole. Det er mange barn som krever at det er tett oppfølging og skjerming fra resten.
3. Uforutsette utgifter grunnet plassering i barnevern

4. Generelt stramme ressurser i utgangspunktet, og en struktur som gjør det vanskelig å utnytte ressursene maksimalt.

Detaljerte beskrivelser av avvikene på de enkelte virksomhetene finnes i virksomhetenes beskrivelser.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

	Årets budsjett				
Investering	**Rev. bud.**	**Regnskap**	**Status**	**Avvik i kr**	**Investeringsfase**
Chromebook - årlig innkjøp	250	277	Ikke vurdert	-27	F4 Anbudsfase
inventar Samisk klasserom	170	32	Iht. plan	138	
Inventar skolekjøkken	123	0	Iht. plan	123	F1 Prosjektutredning
Sum	**542**	**310**		**233**	

Statustekst investeringer

Sammendrag status investeringer

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,59 %	4,99 %	6,58 %
Årlig sykefravær 2021	1,86 %	4,81 %	6,66 %
Årlig sykefravær 2022	2,35 %	4,84 %	7,19 %
Årlig sykefravær 2023	1,87 %	4,76 %	6,63 %
Årlig sykefravær 2024	1,79 %	5,92 %	7,71 %

Skolene

Beskrivelse av tjenesteområdet

Kommunens grunnskoleopplæring omfatter Røros skole, Brekken oppvekst- og lokalsenter og Glåmos oppvekstsenter, med totalt ca. 560 elever. Opplæringen skal være i tråd med opplæringsloven med forskrifter, det nasjonalt vedtatte læreplanverket Kunnskapsløftet (LK20s) og Rammeplan for SFO.

Kommunen har plikt til å sikre at alle elever får et opplæringstilbud i samsvar med lovens krav om tilpasset opplæring, et inkluderende skolemiljø og forsvarlig organisering av undervisningen.

Røros skole er en kombinert barne- og ungdomsskole, 1.-10.trinn (ca 510 elever). Hvert hovedtrinn har egne bygg. Skolefritidsordningen (SFO) er samlokalisert med småtrinnet (1.–4. trinn).

Brekken oppvekst- og lokalsenter (23 elever) og Glåmos oppvekstsenter (24 elever) er fådeltskoler med elever fra 1.–7. trinn. Undervisningen ved fådeltskolene organiseres i aldersblandede grupper i tråd med prinsippene for tilpasset opplæring.

Som samisk forvaltningskommune følger kommunen samisk læreplanverk (LK20s), noe som innebærer et høyere undervisningstimetall enn i nabokommunene. Samiske elever har rett til opplæring i og på samisk. Røros kommune legger til rette for dette gjennom undervisning i sørsamisk språk og kultur, både fysisk og som fjernundervisning for elever i andre kommuner. Samiske lærere og elever har egne undervisningslokaler ved Røros videregående skole, hvor det undervises i sørsamisk språk og enkelte fag. Kommunen tilbyr også fjernundervisning i sørsamisk til elever i andre kommuner som ikke har egne samisklærere.

SFO er en del av grunnopplæringen og reguleres av rammeplanen for skolefritidsordningen, som har status som forskrift til opplæringsloven. Fra skoleåret 2024–2025 er 12 timer gratis SFO utvidet til å omfatte elever på 1.–3. trinn. Tilbudet som er innført har ført til økt deltakelse i SFO.

Utvikling og utfordringer

Kompetanseplan for skolene
Kompetanseplanen har som mål å sikre tilstrekkelig og riktig kompetanse i alle fag og på alle trinn, i tråd med nasjonale føringer og lokale behov. Planen legger vekt på en systematisk og

helhetlig tilnærming til kompetanseutvikling, som støtter både skoleeier og skolene i arbeidet med kvalitetsforbedring og utvikling av profesjonsfellesskapet.

Kartlegging av kompetansebehov skjer gjennom innrapportering fra skolene, dialog med skoleeier og en vurdering av skolens status. Planen omfatter en rekke tiltak, inkludert utviklingsprosjekter, videreutdanning ved høgskoler og universiteter, samt etterutdanningskurs og nettverksbygging. Kompetanseplanen legger også vekt på rekruttering og opplæring av nye ansatte. Særlig prioriterte områder for 2024 inkluderer implementering av LK20s, styrking av inkluderende praksis, kompetanseheving i begynneropplæring, videreutdanningstilbud tilpasset skolens behov og utvikling av undervisningspraksis i samisk språk og kultur.

Skolene deltar aktivt i nasjonale og regionale kompetanseutviklingsprogrammer, som:

- Desentralisert kompetanseutvikling (DEKOM), Gauldalsregionen
- Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis
- Forsknings- og utviklingsprosjekter med universitetspartnere

Det er etablert tverrfaglige samarbeidsarenaer for:

- Samskaping i skolen
- Forbedring av læringsmiljøet

Langsiktige prioriteringer inkluderer også:

- Utvikling av tverrfaglige undervisningsmetoder
- Styrking av pedagogisk ledelse gjennom videreutdanningsmoduler for skoleledere

Kompetanseplanen er dermed et sentralt styringsverktøy for å sikre en bærekraftig og kunnskapsbasert utvikling av skolene, med mål om å gi elevene et inkluderende og faglig solid opplæringstilbud.

Lærernorm

Brekken skole
1.-4. trinn

- Elevfordeling: 8 elever på 1. trinn, 1 elev på 2. trinn, 3 elever på 3. trinn, og 3 elever på 4. trinn.
- Lærertetthet: Oppfyller normen med 15 elever per lærer, gruppestørrelse på 12,7.
- Utfordring: Sikre og fordele ressursene riktig.

5.-7. trinn

- Elevfordeling: 2 elever på 5. trinn, 2 elever på 6. trinn, og 4 elever på 7. trinn.
- Lærertetthet: Oppfyller normen med 20 elever per lærer, gruppestørrelse på 13,9.
- Utfordring: Sikre og fordele ressursene riktig.

Glåmos skole

1.-4. trinn

- Elevfordeling: 7 elever på 1. trinn, 2 elever på 2. trinn, 1 elev på 3. trinn, og 4 elever på 4. trinn.
- Lærertetthet: Oppfyller normen med 15 elever per lærer, gruppestørrelse på 10,2.
- Utfordringer: Sikre og fordele ressursene riktig

5.-7. trinn

- Elevfordeling: 3 elever på 5. trinn, 1 elev på 6. trinn, og 6 elever på 7. trinn.
- Lærertetthet: Oppfyller normen med 20 elever per lærer, gruppestørrelse på 10,9.
- Utfordringer: Sikre og fordele ressursene riktig.

Røros skole

1.-4. trinn

- Elevfordeling: 39 elever på 1. trinn, 52 elever på 2. trinn, 48 elever på 3. trinn, og 47 elever på 4. trinn.
- Lærertetthet: Oppfyller normen med 15 elever per lærer, gruppestørrelse på 15,0.
- Utfordringer: Sikre tilstrekkelig med ressurser til intensiv opplæring og for individuell tilrettelagt opplæring .

5.-7. trinn

- Elevfordeling: 40 elever på 5. trinn, 50 elever på 6. trinn, og 45 elever på 7. trinn.
- Lærertetthet: Oppfyller normen med 20 elever per lærer, gruppestørrelse på 17,1.
- Utfordringer: Sikre tilstrekkelig ressurser for individuell tilrettelagt opplæring og fordele ressursene riktig.

8.-10. trinn

- Elevfordeling: 55 elever på 8. trinn, 62 elever på 9. trinn, og 74 elever på 10. trinn.
- Lærertetthet: Oppfyller normen med 20 elever per lærer, gruppestørrelse på 18,1.
- Utfordringer: Sikre tilstrekkelig ressurser for individuell tilrettelagt opplæring og fordele ressursene riktig.

Hovedutfordringer for skolene i Røros kommune

Lite handlingsrom

- Innrapporterte tall viser at virksomheten har et lite handlingsrom, da det er rigget med minimalt ekstra ressurser
- Små marginer i ressurser gjør skolene sårbare for uforutsette utfordringer.
- Ved fravær av undervisningspersonell, ligger avdelinger under norm.

Manglende ressurser til individuell tilrettelagt opplæring i skoleåret

- Behov for individuell tilrettelagt opplæring uten tilstrekkelige midler.
- Ny opplæringslov stiller strengere krav til intensiv opplæring og individuell tilrettelagt opplæring (spesialundervisning).

Dette krever kontinuerlig overvåking og justering av ressursbruken for å sikre et godt læringsmiljø for alle elever.

Skolefritidsordning (SFO)
SFO i Røros kommune har hatt en økning i antall barn de siste årene. SFO ved Røros skole har hatt en økning i antall barn fra 84 i 2021 til 139 i 2024. Dette har ført til økte kostnader, hvor lønnsutgiftene har økt fra 4,2 millioner kroner i 2021 til 6,7 millioner kroner i 2024. Samtidig har brukerbetalingene gått ned fra 2 millioner kroner i 2021 til 1,1 millioner kroner i 2024, noe som skyldes innføring av gratis 12-timers SFO for elever på 1.-3.trinn. Ordningen er ikke fullfinansiert over statsbudsjettet. Med stadig flere barn i SFO og økte driftskostnader er det nødvendig å vurdere fremtidige finansieringsløsninger for å sikre et fortsatt godt tilbud til familiene i kommunen.

Samisk undervisning og språktiltak
Røros kommune er samisk forvaltningskommune og har dermed særskilte forpliktelser knyttet til opplæring og språktiltak for samiske elever. Alle elever i kommunen på 1.–7. trinn som følger LK20s (**Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020 – Samisk),** men ikke har opplæring i samisk språk, har rett på 190 ekstra undervisningstimer per år for å kompensere for forskjellen i timetall mellom norsk og samisk. Dette innebærer økte kostnader, hvor kommunens egenandel for 2024 er på ca 600 000 kroner etter skjønnsmidler på ca 800 tusen.

Utvalgte resultater

Nasjonale prøver
De nasjonale prøvene for 2024 viser en fortsatt utfordring nasjonalt når det gjelder lesing og regning, mens engelsk har hatt en svak positiv utvikling. Røros skole presterer over eller på nivå med det nasjonale gjennomsnittet i de fleste fag, men vi ser også områder hvor vi må være særlig oppmerksomme. Resultatene fra oppvekstsentrene er ikke offentlige, da det er svært få elever på trinn 5.

5. trinn

- Lesing: Elevene ved Røros skole oppnår i snitt 53 skalapoeng, noe som er over det nasjonale snittet på 49. Dette indikerer en sterk leseopplæring, men den generelle nedgangen i lesing på nasjonalt nivå må følges nøye.
- Regning: Med 53 skalapoeng ligger våre elever betydelig over nasjonalt snitt (49). Dette tyder på gode undervisningsmetoder og tilrettelagte læringsaktiviteter.
- Engelsk: Elevene scorer også 53, høyere enn nasjonalt nivå (51), noe som viser at vi har en solid engelskfaglig opplæring.

8. trinn

- Lesing: Resultatet ligger på 49 skalapoeng, tilsvarende det nasjonale snittet. Dette viser en stabil prestasjon, men også et forbedringspotensial for å løfte flere elever til høyere mestringsnivåer.
- Regning: Med 48 skalapoeng er prestasjonen på linje med nasjonalt snitt, men en økende andel elever på laveste mestringsnivå nasjonalt understreker behovet for ytterligere tiltak.
- Engelsk: Resultatet på 49 er nært det nasjonale nivået (50), noe som viser stabilitet, men også muligheter for forbedring.

9. trinn

- Lesing: Elevene har hatt en positiv utvikling fra 8. til 9. trinn, med en økning fra 49 til 53 skalapoeng. Dette viser at tiltak for lesekompetanse fungerer godt.
- Regning: En forbedring fra 48 til 50 viser fremgang, men det er fortsatt en forskjell opp til det nasjonale snittet på 52, noe vi må jobbe videre med.

4. Fremtidige prioriteringer og behov

For å sikre videre positiv utvikling må vi:

- Styrke leseforståelse: Videreføre og utvikle tiltak som sikrer at alle elever får god leseopplæring.
- Øke innsatsen i regning: Spesifikke tiltak for elever på lavere mestringsnivåer, særlig for å motvirke kjønnsforskjeller.
- Bygge videre på engelskkompetanse: Utnytte metodene som har gitt framgang, og spre gode praksiser på tvers av trinn.
- Kompetansetiltak for lærere: Sikre at lærere får nødvendig faglig oppdatering og støtte for å tilpasse undervisningen til elevgruppenes behov.

Gjennom disse tiltakene vil vi sikre at skolene i kommunen fortsetter å levere høy kvalitet på opplæringen, samtidig som vi møter utfordringer på en målrettet måte.

Elevundersøkelsen 2024
Elevundersøkelsen er en årlig undersøkelse der elever kan si sin mening om viktige forhold for læring og trivsel på skolen. Elevene svarer på spørsmål om trivsel, mobbing, miljø, motivasjon og støtte fra lærere. Det er obligatorisk for alle skoler å gjennomføre Elevundersøkelsen på 7. og 10. trinn. I henhold til planen for “Trygt og godt skolemiljø” skal de tre skolene gjennomføre undersøkelsen fra 5. til 10. trinn årlig. Dette ble ikke gjort ved Brekken skole i 2024. Her rapporteres kun tall for 7. og 10. trinn.

Læringsmiljø og trivsel
Elevundersøkelsen 2024 viser at elevene ved skolene i kommunen i stor grad trives og opplever et trygt skolemiljø. På 7. trinn ved Røros skole skårer trivsel 4,2, over nasjonalt nivå (4,1). Tilsvarende tall for Glåmos skole (7. trinn) viser også 4,2, noe som indikerer at elevene ved begge skolene opplever et positivt skolemiljø. På 10. trinn ved Røros skole er trivselssnittet 4,1, noe høyere enn nasjonalt nivå (4,0).

Læringsmiljøet preges også av høy grad av støtte fra lærer, hvor Røros skole (7. trinn) skårer 4,3, høyere enn nasjonalt nivå (4,2). Glåmos skole skårer 4,1, noe lavere enn nasjonalt snitt, mens 10. trinn ved Røros skole skårer 4,1, på linje med nasjonalt nivå. Dette viser at elevene i stor grad opplever å bli sett og fulgt opp av lærerne sine.

Motivasjon og mestring
Motivasjonen varierer noe mellom skolene, men ligger generelt på eller over nasjonalt nivå. Røros skole (7. trinn) skårer 3,5, noe over nasjonalt nivå (3,4), mens Glåmos skole skårer 3,4, på linje med nasjonalt nivå. På 10. trinn ved Røros skole er motivasjonen 3,5, som er over det nasjonale nivået på 3,3.

Når det gjelder mestring, skårer Røros skole (7. trinn) 4,0, og Glåmos skole 4,1, begge over nasjonalt nivå på 3,9. 10. trinn ved Røros skole skårer 3,9, som er identisk med nasjonalt nivå. Dette viser at elevene opplever å mestre skolearbeidet godt, noe som er en viktig indikator for faglig utvikling og trivsel.

Læringskultur og elevmedvirkning
Læringskultur ved Røros skole (7. trinn) skårer 3,6, noe lavere enn nasjonalt nivå (3,8). Glåmos skole skårer 3,8, på nasjonalt nivå. På 10. trinn ved Røros skole er læringskulturen 3,9, på linje med nasjonalt nivå. Dette indikerer at elevene på de fleste trinnene opplever et godt læringsmiljø, men det kan være behov for tiltak for å styrke dette på 7. trinn ved Røros skole.

Elevmedvirkning viser et forbedringspotensial, særlig på ungdomstrinnet. Røros skole (7. trinn) skårer 3,5, under nasjonalt nivå (3,6). Glåmos skole skårer 4,0, over nasjonalt nivå, noe som indikerer at elevene der opplever større grad av medbestemmelse. På 10. trinn ved Røros skole er skåren 3,1, lavere enn nasjonalt nivå på 3,3, noe som kan tyde på at elevene i mindre grad føler at deres stemme blir hørt.

Mobbing og skolemiljø
Mobbingstallene viser en tydelig positiv trend ved Glåmos skole (7. trinn), hvor 0 % av elevene rapporterer mobbing, både på skolen, digitalt og fra voksne. Dette er et svært positivt resultat sammenlignet med nasjonalt nivå, hvor 12,3 % av elevene på 7. trinn rapporterer mobbing.

Ved Røros skole (7. trinn) er tallene for mobbing ikke tilgjengelige (stjernemerket), noe som enten kan skyldes et lavt antall elever som har rapportert mobbing, eller at svarprosenten er for lav til å gi et representativt resultat. Dette bør følges opp med lokale undersøkelser for å sikre at eventuelle utfordringer avdekkes.

På 10. trinn ved Røros skole rapporterer 7,8 % av elevene mobbing, som er lavere enn det nasjonale nivået på 10,6 %. Selv om dette er en positiv utvikling, er det fortsatt behov for et kontinuerlig fokus på forebygging og håndtering av mobbing.

Oppsummering av funnene fra Elevundersøkelsen 2024

Styrker

- Høy trivsel ved alle skolene, med skårer på 4,1 til 4,2, over eller på linje med nasjonalt nivå.
- Sterk støtte fra lærer ved Røros skole (7. trinn, 4,3), noe over nasjonalt nivå, og god støtte også på de andre skolene (4,1-4,2).
- Lav forekomst av mobbing ved Glåmos skole (0 %), samt lavere enn nasjonalt nivå på 10. trinn ved Røros skole (7,8 % vs. 10,6 %).
- Høy mestringsfølelse blant elevene, særlig på 7. trinn ved begge skolene (4,0–4,1), noe som er over nasjonalt nivå.

Forbedringsområder

- Elevmedvirkning på 7. og 10. trinn ved Røros skole (3,5 og 3,1), lavere enn nasjonalt nivå.
- Læringskultur på 7. trinn ved Røros skole (3,6), noe under nasjonalt nivå (3,8).
- Vurdering for læring ved Glåmos skole (3,2), under nasjonalt nivå (3,6).
- Mobbingstall krever for 7. trinn ved Røros skole er ikke tilgjengelig, noe som krever oppfølging for å sikre et trygt skolemiljø.
- Tallene for mobbing viser at det er nødvendig med et ekstra sterkt fokus på forebygging og håndtering av mobbing ved skolene generelt.

Viktige begivenheter

Skoletruktur
Utredningen av skolestruktur i Røros kommune ble initiert av kommunestyret i desember 2023. Kommunestyret ga formannskapet i oppdrag å gjennomgå flere områder. Som en del av dette arbeidet fikk kommunedirektøren i oppgave å vurdere skolestrukturen, spesielt med tanke på en eventuell nedleggelse av Glåmos skole. Dette ble gjort for å sikre en mer effektiv ressursbruk innen oppvekstsektoren og for å møte utfordringene med synkende elevtall og lærernormkrav.

Vedtaket
Kommunestyret vedtok å opprettholde skolestrukturen i Røros kommune fram til 2027. Dette innebærer at Glåmos skole ikke blir nedlagt fra august 2024, slik kommunedirektøren hadde foreslått. Samtidig ble det vedtatt at ødelagte vinduer på Glåmos skole skal skiftes ut som en del av ordinært vedlikehold, og kommunedirektøren skal samarbeide med Glåmos bygdelag og FAU Glåmos om økonomisk og praktisk samarbeid rundt prosjektet. En ny vurdering av skolestrukturen skal gjøres i 2026, med virkning fra høsten 2027.

Konsekvenser av vedtaket
Vedtaket betyr at kommunen fortsatt opprettholder driften av Glåmos skole noe som medfører det vanskeligere å fordele ressurser effektivt og innfri flere lovhjemler i Opplæringsloven i Skolene. Samtidig betyr vedtaket at Glåmos skole og lokalmiljøet beholder sin skole, noe som kan være positivt for nærmiljøet og tilflyttingen til området.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Diverse fellesutgifter	1 815	2 662	1 996	1 996	-665	-33,3 %
Førskole	16	9	0	0	-9	0,0 %
Grunnskole	61 445	62 925	60 330	61 617	-1 309	-2,1 %
Skolefritidstilbud	5 681	6 019	5 371	5 371	-648	-12,1 %
Skolelokaler	0	-3	0	0	3	0,0 %
Pleie, omsorg, hjelp i hjemmet	1 161	0	-84	-84	-84	-100,0 %
Hjemmetjenester - ordinær virksomhet	0	852	0	0	-852	0,0 %
Sum	**70 118**	**72 465**	**67 614**	**68 900**	**-3 564**	**-5,2 %**

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	70 118	72 465	68 900	-3 564	-5,2 %

Kommentar til status økonomi

Virksomheten skolene har et samlet merforbruk på 3,5 millioner kroner ved årsslutt. Merforbruket er hovedsakelig knyttet til lønnskostnader og noe til drift. Det er viktig å

understreke at det samlede merforbruket er noe mindre enn først prognostisert, og det skyldes lite bruk av vikar ved fravær av ansatte ved alle avdelinger.

Oppsummering: Ved utgangen av 2. tertial var skolene innenfor den gitte budsjettrammen, hovedsakelig på grunn av omdisponering av bundne fond ved behandlingen av 1. tertial. Det var imidlertid forventet et merforbruk fra september og ut året, hovedsakelig på grunn av:

- Behov for ekstra ressurser for å oppfylle lærernormen.
- Manglende midler til assistenter og fagarbeidere for oppfølging av enkeltelever.
- Andre særskilte tilretteleggingstiltak rettet mot enkeltelever.
- Økte utgifter knyttet til drift av samisk undervisning, inkludert ekstra undervisningstimer og leiekostnader.
- Høyere driftskostnader i SFO på grunn av økt antall barn fra 1.-3.trinn som benytter, 12-timers gratis SFO.
- Udekkede kostnadsøkninger for SFO, da statlige overføringer ikke fullt ut kompenserer for bortfall av brukerbetaling.

Røros skole
Det er et negativt avvik på ca. 2,6 millioner kroner mellom regnskap og budsjett. Årsaken til overskridelsen er høyere lønnskostnader og driftsutgifter som følge av elevtall og drift i tråd med Opplæringsloven. Undervisningpersonell har blitt ansatt i midlertidige stillinger for å oppfylle lærernormen. I tillegg har assistenter og fagarbeidere blitt midlertidig ansatt for å følge opp elever med behov for særskilte tilrettelegging. Disse tiltakene har blitt iverksatt for å kunne drifte i tråd med Opplæringsloven, etter vedtak i kommunestyret.

Røros SFO

Det er et negativt avvik på i ca 600 tusen kr mellom regnskapet og budsjettet. Hovedårsaken til overskridelsen er behovet for økt bemanning på grunn av et høyere antall barn i SFO. Dette er et resultat av utvidelsen av det 12-timers gratis tilbudet for elever på 1.-3. trinn, og at tilbudet ikke er fullfinansiert fra staten.

Glåmos skole
Det er det et lite positivt avvik mellom regnskapet og budsjettet. Dette betyr at kostnadene har vært lavere enn budsjettet med dette beløpet. Mindreforbruket på lønn må sees i lys av å dekke merforbruk ved SFO.

Glåmos SFO

Det er et negativt avvik på ca 100 tusen kr mellom regnskapet og budsjettet. Hovedårsaken til overskridelsen er større bemanningskostnader enn forventet, som følge av manglende samarbeid med barnehagen.

Brekken skole
Det er et positivt avvik på ca 350 tusen kr mellom regnskapet og budsjettet. Mindreforbruket skyldes at det ikke er satt inn bemanning ved sykefravær.

Brekken SFO
Det er et lite positivt avvik mellom regnskapet og budsjettet. Hovedårsaken til mindreforbruket er lavere lønnskostnader enn forventet, som følge av samarbeid med barnehagen og omdisponering av personell i skolen ved sykefravær.

Samisk undervisning:
Det er et negativt avvik på ca 700 tusen kr mellom regnskapet og budsjettet. Hovedårsaken til overskridelsen er høyere leiekostnader og lønnskostnader enn forventet.

Oppsummering tiltak

Administrasjonen ved skolene har i 2024, arbeidet for å overholde kommunestyrets vedtak om at skolene skal driftes i tråd med opplæringsloven. Den økonomiske situasjonen viser et samlet merforbruk på 3,5 millioner kroner, hovedsakelig knyttet til lønnskostnader og noe til drift. For å kunne drifte i tråd med vedtatt budsjett for 2025, er det nødvendig å iverksette tiltak for å redusere merforbruket, spesielt ved Røros skole, Røros SFO og Samisk undervisning, hvor de største avvikene finnes.

Tiltak våren 2025

Omdisponering av ressurser

1. Bruk av interne ressurser for å minimere kostnader knyttet til vikarer og individuell tilrettelagt opplæring.
2. Samarbeid mellom skole og barnehage ved oppvekstsenterene for å optimalisere bruk av personell.
3. Gjennomgang av alle avtaler som koster kommunen ekstra.

Bemanning

1. Ingen vikarer ved fravær, interne løsninger prioriteres.
2. Personalet kan bli omdisponert for å dekke behov.
3. Midlertidige stillinger avsluttes i henhold til kontraktsperiode.
4. Økte gruppestørrelser som følge av fravær.

Tiltak fra høsten 2025

Reduksjon i undervisningstimer og sammenslåing av elevgrupper

1. Ytterligere reduksjon i antall undervisningstimer ved alle enheter.
2. Sammenslåing av elevgrupper for å effektivisere ressursbruken.
3. Flere undervisningstimer må gjennomføres i større grupper.
4. Justering av antallet elever som har vedtak om individuell tilrettelagt opplæring i tråd med ny opplæringslov.

Reduksjon i stillinger

1. Kutt i videreføring av midlertidige engasjementer.
2. Stilinger til ansatte som tar permisjon, vurderes som vakante.
3. Oppfølging av enkeltvedtak knyttet til individuell tilrettelagt opplæring vil kreve ny vurdering av bemanning.

Justering av antallet plasser ved SFO

1. Reduksjon i antallet elever som tilbys plass ved SFO, som konsekvens av manglende kompensasjon fra staten.
2. Reduksjon i bemanning ved SFO for å møte budsjettkrav.
3. Samdrift av SFO ved oppvekstsentrene med barnehagene for bedre ressursutnyttelse.

Samisk undervisning

1. Vurdering av samling av samisk undervisning på én skole for å redusere kostnader.
2. Gjennomgang av særavtale som kommunen har gjort med undervisningspersonell samisk.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,51 %	3,24 %	4,75 %
Årlig sykefravær 2021	1,75 %	3,60 %	5,35 %
Årlig sykefravær 2022	2,24 %	4,97 %	7,20 %
Årlig sykefravær 2023	1,78 %	3,38 %	5,16 %
Årlig sykefravær 2024	1,70 %	5,99 %	7,69 %

Barnehagene

Beskrivelse av tjenesteområdet

Røros kommune eier og driver 5 barnehager. 3 av disse er lokalisert på Røros, mens 2 tilhører oppvekstsentrene i Brekken og Glåmos. Alle er organisert med felles virksomhetsleder. Per 15. desember 2024 gikk 250 barn i barnehage i Røros kommune. Av disse går 61 i privat barnehage.

Hengfonna barnehage / Gåeblie maanagierte er en vår nye 6 avdelings barnehage, lokalisert i Volaveien. Den er bygget for inntil 144 plasser / 108 barn.

Kvitsanden barnehage ble avviklet i oktober, da alle barn og voksne flyttet inn i Hengfonna barnehage.

Øya barnehage er en 3 avdelings barnehage, som ligger i Øyaveien. Totalt har barnehagen 60 plasser.

Luvlege maanagïerte / Ysterhagan barnehage er en 2 avdelings barnehage, med 48 plasser. Barnehagen har en samisk barnehageavdeling med 24 plasser, og en ordinær avdeling med blandet aldersfordeling med 24 plasser. Fra oktober drives barnehagen i modulbygget etter Kvitsanden barnehage.

Brekken barnehage har 24 plasser. Barnehagen er del av Brekken oppvekst- og lokalsenter. Barnehagen har også et samisk barnehagetilbud.

Glåmos barnehage har ei aldersblandet avdeling med 24 plasser. Barnehagen er del av Glåmos oppvekstsenter.

Alle barnehagene har egen styrer/avdelingsleder, med avsatt tid til ledelse og administrasjon i samsvar med enhetens størrelse. På oppvekstsetrene har barnehage og skole felles avdelingsleder. Forøvrig bemannes barnehagene i henhold til gjeldende retningslinjer for bemanning i barnehage, styrket bemanning for barn med nedsatt funksjonsevne.

Utvikling og utfordringer

Flere barn som trenger spesiell oppfølging i barnehagene

Det er økning i antallet barn som trenger spesiell oppfølging i barnehager. Dette fenomenet reflekterer en bredere trend i samfunnet, der stadig flere barn opplever ulike utfordringer som krever tilpasset støtte.

Årsakene til denne økningen er komplekse, og inkluderer både genetiske faktorer og miljømessige påvirkninger. Noen barn kan ha spesifikke lærevansker, mens andre kan slite med sosiale ferdigheter eller emosjonelle utfordringer. Denne utviklingen understreker viktigheten av å tilpasse barnehagemiljøet for å imøtekomme mangfoldet av behov.

For å møte denne utfordringen er det essensielt at barnehagene får tilstrekkelig støtte og ressurser. Dette inkluderer kompetanseheving blant personalet, tilgang til spesialpedagogisk veiledning, og et tett samarbeid med foreldre og helsepersonell.

Å investere i tidlig intervensjon og tilrettelegging vil ikke bare gagne de berørte barna, men også skape et inkluderende miljø som fremmer læring og utvikling for alle barn. Det er nødvendig å erkjenne denne økningen og jobbe sammen for å sikre at hver enkelt barnehagebarn får den støtten de trenger for å blomstre og lykkes.

Arbeid med tidlig innsats

Tidlig innsats i barnehagen er avgjørende for å legge et solid fundament for barns læring og utvikling. Forskning viser at de første årene av et barns liv har en enorm innvirkning på senere mestring i skolen og livet generelt. Barnehagepersonalets evne til å identifisere og støtte barn med ulike behov spiller en nøkkelrolle i denne prosessen.

Gjennom tidlig innsats kan man oppdage eventuelle utfordringer eller behov barnet måtte ha, enten det er i forhold til språkutvikling, motoriske ferdigheter eller sosial tilpasning. Dette gjør det mulig å iverksette målrettede tiltak for å styrke barnets ferdigheter og gi nødvendig støtte.

Effektiv tidlig innsats i barnehagen krever et samspill mellom pedagoger, foreldre og andre fagfolk. Det er viktig å skape et inkluderende miljø der hvert barn føler seg sett og forstått. Investeringer i kompetanseheving for barnehagepersonalet og tilrettelegging av ressurser er avgjørende for å sikre at alle barn får den oppfølgingen de trenger for en vellykket start i opplæringsløpet. Tidlig innsats er nøkkelen til å bygge sterke, kompetente individer og et samfunn som verdsetter mangfoldet av barns unike potensial.

Spesialpedagoger i barnehagene

Spesialpedagoger spiller en avgjørende rolle i å fremme tidlig innsats, forebygging og inkludering i barnehager. Tidlig innsats innebærer å identifisere og adressere utviklingsbehov og eventuelle utfordringer hos barn så tidlig som mulig. Spesialpedagogen kan gjennomføre systematiske observasjoner og vurderinger for å identifisere potensielle behov, og deretter samarbeide med barnehagelærere og foreldre for å utvikle tilpassede tiltak.

Forebyggende arbeid fokuserer på å skape et inkluderende og støttende læringsmiljø for alle barn. Spesialpedagogen kan bidra til å utforme og implementere forebyggende strategier som fremmer sosial, emosjonell og kognitiv utvikling. Dette kan inkludere veiledning av personalet, bruk av tilpassede ressurser og etablering av rutiner som støtter alle barns behov.

Inkludering handler om å sikre at alle barn, uavhengig av eventuelle utfordringer, får delta fullt ut i barnehagemiljøet. Spesialpedagogen kan jobbe tett med personalgruppa og foreldrene for å tilpasse struktur og aktiviteter, slik at de er tilgjengelige for alle barn. Dette kan også involvere å legge til rette for individuelle tiltak, tverrfaglig samarbeid og støtte barnets overgang til skolen.

Gjennom en helhetlig tilnærming, samarbeid og kompetanseutvikling bidrar spesialpedagogen vesentlig til å skape inkluderende barnehagemiljøer som støtter tidlig innsats og forebygging, og som fremmer optimal utvikling for alle barn.

I handlings og økonomiplanen var det tatt inn 2 spesialpedagog stillinger. Stillingene skulle gå utenpå den ordinære pedagogiske bemanningen. En i hver av de to nye barnehagene. På grunn av den anstrengte økonomisituasjonen er tiltaket satt på vent.

Rekruttering

Rekruttering av kvalifisert personell til barnehager i Norge forblir en utfordring, påvirket av faktorer som begrenset tilgjengelighet av utdannede barnehagelærere og økt konkurranse med andre yrker. Tiltak som forbedret lønn, flere karrieremuligheter og bedre arbeidsforhold er nødvendige for å tiltrekke seg og beholde kvalifisert personell. Samtidig fokuseres det på å styrke rekrutteringen gjennom markedsføring av barnehage-lærerutdanningen og stimulering av interesse for yrket. Nasjonale og lokale myndigheter samarbeider for å adressere disse utfordringene og sikre en stabil og kompetent bemanning i barnehagesektoren. Fortsatt oppfølging og tilpasning av strategier er nødvendig for å møte sektorens skiftende behov.

Sviktende tilgang på bemanning og kompetanse i barnehagene har direkte konsekvenser for kvaliteten i barnehagetilbudet. Lav bemanning fører til reduserte muligheter for individuell oppfølging, begrensete muligheter til gjennomføring av aktiviteter, og generell forringelse av pedagogisk praksis. Manglende pedagogisk kompetanse påvirker evnen til å tilpasse seg barnas ulike behov og skape et inkluderende læringsmiljø. Resultatet kan gi seg utslag i ujevn kvalitet mellom barnehager, og mulighetene for optimal utvikling kan påvirkes negativt. Det jobbes derfor med tiltak for å styrke bemanningen og øke kompetansenivået, for å sikre høy kvalitet i barnehagene.

Den gode Rørosbarnehagen

Virksomheten har de siste par årene satt inn mye ressurser i arbeidet med nye barnehager. Det gjøres et omfattende arbeid på mange områder og på ulike nivåer i virksomheten og organisasjonen. Samtidig skal daglig drift og utvikling innenfor dagens struktur, ivaretas.

Ansattes kompetanse og erfaring er avgjørende for et godt resultat. Eierskap til både prosess og produkt er sentralt når vi skal gå over i ny drift. Prosjektet legger derfor til rette for best mulig medvirkning fra ansatte.

Prosjektet er organisert i faste strukturer, hvor ansatte er representert gjennom tillitsvalgte og verneombud. Ansatte deltar også i arbeidsgrupper som har i oppdrag å jobbe med spesifikke oppgaver, felles personalsamlinger, og arbeidsprosesser avgrenset til roller/kompetanse/kvalifikasjoner/interesse. Prosjektet er en stor samskapingsprosess mellom barnehagene, tekniske områder og eksterne leverandører. Parallelt drives det samskaping

internt i virksomheten. En av våre målsettinger har gjennom hele prosessen vært å skape eierskap til prosjektet, gjennom å gi rom for ansattes stemme.

Parallelt med bygg- og konseptutvikling, jobber barnehagene med organisasjonsutvikling. Linda Fluge er engasjert som prosessveileder. Linda Fluge er psykolog og organisasjonsutvikler med eget konsulentfirma i Trondheim. Hun har siden 1987 arbeidet med design og gjennomføring av utviklingsprosesser i små og store virksomheter. Hennes spesialområder er ledelse, teambygging og individuell utvikling. Hun har bakgrunn som psykolog, og har lang erfaring med endrings-/ utviklingsprosesser i mange ulike organisasjoner. I samarbeidet med oss har hun planlagt og gjennomført prosesser hvor vi har jobbet med felles verdiplattform, kultur, samarbeid, og endring. Gjennom arbeidet har hun jobbet inn mot prosjektgruppa, ledergruppa, dagens personalgrupper i den enkelte barnehage, og hele personalgruppa.

Prosjekt økt grunnbemanning

Barnehagene har, etter politisk vedtak, drevet et prosjekt med økt grunnbemanning. Sammenhengen mellom tilstrekkelig bemanning, kompetanse og kvalitet i barnehagen er avgjørende for å sikre et optimal lærings- og utviklingsmiljø for barn. Nok bemanning legger grunnlaget for individuell oppmerksomhet og omsorg, mens kompetente ansatte sikrer faglig kvalitet. Samspillet mellom bemanning og kompetanse skaper trygghet, støtter sosial og emosjonell utvikling, og fremmer læring. Dette bidrar til høy kvalitet i barnehagetilbudet, som igjen påvirker barnas trivsel, utvikling og forberedelse til skolegang. Nok bemanning og riktig kompetanse er derfor grunnleggende for å oppnå god kvalitet i barnehagene.

Erfaringene som er gjort under prosjektperioden, bekrefter at avdelinger med styrket grunnbemanning er langt mer robuste enn avdelinger som kun har minimumsbemanning. Med flere ansatte er mulighetene bedre for å være i forkant, fange opp og møte enkeltbarns og gruppas behov. Det bidrar til å senke stress- og konfliktnivået, og legger grunnlag for en bedre arbeidssituasjon hvor ansatte er bedre rustet for å utføre barnehagens samfunnsoppdrag.

Bemanningssituasjonen har satt barnehagene under press, og det har ikke vært mulig å styrke grunnbemanningen gjennom hele perioden, slik som ønsket. Avdelingsleder har gjennom perioden brukt store deler av sin arbeidstid på å få personalkabalen til å gå opp, rokere personell mellom avdelinger, oppdrive vikarer, tilrettelegge for ansatte som er syke eller opplever situasjonen som for krevende - for å beholde dem. Dette går på bekostning av det å drive faglig utvikling i personalgruppa, det overordnede pedagogiske arbeidet, økonomi og administrasjon, personalledelse. Situasjonen har vært uholdbar og vanskelig å stå i på sikt.

Store barnehager trenger større lederessurs enn mindre barnehager. Avdelingslederrollen er stor og kompleks. Barnehageloven legger klare føringer på hva som hører til styrerrollen, som er en del av avdelingslederrollen i vår organisasjon. Med bakgrunn i dette ble en stilling omdisponert, og avdelingslederressursen ble økt tilsvarende. Det har gitt oss mulighet for å prøve ut denne modellen, før vi går over i de nye barnehagene.

Vi har så langt erfarer vi at dette har hatt en positiv innvirkning på oppfølging av nytilsatte, tilrettelegging og veiledning av ansatte, kvaliteten på personalmøter og planleggingsdager, kompetanseutvikling, trivselen på arbeidsplassen, tverrfaglig samarbeid, arbeid med inkludering gjennom praksisplasser.

Så langt konkluderer vi med at tilstrekkelige lederressurser er avgjørende for en velfungerende barnehage. Barnehagens ledelse legger til rette for pedagogisk utvikling, sikrer god kommunikasjon, håndterer utfordringer og støtter personalet. Dette bidrar til et positivt arbeidsmiljø, høy kvalitet på tilbudet og optimal læring og trivsel for barna. At sykefraværet har gått ned i den grad det har gjort, må også ses i sammenheng med dette.

For få barnehageplasser

Det er fortsatt ikke plass til alle som søker plass i barnehage gjennom året. Alle som har søkt plass ved hovedopptaket og aldersmessig oppfyller retten til plass, har fått tilbud om plass. Flere som har søkt plass utenom hovedopptaket, har også fått plass, men mange blir dessverre stående på venteliste fram til nytt barnehageår. Den arealmessige kapasiteten har økt, men dessverre begrenser den økonomiske situasjonen mulighetene for nok bemanning til at behovet for barnehageplasser kan oppfylles.

Flere av dem som står på venteliste er flyktninger, der foreldrene får utfordringer med å delta på norskopplæring.

Viktige begivenheter

Nye barnehager

14. oktober åpnet Hengfonna barnehage døra, for de første barna som kom flyttende fra Kvitsanden barnehage. Barnehagen er den første av to nye barnehager, som skal erstatte Kvitsanden-, Øya- og Ysterhagaen barnehage.

Uka etter flyttet Ysterhagaen barnehage inn i modulbygget etter Kvitsanden barnehage. Der skal de være lokalisert fram til nye Luvlege maanagierte står ferdig. Planlagt oppstart for byggearbeidet er satt til januar 2025.

Hengfonna barnehage er en topp moderne barnehage, som er godt tilrettelagt for alle barn både ute og inne. Barnehagen ble levert komplett innredet og utstyrt, inne og ute. Den har 6 avdelinger fordelt på 3 enheter, hvor det skal jobbes i team. Det er lagt stor vekt på å tilrettelegge for at det skal være enkelt å samarbeide innad på huset, fleksible løsninger, godt inneklima, høy grad av ergonomisk utforming, og høy bygningsmessig energistandard.

Prosjektet har vakt stor interesse, også utenfor Røros.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Diverse fellesutgifter	2 461	-80	1 992	1 992	2 072	104,0 %
Førskole	31 404	32 320	30 009	30 009	-2 310	-7,7 %
Styrket barnehagetilbud	1 526	2 249	-552	-552	-2 801	-507,2 %
Sum	**35 391**	**34 489**	**31 449**	**31 449**	**-3 039**	**-9,7 %**

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	35 391	34 489	31 449	-3 039	-9,7 %

Kommentar til status økonomi

Merforbruk 2024: 3 039 000,-

Prognostisert merforbruk 2. tertial: 3 550 000,-

Det har gjennom året blitt satt inn tiltak, i et forsøk på redusere merforbruk.

- Ikke besatte stillinger
- Intensivering av arbeid med tilrettelegging og forebygging av sykefravær
- Mindre bruk av vikarer, tett samarbeid om personalressurser på tvers av barnehagene ved fravær
- Innsparing gjennom å la deler av driftsbudsjettet stå ubenyttet

Effekt av tiltak har gradvis slått inn, noe som reduserer prognostisert merforbruk med ca. 650 000,- .

Barn med nedsatt funksjonsevne, enkeltvedtak om individuell tilrettelegging av barnehagetilbudet etter barnehageloven § 37

Antall barn som trenger spesiell tilrettelegging i barnehagen er økende. Enkelte barn har store og komplekse helsemessige utfordringer, og ikke kan være i barnehagen uten egen bemanning, som har egnet kompetanse. Jf. Barnehageloven § 18, har barn med nedsatt funksjonsevne har rett til prioritet ved opptak i barnehage. For å oppfylle barnets rett til plass i barnehage, og samtidig gi et forsvarlig individuelt tilrettelagt barnehagetilbud i henhold til barnehagelovens § 37, kjøper virksomheten tjenester fra Os kommune, Rytrøa. Dette sikrer et trygt og stabilt tilbud, som ikke påvirkes av sykefravær i barnehagen og mangel på vikarer.

Barn med mindre komplekse tilretteleggingsbehov utgjør likevel den største andelen, og har i hovedsak tiltak hvor ekstra personalressurser utgjør kostnadene. Som oftest i kombinasjon med spesialpedagogisk hjelp.

Det er høye kostnader knyttet til tiltakene, og er det som i hovedsak utgjør det merforbruket virksomheten ikke er i stand til å håndtere innenfor egne rammer. Det er en vesentlig differanse mellom budsjettert og faktisk refusjon av utgifter. I tillegg kommer utgifter for kjøp av tjenester fra Rytrøa. Rekruttering av relevant kompetanse er blitt vurdert. Det ville redusert kostnaden for

barnehagene, men økt kostnader for avlastning, for helse og omsorg. For Røros kommune ville det totale kostnaden blitt høyere.

Det er flere faktorer som påvirker totalkostnaden i det styrkede barnehagetilbudet:

- lønnskostnader/-refusjoner knyttet til ansatte
- størrelse på øremerket tilskudd (står i direkte sammenheng med om potten til oppfølging av enkeltvedtak i både kommunale- og private barnehager, er stor nok til å oppfylle enkeltvedtakene)
- kostnader knyttet til kjøp av tjeneste fra Os kommune

Overstående faktorer er sett i sammenheng, for hele funksjonsområde 211 styrket barnehagetilbud.

Manglende refusjon for avsluttet prosjekt

Som rapportert ved 2. tertial, fikk virksomheten ikke refundert kostnadene knyttet til “prosjekt økt grunnbemanning”, på grunn av manglende dekning på disposisjonsfondet. Dette påvirker også merforbruket på årsbasis.

Korttidsfravær

Barnehagene har et merforbruk på 590 000,-, på innleie av vikarer ved korttidsfravær. Også i 2024 har korttidsfraværet har gått ned. Merforbruket må derfor ses som en følge av for knappe budsjetter.

Brukerbetaling

Redusert foreldrebetaling som følge av lav inntekt, gratis kjernetid, søskenmoderasjon og en noe større andel barn under 3 år enn estimert, påvirker inntekter av brukerbetaling.

Mindre inntekt enn budsjettert: 600 000,-

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,91 %	7,33 %	9,24 %
Årlig sykefravær 2021	2,42 %	6,55 %	8,97 %
Årlig sykefravær 2022	2,93 %	6,08 %	9,01 %
Årlig sykefravær 2023	2,12 %	6,45 %	8,57 %

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2024	2,15 %	6,41 %	8,56 %

Røros lærings- og veiledningstjeneste

Beskrivelse av tjenesteområdet

PPT

PPT har egen avdelingsleder.

Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) er en interkommunal tjeneste for Holtålen og Røros. Røros er vertskommune, og tjenesten er organisert i Røros kommune under Røros lærings- og veiledningstjeneste under Oppvekstsektoren

PP-tjenesten skal hjelpe barnehager og skoler med kompetanse- og organisasjonsutvikling, og gjøre sakkyndige vurderinger av barn og elevers særlige behov.
Tjenesten skal hjelpe skoler og barnehager med å legge til rette for barn og elever med behov for særskilt tilrettelegging. Hensikten er at de får et inkluderende, likeverdig og tilpasset pedagogisk tilbud.

PP-tjenesten er kommunens sakkyndige instans, og vurderer behovet i hvert enkelt tilfelle. En hovedoppgave for PPT vil være å utrede det enkelte barns behov for tilrettelegging og spesialundervisning samt utarbeide sakkyndig vurdering knyttet til dette ut fra opplæringslov og barnehagelov samt andre gjeldende nasjonale og internasjonale lovverk.

Flyktningetjenesten

Røros kommune bosetter flyktninger etter avtale med norske immigrasjonsmyndigheter. Det er flyktningetjenesten som har ansvar for bosetting og oppfølging flyktninger som er bosatt i Røros kommune. Samfunnsoppdraget krever et tett samarbeider med andre virksomheter i Røros kommune for at flyktningene skal få oppfylt sine individuelle behov når det gjelder bosituasjon, jobb, skole, fritid og helse.

Tjenesten bistår flyktningene i kontakt med andre offentlige tjenester ved behov i forbindelse med oppholdstillatelser og spesialisttjenester.

Flyktningetjenesten samarbeider med Voksenopplæringssenteret om introduksjonsprogrammet for flyktninger som er regulert av Integreringsloven. Obligatoriske elementer i programmet utenom opplæring i norsk og samfunnskunnskap organiseres av flyktningetjenesten.

Voksenopplæringssenteret

Voksenopplæringssenteret samarbeider med Flyktningetjenesten om organisering av introduksjonsprogrammet for bosatte flyktninger.

Voksenopplæringssenteret tilbyr opplæring i norsk med samfunnskunnskap for alle voksne innvandrere, grunnskoleopplæring for voksne og spesialundervisning for voksne. Dette er tjenester regulert i Opplæringsloven og Integreringsloven.

Røros Voksenopplæringssenter tilbyr gjennomføring av nasjonale prøver i norsk, samfunnskunnskap og statsborgerprøve.

Utvikling og utfordringer

Flyktningetjeneste og voksenopplæring

Røros kommune fikk anmodning om bosetting av 75 flyktninger i 2024. Kommunestyret vedtok å bosette 50 etter en totalvurdering av kapasitet på ulike områder.

Samfunnsoppdraget som følger vedtak om bosetting av flyktninger beskrives i Integreringsloven:
«Formålet med loven er at innvandrere tidlig integreres i det norske samfunnet og blir økonomisk selvstendige. Loven skal bidra til at innvandrere får gode norskkunnskaper, kunnskap om norsk samfunnsliv, formelle kvalifikasjoner og en varig tilknytning til arbeidslivet.»

Bosetting av flyktninger utløser rett til integreringstilskudd. Dette er statens bidrag til kommunene og skal bidra til rask bosetting av flyktninger, og gi en rimelig dekning av kommunens gjennomsnittlige merutgifter ved bosetting og integrering i bosettingsåret og de fire neste årene. Integreringstilskuddet skal bidra til at kommunene gjennomfører et planmessig og aktivt bosettings- og integreringsarbeid, slik at flyktningene snarest mulig får arbeid og kan forsørge seg selv og ta del i samfunnet.

Bosetting og integrering av det vedtatte antall flyktninger i Røros kommune medfører utfordringer på mange områder, både med tanke på kapasitet og tjenestekvalitet. Tidligere ble mottak, bosetting og oppfølging av flyktninger i Røros kommune organisert slik at arbeid og oppfølging av flyktninger var konsentrert til noen få virksomheter. Ansatte som arbeidet som generalister og ivaretok mange ulike oppgaver. Med flyktningemottak av et slik omfang som Røros kommune har hatt siden krigsutbruddet i Ukraina i 2022 krever dette en annen organisering. Fra å være generalistoppgaver i få virksomheter, må man nå tenke fagspesifikke oppgaver og kompetanse, og involvere flere virksomheter.

Oppgaver som organisasjonen må løse er tilstrekkelig antall boliger, tilstrekkelig kapasitet i mottaksapparatet, opplæringstilbud i henhold til lover og forskrifter for barn og voksne, barnehagetilbud, tilstrekkelig kapasitet i helsetjenesten for å kunne tilby god nok helsehjelp. Målsettingen om å få flyktningene raskt ut i arbeid, krever også ressurser og spesiell kompetanse.

Integreringstilskuddet utbetales pr bosatte flyktning etter fastsatte satser for ulike kategorier. Det vi si at selv om Røros kommune vedtar å bosette 50 flyktninger, vil det ikke utbetales integreringstilskudd før flyktningen er bosatt i kommunen.

Dette førte til en svært uforutsigbar situasjon også i 2024

Det har gjennom hele året vært en avveining mellom å bygge opp tiltak for tilstrekkelig kapasitet, men samtidig holde seg innenfor forsvarlige økonomiske rammer. Usikkerheten rundt bosettingstall og antallet flyktninger som ville returnere i løpet av året har gjort det svært krevende å legge et realistisk budsjett for året. Det ble tidlig klart at antallet ukrainske flyktninger som kom til Norge ble lavere enn det myndighetene hadde beregnet for 2024. Den økonomiske

usikkerheten har blitt beskrevet i alle tertialrapporter for virksomheten i 2024. Virksomheten ender med et betydelig mindreforbruk i 2024.

Dette kan forklares med at

- Det ble bosatt mange flyktninger på slutten av året i 2024.
- Det totale antallet bosatt ble som vedtatt 50. Det var budsjettert med et lavere antall
- Færre flyktninger enn beregnet har valgt å forlate kommunen.
- PPT har hatt vakant stilling deler av året.
- Voksenopplæringssenteret har holdt stilling vakant,
- Det har ikke vært innleid vikarer ved sykefravær.
- Bosatte flyktninger har hatt høyere utdanning fra hjemlandet, som igjen har utløst rett til korte introduksjonsprogram. Det har blitt utbetalt mindre introduksjonsstønad enn budsjettert.
- Utgifter til økonomisk sosialstønad og boligkostnader for flyktninger ble lavere enn budsjettert

Det ble bosatt 50 flyktninger i 2024, alle er fra Ukraina. Myndighetene har nå besluttet å forlenge midlertidig oppholdstillatelse for flyktningene med kollektiv beskyttelse (fra Ukraina) med ytterligere 1 år. Røros kommune har også vedtatt å bosette 50 flyktninger i 2025.

Dette tilsier at det vil være behov for å videreføre allerede eksisterende tiltak, og vil andre tjenester kanskje måtte styrkes for å få tilstrekkelig kapasitet. Med utgangspunkt i at majoriteten av flyktninger kommer fra Ukraina og har midlertidig oppholdstillatelse, bør det som iverksettes ha et toårsperspektiv. I praksis vil det innebære at vi må forutsette at vi vil ha behov for tilbud og tiltak rettet mot flyktningemottak og integrering i et stort omfang i hvertfall ut 2026.

Utfordringer

Så mange bosatte på slutten av året gir et mindreforbruk for året 2024. Dette er i realiteten integreringstilskudd for 12 måneders tjenestetilbud, men som ikke har blitt benyttet i bosettingsåret på grunn av sen bosetting.

Ubenyttet integreringstilskudd i 2024 forutsettes benyttet i 2025 for å videreføre allerede eksisterende tilbud og for å finansiere tiltak og tilbud som er påkrevet for å kunne ivareta bosatte flyktninger. Virksomhetens mindreforbruk som skyldes ubrukte integreringsmidler burde derfor ha vært satt på fond for å kunne finansiere tiltak og tilbud til flyktninger i hele bosettingsperioden. Integreringstilskuddet er ment å kompensere for kommunens merutgifter i forbindelse med flyktningebosetting. På grunn av kommunens totale merforbruk, har det ikke vært mulig å sette integreringsmidler på fond.

Det vil føre til at RLVT på et tidspunkt vil ende med et merforbruk. Bosatte flyktninger har lovfestet rett til tiltak og tjenester gjennom hele bosettingsperioden som må oppfylles.

For å gi flyktningene så gode, helhetlige tilbud som mulig, har integreringstilskuddet blitt bruk til å styrke tjenester i de ulike virksomhetene i Røros kommune. På grunn av den økonomiske situasjonen i kommunen, og usikkerhet rundt bosettingstall i 2025 er det allerede nå redusert bruk av integreringsmidler på noen områder. Situasjonen vil følges nøye gjennom året, og vi må regne med at noen styrkingstiltak må avsluttes.

Flyktningetjenesten i Røros kommune har økt kapasitet og kompetanse for oppfølging i introduksjonsprogram, integreringsarbeid og bosetting.

Barnehagene har behov for styrket bemanning på grunn av flere barn med flyktningebakgrunn, og det er beregnet 1 årsverk for 2025.

Frivillighetssentralen organiserer en bruktavdeling i Tufta, hvor flyktninger kan få klær og husgeråd gratis. Dette tilbudet administreres av Røros Sanitetsforening og fungerer som et viktig treffpunkt for flyktninger. Husleiekostnadene dekkes av integreringstilskuddet.

Flyktninger og andre med oppholdstillatelse har fulle helserettigheter i Norge. Behovene for helsetjenester varierer med alderssammensetningen og ankomsttidspunktet. Det er ofte flere kvinner, barn og eldre blant flyktningene fra Ukraina. Helsetjenesten i kommunen har vurdert behovet for økt kapasitet på helsestasjon, legetjeneste, psykisk helsetjeneste og fysioterapitjeneste, og har økt kapasiteten ved hjelp av integreringsmidler. Dette reduseres noe i 2025 på grunn av usikkerhet rundt mottak av flyktninger og medfølgende integreringstilskudd.

Røros kommune har ikke nok egne utleieboliger og prioriterer tilgjengelige kommunale boliger til overføringsflyktninger. For å bosette flyktninger fra Ukraina, leier kommunen private boliger, noe som krever betydelige ressurser. Dette inkluderer befaring, godkjenning, og oppfølging av boliger, samt håndtering av leieavtaler og utbedring av skader ved utflytting. Flyktningetjenesten er styrket med ekstra stillinger for å håndtere disse oppgavene, og integreringsmidler benyttes til å lønne deler av stilling ved boligkontoret. Kommunen må påregne ekstra kostnader for rehabilitering og rengjøring etter leieperioder. For å forberede mottak av flyktninger i 2025, vil kommunen fortsatt måtte leie private boliger, noe som medfører løpende utgifter på tomgangsleie mens vi venter på fordeling av flyktninger fra IMDi.

Røros skole har fått tilført lønnsmidler for å styrke tilbudet for flyktningebarn. Dette reduseres noe i 2025 på grunn av usikkerhet rundt mottak av flyktninger og integreringstilskudd. For flyktningebarn med særskilte behov, søkes det om ekstramidler. Dette er midler som øremerkes person og som kommer i tillegg til det ordinære tilskuddet.

Boutgifter for flyktningene dekkes av kommunen til de kommer i inntektsgivende aktivitet som lønnet arbeid eller introduksjonsordning. Introduksjonsstønaden og ventestønaden utbetales til flyktningene av kommunen, som økonomisk bistand inntil de har annet inntektsgrunnlag.

En av hovedmålsettingene med bosettings- og integreringsarbeidet i Røros kommune er at innvandrere tidlig integreres og blir økonomisk selvstendige gjennom arbeid. Samarbeidet mellom Voksenopplæringssenteret og NAV er avgjørende for å oppnå dette målet. De har en samarbeidsavtale som sikrer klar ansvarsdeling og tidlig involvering av NAV i introduksjonsprogrammet, samt gode overganger for deltakere etter endt program.

Introduksjonsprogrammet er målrettet mot arbeidsliv og økonomisk selvstendighet, men begrenses av tilgjengelige praksisplasser. Flyktningene fra Ukraina har generelt høy utdanning, men lite relevant yrkeserfaring, noe som gir rett til kort introduksjonsprogram. NAV har metodene og kompetansen for å jobbe målrettet mot arbeidsdeltakelse. Økonomisk sosialstønad til ukrainske flyktninger dekkes av integreringstilskuddet. For å håndtere arbeidskvalifiserende tiltak, saksbehandling og oppfølging av det store antallet flyktninger, brukes integreringsmidler også til å lønne konsulentressurs ved det lokale NAV-kontoret.

Prosedyre med et hovedopptak i kommunens barnehager kan føre til at noen flyktningebarn ikke har barnehagetilbud. Disse barna er hjemme med sine foresatte. Det igjen begrenser foresattes muligheter for norskopplæring, arbeidskvalifisering og muligheter for deltakelse i lønnet arbeid.

Voksenopplæringssenter tilbyr skoleåret 2024/25 spesialpedagogisk undervisning for voksne etter Opplæringsloven og opplæring i norsk og samfunnskunnskap etter Integreringsloven.

For å opprettholde aktiviteten og vedlikeholde et godt fagmiljø ved Røros voksenopplæringssenter er vi avhengig av flyktningebosetting. Den økonomiske situasjonen utfordres ved at det bare bosettes flyktninger fra Ukraina. Disse flyktningene kan selv velge om de vil ha opplæring, de har kort opplæringstid og norsktilskuddet fra staten er et begrenset engangstilskudd. Det innebærer at man må ha et visst antall elever for å få tilført tilstrekkelige lønnsmidler til å tilby et differensiert og godt nok tilbud.

Krigen i Ukraina og endringer i verdensbildet gjør det vanskelig å planlegge tjenestenes omfang og innhold med et langsiktig perspektiv.

PPT

Det arbeides godt med ulike typer utviklingsarbeid opp mot oppvekstområdet. Utfordringen er om dette blir nok når en ser det i sammenheng med den generelle samfunnsutviklingen. Det sees en utvikling og forskning bekrefter en tydelig sammenheng mellom økt bruk av sosiale medier og barn/unges strev og psykiske vansker. Utfordringen blir å finne tiltak og metoder som kan hjelpe. Dette vil nok også endre behovet for kunnskap og kompetanse i PPT, skole og barnehage. Økt kunnskap om psykiske vansker vil være et behov framover.

Ny opplæringslov ble iverksatt fra høsten 2024, og krever mye ressurser for oppfølging og samkjøring. Ny lov innebærer en ending av PPT sin rolle i skolen. PPT skal nå ha en mer utadrettet rolle i forhold til veiledning, rådgiving og organisasjonsutvikling. Deler av vedtakene om personlig assistanse og fysisk/ teknisk tilrettelegging fattes ved skolen. Sakkyndig vurdering om individuelt tilrettelagt opplæring utføres fortsatt ved PPT. Endringene krever et tettere samarbeid mellom PPT og skolene for å oppnå en felles forståelse.

Økt flyktningebosetting gir også utfordringer for PPT. En del bosatte flyktningebarn har behov for bistand fra PPT for utredning og veiledning for å få tilpasset tilbud i barnehage og skole.

Utvalgte resultater

Voksenopplæringssenteret og flyktningtjenesten i tett samarbeid med lokalt NAV kontor har lykkes godt med overføring fra introduksjonsordning over til arbeid eller arbeidskvalifiserende tiltak. Dette har ført til at andelen flyktninger i lønnet arbeid i Røros kommune er godt over landsgjennomsnittet.

Det er et utstrakt samarbeid internt i Røros kommune, med privatpersoner og frivillige organisasjoner. Dette har vært avgjørende for at man har lykkes bra med bosetting av flyktninger og gode integreringstiltak.

Det foregår mye utviklingsarbeid ved avdelingen PPT for å oppfylle kompetansekrav og krav som følge av endringer i ny opplæringslov.

Viktige begivenheter

Bosetting av stort antall flyktninger siden 2022 har utfordret kapasiteten og organisering av flyktningtjenesten og voksenopplæringssenteret. Kommunens økonomiske situasjon utfordrer

mulighetene for langsiktig planlegging av tjenestene i Voksenopplæring og flyktningetjeneste. Krigen i Ukraina og endringer i verdensbildet gjør det vanskelig å planlegge omfang og innhold i et langsiktig perspektiv.

Den nye opplæringsloven, som trådte i kraft høsten 2024, krever betydelige ressurser for oppfølging og samkjøring. Loven endrer PPTs rolle i skolen, og gir dem en mer utadrettet funksjon med fokus på veiledning, rådgiving og organisasjonsutvikling. Skolene fatter nå vedtak om personlig assistanse og fysisk/teknisk tilrettelegging, mens PPT fortsatt utfører sakkyndige vurderinger om individuelt tilrettelagt opplæring.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Grunnskole	4 553	2 055	4 415	4 415	2 360	53,5 %
Styrket barnehagetilbud	1 809	3 211	1 822	1 822	-1 389	-76,2 %
Voksenopplæring	4 657	3 798	6 103	6 103	2 306	37,8 %
Sosial rådgivning og veiledning	1 053	1 336	1 359	1 359	24	1,7 %
Introduksjonsordningen	-22 029	-25 056	-13 755	-13 755	11 302	82,2 %
Sum	**-9 957**	**-14 657**	**-55**	**-55**	**14 602**	**26575,8 %**

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	-9 957	-14 657	-55	14 602	26575,8 %

Kommentar til status økonomi

PPT har hatt ubesatt stilling deler av året på grunn av vakans og sykefravær. Arbeidsoppgavene ved PPT krever spesialkompetanse, og det har ikke vært mulig å dekke alle stillinger fullt ut med kvalifisert personell.

Integreringstilskuddet utbetales per bosatt flyktning etter fastsatte satser, og utbetales først når flyktningen er bosatt i kommunen. Dette skaper uforutsigbarhet, som også var tilfelle i 2024. Mange flyktninger ble bosatt sent på året, noe som førte til mindreforbruk av integreringstilskuddet for 2024. Ubenyttede midler fra 2024 skal brukes i 2025 for å videreføre eksisterende tilbud og finansiere nødvendige tiltak for flyktninger. På grunn av kommunens totale merforbruk, har det ikke vært mulig å sette integreringsmidler på fond.

Gjennom året har det vært en balanse mellom å bygge opp tiltak for tilstrekkelig kapasitet og holde seg innenfor økonomiske rammer. Usikkerhet rundt bosettingstall og antall flyktninger som returnerer har gjort budsjettplanleggingen utfordrende. Antallet ukrainske flyktninger som kom til Norge i 2024 var lavere enn forventet, noe som har bidratt til økonomisk usikkerhet, beskrevet i tertialrapportene for 2024.

Oppsummering tiltak

Virksomhetens mindreforbruk forklares med at:

- Det ble bosatt mange flyktninger på slutten av året i 2024.
- Det totale antallet bosatt ble som vedtatt 50. Det var budsjettert med et lavere antall
- Færre flyktninger enn beregnet har valgt å forlate kommunen.
- PPT har hatt vakant stilling deler av året.
- Voksenopplæringssenteret har holdt stilling vakant,
- Det har ikke vært innleid vikarer ved sykefravær.
- Bosatte flyktninger har hatt høyere utdanning fra hjemlandet, som igjen har utløst rett til korte introduksjonsprogram. Det har blitt utbetalt mindre introduksjonsstønad enn budsjettert.
- Utgifter til økonomisk sosialstønad og boligkostnader for flyktninger ble lavere enn budsjettert

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	0,97 %	5,94 %	6,90 %
Årlig sykefravær 2021	1,05 %	4,01 %	5,05 %
Årlig sykefravær 2022	1,27 %	2,82 %	4,09 %
Årlig sykefravær 2023	1,84 %	6,42 %	8,26 %
Årlig sykefravær 2024	1,57 %	5,36 %	6,93 %

NAV

Beskrivelse av tjenesteområdet

NAV Røros, Os og Holtålen har 13 ansatte, og er en egen virksomhet i Røros kommune. Vi betjener Røros, Os og Holtålen kommuner, hvor Røros er vertskommunen med et NAV-kontor som dekker alle tre kommuner. Kontoret er lokalisert i Kjerkgata 15. NAV er et partnerskap mellom kommune og stat, og det overordnede målet er å gi mennesker mulighet til arbeid og aktivitet, samt sikre rettighetene til velferdsytelser. NAV forvalter også flere av Husbankens virkemidler, har har egen ungdomsoppfølging, og egen gjeldsrådgiver.

Utvikling og utfordringer

For å nå målene om flere i arbeid, og sørge for at de som står utenfor arbeidslivet gis mulighet til å delta, er det stadig viktigere at vi jobber koordinert både i NAV, men også sammen med andre virksomheter i kommunene og privat næringsliv. Prioriterte målgrupper/fokusområder er ungdom og innvandrere i tillegg til langtidsledige . Disse gruppene er viktige målgrupper i inkluderingsarbeidet, som vi i NAV jobber kontinuerlig med.

En økende andel innbyggere trenger helt eller delvis bistand fra sosiale ytelser for å kunne klare seg. Andelen har økt gjennom hele 2024, men bortsett fra enkelte grupper er det ikke voldsom stigning i antall innbyggere som trenger bistand fra Nav. Etter å ha hatt dedikert ressurs som arbeidet med flyktninger første halvår, så vi at fokus på arbeidsretting ga positive gevinster i form av reduserte utgifter på sosialhjelp til tross for flere brukere. Rapporterte tall viste at vi klarte å få ca halvparten ut i arbeid eller aktivitet. Tilsvarende tall på landsbasis og for Trøndelag var en av fire. At vi ikke har hatt en slik ressurs de siste månedene har sammen med permitteringer hos en del bedrifter, svakt stigende arbeidsledighet og “mettet” marked for

ufaglært arbeidskraft dessverre ført til at flere flyktninger står utenfor arbeidslivet og trenger vår bistand.

Antall gjeldssaker øker noe gjennom 2024.

Ungdom under 30 år er prioritert. De som trenger det gis tett oppfølging, og veiledning opp mot den enkelte. Målet er å komme ut i arbeid, eller tilbakeføring til skole, for å få fullført videregående opplæring. For å få til gode tjenester rundt den enkelte ungdom, er vi avhengig av tett samarbeid med skole, helse og næringslivet i regionen.

Utfordringen for fremmedspråklige er for veldig mange manglende norskkunnskap. NAV arbeider tett med Voksenopplæringa , kursarrangører og lokalt næringsliv. Målet på sikt for denne gruppen er at, de skal kunne forsørge seg selv.

Langtidsledige og ordinære arbeidssøkere kalles inn ved behov. Utfordringen for enkelte er at, de ikke har den kompetansen som arbeidslivet etterspør.

Utvalgte resultater

NAV tar stadig i bruk nye digitale systemer for å effektivisere det som kan effektiviseres, slik at vi kan bruke tid på de som trenger det mest. På kommunal side er det ikke innført nye systemer i 2024, men det er stadig utvikling spesielt i systemet Socio som brukes i sosialtjenesten. Vi har fått ny innsynsløsing på plass, slik at den enkelte innbygger enklere kan følge sin sak. Dette ser vi øker sikkerheten, effektiviteten, standardisering av dokumentasjon i den enkelte sak, systematikk rundt brukerdialog og kvaliteten generelt i saksbehandlingen.

Viktige begivenheter

NAV har tilfredsstillende resultatoppnåelse på de fleste områder, og leverer gode resultater på målte statlige indikatorer. Overgangen til arbeid har vært relativt høy. Ungdom er høyt prioritert, og alle veiledere ved kontoret har et spesielt fokus på aldersgruppen 16-30 år for at flere unge skal gå over fra passive ytelser til arbeid/aktivitet, og på statlige tiltak. Dette arbeidet reguleres i egn forskrift.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sosial rådgivning og veiledning	2 728	2 403	3 017	3 017	614	20,4 %
Kvalifiseringsordningen	1 363	1 308	1 000	1 000	-308	-30,8 %
Økonomisk sosialhjelp	5 509	5 317	4 431	4 431	-885	-20,0 %
Sum	**9 600**	**9 027**	**8 448**	**8 448**	**-579**	**-6,9 %**

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	9 600	9 027	8 448	-579	-6,9 %

Kommentar til status økonomi

3100 : Sosialadministrasjon fikk som angitt i prognose ved andre tertial et mindreforbruk. Det ble i 2024 ikke leid inn ved sykefravær, og det var også en vakans i stilling ut fra budsjett fra midt i august ut året.

3103 : Prognosen ved andre tertial viste et merforbruk for arten Kvalifiseringsstønad. Dette var begrunnet i økte satser og flere inne i ordningen enn budsjettert ved inngangen til året. Dette er en rettighetsbasert ordning, som kan gi variasjoner i antall fra år til år. Prognosen ut året med anslått merforbruk rapportert på andre tertial viste seg å stemme bra. Summen inngår i det samlede merforbruket for 3103.

Det har vært en stor økning i behov for sosiale stønader de siste årene. Ved andre tertial ble det anslått et merforbruk på 1,9 millioner inkludert merforbruk på Kvalifiseringsstønad. Ved gjennomgang av alle utgifter ved kontoret knyttet til flyktninger fra Ukraina ved slutten av året ble det prognostiserte merforbruket redusert og merforbruket ble samlet sett 570 000,-.

Oppsummering tiltak

Tiltak

NAV Røros, Os og Holtålen har 2024 hatt månedlige gjennomganger av driften inkludert gjennomgang av sosialhjelpsutbetalinger og fordeling av disse. Det vil være månedlige avregninger i 2025 for å bedre kostnadskontrollen gjennom året.

Fokus på veiledning og tidlig innsats for å få ned sosialhjelpsutbetaling.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2021	2,26 %	3,38 %	5,64 %
Årlig sykefravær 2022	1,84 %	0,59 %	2,44 %
Årlig sykefravær 2023	0,91 %	2,34 %	3,25 %
Årlig sykefravær 2024	0,79 %	0,00 %	0,79 %

Barneverntjenesten

Beskrivelse av tjenesteområdet

Den interkommunale barnevernstjenesten for Holtålen, Røros og Os kommuner har 10 årsverk, fordelt på 11 ansatte. Virksomheten er inndelt i to team, undersøkelsesteam og tiltaksteam. Det ble opprettet en egen avdelingsleder for tiltaksteamet fra desember 2023, som også er fast stedfortreder for virksomhetsleder. Selv om de ansatte er inndelt i to team, vil det i perioder som for eksempel ved ferieavvikling være behov for å jobbe på tvers at teamene. Målet med teaminndelingen er å sikre tett oppfølging av saksbehandlerne og at det skal bidra til en større fagutvikling.

Bufdirs kommunemonitor har som formål å gi kommuner og barnevernstjenester mulighet til å sammenligne seg med andre kommuner og barnevernstjenester. I Røros var netto driftsutgifter som gikk til barnevern i prosent av de totale netto driftsutgiftene 1,6 % mot 4,2 % i fylket (Kilde: Bufdirs kommunemonitor, statistikktall for 2023).

Utvikling og utfordringer

Barnevernsreformen (innført i 2022) førte til økt finansieringsansvar hos kommunen, som medfører at kommunenes egenandel ved bruk av statlige tiltak har økt betraktelig.

Barneverntjenesten jobber kontinuerlig for å holde eget budsjett og den tildelte økonomiske rammen. Det er størst usikkerhet knyttet til kostnader rundt barn med omsorgstiltak, det vil si barn som har vedtak fattet av barne- og helsenemnda, og som har bosted utenfor hjemmet. Plassering av barn og unge i fosterhjem eller på institusjon er barnevernstjenestens mest kostbare tiltak. Pr. i dag er det få barn som er under barnevernstjenestens omsorg. Det har vært begjært færre krav om omsorgsovertakelser de senere år, og flere av de barna som har vært under offentlig omsorg har nådd myndighetsalder.

Barnevernstjenesten har hatt en stabil bemanning over mange år, men har mistet to erfarne medarbeidere i 2024, på grunn av overgang til annen stilling i kommunen, og AFP-ordning. Nyansatte krever mer opplæring og kursing, som gjør virksomheten mer sårbar i en overgangsperiode.

Utvalgte resultater

Det nye fagsystemet Modulus som leveres av Netcompany ble implementert i 2024. Det er en forventning om at fagsystemet skal sikre bedre kvalitet, effektivitet og brukervennlighet, både for de ansatte og familiene som er i kontakt med tjenesten.

Barneverntjenesten for Holtålen, Røros og Os er med i læringsnettverket «Fjellregionen» sammen med Midtre Gauldal, Oppdal og Rennebu. Læringsnettverket har pr. i dag et pågående samarbeid om opplæring og utvikling av gode modeller og tiltaksarbeid rundt fosterhjemsarbeid, og har en felles fosterhjemsveilederstilling som er finansiert av departementet der Midtre Gauldal er vertskommune.

Barnevernstjenesten anser det som en viktig oppgave å sikre ungdom en trygg og forsvarlig overgang til voksenlivet, og gir bestandig ungdommene tilbud om oppfølging utover myndighetsalder fram til de er 25 år. Ettervernstiltakene kan variere, og kan være alt fra generell råd og veiledning til videreføring av fosterhjemsplassering eller økonomisk støtte til å bo på hybel. Barnevernstjenesten ønsker å legge til rette for at ungdommene får gjennomført videregående utdanningsløp.

Viktige begivenheter

Kompetansekravet om mastergrad eller fire års praksis og videreutdanning innen 1.1.2031 legger føringer for at ansatte må ta mere utdanning. Dette vil sannsynligvis medføre økte kommunale lønnskostnader på sikt. Barneverntjenesten kan søke midler gjennom Bufdir for deltakelse på videreutdanning, og har fått innvilget støtte for to av de ansatte til nå. Det er fremdeles flere av de ansatte som ikke fyller kravet, slik at dette vil være en viktig prioritering i årene fremover.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Barneverntjeneste	4 728	4 541	4 717	4 717	175	3,7 %
Barneverntiltak i familien	660	758	1 099	1 099	340	31,0 %
Barneverntilt.utenfor familien	1 298	2 547	1 657	1 657	-890	-53,7 %
Sum	**6 686**	**7 846**	**7 472**	**7 472**	**-374**	**-5,0 %**

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	6 686	7 846	7 472	-374	-5,0 %

Kommentar til status økonomi

Barnevernstjenesten for Røros kommune har merforbruk på grunn av utgifter knyttet til plasseringer utenfor hjemmet.

Oppsummering tiltak

Konsekvensen har blitt lavere enn forventet på grunn av rekrutteringsutfordringer med å skaffe besøkshjem, og på grunn av en sykemeldt arbeidstaker, der det ikke har blitt satt inn vikar.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,69 %	5,32 %	7,01 %
Årlig sykefravær 2021	0,85 %	7,84 %	8,68 %
Årlig sykefravær 2022	2,26 %	2,53 %	4,79 %
Årlig sykefravær 2023	1,80 %	4,94 %	6,74 %
Årlig sykefravær 2024	1,27 %	6,58 %	7,84 %

Helse og omsorg

Beskrivelse av tjenesteområdet

Kommunen har ansvar for å sørge for gode og forsvarlige helse- og omsorgtjenester til alle som trenger det, uavhengig av alder og diagnose. Helse og omsorg er et stort fellesområde som skal legge til rette for gode vilkår i alle aldre i kommunen. Helse og omsorg har ansvaret for virksomhetene helse, hjemmebaserte tjenester og institusjonsbaserte tjenester.

Utvikling og utfordringer

Ressurskrevende helse og omsorgstjenester

Helse og omsorg har et stort overforbruk i 2024 som først og fremst gjelder bemanningsutfordringer og utgifter som er relatert til ressurskrevende helsetjenester. Det er svært utfordrende å planlegge for pasienter som krever ressurser og kompetanse utover grunnbemanning. Dette gjør vi for å både for å gi forsvarlige tjenester og for å ivareta våre

ansatte. Det er også særlig krevende å gi egnet bo og tjenestetilbud til personer med samtidig lav kognitiv fungering og, eller andre helserelaterte og sosiale problemer.

Kommuner har fått et større ansvar for bo og tjenestetilbud for personer med omfattende utfordringer innen psykisk helse og rus de siste årene. Også innen eldreomsorg. En av årsakene er reduksjon av døgnkapasiteten i psykisk helsevern over tid. Som liten kommune er det utfordrende å gi forsvarlige tjenester til de av våre innbyggere med sammensatte behov. Røros kommune kommer til å få en stor økning blant demente, dette ser vi allerede nå og det er forventet en dobling innen 10 år.

Yngre brukere av omsorgstjenester utgjør nå en mye en større kostnad nå enn tidligere. Dersom denne gruppen øker og får flere eller dyrere tjenester over tid, vil det gi større kostnadsutfordringer enn en økning i andelen eldre. Kjennetegn ved disse pasientene er at de er i gjennomsnitt yngre enn de øvrige brukerne, har ofte psykiske lidelser, somatiske lidelser, nevrologiske lidelser og særlig psykisk utviklingshemming. De har dårlig funksjonsevne, og særlig lave evner til å ivareta husholdningsfunksjoner og egenomsorg. Det er også utfordrende å budsjettere for denne målgruppen da, behovene kan endre seg fra år til år.

Fordi de er yngre, så har de lengre levealder. Det vil si at kostnadene vedvarer og at en økning i hvilke tjenester som tilbys denne gruppen vil påvirke kommunens sin økonomi betraktelig over tid.

Rekruttering av riktig kompetanse

Vi er kjent med at antall eldre vil øke i årene framover, og at flere desentraliserte tjenester vil kreve riktig kompetanse i kommunen. Det er derfor viktig å arbeide videre med utvikling av våre tjenester, og ikke minst rekruttering av riktig kompetanse. Arbeidet med utvikling innen helse og omsorg fortsetter i tiden framover. Vi har et sterkt fokus på omsorgstrappen og arbeider med sømløse tjenester. I distriktskommune som Røros kommune med spredt befolkning og store avstander, bruker for eksempel hjemmetjenesten mye tid for å nå alle brukerne, og mye av tjenestene gis én-til-én.

Røros kommune har flere satsningsområder for utvikling av helse og omsorgstjenesten. Kontinuerlig arbeid med heltidskultur og rekruttere og beholde kvalifisert helsepersonell er ett av områdene.

Tjenestene arbeider med kartlegging av oppgaver der målet er å bruke helseressurser på riktig plass på riktige oppgaver. Det innebærer at vi ser også på organisering av sykepleietjenesten og helsefagarbeidere i kommunen. Vi planlegger for fremtiden og leter etter andre måter på å løse dette enn vi gjør i dag. Vi anvender prinsippet om at oppgaver der personellet ikke har direkte kontakt med pasienter, brukere eller pårørende, kan automatiseres i størst mulig grad. Vi utvikler tiltak for å styrke den digitale kompetansen i helse og omsorgstjenestene. En forutsetning for å lykkes med digital samhandling i våre virksomheter er at systemene som allerede er på plass fungerer og kommuniserer sammen. En målsetning om ett felles journalsystem er i midtnorge realisert, og Røros kommune benytter Helseplattformen som journalsystem.

Vi jobber også tverrfaglig for også å utnytte ressursene og kompetansen på best mulig måte. Vi prøver hele tiden å tenke utradisjonelt og ikke være for opptatt av gamle tradisjoner rundt hvem gjør hva i ulike sammenhenger.

Vi utvikler også sykehjemstjenesten, med det gode pasientforløp, sømløse tjenester på alle tjenestenivå. Ved bruk av ulike verktøy og ny teknologi gjør det oss i stand til mer effektiv og bedre kvalitet og tjenesteyting overfor våre brukere.

Grunnbemanning er marginal og akkurat ut fra det virksomhetene har behov for. Grunnbemanning er laget ut fra at de som skal være på jobb- er på jobb, men i praksis opplever vi fravær. Vi har ingen ekstra ressurser å disponere for å dekke opp for fravær uten at det medfører merforbruk. Dette resulterer seg i overtidsbetaling til ansatte. Institusjonsbaserte har sagt opp sine avtaler med bemanningsbyrå og har samtidig klart å rekruttere egne ansatte. Røros legesenter har benyttet vikartjenester i påvente av rekruttering av fastleger.
For å unngå store kostnader på grunn av merforbuk, trenger vi en økt grunnbemanning for å dekke opp fravær gjennom hele året og vakante stillinger i perioder. Dette vil redusere bruken av overtidsbetaling og andre tillegg. I tillegg vil det gi en positiv effekt i arbeidsmiljøet i form av trygghet, forutsigbarhet og mindre belastning over tid. Dette vil være en viktig faktor for beholde dyktige ansatte i organisasjonen.

Vi skal arbeide godt med å løse de utfordringene vi står overfor nå, samtidig som vi planlegger for fremtiden. Vi skal hele tiden ha to fokusområder mens vi arbeider med “langlysene” på.

Tørn-prosjektet

Røros kommune er tildelt plass i kull to i Tørn pilot fire om målrettet bruk av velferdsteknologi i oppgavedelingen. KS mottok til sammen 26 søknader, og Røros kommune var en av åtte kommuner som fikk tilbud om plass i det nye kullet. Målet er at prosjektet skal hjelpe oss med den store omstillingen som må til for å møte fremtidens utfordringer. Demografiske endringer, trang kommuneøkonomi og tilgang på helsefaglig kompetanse gjør det vanskelig å møte etterspørselen etter tjenester. I prosjektet ser vi både på organisering av oppgaver, oppgavedeling mellom faggrupper og hvordan velferdsteknologi kan bidra.

Hovedformålet er målrettet bruk av velferdsteknologi i oppgavedeling. En hensiktsmessig oppgavedeling bygger på oversikt over oppgaver som skal løses og hva slags kompetanse som skal løse den. Målet med prosjektet er og gjøre bruk av velferdsteknologien kommunen har anskaffet og ny arbeidstidsordning. Dette skal gi oss et løft og hjelpe oss ytterligere med å se på hvordan vi organiserer tjenestene våre slik at vi å planlegger våre tjenester for fremtiden.

Prosjektet skal være ferdig i mars 2025.

Legedekning i Røros kommune

Norge er blant landene i verden som har høyest legedekning ift. innbyggertall, med 5,54 leger per 1000 innbyggere (per 2021). Dette er også klart høyest i Norden. Samtidig er Norge blant de landene i verden som bruker med penger på helsetjenester per innbygger. Til tross for dette, har utfordringene med å rekruttere og beholde nok leger til å fylle ett tilstrekkelig antall stillinger økt, spesielt de siste fem til ti årene. Dette gjelder både leger ansatt i kommuner, i helseforetak og privatpraktiserende fastleger. Når vi, og mange andre kommuner mangler flere leger blir det fort en komplekst og sammensatt utfordring. Men, hvis vi gjør flere tiltak samtidig så er muligheten større for å lykkes.

Virksomhet helse har tidligere laget en film for å rekruttere leger til Røros. Formålet med filmen var å vise frem det unike ved jobbe som lege i Røros kommune. Helse og omsorg har også laget en film for å rekruttere innen deres virksomheter.

2024 har vært preget av mangel på fastleger. Dette har ført til at vi har leid inn 2 vikarleger, noe som betyr store merutgifter for kommunen. På slutten av året lyktes vi endelig med å ansette to nye fastlege. Det betyr at legetjenesten god og tilstrekkelig legedekning fra 2025.

Målet er at alle i kommunen skal ha en fastlege å forholde seg til.

Nytt legesenter

Renovering av Røros kommune sitt legesenter ble vedtatt i kommunestyret 20. juni 2024, sak 064/24.

I perioden Røros legesenter skal renoveres, har legekontor og helsestasjon flyttet inn i lokalene til Øverhagaen bo-, helse- og velferdssenter. Vi ser allerede nå at en midlertidig samlokalisering av fastlegetjeneste i samme bygg, gir mulighet til å etablere en bedre kultur for samarbeid. Flere pasienter vil oppleve dette som tidsbesparende, og i tillegg kan vi redusere utgifter til transport. Beboere som allerede har HDO-plass vil motta legehjelp i samme bygning, noe som oppleves mindre belastende enn å oppsøke lege i et annet bygg. Dette vil også spare pleieressurser for å følge pasienter til lege. Det er lagt opp til involveringsprosesser med etablering av en prosjektgruppe som deltar i utviklingen av prosjekt. Dette arbeidet er forankret i styringsgruppen fremtidens trygghet, helse og omsorg.

Ombyggingen skal sikre et effektivt bygg som er til det beste for ansatte og pasienter, uten å legge beslag på muligheter for fremtidig utvikling. Dette arbeidet berører legesenter, helsesenter og Røros sykehus. I tillegg er det utredet muligheter for videre samhandling med St. Olavs Røros sykehus med utvikling av området og bruk av felles areal, infrastruktur og ressurser. I et fremtidig samarbeid med St. Olavs har vi som mål at samarbeidet skal gi gevinster i form av unngåtte kostnader, spart tid og økt kvalitet. St. Olavs skal gjennomføre et mulighetsstudie for å kartlegge muligheter og utfordringer for utvikling og videre bruk av Røros sykehus.

Legevakten har hatt tilhold i legekontoret sine leide lokaler ved St. Olavs Røros sykehus. Det nye legesenteret tar høyde for fremtidig arealbehov.

Utvalg helse og omsorg

I 2024 har utvalget arbeidet med mandatet fremtidige helse og omsorgstjenester og brukere som ressurs i eget liv. Utvalget har innhentet informasjon og innspill fra virksomheter, ulike råd, faglig organ i og utenfor kommunen og brukergrupper.

Målet med arbeidet er å nå ut i samfunnsdebatten med et budskap som bidrar til å skape forståelse for den nye virkeligheten i helse- og omsorgssektoren Våre innbyggere må i enda større grad enn i dag være en ressurs i eget liv. Utvalget har arbeidet med et kunnskapgrunnlag som skal bidra med å skape et fremtidsbilde som trygger og mobiliserer innbyggere til å bidra med samskaping i Røros kommune. Strategi om innbyggerdialog har blitt lagt til grunn for vurdering av metodikk for innbyggerinvolvering i arbeidet med mandatet.

Strategi for helse og omsorg ble oppdatert og justert i henhold til nye mål i kommuneplanens samfunnsdel og FNs bærekraftsmål. Oppstart av arbeidet juni 2024, med en politisk sluttbehandling september 2024.

Velferdsteknologi - strategi helse og omsorg

Velferdsteknologi tas ytterligere i bruk, noe som et av målene i Strategi for helse og omsorg. Vi skal være en foregangskommune i bruk av velferdsteknologi i tjenestene, men dette skal ikke erstatte behovet for kompetente medarbeidere. Vi skal automatisere der den menneskelige kontakten ikke gir tilleggsverdi, samtidig som vi utnytter kjernekompetansen til ansatte i størst mulig grad. Beredskaps- og responssenteret har fra starten av hatt en helt sentral plass i omstillingen og utviklingen av omsorgstjenestene.

Brann og redning utfører oppgaver i omsorgtjenestene, og til sammen vil bruk av tilgjengelig kompetanse på tvers av virksomheter bli utnyttet på den mest optimale måten for dermed å redusere behovet for økt bemanning i omsorgstjenesten. Nå må større strukturelle endringer til hvis vi skal få til en bærekraftig økonomiplan.

Helseplattformen

Helseplattformen er et pasientjournalsystem for kommunehelsetjenesten, sykehus og fastleger i Midt-Norge. Alle tjenesteområdene i Røros kommune med unntak av legesenteret tok i bruk løsningen den 12. november 2022. Bakgrunnen for prosjektet i Midt-Norge er regjeringens nasjonale målsetning om «Én innbygger- én journal».

Ansatte har gjort en fantastisk innsats med å gjøre seg klar for å ta i bruk det nye systemet og de har lagt ned en betydelig innsats med opplæring og egentrening siden innføringen i 2022.

Vi har brukt systemet i over 2 år nå og ansatte begynner nå å lære seg en annen måte å arbeide på. Et så stor innføring av et nytt jorurnalsystem er utfordrende og tidkrevende. Det var det også når Røros kommune tok i bruk det journalsystemet vi hadde før Helseplattformen.

Vi opplever at helseplattform-kommunene samarbeider mer enn noensinne. Journalsystemet er også et samhandlingssystem, med mål om å gi våre innbyggere tryggere og god helsehjelp. Vi ser nå en sammenhengende helsetjeneste som kontinuerlig har oppdaterte data. Det er fremdeles mye å gå på, og fremdeles mangler vi at våre fastleger benytter seg av journalsystemet. Men det å ha samtidsinformasjon tilgjengelig om innbyggerens helse når denne befinner seg på sykehuset, mottar hjemmetjenester eller får plass i et helse og omsorgssenter, vil uten tvil forebygge mange helseutfordringer framover. De kommuner som har innført Helseplattformen opplever endelig at St Olavs kommet har kommet opp i drifts på nivå som de var før innføringen av journalsystemet. Dette er av stor betydning for kommunene de samhandler med, og er også en stor samfunngevinst.

Det er fremdeles arbeidsprosesser og deler av løsningen vi ikke har tatt i bruk ennå, men som blir viktig å se mer på i tiden fremover. Det er mange ansatte som skal bli god i bruken av løsningen, og behovet for å lære mer er til stede blant deler av de ansatte. Sammen med de andre kommunene i fjellregionene arbeides det godt sammen, der superbrukerne innenfor de ulike virksomhetene drøfter felles utfordringer og løsninger i systemet. Vi opplever også at ikke alt er optimalt etter 2 år etter innføringen og ser det er områder som krever en forbedring av løsningen. Derfor arbeider vi med å påvirke utviklingen av systemet slik at det i enda større grad skal bli mest mulig brukervennlig for ansatte i hverdagen.

Den fulle effekten av en felles journalløsningen vil vi imidlertid få først når fastlegene også tar i bruk løsningen. Dette er noe vi planlegger for nå.

Samarbeid med frivillige

Helsefrivilligheten har en lang tradisjon for å bidra til å løse samfunnsutfordringer. Drift av sykehus og rehabiliteringssenter er gode eksempler. Denne type organisasjoner gir et viktig supplement og utfyller de offentlige helse- og omsorgstjenestene. Disse består i dag av mange ulike og mangfoldige aktiviteter og tiltak. Ifølge SSB utgjør arbeidsinnsatsen til frivillige organisasjoner 142 000 årsverk i 2020. Mange av disse er å finne innen helsefrivilligheten.

For personer med en funksjonshemming eller en kronisk sykdom, betyr det mye å ha et fellesskap med andre som kjenner situasjonen fra egen opplevelse. Når det fødes et barn med en sjelden diagnose, har foreldrene et stort behov for informasjon. Møtet med andre foreldre er viktig i en sårbar situasjon. Å få hjelp av **likepersoner** eller delta i aktivitetsgrupper er helsefremmende for kronikere. Kontakt med noen som har opplevd det samme, kan være den beste støtten i en vanskelig situasjon

Kommunen skal fortsette med å gi gode helse og omsorgstjenester, men i fremtiden vil det bli færre ansatte pr pasient. Det oppleves et økende sprik mellom forventningene i befolkningen knyttet til omfang, kvalitet og utbredelse av helse- og omsorgstjenestene. Også tjenestenes mulighet til å møte forventningene, som følge av personellmessige og finansielle begrensninger.

I fremtiden blir vi flere eldre, det kan også bety at det blir flere med behov for bistand for å mestre livet sitt. Det vil i realiteten bety at det blir flere oppgaver for helse og omsorgstjenestene i kommunen.

Vi kan også velge å se dette på en annen måte, der vi i kommunen får flere eldre mennesker som har noe de kan bidra med. Oppgaver de kan ta på seg. Det er et grunnleggende menneskelig behov å oppleve seg nyttig, det å være en del av noe. For mange kan det å ha meningsfulle oppgaver som gir opplevelse av å bety noe er beste medisin mot ensomhet og psykisk uhelse.

Det vi som innbyggere investerer i fellesskapet har også stor påvirkning for hvordan vi kommer til å fungere når vi blir eldre.

Frivillige har til alle tider vært en viktig ressurs i helsetjenesten. Under pandemien fikk de virkelig **«skinne»** og vise hvilken ressurs de er. Frivillige organisasjoner vil være svært viktige for å bidra til en bærekraftig helsetjeneste. De er et viktig supplement, og kan bidra til «det ekstra» for å sikre en god helsetjeneste for pasienter og brukere. Vi må fortsatt stimulere til at kommunene inngår tett dialog med frivillig sektor, og så må det skje på frivillighetens premisser.

Optimus, NAV og Røros kommune, et samarbeid på tvers

Knapphet på helsepersonell gjør at det er viktig å være bevisst på hva ansatte skal gjøre og ivareta i løpet av en arbeidsdag i en virksomhet. Det innebærer også å fordele oppgaver til annet personell der helsefaglig kompetanse ikke er nødvendig. Slike stillinger kan bidra til at spesialkompetanse kan komme til nytte i flere virksomheter, til bedre fordeling av vakter og større grad av heltid.

Røros kommune sammenarbeider med Optimus AS og NAV rundt tiltaket Arbeidsforberedende trening (AFT). Det er et tilbud om arbeidsrettet opplæring og utprøving av arbeidsevne for personer med nedsatt arbeidsevne og sammensatte bistandsbehov. Målet er ordinært arbeid der tiltaket skal bidra til å prøve ut tiltaksdeltakerens arbeidsevne og til å styrke mulighetene for å få ordinært arbeid.

I 2024 har NAV finansiert 8 plasser på Optimus, der tiltaket kan ha en varighet på 1 år og med en forlengelse til 3 år. Kommunen har behov for ufaglærte som kan utføre oppgaver der

helsefaglig kompetanse ikke er nødvendig. Samarbeidet gir muligheter for å finne riktige kandidater som ikke er i arbeid av ulike årsaker, samtidig som de kan få mulighet til å arbeide med oppgaver de mestrer innen pleie og omsorg i kommunen.

Psykisk helse for barn og unge

I oktober 2023, publiserte Helsedirektoratet en veileder for å sikre et helhetlig psykisk helsetjenestetilbud til barn og unge på et så lavt nivå som mulig. Tjenesten skal være i tillegg til helsestasjon- og skolehelsetjenesten og fastlegeordningen og har til sammen 12 anbefalinger. Ni av disse er rettet mot kommunen og tre er rettet mot kommune og psykisk helsevern for barn og unge. Kommunene skal tilby barn og unge mellom 0-25 år tjenester som er tilgjengelige, uten henvisning og ha lett tilgjengelig kontaktinformasjon for innbyggerne. I 2024 ble det opprettet en prosjektstilling som ble fullfinansiert av Statforvalterne i Innlandet og Trøndelag, med mål om å etablere interkommunal tjeneste for Røros, Os og Holtålen.

Fremtidige interkommunalt samarbeid

For små kommuner som Røros, kan det være utfordrende å gi forsvarlige tjenester til innbyggere med sammensatte behov. Røros kommune står overfor en betydelig økning i antall demente, noe som allerede er merkbart. Dette krever en tilpasning av tjenestetilbudet for å møte de økende behovene. De siste årene har kommunene fått et større ansvar for å tilby bo- og tjenestetilbud til personer med omfattende utfordringer innen psykisk helse og rus. Vi ser at av årsakene til denne utviklingen er reduksjonen i døgnkapasiteten i psykisk helsevern over tid, noe som er svert utfordrende for små kommuner.

Yngre brukere av omsorgstjenester har nå blitt en betydelig større kostnadsfaktor enn tidligere. Hvis denne gruppen vokser og mottar flere eller dyrere tjenester over tid, vil det medføre større økonomiske utfordringer enn en økning i antall eldre. Budsjettering for denne gruppen er utfordrende, da behovene kan variere fra år til år. På grunn av deres lengre levealder, vedvarer kostnadene, og økte tjenester til denne gruppen vil påvirke kommunens økonomi betydelig over tid.

Styringsgruppen i det interkommunale samarbeidet for kommunene Røros, Os og Holtålen ga et oppdrag i mars 2024 med behov for å utrede og se nærmere på et interkommunalt samarbeid innenfor helse- og omsorg – med målsetning om å etablere et interkommunalt samarbeid innenfor helse- og omsorg for de tre kommunene.

Mandatet angir fire hovedområder som vil for videre satsning innenfor helse- og omsorg i en interkommunal kontekst. De fire områdene; psykisk helse, TFF, ressurskrevende demente og administrativt samarbeid legetjeneste. Det ble nedsatt prosjektgrupper internt i organisasjonen og på tvers av kommunene. Prosjektgruppene skal sikre partssamarbeid, nødvendig faglig kompetanse og medvirkning i prosessene.

Tre av områdene hadde oppstart av arbeidet i 2024.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Foreb,helsest. og skolehelse	3 196	4 612	4 148	4 148	-464	-11,2 %
Annet forebyggende helsearbeid	-318	-118	164	164	282	171,8 %
Aktivis. eldre og funksjohemmede	1 641	2 748	1 150	830	-1 918	-230,9 %

Tjeneste	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Diagnose, behandling, rehabiltering	25 756	21 877	11 722	11 722	-10 155	-86,6 %
Tilb.til personer m/rusproblem	6 257	3 508	-716	-716	-4 225	-589,7 %
Pleie, omsorg, hjelp i institusjon	96 913	64 710	85 628	85 015	20 305	23,9 %
Pleie, omsorg, hjelp i hjemmet	74 147	0	76 024	76 342	76 342	100,0 %
Akutthj. helse/omsorg tjenester	1 877	1 617	3 983	3 983	2 366	59,4 %
Hjemmetjenester bofellesskap	0	36 748	0	600	-36 148	-6024,7 %
Hjemmetjenester - ordinær virksomhet	-200	53 979	0	14	-53 965	-379258,5 %
Botilbud i institusjon	0	5 245	0	0	-5 245	0,0 %
Kommunalt disponerte boliger	1	1	0	0	-1	0,0 %
Kommunale sysselsettingstiltak	3 625	3 794	3 348	3 348	-446	-13,3 %
Sum	**212 895**	**198 720**	**185 450**	**185 450**	**-13 270**	**-7,2 %**

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
310-Institusjonsbaserte tjenester	88 219	77 113	73 247	-3 866	-5,3 %
330-Helse	48 222	50 289	42 810	-7 479	-17,5 %
340-Hjemmebaserte tjenester	76 454	71 301	69 394	-1 908	-2,7 %
370-Gavekonto	0	16	0	-16	0,0 %
Sum	**212 895**	**198 720**	**185 450**	**-13 270**	**-7,2 %**

Kommentar til status økonomi

Det samlede merforbruket ble 2,5 mill mindre enn hva som ble prognostisert i 2. tertial 2024. Hovedårsaken til overforbruket på 13 mill er økte pensjonskostnader, innleie av vikartjenester og ressurskrevende helse og omsorgstjenester.

Helse og omsorg har et overforbruk som først og fremst gjelder bemanningsutfordringer og utgifter som er relatert til ressurskrevende helsetjenester. Det er svært utfordrende å planlegge for pasienter som krever ressurser og kompetanse utover grunnbemanning. Dette gjør vi for å både for å gi forsvarlige tjenester og for å ivareta våre ansatte. Det er særlig krevende å gi egnet bo og tjenestetilbud til personer med samtidig lav kognitiv fungering og, eller andre helserelaterte og sosiale problemer.

Kommuner har fått et større ansvar for bo og tjenestetilbud for personer med omfattende utfordringer innen psykisk helse og rus de siste årene. Også innen eldreomsorg. En av årsakene er reduksjon av døgnkapasiteten i psykisk helsevern over tid. Som liten kommune er det utfordrende å gi forsvarlige tjenester til de av våre innbyggere med sammensatte behov.

Det er krevende å etablere et stort tilbud og samtidig tilrettelegge for ansatte som vi skal rekruttere og ha ansvar for. Det stilles særlig krav om bemanning som en del av det tilbudet kommunen skal gi. Også er det svært utfordrende å finne løsninger på hvordan tiltaket skal finansieres. Dette er tiltak som er tidkrevende å etablere. Det juridiske er uklart og økonomien er voldsom.

Helse og omsorg har i likhet med resten av landet utfordringer med rekruttering av leger, sykepleiere og helsefagarbeidere. Vi ser også at det er vanskeligere å rekruttere ufaglærte til helgestillinger.

Grunnbemanning er akkurat. Grunnbemanning er laget ut fra at de som skal - er på jobb, men i praksis opplever vi fravær. Vi har ingen ekstra i disponere for å kunne fange opp fravær uten at det medfører merforbruk.
For å unngå store kostnader på grunn av merforbuk, trenger vi en økt grunnbemanning for å dekke opp fravær gjennom hele året og vakante stillinger i perioder. Vi har også erfart i 2024 som i 2023 at priser på varer har økt. Det skyldes stort sett økte strømpriser, mangel på råvarer og varer generelt i tillegg til økte transportkostnader.

Detaljerte beskrivelser av avvikene på de enkelte virksomhetene finnes i virksomhetenes beskrivelser.

Status investeringsprosjekter

	Årets budsjett				
Investering	**Rev. bud.**	**Regnskap**	**Status**	**Avvik i kr**	**Investeringsfase**
Folkehelse - uteområde Røros skole	1 466	492	Ikke vurdert	975	F5 Gjennomføringsfase
Helseplattormen	1 400	327	Iht. plan	1 073	
Hjemmetjenesten - e-lås og medisindispensere	850	0	Ikke vurdert	850	F1 Prosjektutredning
Sum øvrige prosjekter	2 280	0		2 280	
Sum	**5 996**	**819**		**5 177**	

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	3,08 %	6,18 %	9,26 %
Årlig sykefravær 2021	2,82 %	8,58 %	11,40 %
Årlig sykefravær 2022	4,24 %	7,18 %	11,42 %
Årlig sykefravær 2023	3,31 %	7,65 %	10,96 %
Årlig sykefravær 2024	3,81 %	6,80 %	10,61 %

Institusjonsbaserte tjenester

Beskrivelse av tjenesteområdet

Institusjonsbaserte tjenester består av Øverhagaen bo-, helse- og omsorgssenter (ØBHVS) og Gjøsvika sykehjem.

ØBHVS består av to avdelinger med heldøgnsomsorg. I 2. etasje finner vi sykehjemsavdelingen med 22 plasser. 7 av dem er forbeholdt korttidsplasser for rehabilitering, behandling, utredning og avlastning. De øvrige plassene er langtidsplasser.
I 1. etasje har vi avdelingen med 23 plasser med boliger til heldøgnsomsorg (HDO).

Pasienter på ØBHVS har hovedsakelig somatiske sykdommer og plager. Mange av dem har i tillegg også en form for kognitiv svikt. På grunn av mangel på et tilrettelagt botilbud, bor det også pasienter med psykiske lidelse på ØBHVS.

Gjøsvika sykehjem er spesielt tilrettelagt for pasienter med en demens sykdom, og har 5 skjermede avdelinger med 6 pasienter hver. De fleste pasienter har en langtkommen demens. I tillegg ser vi flere pasienter med alderspsykiatriske symptomer.

Vi har også en liten forsterket avdeling med 2 rom for pasienter, som på grunn av sykdomsutvikling eller atferd ikke kan bo sammen med andre pasienter.

Virksomheten har 91 årsverk fordelt over ca. 145 ansatte.

Utvikling og utfordringer

Overordnede utfordringer og muligheter
Pleie og omsorg står midt inne i en omfattende og langvarig omstillingsprosess, og det jobbes målrettet med en omlegging av omsorgstjenesten. Endring i demografien, der en av de største utfordringene er at befolkningen stadig blir eldre, samtidig som tilgangen på arbeidskraft går ned. I tillegg ser vi en økning av barn og voksne med forskjellige utviklingsforstyrrelser, som krever en større andel av ressurser i helse og omsorg. For å kunne gi gode tjenester også i framtida, må vi endre måten vi jobber på. Velferdsteknologi, kompetanse, hvem utfører tjenester og oppgaver, når på døgnet vi tilbyr tjenester, utvikling av omsorgstrappen og at pasienter får tjenester på riktig nivå, er noen av det vi jobber med.
Vi har i likhet med resten av landet (store) utfordringer med rekruttering av sykepleiere og helsefagarbeidere. I tillegg ser vi også at rekruttering til helgestillinger er krevende. Stillinger stå lenge ledig og utfordringer forventes å bli større framover.

For at vi skal lykkes med morgendagens utfordringer er samarbeid tvers på virksomheter og andre aktører i samfunnet helt avgjørende. For at vi i framtiden har nok heldøgns plasser på både sykehjem og HDO, må vi legge til rette for at innbyggere kan bo lengst mulig hjemme. Det betyr at vi må utvikle vårt samfunn alders- og demensvennlig, slik at innbyggere har muligheter til å fungere så lenge som mulig selvstendig.

Bygget Øverhagaen bo-, helse- og velferdssenter (ØBHVS) er viktig for å kunne løse en del av utfordringene beskrevet ovenfor. Det betyr at vi må bruke bygget og heldøgns plassene fleksible ut fra behovet som oppstår i samfunnet. Samarbeid med frivillige eller private må videreutvikles, men også her ser vi utfordringer med tilgjengelighet.
Vi ser at ØBHVS er en møteplass og at kafé-området har en sentral rolle. Storsalen blir regelmessig brukt til underholdning, møter og kurs.

‘Demens og alderspsykiatri
Vi ser flere pasienter som har demens med atferdsforstyrrelser og psykiske symptomer ved demens (APSD). Det er krevende både for pasienter, pårørende og medarbeidere. Sykdomsbilde går ikke sjelden sammen med utagering og vold som er en stor belastning for pasienten selv, ander beboere og medarbeidere. Riktig kompetanse, kompetanseutvikling og nok bemanning er helt avgjørende for å kunne gi pasienter riktig oppfølging.
Vi ser en økende gruppe eldre med demens og alderspsykiatri som iht. lovverk faller mellom to stoler. Lovverk vi skal bruke er ikke tilstrekkelig og tiltak som kan fungere har vi ikke lov til å bruke. Samarbeid med spesialisthelsetjeneste er krevende da de pasientene er ferdig utredet og det er ingen eller liten behandlingsmulighet for de sykdommer/symptomer de har. Statsforvalter bekrefter at det er et økende problem i flere kommuner uten at det finnes en god løsning.

Innbyggere som ressurs
Skal vi også i framtiden kunne gi gode tjenester til våre innbyggere, må vi bruke de ressursene som finnes i vårt samfunn. I vår virksomhet har vi mange oppgaver som man ikke trenger en helsefaglig utdanning til, men pr. i dag blir utført av helsepersonell.

I vårt samfunn har vi innbyggere som på grunn av forskjellig årsaker står utenfor arbeidsliv, men likevel har en restarbeidsevne. I samarbeid med NAV og Optimus har vi startet opp et prosjekt for å finne arbeidsoppgaver som man ikke trenger en helsefaglig bakgrunn for. Ved god opplæring og oppfølging er målet at vi skal kunne tilby en fast stilling ut fra restarbeidsevne. Prosjektet skal også se på om og hvordan vi kan utdanne innbyggere, som står utenfor arbeidslivet til helsefagarbeider.
Vi samarbeider også med lærings- og veiledningstjeneste angående språkpraksis og arbeidstrening.

Vi må intensivere samarbeid med skoler for å motivere elever til å velge yrker i helse. Samtidig må vi sammen med skole ser på hvordan vi kan samarbeider med elever som er på vei til å ramle ut av skole eller har ramlet ut.

Utvalgte resultater

Vi har i stedet for tradisjonell utlysning av vakante stillinger, også lyst ut andre typer stillinger:

- Studentstillinger for sykepleier- og vernepleier studenter som går desentralisert utdanning. Stilinger er med eller uten bindingstid.

- Fagbrev på jobb, stilling hvor man blir ansatt som pleiemedarbeider og blir lærekandidat (lærling). Teori delen tar man som privatist, mens arbeidsplassen har ansvar for den praktiske delen av opplæringen. Stilinger er med eller uten bindingstid.
- Lærlingstillinger lyses ut med fast ansettelse etter end læretid med bestått fagprøve.

Vi har fått god erfaring med utlysning av de forskjellige stillingene, og kommer til å fortsette med det. Som arbeidsplass kan vi bidra med kompetanseutvikling og opplæring, samtidig rekrutterer vi etterlengt kompetanse.

Viktige begivenheter

En av våre medarbeidere på ØBHVS fikk tildelt prisen for årets medarbeider i Røros kommune.

Gjøsvika sykehjem har startet med langvakter på helg, og har på den måten klart å redusere antall små helgestillinger.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Aktivis. eldre og funksjohemmede	0	1 996	0	0	-1 996	0,0 %
Pleie, omsorg, hjelp i institusjon	88 219	52 100	73 259	73 247	21 147	28,9 %
Hjemmetjenester bofellesskap	0	17 614	0	0	-17 614	0,0 %
Hjemmetjenester - ordinær virksomhet	0	159	0	0	-159	0,0 %
Botilbud i institusjon	0	5 245	0	0	-5 245	0,0 %
Sum	**88 219**	**77 113**	**73 259**	**73 247**	**-3 866**	**-5,3 %**

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	88 219	77 113	73 247	-3 866	-5,3 %

Kommentar til status økonomi

Virksomhet for institusjonsbaserte tjenester har et overforbruk på kr 3 866 415,- for 2024.

Lønn: ca. 5 475 000 overforbruk

Utgifter: ca. 110 000 overforbruk

Inntekter: ca. 1 717 000 mer enn budsjetter

Overforbruk i 2024 kommer kun fra lønnsutgifter. Det er 3 hovedområder som skiller seg ut:

- bruk av bemanningsbyrå i starten og slutten av 2024
- under budsjettering av tilleggene

- bruk av overtid

Vi ser en utvikling i økning i ressurskrevende tjenester som utløser et økt bemanningsbehov og dermed gir økte lønnskostnader. Pasientene bor lenger hjemme, og det gjør at pleietyngde på institusjonspasienter har blitt større. Vi ser en økning i tung fysisk- og psykisk pleie, flere sammensatte sykdomsbilder og en økning i pasienter med kognitiv svikt, demens, atferdsutfordringer og alderspsykiatri.

Vi ser også en økning i pasienter som trenger 1:1 oppfølging hele eller deler av døgnet. Vi har derfor i perioder måtte øke bemanning utenfor de budsjetterte rammene. Det for å ivareta den enkelte pasient med et ressurskrevende behov at den får en forsvarlig tjeneste uten unødvendig bruk av tvang. Økt bemanning har også vært viktig for å ivareta de andre beboere og for å kunne ivareta et forsvarlig arbeidsmiljø for våre medarbeidere.

Pleie og omsorg har i likhet med resten av landet utfordringer med rekruttering av sykepleiere og helsefagarbeidere. Stillinger ligger vakant over lang tid på grunn av mangel på (kvalifiserte) søkere. Vi ser også at det er vanskeligere å rekruttere ufaglærte til helgestillinger.

Grunnbemanning er akkurat, men når vi har fravær (sykefravær, permisjon eller ferie), vakante stillinger eller pasienter som ut fra forskjellige sykdomsutviklinger krever tettere oppfølging, har vi ikke nok grunnbemanning til å fylle opp vaktene. Til tross for at vi vurderer kontinuerlig om vi må leie inn for ledige vakter på grunn av vakanse eller annet fravær, er det mange vakter som må dekkes opp. De vaktene utløser ofte overtid, særlig på kveld og helg.
Ved å utvikle en heltidskultur i vår virksomhet har flere medarbeidere fått en større stilling eller heltidsstilling. Det er positivt for den enkelte medarbeider og det skaper mer kontinuitet i tjenester. Heltidskultur har som ulempe at vi ikke lenger har samme reserve kapasitet for innleie som før. Flere heltidsstillinger gjør at det fort utløser overtid ved innleie.

Oppsummering tiltak

Tidlig i 2024 avsluttet vi avtaler vi hadde med helsepersonell fra bemanningsbyrå. Vi løste det med å øke grunnbemanning og bruk av mer overtid som er billigere enn bruk av bemanningsbyrå. Dessverre var vi nød å leie inn personal igjen i siste delen av året på grunn av ressurskrevende pasienter.

Budsjettert avdelingskonsulent på begge avdelinger ansettes ikke.

Holde avdelingslederstilling på ØBHVS vakant i noen måneder.

Gjøsvika sykehjem har redusert antall helgestillinger ved å ta i bruk langvakter på helg. Dermed blir antall vakante helgestillinger og innleie på overtid redusert. Langvakter er frivillig og kan ikke pålegges av arbeidsgiver.

Det var budsjettert åpning av 4 nye plasser på ØBHVS. For å spare inn på budsjett 2024, har vi tatt de 4 plassene ned igjen etter kun 1 måned drift.

Vi vurderer kontinuerlig om vi må leie inn ved fravær. Faktorer som blant annet blir vurdert er pasientgrunnlag, kompetanse og antall ressurskrevende pasienter.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	3,72 %	8,25 %	11,97 %
Årlig sykefravær 2021	3,38 %	10,67 %	14,06 %
Årlig sykefravær 2022	5,62 %	8,77 %	14,39 %
Årlig sykefravær 2023	3,99 %	9,87 %	13,87 %
Årlig sykefravær 2024	4,49 %	7,29 %	11,78 %

Helse

Beskrivelse av tjenesteområdet

Virksomhet helse består av avdelingene legesenter, helsestasjon, psykisk helse- og rustjeneste og fysioterapi-og ergoterapitjenesten. I tillegg har virksomheten oppfølgingsansvar for legevakta, intermediæravdelingen (IMA) ved Røros sykehus, kreftkoordinator og interkommunal psykolog.

Røros legesenter

Legesenteret holder fortsatt til i midlertidige lokaler ved Øverhagaen bo, helse og velferdssenter. Rehabilitering av opprinnelige lokaler i Henrik Grønns vei er godt i gang, og estimert innflytting i nye lokaler er midt i juni dette året.

Det har vært jevn belastning på legesenteret hele året, og vi ser tydelig at mange turister, hyttebrukere og besøkende i forbindelse med arrangementer har behov for helsehjelp.

Året har ellers vært preget av mangel på leger. Dette har gjort at vi har måttet leie inn vikarer, og det betyr igjen store merutgifter for kommunen. På slutten av året lyktes vi endelig med å ansette to nye fastleger, og de vil være på plass i første halvdel av Mars. Det vil bety mye for økonomien framover. Totalt genererte legesenteret inntekter i størrelsesorden 12 millioner kroner for hele året.

Røros helsestasjon

Avdelingen har ansvar for helsestasjonen for barn mellom 0- 5 år og skolehelsetjenesten i grunnskolen og videregående skole. Avdelingen har også ansvar for den kommunale jordmortjenesten og beredskapstjenesten for Holtålen og Røros kommune. I tillegg tiltak for funksjonshemmede barn (omsorgsstønad, støttekontakt samt avlastning), flyktningehelsetjenesten og utenlandsvaksinering.

Avdelingen har tidligere hatt sekretær i 40 % stilling, men pga av innsparing har denne stått vakant. En av helsestasjonens viktigste funksjoner er at vi skal jobbe etter «åpen dør-prinsippet». Vi ser derfor at det skaper en del utfordringer i forhold til å møte brukere på en god måte, samt å svare på telefoner.

Det har vært en stor økning i antall utenlandsvaksiner i 2024, og de ansatte bruker forholdsvis store ressurser på vaksinering. Samtidig gir dette også helsestasjonen en god del inntekter. Helsesykepleierne er også med på å tilby influensa/ koronavaksiner sammen med legesenteret.

Til sammen har helsestasjonen om lag 20 barn som har tiltak som støttekontakt, avlastning og omsorgsstønad. 11 av disse barna kjøper vi tjenester på Rytrøa (Os kommune), og vi ser at utgiftene i forhold til denne tjenesten øker kraftig. Denne økningen er en generell trend i hele landet. Vi har tett kontakt med Habiliteringstjenesten St.Olavs, og de bekrefter også samme utvikling. De har lange ventelister (over 1 år) på barn og unge som venter på utredning. Det er spesielt innenfor kategorien autisme at vi ser den store økningen.

Psykisk helse- og rustjeneste

Brukere som tjenesten følger opp har alt fra livsbelastninger, stemningslidelser, kriser og sorg til alvorlige psykiske lidelser og/eller rusproblemer. Tjenesten tilbyr både støttesamtaler, miljøterapeutiske tiltak og praktisk bistand, gruppetilbud og dagsenter. Tjenesten er et lavterskeltilbud til alle over 18 år. Antall nye henvisninger til tjenesten er økende for hvert år.

Tjenesten er tverrfaglig sammensatt og flere har videreutdanning i psykisk helsearbeid. Kommunepsykolog er også tilknyttet tjenesten – men stillingen har ikke vært besatt siden juni 2020. Det gjør at personalet ikke får den veiledningen vi ønsker, noe vi har sterkt behov for i mange utfordrende og tunge saker, samt for å nyttiggjøre oss av kompetansen innen kognitiv terapi fullt ut. I 2024 har tjenesten fått veiledning via Dr.Dropin, noe som har fungert godt for personalgruppa.

Tjenesten er åpen mandag til fredag fra kl. 08.00–15.30. I forbindelse med budsjettprosessen for 2024 ble det innvilget 2 millioner som et økonomiplan-tiltak for å styrke tjenestetilbudet på ettermiddag/kveld. Dette ble tatt bort i lys av kommunens økonomiske situasjon, og vi ser ikke mulighet til å realisere det de nærmeste årene. I tillegg ser tjenesten et stort behov for bolig med base for ROP-brukere.

Fysio- og ergoterapitjenesten

Fysioterapitjenesten skal forebygge, diagnostisere og behandle sykdom og skader. Tjenesten skal også fremme medisinsk habilitering og rehabilitering.

Ergoterapitjenesten jobber forebyggende og rehabiliterende med innbyggere i alle aldre. Gjennom ulike tiltak bidrar de til å opprettholde og forbedre evnen til å mestre daglige oppgaver og bosituasjon. Ergoterapi er aktuelt for personer som har utfordringer med bevegelse, kognisjon, syn og hørsel.

Ergoterapeut og fysioterapeutene er viktige aktører for å få eldre til å bo lengre i hjemmet sitt, før de trenger institusjonsplass. Fysioterapitjenesten har bred kompetanse innen terapiridning, manuellterapi, muskel- og skjelettplager, tradisjonell kurativ tjeneste, lymfedrenasje og psykomotorisk terapi. De kommunale fysioterapeutene jobber også med sykehjemspasienter og hjemmebehandling.

Tidlig innsats for barn og unge for å forebygge sykdommer og skader senere i livet er også er innsatsområde for fysioterapitjenesten. De driver flere forebyggende grupper i skolen, blant annet i samarbeid med skolen og skolehelsetjenesten for å forebygge overvekt.

Fysioterapitjenesten har også ansvaret for Frisklivssentralen. Her tilbys helsefremmende og forebyggende helsetjenester for alle over 18 år. Dette skjer enten som individuell oppfølging eller ulike gruppetilbud. Tilbudet er av typen lavterskel og krever ikke henvisning fra lege.

Belastningen har vært på det normale gjennom året både når det gjelder individuelle behandlinger og gruppetreninger.

Utvikling og utfordringer

Kommunepsykolog og rekruttering

Psykologen skal inngå som en viktig aktør på mange ulike samarbeidsarenaer og jobbe tett opp mot flere deler av tjenestene i den enkelte kommune. Dette gjelder også samarbeid opp mot andre interkommunale tjenester som for eksempel NAV og barnevern. Kommunepsykologen skal utvikle rollen, tjenesten og ressursene til det beste for målgruppene i de tre kommunene. Psykologen skal jobbe *kurativt – veiledning – systemnivå* - 20/40/40. Primærsatsingen er barn og unge med tanke på kurativt arbeid.

Psykologer som er gode på å spre kunnskap til andre profesjoner og som samarbeider godt både internt og eksternt (spesialisthelsetjenestene) og NAV, gir for eksempel faglig tryggere psykisk helse- og rustjeneste. Kvalitet og kompetanse i tjenestene øker når psykologene samarbeider og samhandler tverrfaglig.

Det har vært utfordrende å rekruttere ny kommunepsykolog. Stillingen har vært vakant siden juni 2020. Det er også en kjent nasjonal problemstilling å få tilsatt kommunepsykolog i kommunene. Med tanke på kommunens økonomiske situasjon, er det vedtatt å sette stillingen som kommunepsykolog vakant i 2025. Det jobbes derimot for å opprette et nytt tjenestetilbud inne psykisk helse for barn og unge. Dette er noe vi håper å få til i andre halvdel av 2025/første halvdel av 2026, og i den sammenheng vil forhåpentligvis stillingen bli mer attraktiv når man kan bli en del av et team.

Ellers ser vi at rekruttering til faste stillinger uten turnus har gått relativt bra. Vi har også lyktes med å ansette to nye fastleger på vanlige arbeidsvilkår med tilstedeværelse mandag- fredag. Begge legene inngår i den interkommunale legevaktordningen.

ROP-pasienter

I dag mangler Røros kommune et tilbud til brukere med alvorlig psykisk lidelse og ROP- lidelser (rus- og psykiatri) som ikke kan bo hjemme i egen bolig. Det gjør at vi må kjøpe denne tjenesten fra andre tilbydere, og det er noe som koster kommunen dyrt. Mangelen på et tilpasset botilbud for deler av denne gruppen fører også til at tjenestene ikke klarer å jobbe godt nok med behandling, oppfølging og rehabilitering. Det igjen kan føre til at disse brukerne blir værende lengre i tjenesten, og dermed blir mer ressurskrevende.

Tilgang til et tilpasset botilbud, tilknyttet en personalbase, kan blant annet bidra til trygge rammer, økt kontinuitet i behandling og oppfølging. Det kan potensielt også føre til at behovet for spesialistbehandling blir lavere for disse brukerne, og ikke minst mindre press på hjemmetjenesten og legevakt på kveld og helg. Dersom tjenesten får etablert et boligtilbud med bemanning kan denne bemanningen også bemanne hjemmeboende brukere (som ikke er tilknyttet personalbasen) på kveldstid og i helger (ambulerende team).

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Foreb,helsest. og skolehelse	3 196	4 612	4 148	4 148	-464	-11,2 %
Annet forebyggende helsearbeid	-318	-118	164	164	282	171,8 %
Diagnose, behandling, rehabiltering	25 756	21 877	11 722	11 722	-10 155	-86,6 %
Tilb.til personer m/rusproblem	6 257	3 508	-716	-716	-4 225	-589,7 %
Pleie, omsorg, hjelp i institusjon	3 049	3 384	5 974	5 974	2 590	43,3 %
Pleie, omsorg, hjelp i hjemmet	8 404	0	17 536	17 536	17 536	100,0 %

Tjeneste	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Akutthj. helse/omsorg tjenester	1 877	1 617	3 983	3 983	2 366	59,4 %
Hjemmetjenester bofellesskap	0	8	0	0	-8	0,0 %
Hjemmetjenester - ordinær virksomhet	0	15 400	0	0	-15 400	0,0 %
Kommunalt disponerte boliger	1	1	0	0	-1	0,0 %
Sum	**48 222**	**50 289**	**42 810**	**42 810**	**-7 479**	**-17,5 %**

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	48 222	50 289	42 810	-7 479	-17,5 %

Kommentar til status økonomi

Virksomhet helse har et merforbruk på ca 7,5 millioner i 2024. Dette stammer hovedsaklig fra legesenteret og helsestasjonen.

Nærmere beskrivelse av merforbruket:

Legesenteret har et merforbruk på ca 6,1 millioner. Hovedandelen stammer fra kjøp av vikarer gjennom hele året og mindre inntekter enn budsjettert. Det skal sies at budsjettet var lagt med utgangspunkt i 10 leger som genererte inntekter i stedet for 8 leger, og i tillegg var det nok noe for optimistisk. Utvidelse av hjemmel nummer 9 og 10 for nye leger har vi valgt å ta bort fra 2025.

Helsestasjonen har et merforbruk på ca 1,7 millioner. Dette kommer fra kjøp av tjenester til ressurskrevende barn, og antall barn har økt betydelig også i 2024. Det er forvaltningkontoret som fatter vedtak ut fra rettigheter og behov , og det er helsestasjonen som gir tjenester ut i fra beskrivelse i vedtakene.

De øvrige ansvarsområdene i helse har relativt små avvik. Noen med merforbruk og andre med mindreforbruk. Det er i den sammenheng verdt å nevne at administrasjon helse går med et mindreforbruk på tett opptil 700 000 kr som følge av at kommunepsykolog og samisk helseressurs har stått vakant.

Oppsummering tiltak

Et betydelig merforbruk i virksomhet helse ble varslet allerede ved 2.tertial, men tallene vi nå sitter igjen med er bedre enn fryktet. Prognosen var på 10,7 mill og vi endte opp med 7,5 mill. Inntektene har vært bedre på slutten av året, og i tillegg gikk en med ressurskrevende helsetjenester bort.

Med tanke på det kommende året har vi et betydelig bedre utgangspunkt ved at to nye fastleger starter i mars. Det betyr at vi slipper store utgifter til innleie av vikarer. Den andre store hovedutfordringa vår er kostnader relatert til ROP brukere og ressurskrevende barn, der vi må kjøpe tjenester fra andre. Opp mot barn jobbes det med å se på alternative løsninger som er billigere, men samtidig må vi forholde oss til vedtak som er fattet av Forvaltningkontoret og gi

tjenester deretter. Rammene i budsjettet henger i dette tilfellet ikke sammen med hvor mye som egentlig brukes på det.

Vi har allerede gjort markante grep for å spare penger i helse. Her nevnes;

- Kommunepsykolog satt vakant hele 2025.
- Samisk helseressurs effektueres ikke i 2025.
- 3x 100% stillinger ved psykisk helse står vakant. To hele året og den tredje ihvertfall ut april.
- To ledere har gått ned til 80% stilling for en periode.

Skal vi spare mer i helse må vi gå til oppsigelse av personell som står i jobb, og det kan bli utfordrende med tanke på å kunne utøve de tjenestene vi er pliktet til. Vi vil da kunne komme i en situasjon at vi igjen om noen år får enda større utfordringer som en følge av at vi ikke har fått gjort en tilstrekkelig jobb med forebyggende arbeid. Det vil derfor være viktig at vi klarer å finne en alternativ løsning til kjøp av tjenester fra andre for denne brukergruppa.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,17 %	1,49 %	2,66 %
Årlig sykefravær 2021	1,16 %	6,00 %	7,16 %
Årlig sykefravær 2022	1,72 %	4,19 %	5,92 %
Årlig sykefravær 2023	1,25 %	3,36 %	4,61 %
Årlig sykefravær 2024	1,06 %	3,52 %	4,58 %

Hjemmebaserte tjenester

Beskrivelse av tjenesteområdet

Hjemmebaserte tjenester sitt hovedmål er å gi nødvendig helsehjelp og praktisk bistand i hjemmet slik at innbyggerne kan bo lengst mulig i egen bolig, og legge til rette slik at de kan være mest mulig selvhjulpen.

All hjelp tildeles etter en individuell kartlegging, hvor det tas hensyn til helse og funksjonsnivå. Det legges vekt på medbestemmelse fra den enkelte bruker. Det gis skriftlig enkeltvedtak om hva hjelpen innebærer. Tjenesten er en 24/7-tjeneste 365 dager i året.

Tff (tiltak for funksjonshemmede) Tjenesten har de samme oppgavene som hjemmetjenesten, men har i tillegg mer fokus på bistand til fritidsaktiviteter.

Dagsenter Øverhagaen

Det er fortsatt tilbud om 3 dager for demente og 2 dager for eldre. Antall plasser pr dag er inntil 20 stk.

Strømmehagaen Barne og ungdomsbolig

Boligen har plass til 3- 4 barn / ungdommer med sammensatte behov. I tillegg brukes den til avlasting / SFO for flere barn.

All personalressurs kjøpes fra Os kommune.

Utvikling og utfordringer

Tjenesten har tatt i bruk noe velferdsteknologi. Mange ansatte i tjenesten har vært involvert i arbeidsgrupper som har utarbeidet rutiner og prosedyrer for bruk av ulike typer for teknologi.

Både hjemmetjenesten og TFF har hatt god nytte og bistand av Helsevaktbilen. De har bistått blant annet med prøvetaking, tilsyn, opplæring og akuttoppdrag.

Hjemmetjenesten har et stort fokus på tilpasse seg de ulike behovene som brukerne i kommunen har. Det er derfor stor fleksibilitet blant ansatte for nye arbeidsoppgaver og tilpassing av turnus.

Virksomheten har hatt lite utfordringer med rekruttere og beholde sykepleiere og helsefagarbeidere i tjenesten. Vi mangler bemanning på helg. Det jobbes derfor for å se på andre arbeidstidordninger for å rekruttere/ beholde på helg.

"Rett mann på rett plass" er i fokus for hjemmetjenesten. For å bruke kompetansen på riktig måte, er det i igangsatt et samarbeid med teknisk avdeling. De utfører en del av renholdsoppgavene, slik at helsepersonell kan utføre helsehjelp til innbyggerne. Vi har også tilknyttet oss annen type kompetanse som fysioterapeut. Denne kompetanse skal gi bistand i henhold vis hverdags mestring/ hjemme rehabilitering og kartlegging og tilrettelegging av ergonomiske forhold i hjemmet. Det er også satt i gang et samarbeid med korttidsavdelingen på institusjon.

TFF får stadig flere brukere. Dette er unge brukere med dårlig boevne. Behovene til disse brukerne er ADL -trening og tettoppfølging av personalet.Dette er måten det tradisjoner har vært jobbet, men som ikke fungerer. Det jobbes derfor med noen timer hos bruker og noen timer i fellesskap for andre brukere. Det jobbes med ulike måter å jobbe med tjenesteutvikling og effektivisering av tjenesten, blant annet å nat i bruk ei avdeling på Øverhagen 7 til de eldste brukerne.Det vil frigjøre flere leiligheter til avlasting og boliger til de yngre brukerne for en periode.

Dagsenter

Dagsenteret var i drift 5 dager i uken fram til sommeren. På grunn av dårlig økonomi så vi oss nødt til å redusere tilbudet til 3 dager per uke fra sommeren og ut året. Åpningstiden er fra 0800- 1500.

Strømmehagaen Barne og ungdomsbolig

Boligen er ikke fastbemannet, Kommunen kjøper personellressurs av Os kommune etter enkelt vedtak. Utgifter til selve boligen er det Røros kommune som har ansvaret for.

Utvalgte resultater

Nå har vi brukt helseplattformen som journalsystem i over 2 år. Vi har avsatt tid og ressurser til opplæring av ansatte. Det har vært avsatt tid for alle ansatte for videre læring og trening i løsningen vi hatt god nytte av våre superbrukere. Både hjemmetjenesten og TFF bruker Rover meste parten av arbeidsdagen, noe alle ansatte mestrer godt! Rover er en portabel applikasjon av Helseplattformen. Den største utfordringen har vært legemiddelsamstemming for sykepleiere og vernepleiere og legemiddeladministrering for helsefagarbeidere. Dette kan nok ha

sammenheng med at fastlegene i kommunen ikke bruker løsningen. Noe av grunnen til at innføringen til et nytt journalsystem har lyktes, er at vi har satt av en egen ressurs for tilpasset opplæring til hver enkelt ansatt. Selv om vi er på god vei og har lyktes med mye, så ser vi også at det kan være utfordringer på noen områder. Dette er normalt når en innfører et nytt og stort journalsystem. Der vi møter utfordringer jobber vi nå med å finne de beste løsningene som kan tilpasse vår hverdag. Systemet er tidkrevende å finne fram i for de ansatte.

Våre medarbeidere jobber fortløpende med å finne den beste løsningen i journalsystemet. Sammen med de andre kommunene i fjellregionene er det avsatt faste møtepunkter, der superbrukerne innenfor de ulike virksomhetene drøfter felles utfordringer. Vi har også en ansatt som deltar i den overordnede gruppa "kommunale prioriterings oppgaver", for å utvikle løsningen for at den skal tilpasses kommunen best mulig.

I hjemmetjenesten har vi benyttet funksjonen dashbord i journalsystemet. Der kan vi overvåke kontinuiteten i tjenesten. Her oppdaget vi at vi hadde et forbedringspotensiale, og begynte å arbeide med dettet. Dette gjorde vi ved å lage et rutesystem slik at det er færre ansatte som går de ulike rutene. Dette har gitt gevinster i tjenesten i form av bedre kvalitet på tjenestene.

Viktige begivenheter

TØRN prosjektet er en nasjonal satsing mellom KS og Helsedirektoratet. Hovedformålet er målrettet bruk av velferdsteknologi i oppgavedeling. En hensiktsmessig oppgavedeling bygger på oversikt over oppgaver som skal løses og hva slags kompetanse som skal løse den. Målet med prosjektet er og gjøre bruk av velferdsteknologien kommunen har anskaffet og ny arbeidstidsordning. Prosjektet skal være ferdig i mars 2025.

Gjennom året har vi blant annet hatt workshop der alle ansatte har vært med på å få fram alle oppgaver som hjemmetjenesten hjemmetjenesten gjør i løpet av døgnet, for deretter og finne hvilken kompetanse skal utføre de ulike oppgavene.

Det er også gjort en kompetansekartlegging rundt prosedyrer og bruk av velferdsteknologien. I den forbindelse ser vi på dokumentasjon i Helseplattformen, spesielt rundt kartlegging og evaluering.

Det er gjennom året vært kartlagt ønske om å teste ut langvakter for helsefagarbeidere på helg. Sykepleierne har langvakter gjennom hele uka.

Green Flyway 2,0

I høst har vi gjennomført en testperiode med middagslevering med droner. Testen er gjennomført som en del av Interregprosjekt Green Flyway 2,0 og et samarbeid med Rørosregionen Næringshage, Aviant og Røros kommune.

Målet for Røros kommune var å undersøke om droner kan brukes i kommunens tjenester. Hensikten med høstens testperiode var å teste ut flyvende droner som transportmiddel, primært transport av middag til innbyggerne. Bakgrunnen for dette var å se muligheter for å ta ned bruken av tid i bil for våre helsearbeidere.

I testperioden som var i oktober og november har vi transpotert middag til Coop Glåmos og Coop Brekken. Flere meldte sin interesse for å være testbrukere, og de har møtt opp leveringstidspunktet og fått sine pakker med middagsmat. Vi har og så gjennomført testflyginger med medisiner. I perioden arrangerte vi også en fagdag om bruk av droner, der flere kommuner og andre interesserte deltok.

Testen har gitt oss et godt og relevant kunnskapsgrunnlag for å jobbe videre med drone som hjelpemiddel i kommunens tjenester. Vi har avdekket områder det må jobbes videre med og nye ideer har kommet fram.

Kommunen deltar også i et forprosjekt sammen med med Sintef for å jobbe mer inn mot tjenestene der drone kan nyttiggjøres, kartlegge flere muligheter som tjenesteutvikling og vurdere gevinster. Til dette prosjektet får vi støtte fra regionalt forskningsfond Trøndelag.

KS - Innlandet

Tff har vært med på et nettverksarbeid i regi av KS sammen med Os kommune.Os og Røros kommune har vært sammen med andre kommuner i Innlandet der fokuset har vært tjenester for utviklingshemmede. Der tjenester , ressurser og økonomi har vært i fokus. Det er vært et godt arbeid, med mange gode innspill fra deltaker kommunene.Røros kommune bruker lite penger på denne gruppa sammenlignet med gjennomsnittet, men bruker mye på jobbtilbudet. Dette kan forklares med at at vi ikke har et eget dagtilbud til de brukerne som ikke nyttiggjør seg en VTA-plass. Alle får lik plass uavhengig av funksjonsnivå. Kommunen betaler mye for bistand til oppfølging til de dårligst fungerende. En vil anta at det vil være lønnsomt å se på muligheten for å lage et dagtilbud i regi av tjenesten slik at de best fungerende har VTA - plass.

Det ble gitt en del innspill angående bygging av framtidige boliger. Hvilke type boliger finnes/bygges, og finansiering uten Husbanken. Nettverksarbeidet avsluttes våren 2025.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Aktivis. eldre og funksjohemmede	1 641	752	1 150	830	79	9,5 %
Pleie, omsorg, hjelp i institusjon	5 644	9 221	6 394	5 794	-3 427	-59,1 %
Pleie, omsorg, hjelp i hjemmet	65 744	0	58 489	58 807	58 807	100,0 %
Hjemmetjenester bofellesskap	0	19 127	0	600	-18 527	-3087,8 %
Hjemmetjenester - ordinær virksomhet	-200	38 408	0	14	-38 394	-269827,9 %
Kommunale sysselsettingstiltak	3 625	3 794	3 348	3 348	-446	-13,3 %
Sum	**76 454**	**71 301**	**69 381**	**69 394**	**-1 908**	**-2,7 %**

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	76 454	71 301	69 394	-1 908	-2,7 %

Kommentar til status økonomi

Hjemmebaserte tjenester har et samlet merforbruk på kr 1 907 707,- .

Dette skyldes vakanser på helg og natt siste del av året, samt et høyt sykefravær. Det ble utbetalt overtid for å få riktig fagkompetanse i tjenestene, for å kunne ha en forsvarlig drift. Det har også vært vanskelig å rekruttere . Tiltak for funksjonhemmede har hatt stor pågang av nye brukere som krever et tilrettelagt tilbud.

3402 Hjemmetjenesten

Hjemmetjenesten har et mindreforbruk på kr 2 594 869, - Hjemmetjenesten har hatt flere store vakante stillinger første halvår. Ved fravær har det kun vært innleie på kveld, helg og natt. Dette er har spart lønnsutgifter, samt at det er tatt bort flere vakante stillinger.

3405 Tiltak for funksjonshemmede

Tff har et merforbruk på kr.621 389,-

Merforbruk på overtid skyldes stort sykefravær gjennom hele året . På grunn av lav grunnbemanning bør alle vakter erstattes. Mangel på vikarer med riktig fagkompetanse er vanskelig å rekruttere, selv om tilgangen på vikarer ble bedre i slutten av 2024. Tjenesten har fått flere brukere med store bistandsbehov gjennom året.

3404- Arbeid for yrkes og utviklingshemmede

Merforbruket på kr. 445 586,- skyldes økte arbeidskraftkostnader til Optimus. Det vil si at det er brukere som krever mer bistand enn planlagt.

3409 - Dagsenter går i balanse

3409 - Strømmehagen Barne og ungdomsbolig

På grunn av høyere egenfinansiering enn budsjettert og høyere driftskostnader så blir det et merforbruk på kr. 3 239 383,-

Oppsummering tiltak

For å redusere merforbruket ble kun nødvendige vakter innleid. Det medførte at ikke alle brukerne ved TFF fikk tjenester i henhold til vedtak som bistand til aktiviteter. Tjenesten lyktes med å rekruttere flere tilkallingsvikarer og de har lyktes med å tilsette vikarer for svangerskapspermisjon på natt.

For å redusere merforbruket ved kjøp av tjenester ved Optimus er vedtakene redusert med noen timer pr. uke. Dette er gjort i samarbeid med bruker/pårørende, Optimus, Tff og Forvaltningskontoret.

Noe av merforbruket ved Strømmhagaen Barne og ungdomsbolig ble redusert ved at en bruker flyttet i egen bolig med bistand fra TFF.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	3,17 %	5,59 %	8,76 %
Årlig sykefravær 2021	2,99 %	6,72 %	9,70 %
Årlig sykefravær 2022	3,71 %	6,64 %	10,35 %
Årlig sykefravær 2023	3,39 %	6,25 %	9,64 %
Årlig sykefravær 2024	4,22 %	7,88 %	12,10 %

Næring

Beskrivelse av tjenesteområdet

Næringslivet er en av de viktigste aktørene for økonomisk verdiskaping i samfunnet. Et godt næringsliv skaper økonomiske overskudd som gir grunnlag for stabile arbeidsplasser, videreutvikling og optimisme. Gode og forutsigbare rammebetingelser er helt vesentlige for næringslivets muligheter til å skape varige verdier. Kommunen er en viktig aktør og part i arbeidet med disse rammebetingelsene.

Et synkende innbyggertall og en høy gjennomsnittsalder i befolkningen er en av hovedutfordringene for Røros kommune. En eldre befolkningsgruppe med et stort samfunnsengasjement er en viktig ressurs – noe som Røros som samfunn nyter godt av. Samtidig har en økende andel eldre og en reduksjon av antall yngre i samfunnet store konsekvenser for kommunens økonomi, og dermed kommunens muligheter for å bruke ressurser på utviklingsarbeid – herunder næringsutvikling.

Kommuneplanens samfunnsdel har flere satsningsområder som følger opp den økonomiske dimensjonen av bærekraft.

Røros skal være attraktiv for eksisterende og nye næringer. Røros har aktive næringsaktører i dag innen alle sektorer, og vi er avhengig av å ha tilgang på kompetent arbeidskraft som vil være med å videreutvikle og skape nye næringer. Regionen har lite arbeidsledighet som igjen gjør at vi må jobbe aktivt for å skaffe og sikre tilgang på arbeidskraft. Vi skal også jobbe for å styrke kunnskapklyngene våre, både innen kommunen og i regionen.

Røros skal legge til rette for et mangfoldig næringsliv hvor sirkulær økonomi står sterkt og hvor dette skal være bærende prinsipp i private og offentlige virksomheter. Røros har en av de eldste bosettinger av sørsamisk befolkning i Norge som har lange tradisjoner med kulturutøvelse. I dette står reindrift sterkt og Røros skal jobbe videre med at man sikrer areal og ivaretar reindrift som en bærekraftig kilde for matproduksjon.

Røros har noen store virksomheter som er betydelige arbeidsgivere, her nevnes særlig bransjene industri og entreprenørvirksomhet. I tillegg har vi mange små og mellomstore virksomheter. Næring innenfor reiseliv, opplevelser og kulturnæringer er viktig da dette er virksomhet som igjen gir grunnlag for handel og tjenesteleveranser.

Kommunens temaplan for næring 2017- 2029 legger, sammen med overordnede arealplaner, de viktigste strategiske føringene for kommunens arbeid med tilrettelegging for næringsutvikling. I arbeidet med næring legger kommunen vekt på å være til stede for alle de ulike næringsaktørene - enten koordinert gjennom egen næringskoordinator eller gjennom kjøp av tjenester fra rådgivende miljøer innenfor næring, slik som Rørosregionen Næringshage. Kommunens rolle er å være en tilrettelegger for god og helhetlig verdiskapning i Røros-samfunnet. I denne rollen er både strategisk utvikling, nettverksbygging, arenaer for samhandling, arbeid med miljø og bærekraft samt rollen som pådriver av større utviklingsprosjekter viktig.

Utvikling og utfordringer

Næringslivet i Røros har både konkurransefortrinn og utfordringer. Kommunen skal legge til rette for at næringslivet mest mulig effektivt kan skape verdier og sikre arbeidsplasser.

Generelt

Røros forvalter verdensarvverdier på vegne av Norge og det internasjonale samfunnet. Røros kommune er både glad og stolt over å ha fått tillit til å ta ansvar for dette viktige arbeidet. Verdensarvstatusen gir Røros unike muligheter for verdiskaping. Røros har en særegen kultur og historie som gir et annerledes fortrinn for folk som velger å bo og leve her. En vitalisering av verdensarven etter prinsippet “vern gjennom bruk” gjør Røros til et attraktivt sted å bo - også for nye generasjoner. Dette er et uttrykt satsningsområde. Verdensarvens positive betydning vises også i satsningen på reiseliv, kulturnæringer og opplevelsesbasert turisme. Regionen har i tillegg en ettertraktet kompetanse rundt rekonstruksjon og rehabilitering av verneverdige bygg. Bygningsvernsenteret på Rørosmuseet er en unik samling av denne kompetansen.

De rike industritradisjonene fra flere hundre år med bergverksdrift manifesterer seg i en fremoverlent og solid industrinæring i det moderne rørossamfunnet. Bedriftene i Røros klyngen er alle gode eksempler på dette. Røros som merkevare benyttes av flere av disse bedriftene.

Røros er kjent for arbeidet med lokalmat. Dette er også en næring med store og gjensidige synergieffekter til både reiseliv, handel og fritidsboende. Den systematiske byggingen av merkevaren "Røros" og "Rørosmat" gir synergier til hele samfunnet. Røros kommune engasjerer seg i rammebetingelsene for lokalmat. Røros kommune signerte på nytt “Trøndersk Matmanifest” sommeren 2023, og arbeidet med en systematisk oppfølging av dette er i gang og vil bli videreført i 2025. Røros kommune fremmet sak for generalforsamlingen i Abakus AS, kommunenes løsning for kompetanse og synergier gjennom innkjøpssamarbeid, om at det skal jobbes med kompetanseheving rundt hvordan kommunenes innkjøp i større grad kan bidra til økt bruk av lokal og regionalt produsert mat. Dette ble vedtatt, og arbeidet følges opp i årene som kommer.

Forvaltningen av verdensarven er en avgjørende faktor for samfunnsutviklingen i bergstaden. En konsekvens, og også en utfordring, er at areal er underlagt strenge føringer som følge av forvaltningen av verdensarvverdiene. Det må alltid tas hensyn til at verdensarven ivaretas og ikke forringes, og tema som byggenes høyde og volum, siktlinjer inn mot de vernede områdene og bruk av farger og lys er viktige elementer i vurderingen av hvilke tiltak som kan godkjennes og ikke.

Det jobbes på mange nivåer med ulike muligheter for å legge til rette for bedre utnyttelse av Røros sentrum og sentrumsnære områder. Flere viktige tanker og avveininger har gått igjen i mange større saker. Stikkord for dette er arbeidet med utvikling av "10-minuttersbyen", graden av fritidsboliger kontra faste helårs boliger og transformasjon av sentrumsnære områder med tilhørende infrastruktur.

Utvikling

Sentrumsnære industriarealer og fremtidens industripark

Mange industribedrifter er etablert i eller nær vernesonen for verdensarven. Det legger sterke begrensninger på bedriftenes utviklingsmuligheter. Det finnes ikke ledig areal i sentrum samtidig som Røros har et stort behov for områder til etablering av sentrumsnære leiligheter og for å knytte sentrumsområdene ovenfor og nedenfor jernbanelinjen sammen.

I tillegg kommer det faktum at areal i Røros sentrum er under sterkt press, og det finnes ikke ledige områder. Nesten alt areal er i bruk, underlagt vern eller båndlagt til ulike formål. Det er mange år siden det ble besluttet at jernbanen skal legges der den er i dag. En reversering av beslutninger som ble tatt for lenge siden er vanskelige og kostnadskrevende. Slik det er nå deler jernbanen sentrum i 2 og gjør bruken av sentrumsnært areal nedenfor jernbanen enda

mer utfordrende på grunn av utfordringer knyttet til planoverganger. Sammen med representanter for industrien har Røros kommune i 2024 setta i gang arbeidet med å se på muligheten for å flytte enkelte industribedrifter fra disse områdene til «Fremtidens industripark» i Havsjøveien. Norconsult ble engasjert og sluttrapporten med anbefalinger ble presentert for kommunestyret i oktober 2024.

Røros kommune og Bane Nor har i 2024 gjennomført en mulighetsstudie av tekniske løsninger for kryssing av jernbanen. Bakgrunnen er at Bane NOR ønsker å trygge sikkerheten ved kryssing av jernbanen og at kommunen ønsker å skape bedre tilgjengelighet til området sør for jernbanen og gjøre om eldre industriområder til bolig- og sentrumsformål. Dette har vært et omfattende arbeid med arbeidsgruppemøter hvor blant annet berørte aktører og næringsliv har deltatt og gitt innspill i prosessen. Bane NOR bidrar med inntil 9 millioner til finansiering av reguleringsplanene.

Utfordringer

Global uro med flere store konflikter med påfølgende høye energipriser, inflasjon og renteoppgang og utfordringer med transport og logistikk har gitt til dels store hindre for ulike næringer - så også i Røros. Kostnader for strøm og drivstoff som innsatsfaktorer har skutt i været og påvirker ulike deler av industrien, transportnæringen og entreprenører. En nedgang i byggeaktiviteten som følge av prisoppgang og høye renter, merkes hos entreprenørene. Handel og reiseliv merker at fritidsbefolkningen benytter hyttene sine mindre på grunn av høye strømpriser. Enkelte virksomheter melder om overbemanning, og permitteringer er gjennomført eller vurderes gjennomført.

En kommunal kjerneoppgave for næringsutvikling er en forutsigbar og god planlegging av næringsarealer for ulike typer virksomhet. Røros kommune har ikke hatt et godt nok planverk til å kunne oppfylle fullt ut på dette området. Det er blitt jobbet intenst med dette de senere årene og det gjøres viktige fremskritt. Kommunen har god kompetanse innenfor planarbeid,

Det er viktig å se på hvilket ambisjonsnivå kommunen skal ha i forhold til næringsarealer. Det synes urealistisk at en kommune som Røros til enhver tid skal kunne ha ledige næringsarealer og næringsbygg av ulik art som en ferdig "hyllevare". Samtidig må planverket være så godt at veien for aktører som ønsker å investere i Røros blir forutsigbar og ikke for lang. En fortsatt prioritering av planarbeidet i Røros er viktig dersom ambisjonene om vekst innenfor næring og en bærekraftig utvikling av samfunnet skal kunne innfris.

En god primærnæring er avgjørende viktig for den videre satsingen på lokalmat. Antall aktive bruk i Røros har en negativ trend og landbruket står foran et større generasjonsskifte. Landbruksplanen for Røros ble vedtatt i mars 2021 og understreker dette bildet. Videre drift med et aktivt landbruk forutsetter et vellykket generasjonsskifte. Dette er også en bekymring sett fra et samfunn- og næringsperspektiv da landbruksnæringen har ringvirkninger for hele samfunnet. Det gjelder både for bosetting, sysselsetting og verdiskaping - særlig i grendene. Eksempler på dette er fortsatt bygging av merkevaren “Røros”, viktige foredlings-virksomheter slik som meieri og slakterier, landbruket som en kulturbærer og ikke minst bruk av utmark med den betydningen dette har for ivaretakelsen av verdensarven.

Røros kommunes landbruksplan finner du her

Utvalgte resultater

Arbeidet innen fagområdet “Næring” er tverrfaglig, næringskoordinatoren jobber sammen med flere av kommunens virksomheter og fagområder.

- Planarbeid
- Bokvalitet
- Infrastruktur
- Utvikle næringsarealer
- Kommunikasjon med næringslivet
- Koordinering av næringsarbeid i kommunen

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Kommunal næringsvirksomhet	45	33	0	0	-33	0,0 %
Tilr.legg.bistand næringsutvikling	-45	-333	0	0	333	0,0 %
Landbruksforvaltning	0	300	0	0	-300	0,0 %
Sum	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,0 %**

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	0	0	0	0	0,0 %

Næring

Beskrivelse av tjenesteområdet

Rammeområdet “Næring” er en del av kommunedirektørens stab- og støttefunksjoner. Næringskoordinatoren har ansvar for å fremme og stimulere til vekst og utvikling i kommunens og regionens næringsliv. Gode rammebetingelser for næringslivet skapes i skjæringspunktet mellom næringsaktørene selv, kommunen og samfunnet for øvrig. Dette skjæringspunktet er næringskoordinatorens arena. Næringskoordinatoren har i tillegg en sentral rolle med å tilrettelegge for samhandling mellom ulike deler av næringslivet, og skal være pådriver i samfunnsutviklingen av Røros som en attraktiv bokommune.

"Temaplan for næring" er det styrende strategiske dokumentet for fagområdet. Politisk utvalg for kultur og samfunnsutvikling la frem sluttrapport for arbeidet med mandatet “Kommunen som tilrettelegger for arbeidsplasser i Røros” for kommunestyret i sak 40/21 den 27.5.2021. Sluttrapporten inneholder en oversikt over de viktigste innsatsområdene, i prioritert rekkefølge. Sammen med Temaplan for næring, legger kommunedirektøren denne prioriteringen til grunn for arbeidet med næringsutvikling. Det vises til avsnittet “Utvalgte resultater”.

Røros kommune forvalter mye kapital gjennom eierskap i selskaper. Næringskoordinatoren er kommunens eiersekretariat og har oppfølgingsansvar for selskaper som kommunen er eier eller deleier i. Næringskoordinatoren har en rådgivende funksjon for ordfører som har delegert myndighet til å representere kommunestyret i arbeidet med selskapene. I mai 2019 vedtok kommunestyret en eierpolitikk for Røros kommune. Eierpolitikken er tydelig på at Røros kommune skal ha et bevisst og aktivt forhold til sine eierskap, og at alle eierskap skal være politisk forankret. Arbeidsmodellen som beskrives i eierpolitikken skal sikre en god folkevalgt styring. Eierpolitikken kan du lese her.
Næringskoordinatoren utarbeider også kommunens årlige eierskapsmelding. Eierskapsmeldingen gir en oversikt over hvilke selskaper kommunen er eier eller medeier i, hvilke prinsipper som skal ligge til grunn for kommunens forvaltning av eierskapene og formålet for eierskapet i det enkelte selskap. Eierskapsmeldingen for 2023 ble utsatt i 2024 og ble behandlet av kommunestyret i mars 2025.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Kommunal næringsvirksomhet	45	33	0	0	-33	0,0 %
Tilr.legg.bistand næringsutvikling	-45	-333	0	0	333	0,0 %
Landbruksforvaltning	0	300	0	0	-300	0,0 %
Sum	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0,0 %**

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	0	0	0	0	0,0 %

Kultur

Beskrivelse av tjenesteområdet

Kunst og kultur er viktig for ethvert lokalsamfunn - ut fra mange ulike perspektiv. Å skape, delta, formidle eller oppleve kunst og kultur ligger til grunn for mye av vårt virke. Dette er en av mange solide grunnsteiner i Røros-samfunnet.

Det er rimelig å anta at den systematiske satsingen på området, forankret helt fra samfunnsdelen og utover i kommunens øvrige planverk og daglige virke, har bidratt til at Røros år etter år kan smykke seg med tittelen “Årets kulturkommune”. Dette er en honnør til Røros-samfunnet som helhet og et uttrykk for all aktiviteten i de frivillige organisasjonene, til kunsthåndverkere, til de som produserer, forestillinger og arrangement, til alle publikummere, amatører, profesjonelle - i et mangfold av uttrykk. Dette er en kvalitet som gir oss identitet og stolthet og som samfunnet kan bygge videre på.

Arbeidet med kultur og store publikumsdrivende arrangementer er en viktig del av Temaplan for næring 2017–2029 i tillegg til at dette står sentralt i kulturstrategien “Med kultur for kultur” som ble vedtatt 31.10.24. Dette grensesnittet er viktig for Røros - fordi publikumsdrivende arrangementer gir et stort marked for reiselivsnæringen, handelsnæringen og lokalmatnæringen.

Virksomhet for kultur og fritid har i 2024 gjort en imponerende innsats med aktivitetsnivået og sammensetningen av typer aktiviteter på årets program. Fritidsfondet kom i gang i 2024 og dekker medlemskontingent og treningsavgifter for én aktivitet per halvår til barn og unge som trenger det. Dette er et lavterskeltilbud som flere har benyttet seg av i 2024 og som vil bli ført videre i 2025.

Biblioteket og frivilligsentralen har kommet godt i gang i nye lokaler og har hatt en formidabel økning i besøkstallene. Utlån og aktiviteter i 2024.

Eksterne tilsyn

Virksomheten har i 2024 hatt ekstern revisjon og ble resertifisert som miljøfyrtårn.

Utvikling og utfordringer

Virksomhet kultur og fritid har i 2024 revidert og fått en ny kulturstrategi (tidligere kulturplan) “Med kultur for kultur”.

Inkludering av barn og unge

Arbeidet med å inkludere barn og unge i samfunnet er et satsingsområde for Røros kommune. I et samfunnsperspektiv kan det fungere forebyggende blant annet innenfor folkehelse at man har gode inkluderingstiltak i kommunen. Imidlertid er det utfordrende å finne både menneskelige og økonomiske ressurser til å få gjennomført gode tiltak knyttet til inkludering av barn og unge. Det er også ei utfordring å skape gode nok samarbeidsarenaer for å få til et helhetlig arbeid innenfor dette området. Dette arbeidet søker vi alltid å finne løsninger på innenfor de ressursene vi har til rådighet, og det er et arbeid hele organisasjonen Røros kommune har sterkt fokus på. I 2024 har virksomheten søkt Bufdir om midler til sommeraktiviter og fått innvilget midler til tiltak for barn og unge som vil bli videreført også i 2025.

Utvalgte resultater

2024 ble det året hvor vi igjen havnet øverst på kulturindeksen. Vi understreker det vi alltid har sagt i forbindelse med kulturindeksen og årets kulturkommune at dette er en heder til hele lokalsamfunnet på Røros. En heder til enkeltmennesket, til lag og foreninger, til store kultur og idrettsarrangement, til offentlige institusjoner, Kort sagt til alle som bor og lever her i kommunen vår. vi skal heller ikke glemme hyttebeboerne og turistene våre.

Viktige begivenheter

Nytt fritidsfond

Dette er lavterskel tilbud som skal sørge for at alle barn og unge i kommunen får muligheten til å delta i fritidsaktiviteter.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Administrasjon	-3	-10	56	56	65	117,7 %

Tjeneste	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Aktivitetstilbud barn og unge	1 541	1 388	1 588	1 588	201	12,6 %
Aktivis. eldre og funksjohemmede	480	366	321	321	-46	-14,2 %
Bibliotek	2 415	3 906	4 350	4 350	444	10,2 %
Kino	125	638	-678	-678	-1 316	-194,1 %
Museer	768	817	820	820	3	0,4 %
Idrett	5 035	5 451	5 490	5 490	39	0,7 %
Musikk- og kulturskoler	4 946	4 602	4 664	4 664	62	1,3 %
Andre kulturaktiviteter	2 714	2 136	2 316	2 316	180	7,8 %
Kommunale kulturbygg	6 535	6 388	4 914	4 914	-1 474	-30,0 %
Sum	**24 557**	**25 682**	**23 841**	**23 841**	**-1 841**	**-7,7 %**

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	24 557	25 682	23 841	-1 841	-7,7 %

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	0,76 %	3,95 %	4,71 %
Årlig sykefravær 2021	0,63 %	1,45 %	2,08 %
Årlig sykefravær 2022	0,75 %	1,42 %	2,17 %
Årlig sykefravær 2023	1,16 %	2,42 %	3,59 %
Årlig sykefravær 2024	1,21 %	4,19 %	5,40 %

Kultur og fritid

Beskrivelse av tjenesteområdet

Virksomhet for kultur og fritid

Virksomhet for kultur og fritid består av

- Kulturadministrasjon
- Bibliotek
- Kino
- Storstuggu
- Ungdommens hus
- Frivilligsentralen
- Kulturskolen

I tillegg til dette har vi egne budsjettposter og ansvar for følgende områder: kulturvern/museet, idrett/friluftsliv, annet barn- og ungdomsarbeid, øvrige kulturformål, Falkberget og Ratvolden.

Virksomheten har tilsammen cirka 25 ansatte. Flere av avdelingene har ansatte med mindre stillingsandeler.

Arbeidet i virksomheten legger det *utvidete kulturbegrepet* til grunn for det vi har ansvar for. Med dette menes områdene musikk, litteratur og bibliotek, teater og drama, film og kino, dans, leik, idrett og aktivitet, bildende kunst, estetikk og arkitektur og kulturarv. Begrepet dekker både amatørvirksomhet og profesjonell utøvelse. Vi har utarbeidet en kulturplan med tittelen "Med kultur for kultur", som ble vedtatt i kommunestyret juni 2017. Denne er med på å definere prioriterte arbeidsområder for vår virksomhet spesielt. Denne planen sier også noe om hvordan øvrige virksomheter i kommunen skal jobbe med dette fagområdet. Da vi utarbeidet kulturplanen la vi særlig vekt på kommunens samfunnsdel som et grunnlag for arbeidet.

Kulturskolen fikk vedtatt en plan for Røros kulturskole i 2019. Denne definerer tydelig hva kulturskolen skal arbeide med og hvordan de skal arbeide.

Røros kommune har også en rekke andre planer som er med på å styre hvordan virksomhetene skal jobbe og prioritere. Her kan vi særlig nevne folkehelseplan, næringsplanen og klima- og miljøplanen.

Under finner dere beskrivelse av de ulike avdelingene i virksomheten, i tillegg til noe beskrivelse av året som har gått.

Kulturadministrasjon

Kulturadministrasjonen i Røros kommune består av virksomhetsleder og kulturkonsulent. Under denne administrasjonen ligger budsjettområdene kulturvern/museet, idrett/mosjon/friluftsliv, barn og unge, øvrige kulturformål, Ratvolden og Falkberget. Vi bruker mye tid og ressurser på samarbeidet med frivillige lag og organisasjoner, både innenfor idrett- og kulturlivet.

I år ønsker vi å presentere noen av de tiltak vi har jobbet med innenfor inkludering og mangfoldsarbeid blant barn og unge. Dette er et område også politikerne på Røros har vært opptatt av.

Fritidsfondet

Fritidsfondets formål er at alle barn og unge skal kunne delta på fritidsaktiviteter. Fritidsfondet dekker medlemskontingent og treningsavgift for én aktivitet per halvår for alle barn og unge som søker i kommunen. I 2024 brukte 56 barn/unge Fritidsfondet. 77 % (43 stk.) har fått støtte til idrettsaktiviteter. 23 % (13 stk.) har fått støtte til kulturaktiviteter.

Sommer-Røros / Giesie-Plaassja

Målet med Sommer-Røros er å gi alle barn og unge mulighet til å ha spennende og gode opplevelser og fylt av mestring i sommerferien. Sommeraktivitetene skal være gratis, eller ha svært lav egenandel. I 2024 ble det arrangert 24 ulike aktiviteter, både i regi av Røros kommune og av frivillige lag og organisasjoner. Vi har ikke tall på hvor mange barn og unge som deltok til sammen på alle aktiviteter, men et eksempel er gratis tur til Høyt & Lavt klatrepark i Trondheim i regi av Røros kommune, som hadde 23 påmeldte.

Vi fikk innvilget treårig støtte (80 000 kroner i året) fra Bufdir til å gjennomføre Sommer-Røros / Giesie-Plaassja fra og med 2024. I 2024 ble det brukt 26 715 kroner. Resten av midlene får vi med oss over til 2025, da vi har fått godkjent fremdriftsrapporten fra Bufdir. Hovedårsaken til at ikke alle tilskuddsmidlene ble brukt opp er avlysning av aktiviteter, eller lavere påmelding enn antatt.

Trygt hjem for en femtilapp

Ordningen «Trygt hjem for en femtilapp» sørger for at ungdom mellom 14 og 19 år kan ta taxi hjem etter offentlige arrangement, eller andre større arrangement, til en egenandel på 50 kroner per person. 80 enkeltpersoner har brukt ordningen i 2024. Når egenandel og moms har blitt

trukket i fra, er det brukt 20 272 kroner på denne ordningen. Virksomhet for kultur og fritid har dekt 30 % av dette (6 081,5 kroner) over egen drift, mens 70 % (14 190,2 kroner) har blitt refundert av Trøndelag fylkeskommune.

Aktivitetskortet

Aktivitetskortet er et tilbud med mål om å utjevne sosial ulikhet og motvirke sosial ekskludering. Ved å bruke dette «kortet», som nå er i form av en privat QR-kode, kan kortinnehaver få flere opplevelser i Os, Holtålen og Røros kommune gratis. I 2024 ble det i likhet med året før laget 25 QR-koder. Ikke alle ble delt ut.

Den Kulturelle Spaserstokken (DKSS)

Den Kulturelle Spaserstokken har gjennomført 5 ulike arrangement i løpet av 2024. Dette inkluderer de årlige arrangementene: Sommerfest på Øverhagaen i juni, høstkafé med Brekken Pensjonistforening og Den Internasjonale Eldredagen. I tillegg har vi hatt to enkeltstående konserter. DKSS fikk tildelt 54 000 kroner fra Trøndelag fylkeskommune, i tillegg til at det stod igjen 9 049 kroner fra året før. Etter endt 2024 står det igjen 12 596 kroner som blir flyttet over til budsjettet for 2024.

Bibliotek

Hovedbiblioteket har nå hatt sitt første hele år i nye lokaler. Vi ser at besøkstallet har økt betydelig med hele 128%. Rundt 39000 har besøkt biblioteket i 2024. Funksjonen som møteplass er godt befestet. Vi registrerer imidlertid færre besøk ut på senhøsten. Dette kommer nok av at vi har måttet jobbe med nødvendig og krevende skifte av datasystem. Dermed måtte vi ta ned en del aktivitet for å rydde oss tid til dette arbeidet.
Biblioteket har tjenesten Meråpent. Det er skrevet over 500 personer har skrevet kontrakt for bruk av tjenesten. Det er registret 1517 innlogginger. Men mange ankommer i ordinær åpningstid og benytter Meråpent etter at det er stengt. De logger derfor ikke inn og denne bruken blir derfor ikke registret.

Det totale utlånet var i 2024 på 46420 enheter. Det er en økning på nærmere 30 %.

Samtidig har vi høy aktivitet på arrangementssiden. Vi har hatt 54 bokprater/lesestunder for skoleklasser. 56 lesestunder for barnehager. Vi har hatt 32 kultur/debatt-arrangement.

Både ansatte og brukerne er meget fornøyde med det nye biblioteket. Alle tilbakemeldinger er overveldende positive.

Røros kino

Røros kino er en teknisk godt utstyrt kinosal med 122 seter + 2 rullestolplasser, lokalisert i Storstuggu. Kinoen har visninger 7 dager i uken, og er en kategori 5-kino (mindre enn 10.000 besøkende per år). Røros Kino er en viktig kulturformidler og sosial samlingsplass for en felles positiv opplevelse. Film er en svært mangfoldig kunstform som representerer både det kommersielle og det mer kunstneriske uttrykket. Røros Kino tilstreber å være er en arena for fremvisning av bredden innenfor film. Kinoen står i dag i sterk konkurranse med ulike strømmetjenester og andre plattformer. Vi har i dag enkel tilgang til å se relativt nye filmer i egen stue. Det er derfor viktig at kinoen til enhver tid er oppdatert på ny teknologi og fag, samt kontinuerlig utvikling av kinoens innhold.

Røros kino er opptatt av å få til samarbeid med både lokale og eksterne. Vi har hatt samarbeid med frivillige lag og foreninger, eksempelvis fagforbundet, Røros Pride og Raasten Rastah. I tillegg til ordinær programmering tilbyr også kinoen onsdagsmatine, babykino, visninger i samarbeid med Bergstaden filmklubb og skolekino. I 2024 hadde vi i tillegg konsertopplevelser på kinoen. Dette er en del av vår satsning på meropplevelse.

I 2024 hadde Røros Kino 637 forestillinger og 8465 besøkende. I forhold til siste normalår (2019) er dette en nedgang på 41%. I forhold til 2023 er det en nedgang på 32% for Røros Kino og 23% for kinoer i vår kategori. En av årsakene til tilbakegangen var Hollywood-streikene i 2023, som begrenset antall store amerikanske filmutgivelser, noe som vil forbedre seg i 2025. Vi forventer derfor at besøket vil øke i 2025.

Vi gjennomførte en risiko- og sårbarhetsanalyse for redusert drift høsten 2024. Dette ble drøftet med formannskapet og konklusjonen ble at kinodrift var viktig, og de som drifter kinoen på kveldstid også har som arbeidsoppgave å holde huset åpent, samt være en hjelp og støtte til leietagere. På sikt faser vi ut lørdager som visningsdag. Dette skjer ved naturlig avgang på personalsiden.

Storstuggu

Storstuggu er et kombinert flerbruksbygg som både er et moderne konferansesenter og et regionalt kulturhus. Røros Kommune sørger for all drift av kulturaktiviteter og kino, og Røros Hotell sørger for all drift av konferanser. Både RKK, Røros Hotell og Røros kommune har i forskjellige grader en avtale med et inhouse teknikkfirma, som utfører drift og vedlikehold av bygg, tekniske anlegg og teknisk utstyr. Storstuggu har et bredt tilbud til publikum, fordelt på kultur-/sceneprogram og kinoprogram. En bevisst sceneprogrammering sikter mot å tilby noe for alle aldersgrupper, samt at det skal være mulig å oppleve ulike kulturuttrykk. Storstuggu arrangerer konserter, revyer, teater og ulike show gjennom hele året. Av disse arrangementene er omtrent halvparten produsert lokalt, mens resten er innleide/kjøpte produksjoner. Storstuggu er en kulturarena hvor innbyggerne får gode kulturopplevelser som publikum, samt en viktig arena når man selv skal arrangere noe og/eller vise fram det man holder på med, uavhengig av kulturuttrykk. Storstuggu er videre en viktig utleier av møterom og fremsyningslokaler for lag og foreninger i Røros kommune.

I 2024 fortsatte vi med meropplevelser på flere av arrangementene som en del av dette arbeidet. Stuggujazz ble videreført og vi hadde i løpet av en dag to konserter med Highasakite med til sammen 1400 publikummere. Aktivitetsnivået var stort og innholdet i årets program variert. Innen kategoriene Dans, Teater, Konsert, Revy og Litteratur, hadde vi 52 arrangement. 19 av disse var lokale produksjoner. Vi hadde gode og viktige samarbeidspartnere som blant annet Røroshotellene, Røros Skole, Røros konserter, Røros litteraturlag, Vinterfestspill, Turneteatret i Trøndelag og Riksteatret.

Vår prioritering er å tilby et bredt program til publikum, og vi fikk lagt opp et program i 2024 som vi mener utførte dette oppdraget. Likevel ble det et merforbruk i 2024, og vi ser flere utfordringer. Som påpekt i 2023 ser vi at det koster oss mer enn før å gjennomføre samme antall aktiviteter enn før, da kostnader til både husleie, teknikk og honorarer har økt. Det er utfordrende for oss å sette opp billettpriser tilsvarende økning i kostnader, selv om billettinntektene økte noe i 2024 og vi tok betydelig mindre risiko på innleide produksjoner. Som et resultat av dette har vi ikke innleie, kun utleie, i 2025.

Ungdommens hus

Ungdommens hus (UH) er et aktivitetssenter og møtested for barn og unge i alderen 8. trinn til 18 år. Et lavterskeltilbud som er gratis for alle. En arena for demokrati og medvirkning der alle skal inkluderes gjennom de unges egne ønsker, interesser og behov. Selvfølgelig med hjelp fra ansatte på UH.

UH har åpent 3 kvelder i uka. I tillegg åpent når det skjer noe ekstra av arrangement og aktiviteter, som f.eks konserter og UKM.

UH har registrert 57 medlemmer i 2024, 35 gutter og 22 jenter. I tillegg dukker annen ungdom opp på ulike arrangementer. UH har 3 ansatte, avdelingsleder i 100 prosent stilling og 2 fagarbeidere i 37,4 og 50 prosent stillinger.

Ungdommens hus har også ansvar for MusikkBrakka Røros (øvingsrom for alle aldre), UKM Røros (13 til 20 år) og Ungdomsrådet i Røros kommune.

Vi har nå et høyst oppegående og aktivt ungdomsråd som har stått på for å gi Ungdommens hus et økonomisk løft for å ha flere dager åpent for de eldre ungdommene. Dette arbeidet er vi ikke i mål med, men jobber videre for å realisere dette.

UH har fortsatt et positivt og lærerikt samarbeid med bl.a. Røros kulturskole. Kulturskola har bidratt inn i UKM og arrangerte Vårslepp (kalles Klubb Vårslepp) på UH. Vi jobbet også med prosjektet “Ungdom som ressurs”.

UKM Røros arrangerte en fin lokal mønstring med over 50 påmeldte og en fullsatt sal fikk oppleve våre lokale talenter med sine ulike kulturuttrykk. 8 ungdommer gikk videre til UKM Regionfestival Frøya og 1 ungdom gikk videre til UKM-festivalen (1 av 600 unge for hele Norge) i Bodø.

I 2024 hadde vi 7 konserter for alle aldre.

UH arrangerte diskotek for RørosBanken Yngres Cup. Fullt hus og god stemning.

UH arrangerte for fullsatt sal sin 40-årsjubileumsmarkering med taler og musikkinnslag.

Røros frivilligsentral

Røros Frivilligsentral er kommunal og ligger under virksomhet for kultur og fritid. Sentralen er en del av Norges Frivilligsentraler som er en interesseorganisasjon og et ressurssenter for landets frivilligsentraler. Frivilligsentralene er mangfoldige møteplasser, bygget på frivillighetens premisser og lokale behov, ivaretatt av ansatte i samhandling med frivillige lag og foreninger, næringsliv og kommunen.

Røros Frivilligsentral er nå godt etablert i nye lokaler sammen med biblioteket.

Et overordnet motto for Frivilligsentralene er “møte mellom mennesker,” som alltid vil være den viktigste visjonen for virksomheten vår, og som danner grunnlaget for et godt og inkluderende lokalsamfunn.

Året 2024 har inneholdt mange ulike prosjekter:

- I januar var det oppstart av “Lego for oss på Røros.” det ble arrangert/etablert en gruppe som vil drive prosjekt videre.

  Gruppa"sosial sammen" med tanke på forebygging av ensomhet ble opprettet gjennom samarbeid med frivillige.

- Det ble også arrangert en frivilligfest på Eldresentret.
- I februar ble Natteravnene gjenopptatt og igangsatt. Dette er i samarbeid med FAU og frivillige.
- Vi hadde også flere treff med ukrainske familier som ikke hadde fått tilbudt barnehageplass. Dette i samarbeid med virksomhet Røros læring og veiledningstjeneste
- Faste aktiviteter gjennom hele året er forøvrig:

-strikkekaffe (I samarbeid med Husflidslaget), tirsdagstrim (I samarbeid med Røros kommune, Pensjonistforbundet og frivillige),

-Temakafe for kreftpasienter og pårørende (I samarbeid med kreftforeningen, kreftkoordinator på Røros, samt Frivilligsentralene i Holtålen og på Os),

-Den Kulturelle Spaserstokken (Røros kommune).

-Frivillige på Dagsentret på Øverhagaen. Hjertemarsjen(i samarbeid med Røros og Holtålen demensforening og 7 øvrige lag og foreninger).

- Aktivitetsvenn/besøksvenn (i samarbeid med frivillige). Utstyrssentralen for klær og kjøkkenutstyr (i samarbeid med Røros Sanitetsforening og flyktningetjenesten).

- Frivilligsentralen drifter BUA, utstyrssentralen for sport og fritidsutstyr (i samarbeid med frivillige og Os Frivilligsentral). BUA er nå flyttet til nye lokaler i Lorenz Lossius gate.
- I mai ble det gjennomført en konferanse om psykisk helse, utenforskap og mobbing i Verket. Dette i samarbeid med H.E.G IL, Rørosbanken, Røros kommune og frivillige.
- Årets TV aksjon ble som vanlig gjennomført i Oktober.
- Data kafe er foreløbig avviklet i forhold til frivilligsentralen. Seniornett har dataopplæring på Storstuggu.
- Frivilligsentralen har et møterom, som lag, foreninger benytter til møtevirksomhet.

Røros kulturskole

Elevtallet ved kulturskolen var 184 elever og 240 elevplasser. I tillegg til den ordinære virksomheten, har kulturskolens virksomhet direkte berørt litt i underkant av 200 barn og unge gjennom de ulike prosjektene.

Røros kulturskole Kulturskolen skal gi opplæring av høy faglig og pedagogisk kvalitet til alle barn og unge som ønsker det. Formålet med opplæringa er å lære, oppleve, skape og formidle kulturelle og kunstneriske uttrykk. Opplæringa skal bidra til barn og unges danning.

De ordinære aktivitetene er musikk, dans, teater, billedkunst og samisk kunsthandverk. Nytt av året er oppstart av eget tilbud innen folkedans i forbindelse med prosjektet FolkRekrutt og etablert et eget tilbud innen tilrettelagt musikk/musikkterapi. Fra høsten 2024 ble vårt ordinære tilbud innen dans «lagt på is». Årsaken til dette er blant annet tilgangen på kvalifiserte lærerkrefter og kommunenes økonomiske situasjon. Tilbudet tas opp igjen til neste skoleår.

Kulturskolen skal også være et lokalt ressurssenter og en samarbeidende aktør i grunnopplæringa og kulturlivet i kommunen. Vi har videreutviklet samarbeidet med oppvekstsektoren og voksenopplæringa gjennom spesielle tiltak for barn, unge og voksne med behov for tilrettelagt undervisning. Samarbeidet med Ungdommens hus utvikles og utvides og vi samarbeider på bred basis med flere organisasjoner og virksomhet gjennom ulike prosjekter

For å ivareta den immaterielle kulturarven har kulturskolen vært særlig aktiv i tre ulike prosjekter. 1) «FolkRekrutt Røros - Samordning av folkemusikk og -dans i Rørosregionen». I prosjektet er det 5 ulike delprosjekter, der kulturskolen, på en eller annen måte, er involvert i alle. Særlig kan vi framheve det nye tilbudet inn folkedans, både i kulturskolen og i det utvidede DKS-prosjektet for 10. trinn, og i etableringen av juniorspelmannslag. 2) «Håndverksløftet Plaassja/Røros». Formålet er styrking, utvikling og formidling av lokale tradisjonshandverk. Vårt fokus har vært å videreutvikle tiltakene innen samiske håndverkstradisjoner. Til samme fire ulike delprosjekter er satt igang, blant annet på 3. trinn ved Sundveien skole. I tillegg til grunnskolen er dette et samarbeid også med Aajege og Rørosmuseet. 3) «Korps i skolen». Kulturskolen ha

sammen med flere bidratt til å holde tanke om reetablering av Røros skolekorps varm. Gjennom blant annet inspirasjon fra prosjektet «Korps i skolen» på 3. trinn våren 2024, ble Røros skolekorps på nytt etablert i løpet av våren.

Utvikling og utfordringer

Bemanning på biblioteket

I forbindelse med etablering av et nytt bibliotek på Røros lå det inne en ressurs på 50 % stilling i tillegg til det vi har i dag. Vi ser i dag at det er viktig å se på mulighetene for å få til dette. De ansatte merker at pågangen og arbeidstrykket er veldig høyt, i tillegg er vi svært sårbar i den daglige driften så lenge vi ikke har flere ansatte å dele arbeidsbelastningen på. Det er viktig å understreke at bemanningen er den samme i dag, som det den var da vi var lokalisert i de gamle lokalene i Uldvarefabrikken. Aktivitetsnivået i de nye lokalene er svært mye høyere med både flere lån, flere besøk og flere arrangement.

Åpningstider ved Ungdommens hus

Det har vært et fokus på å prøve å legge til rette for utvidet åpningstid ved Ungdommens hus. Ungdomsrådet har også vært involvert i dette arbeidet, og peker særlig på at de eldste ungdommene ønsker å ha muligheter til utvidet åpningstid. Inntil videre har dette blitt skjøvet fram i tid av økonomiske grunner, men vi vil ha fokus på å se på dette både på kort og lang sikt.

Inkludering av barn og unge

Arbeidet med å inkludere barn og unge i samfunnet er et satsingsområde for Røros kommune. I et samfunnsperspektiv kan det fungere forebyggende blant annet innenfor folkehelse at man har gode inkluderingstiltak i kommunen. Imidlertid er det utfordrende å finne både menneskelige og økonomiske ressurser til å få gjennomført gode tiltak knyttet til inkludering av barn og unge. Det er også ei utfordring å skape gode nok samarbeidsarenaer for å få til et helhetlig arbeid innenfor dette området. Dette arbeidet søker vi alltid å finne løsninger på innenfor de ressursene vi har til rådighet, og det er et arbeid hele organisasjonen Røros kommune har et fokus på.

Plan for anlegg for idrett, aktivitet og friluftsliv

Alle kommuner må ha en egen plan for anlegg for idrett, aktivitet og friluftsliv. Røros kommunes plan begynner og bli noen år, og det er derfor på tide å revidere den vi har. Alle anlegg som skal søke om spillemiddelfinansiering skal stå i en slik plan. En slik plan krever en tett involvering av lag og foreninger som har planer om å utvikle nye eller eksisterende anlegg. Dette arbeidet vil vi starte med i løpet av dette året.

Utvalgte resultater

Røros kommunes kulturstrategi “Med kultur for kultur”

Vi har i 2024 arbeidet med en revidering av vår kulturplan “Med kultur for kultur”. Denne ble vedtatt i 2017, men nå er den erstattet av Røros kommunes kulturstrategi, som ble vedtatt i kommunestyret 31.10.2024. Den nye kulturstrategien har også navnet “Med kultur for kultur”.

Kulturindeksen - tilbake som nr 1

I 2023 ble vi for første gang siden 2012 vippet ned fra 1. plass som Norges kulturkommune. Den gang var det Oslo som ble årets kulturkommune, men på Røros havnet vi på 2. plass. Men i 2024 var vi igjen tilbake på 1. plass. Denne gangen delt med Oslo kommune. Det er

Telemarkforskning som står for kulturindeksen. Vi understreker det vi alltid har sagt i forbindelse med kulturindeksen og årets kulturkommune; dette er en heder til hele lokalsamfunnet på Røros. En heder til enkeltmennesket, til lag og foreninger, til store kultur og idrettsarrangement, til offentlige institusjoner, Kort sagt til alle som bor og lever her i kommunen vår. Og ikke å forglemme hyttebeboerene våre, og turistene våre.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Administrasjon	-3	-10	56	56	65	117,7 %
Aktivitetstilbud barn og unge	1 541	1 388	1 588	1 588	201	12,6 %
Aktivis. eldre og funksjohemmede	480	366	321	321	-46	-14,2 %
Bibliotek	2 415	3 906	4 350	4 350	444	10,2 %
Kino	125	638	-678	-678	-1 316	-194,1 %
Museer	768	817	820	820	3	0,4 %
Idrett	5 035	5 451	5 490	5 490	39	0,7 %
Musikk- og kulturskoler	4 946	4 602	4 664	4 664	62	1,3 %
Andre kulturaktiviteter	2 714	2 136	2 316	2 316	180	7,8 %
Kommunale kulturbygg	6 535	6 388	4 914	4 914	-1 474	-30,0 %
Sum	**24 557**	**25 682**	**23 841**	**23 841**	**-1 841**	**-7,7 %**

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	24 557	25 682	23 841	-1 841	-7,7 %

Kommentar til status økonomi

Innledning:

2024 ble et år med negative tall for virksomhet for kultur og fritid. Alt i alt gikk vi med et merforbuk på 1 800 000,-. Hovedårsakene til dette er:

1. Publikumstallene på kino og Storstuggu er mye lavere enn budsjettert. Særlig er publikumstallene på kino betydelig lavere enn forventet. Her viser tallene en nedgang på 32 % når det gjelder publikumsoppslutning.
2. Det er tidligere redegjort for at vi ikke søkte tidsnok på tilskudd til frivilligsentralen fra Lotteri- og stiftelsetilsynet. Dette utgjorde en tapt inntekt på i underkant av 500 000,-. Vi klarte riktignok å hente inn mesteparten av de tapte inntektene andre steder, men alt i alt ble det en merforbruk også på frivilligsentralen.
3. Vi hadde en uenighet med eier av gamle biblioteklokaler. Denne uenigheten kostet oss 130 000,-. I tillegg bles det en forhøyet leie på nye lokalene til bibliotek og frivilligsentral på ca 100 000-. Disse summene tilsammen utgjør et merforbruk på bibliotekets regnskapstall.

Under gjøres det rede for statusen på virksomhetens underkapittel:

5000 - Kulturadministrasjon:

Regnskapet viser et merforbruk på knappe 40 000,-.

5001 - Kulturvern/museum:
Regnskapet er i henhold til budsjett.

5003 - Idrett/friluftsliv/mosjon:
Denne posten viser et mindreforbruk på i underkant av 40 000,-. Hovedårsaken til dette skyldes at tilskudd til idrettsformål ble budsjettert noe høyere enn utbetalt tilskudd.

5004 - Annet barne- og ungdomsarbeid:
Denne posten består i hovedsak av fritidsfond, UKM, Hjem for en 50-lapp og tilskuddsordningen "Ung kultur". Posten viser et beskjedent mindreforbruk.

5005 - Øvrige kulturformål:
Posten viser et mindreforbruk på i underkant av 100 000,-. Dette skyldes en kombinasjon av noe mindre overføringer, samtidig som vi har hatt noe høyere inntekter.

5006 - Ratvolden/Falkberget:
Posten er i henhold til budsjett.

5007 - Ungdomsrådet:
Må sees sammen med regnskapet for Ungdommens hus.

5100 - Bibliotek
Biblioteket har et merforbruk i 2024 på 280 000,-. Årsaken til dette merforbruk skyldes i hovedsak to forhold:

1. Kostnader knyttet til uenighet med eier av de tidligere biblioteklokalene. Førte til en ekstrautgift på 130 000,-.
2. Husleieandel rundt arealer for renholdsentral og magasin/lager. Sluttregnskapet for de nye lokalene på Nilsenhjørnet ble klar et godt stykke inn i 2024. Ekstra m2 for renhold og lager utgjorde en økning på husleien i størrelsesorden 100 000,-. For ordens skyld var dette i tråd med avtaler med huseier.

5300 - Røros kino:
Røros kino hadde i 2024 et merforbruk på 1 300 000,-. Dette skyldes at publikumstallet på kino ble redusert med 32 % i forhold til foregående år. I tillegg til tapte publikumsinntekter fører naturlig nok også et lavt besøk til betydelig lavere kioskinntekter. Tilsammen har kinoen tapte inntekter på over 1 500 000,-. Når merforbruket er noe lavere enn dette så skyldes det at enkelte kostnadsposter henger sammen med publikumstallet. Merforbruket er høyere enn prognosert. Årsaken til dette er at vi basert på erfaringstall antok at vi ville få et betydelig høyere publikumstall i høstsesongen enn det vi fikk til slutt.

5400 - Storstuggu:
Storstuggu har et merforbruk på i overkant av 500 000,-. Årsaken til dette er at inntektene ble lavere enn budsjettert når det gjelder billettinntekter. Dette kombinert med at vi overførte et høyere beløp til eksterne som hadde leid seg inn og som vi solgte billetter for. Vi prognoserte ikke med et merforbruk, og grunnen til at det ble slik skyldes at billettinntektene for arrangementene i 3. tertial kom tidligere på året, samtidig som utgiftene/overføringene til andre kom i denne tertialen.

5500 - Ungdommens hus:
Ungdommens hus har et mindreforbruk på 185 000,-. Dette skyldes en avsetting av midler til et prøveprosjekt vedrørende økt bemanning for å utvide tilbudet til de eldste ungdommene. Pga

kommunens økonomi ble ikke prosjektet igangsatt. Prosjektet anses som så viktig at en vil se på mulighetene for å sette dette igang så snart det er mulig.

5600 - Frivilligsentral:

Frivilligsentralen viser et merforbruk på i underkant av 50 000,-. Hovedårsaken til dette er at det ikke ble søkt om driftstilskudd fra lotteri- og stiftelsestilsynet for 2024. Det betyr at vi gikk glipp av en driftsinntekt på ca 500 000,-. Dette var svært uheldig, og innebærer at vi har vært nødt til å se på andre måter å skaffe disse inntektene på. I stor grad har vi lykkes med dette og tilsammen har vi klart å dekke inn over 400 000,- av de midlene vi gikk glipp av. Vi har endret rutinene våre slik at vi i framtiden forhåpentligvis unngår å gjøre slike feil.

5700 - Røros kulturskole:

Røros kulturskolen hadde for 2024 et mindreforbruk på kr. 60 000,-. Vi har gjort flere tiltak for å redusere kostnader, og en av disse tiltakene er å ikke ansette danselærer i skoleåret 24/25. Dette har medført en besparelse på i overkant av 100 000,-. Samtidig ser vi at elevavgiftene ikke blir så høyt som budsjettert. Årsaken til dette handler mye om at flere og flere av elevene er med på gruppeundervisning, noe som gir litt mindre inntekt enn “en til en”-undervisning.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	0,76 %	3,95 %	4,71 %
Årlig sykefravær 2021	0,63 %	1,45 %	2,08 %
Årlig sykefravær 2022	0,75 %	1,42 %	2,17 %
Årlig sykefravær 2023	1,16 %	2,42 %	3,59 %
Årlig sykefravær 2024	1,21 %	4,19 %	5,40 %

Tekniske områder

Beskrivelse av tjenesteområdet

For et velfungerende samfunn er tjenestene fra tekniske områder av vesentlig betydning. God koordinering, kvalitet og effektivitet er viktig innenfor mange områder, men levering av rent drikkevann, og gode og driftssikre ordninger for avløp, renovasjon og veinett, er av særlig stor betydning.

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt av kommunestyret i september 2023 og legges til grunn for alt arbeid og videre utvikling av kommunen.

Røros er et verdensarvsted, og verdensarven er en uvurderlig ressurs for Røros og regionen. Røros-samfunnet har et særlig ansvar for å ivareta disse verdiene for kommende generasjoner. Virksomhet for brann og redning sin systematiske jobbing med forebygging av bybranner og en stadig oppgradering av kompetanse og systemer er en premissgiver for dette. Opprettholdelse av verdensarvstatusen legger samtidig ufravikelige føringer for utviklingen av samfunnet, forvaltningen og bruk av arealer og hvordan områder formes. Et av hovedmålene i den nye kommuneplanens samfunnsdel er "**Fjellnaturen og verdensarven som vårt livsgrunnlag".** Det handler om at vi må ta vare på naturen, verdensarven og bli mer klima- og miljøvennlige. Et annet hovemål i den nye kommuneplanens samfunnsdel er " **Med hjerte for samarbeid"**
Det handler om at kommunen, næringsliv og innbyggere må samarbeide for at Røros skal være et godt sted å bo i mange år framover. Et sterkt fagmiljø med god samhandling innen tekniske områder i tett samarbeid med næringsaktører på ulike nivåer, er en forutsetning for å lykkes med dette.

Tekniske områder

Virksomhet for tekniske områder rommer mange ulike fagområder som samlet sett er avgjørende viktig både for samfunnsutviklingen, drift av uunnværlig infrastruktur og gode bygg for kommunens tjenesteproduksjon.

I 2024 har området hatt stort fokus på prosjektutvikling og ledelse. Kan nevne Hengfonna, Ysterhagaen barnehage og nytt legesenter. Det er gjort betydelige fremskritt med innføring av nytt sakssystem og teknologi for eldre hjemmeboende. I tillegg er det gjennomført flere tiltak innen infrastruktur, varmeanlegg og HMS på ulike bygg og anlegg.

Gode og forutsigbare planer for arealbruk er avgjørende for en god samfunnsutvikling. I 2024 er det igjen lagt ned mye arbeid i revidering av gamle, og utarbeidelse av nytt og oppdatert planverk som fortsetter videre i 2025. Med et godt planverk kan hele samfunnet drive et mer målrettet og effektivt utviklingsarbeid, optimalisere arealbruken og kommunen som samfunnsaktør blir mer forutsigbar.

Gode planer er også grunnsteinen for en effektiv og god behandling av byggesaker. Det er lagt ned en stor innsats for å heve kvaliteten på tverrfaglig samhandling og kommunikasjonen mot publikum i denne typen saker. Dette arbeidet vil fortsette i 2025.

Eksterne tilsyn

Virksomhet teknisk har hatt ekstern revisjon i 2024 og er blitt resertifisert som miljøfyrtårn.

Virksomhet for brann og redning

Brann og redning er en egen virksomhet i kommuneorganisasjonen, men i den økonomiske rapporteringen er virksomheten av ulike årsaker lagt inn under Virksomhet for tekniske områder og kommenteres derfor her.
Røros er en verdensarv og det setter særlige krav til brann og redning. Derfor har Røros kommune et av landets beste brann- og redningsvesen. Røros-samfunnet nyter godt av en særdeles god kompetanse innenfor området i tillegg til at virksomheten benyttes av brannvesen i andre deler av landet til videreutvikling - særlig i form av gjennomføring av brannskole. Brannvernet i den vernede trehusbebyggelsen er ressurskrevende, og samarbeidet med Riksantikvaren er helt avgjørende for å kunne opprettholde og videreutvikle brannsikring av sentrumskjernen.

I 2024 fortsatte arbeidet med å videreutvikle tjenesten, særlig med tanke på den regionale organiseringen av brann- og redningstjensten. Virksomheten brann og redning er interkommunal med kommunene Os, Holtålen, Tydal og Røros som eiere, og med Røros kommune som vertskommune. Sammenslåing har allerede gitt alle kommunene en mer ressurseffektiv og bedre koordinert brann- og redningstjeneste.

Eksterne tilsyn

Virksomhetene tekniske tjenester og virksomhet brann og redning hadde ekstern revisjon i 2024 og er blitt resertifisert som miljøfyrtårn.

Utvikling og utfordringer

Tekniske områder og Virksomhet for brann og redning har ansvar for eller er delaktig i mange prosjekter som gir svar på flere av de store utfordringene trossamfunnet står overfor:

Effektiv drift av veinettet

Røros er en geografisk stor kommune med få innbyggere. Det setter krav til effektiv ressursbruk når vi skal tilrettelegge for god infrastruktur. Røros kommune har ca 112 km med kommunale vei og kjøp av brøytetjenester utgjør store summer i løpet av vinterhalvåret, og noen av innsparingstiltakene har vært nødvendig slik som for eksempel å vinterstenge noen veier.

Gjennomførte tiltak i 2024

I 2024 har tekniske tjenester gjennomført flere tiltak for å effektivisere driften og redusere kostnader. Bemanningsreduksjon med en 3,5 -100% stillinger, noe som har frigjort ressurser til andre områder, inkludert renholdstjenester for hjemmetjenesten som et eksempel. Dette har bidratt til å opprettholde driftsnivået i teknisk avdeling, samtidig som hjemmetjenesten har unngått kostnader knyttet til kjøp av renholdstjenester av andre. Innafor renovasjon, har det vært endringer med færre returpunkter, og disse tiltakene har bidratt innsparende på logistikken/ kjøreruter og lønnskostnader. . I tillegg til at tekniske tjenester bidrar stort med ressurser til de ulike arrangementer på Røros. Omstilling av arbeidsprosesser og vurdering av hva som er riktig kvalitet og på hvilket nivå og omfang har preget arbeidet på tekniske områder i 2024.

Gevinstrealisering

Den stramme økonomiske situasjonen i kommunen gjør det viktig med et stort fokus på de ulike økonomiske nøkkeltallene når rammer for drift og store utviklingsprosjekter besluttes. Samtidig må det hele tiden være førende at samfunnet skal rigges for fremtidens demografi. At kommunen behersker denne balansegangen er en suksessfaktor for at Rørossamfunnet skal

være velfungerende også i fremtiden. I 2024 som i 2023 hadde vi et omfattende arbeid med planlegging, styring og dokumentering av gevinster fra små og store investerings- og utviklingsprosjekter i Røros kommune. Kommunen innfører systematikken for gevinstrealisering, utarbeidet av KS, på administrativt nivå innenfor alle virksomheter. Dette skal samtidig gi kommunestyret som beslutningstaker et enda bedre beslutningsgrunnlag og forutsetninger for å kunne følge opp og evaluere prosjekter som er under gjennomføring. Denne arbeidsmetodikken blir særlig viktig for tekniske områder fordi området håndterer mange store investerings- og utviklingsprosjekter. Her kan du lese mer om arbeidsmetodikken for gevinstrealisering utarbeidet av KS.

Utvalgte resultater

Virksomhetene teknisk og brann og redning er godt i gang med nytt saksbehandlingssystem. Det innebærer at vi med det nye systemet legger til rette for å integrere publikumsløsninger og som gir større åpenhet og offentlighet. Vi eliminerer dobbeltarbeid og automatiserer flere funksjoner.

Virksomhet teknisk har i 2024 vært med på et utviklings og omstillingsprosjekt i samarbeid med PWC som har bidratt til effektivisering og smartere måter å jobbe og utnytte marginale ressurser på.

Viktige begivenheter

- Hengfonna barnehage ferdigstilt og tatt i bruk
- Ferdigstilling av tre kommunale boliger som skal tåle bruk bedre og har lengre levetid.
- Overtakelse av renhold i private hjem for hjemmetjenesten med eksisterende ressurser.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Administrasjon	1 726	2 269	1 808	1 808	-461	-25,5 %
Forvatningsutgifter	-1 169	-436	2 173	2 173	2 609	120,1 %
Administrasjonslokaler	3 054	1 567	2 759	2 759	1 192	43,2 %
Grunnskole	13	10	0	0	-10	0,0 %
Førskolelokaler og skyss	3 635	3 006	2 656	2 656	-351	-13,2 %
Skolelokaler	10 967	9 425	7 926	7 926	-1 499	-18,9 %
Aktivitetstilbud barn og unge	56	51	7	7	-44	-625,0 %
Diagnose, behandling, rehabiltering	1 251	921	18	18	-903	-5115,3 %
Pleie, omsorg, hjelp i institusjon	0	9	0	0	-9	0,0 %
Botilbud i institusjon	7 567	6 616	4 587	4 587	-2 029	-44,2 %
Kommunalt disponerte boliger	-1 906	-2 709	-3 239	-3 239	-530	-16,4 %
Tjenester utenfor ordin.	5 443	1 134	-2 640	-2 640	-3 773	-143,0 %
Plansak	2 122	2 406	2 043	2 043	-362	-17,7 %
Byggesak	132	902	108	108	-794	-733,2 %
Kartsak	2 010	1 879	1 669	1 669	-210	-12,6 %
Kommunal næringsvirksomhet	-465	-500	-200	-200	300	150,1 %
Tilr.legg.bistand næringsutvikling	-145	-1 549	-3 798	-3 798	-2 249	-59,2 %
Landbruksforvaltning	2 699	3 584	2 640	2 640	-944	-35,8 %
Komm. veier/miljø-og sikkerhetstiltak	5 972	5 988	4 413	4 413	-1 575	-35,7 %
Forebygg. av brann og ulykke	3 553	3 854	1 225	1 225	-2 629	-214,7 %
Brann og ulykkesvern	6 754	6 408	7 599	7 599	1 191	15,7 %
Produksjon av vann	1 029	1 295	0	0	-1 295	0,0 %

Tjeneste	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Distribusjon av345 vann	-1 847	-2 393	-471	-471	1 922	407,6 %
Avløpsrensing	9 538	8 066	2 632	2 632	-5 434	-206,4 %
Kloakknett/tømming av septik	-12 264	-6 440	-3 679	-3 679	2 761	75,0 %
Innsamling av avfall	-236	1 731	-103	-103	-1 834	-1779,0 %
Naturforvaltning/friluftsliv	-2	-747	0	0	747	0,0 %
Kulturminnevern	1 477	1 526	1 110	1 110	-416	-37,5 %
Andre kulturaktiviteter	1	10	0	0	-10	0,0 %
Kommunale kulturbygg	840	535	628	628	93	14,8 %
Sum	**51 804**	**48 419**	**31 869**	**31 869**	**-16 549**	**-51,9 %**

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
600-Administrasjon, plan og landbruk	10 206	11 412	9 388	-2 023	-21,6 %
610-VAR - Selvkost	-3 780	2 259	-1 621	-3 880	-239,3 %
620-Kommunalteknikk	11 397	7 116	1 763	-5 353	-303,6 %
630-Bygningsadministrasjon og drift	23 863	17 369	13 516	-3 854	-28,5 %
640-Brann	10 118	10 263	8 824	-1 439	-16,3 %
Sum	**51 804**	**48 419**	**31 869**	**-16 549**	**-51,9 %**

Kommentar til status økonomi

I 2024 har flere virksomheter bokført betydelige merforbruk . Disse avvikene skyldes en kombinasjon av ikke budsjetterte utgifter, feilbudsjettering, og overføring av ressurser mellom ulike områder. Disse avvikene skal og må rettes opp i kommende budsjetter

Administrasjon, plan og landbruk har hatt et merforbruk som hovedsakelig skyldes ikke budsjetterte utgifter til spesifikke saker og manglende inntekter fra planarbeid som ikke blir ferdigstilt før i 2025. Det er forventet at virksomheten skal gå i balanse i 2025

VAR - Selvkost har bokført et betydelig merforbruk som er en kalkulatorisk verdi. Selvkostområder skal over tid alltid gå i balanse, men underskuddet i 2024 utgjør en betydelig del av merforbruket innen rammeområdet.

Kommunalteknikk har betydelige avvik på vedlikehold av biler og veier, samt kostnader knyttet til inventar og utstyr. Overføring av ressurser fra VAR-områder til kommunale veier har også bidratt til merforbruket.

Bygningsadministrasjon og drift har hatt et merforbruk som skyldes overforbruk på forbruksmateriell, råvarer og tjenester, samt avvik på interne serviceenheter og driftsutgifter for kommunale biler. Innsparing på strømutgifter og naturlig avgang har bidratt til å redusere noen av kostnadene.

Brann har hatt et lite mindreforbruk og er dermed i balanse etter noen år med avvik. Selvkostområdet feiing har imidlertid bokført et merforbruk som vil bli dekket opp av overskudd i kommende år.

De økonomiske avvikene i 2024 viser behovet for en styrking av kvalitet på budsjettering og løpende avvikslukking ulike virksomhetene i rammeområdet. Området har også et betydelig avvik mot prognose som ble lagt frem for 2. tertial. Mindreforbruk i andre områder sørget for at

det totale kommuneregnskapet totalt sett viser et merforbruk som er i tråd med prognosen. Kommunedirektøren er ikke tilfreds med det store avviket mot prognose, og det vil settes inn tiltak i 2025 for å sikre at avvik blir avdekket på et tidligere tidspunkt, og at tiltak blir satt i verk for å lukke disse.

Det ble imidlertid i 2024 satt i gang et stort omorganiserings- og oppryddingsarbeid i de tekniske virksomhetene for å sikre en mest mulig kostnadseffektiv drift. Det er forventet at disse tiltakene sammen med nye tiltak i 2025 vil sikre en bedre budsjettoppnåelse i 2025. Det er viktig å lære av disse avvikene og implementere tiltak som sikrer en mer nøyaktig budsjettering og ressursfordeling i fremtiden.

Status investeringsprosjekter

	Årets budsjett				
Investering	**Rev. bud.**	**Regnskap**	**Status**	**Avvik i kr**	**Investeringsfase**
Anleggsbidrag på utbygging av nettstasjoner	600	0	Iht. plan	600	F5 Gjennomføringsfase
Barneboliger	296	0	Forsinket	296	
Barnehager Røros sentrum	144 851	81 571	Forsinket	63 280	F1 Prosjektutredning
Beredskaps- og responssenter	7 289	3 433	Ferdig	3 856	F6 Overtakelse/garanti
Boliger tilpasset beboere med nedsatt boevne	4 806	4 358	Ferdig	447	F5 Gjennomføringsfase
Elektroniske låsesystem	600	35	Forsinket	565	F5 Gjennomføringsfase
Enøk i kommunale bygg og anlegg	2 750	154	Iht. plan	2 596	F1 Prosjektutredning
Feieutstyr/brøyte/strøutstyr	845	425	Forsinket	420	F4 Anbudsfase
Jernbaneundergang Glåmos	5 000	5 000	Forsinket	0	F5 Gjennomføringsfase
Kommunale veier	6 700	2 236	Iht. plan	4 464	F5 Gjennomføringsfase
Mulighetsstudie	250	625	Ferdig	-375	F1 Prosjektutredning
Ny Renovasjonsbil	3 300	0	Forsinket	3 300	F3 Forprosjekt
Ny solskjermingsteknologi	1 650	1 934	Iht. plan	-284	F5 Gjennomføringsfase
Ny utstyrssentral	250	249	Ferdig	1	F5 Gjennomføringsfase
Ombygging av avlastningsleilighet Gjøsvika Sykehjem	300	331	Ferdig	-31	F6 Overtakelse/garanti
Ombygging kontorer teknisk	154	0	Forsinket	154	F5 Gjennomføringsfase
Oppgradering Varmesystemer Gjøsvika Sykehjem	2 520	732	Ferdig	1 788	F6 Overtakelse/garanti
Renholdsmaskiner	400	0	Forsinket	400	F5 Gjennomføringsfase
Rådhuset - rehabilitering	2 506	541	Iht. plan	1 964	F5 Gjennomføringsfase
Selvkost - utskifting avløpsledning	6 069	591	Iht. plan	5 479	F5 Gjennomføringsfase
Selvkost - utskifting vannledning	12 879	3 603	Iht. plan	9 277	F5 Gjennomføringsfase
Sikring av dammer	397	55	Forsinket	342	F3 Forprosjekt
Tiltak gang og sykkelveier	800	691	Iht. plan	109	F3 Forprosjekt
Tiltak kommunale boliger	2 450	39	Forsinket	2 411	F1 Prosjektutredning
Tiltak omsorgsboliger	500	232	Iht. plan	268	F3 Forprosjekt
Tiltak Skolebygg	1 023	737	Forsinket	286	F5 Gjennomføringsfase
Tiltak Sykehjem	3 000	411	Iht. plan	2 589	F4 Anbudsfase
Utbygging av returpunkter med sortering	515	16	Forsinket	499	F5 Gjennomføringsfase
Utbygging legesenter	60 537	9 750	Forsinket	50 787	F3 Forprosjekt
Utskifting av armatur kommunale gatelys	1 500	926	Iht. plan	574	F5 Gjennomføringsfase
Utskifting biler	310	310	Ferdig	0	F5 Gjennomføringsfase
Utvikling av Nilsenhjørnetparken	500	124	Forsinket	376	F3 Forprosjekt
Velferdsteknologi	173	107	Iht. plan	65	

	Årets budsjett			
Investering	**Rev. bud.**	**Regnskap Status**	**Avvik i kr**	**Investeringsfase**
Sum øvrige prosjekter	2 625	301	2 324	
Sum	**278 344**	**119 517**	**158 827**	

Statustekst investeringer

Anleggsbidrag på utbygging av nettstasjoner
Når Ren Røros må etablere trafo som følge av kommunale prosjekt må vi bidra med anleggsbidrag. Dette kan også gjelde ved omlegging av høyspent

Barneboliger
Det utredes et eventuelt nærmere samarbeid med Os. Behov og eventuell plassering er ikke avklart

Barnehager Røros sentrum
Hengfonna barnehage er ferdigstilt og ble overtatt oktober 2024. Ysterhagaen er forsinket etter opprinnelig plan. Etter barnehagens eget ønske er oppstart ny barnehage nytt barnehageår 2026. Prosjektet ligger godt an fremdriftsmessig i forhold til dette forutsatt t reguleringsplan og formelle godkjenninger avhengig av denne kommer på plass

Enøk i kommunale bygg og anlegg
Det er gjennomført flere utredninger på tiltak på skolebygg og sykehjem. Det er også sett på modell for energideling i samarbeid med Grønt hjerte og St Olavs eiendom. Arbeidet videreføres da det er gode gevinster med økonomi og miljø. I tillegg økes selvforsyningsgraden på varme og strøm kan frigjøres til industribehov fremfor å bruke det på oppvarming.

Feieutstyr/brøyte/strøutstyr
Det er anskaffet plog med fjæring (HMS tiltak) og kantklippeutstyr (gevinstrealisering)

Kommunale veier
Flere prosjekter er ferdigstilt som ny veg med fortau og belysning i Vola, Istandsetting av brukar i Svendslia, masseutskifting avkjøring til “plantefeltet”, utbedring av Spell -Olaveien. Planlagte prosjekter er ny vei med fortau til Ysterhagen barnehage og utbedring av brua til Pantslåtten

Mulighetsstudie
Prosjektet er videreført i samarbeid med Bane Nor SF hvor det reguleres to kryssinger av jernbanen. En fra Sør over jernbane og elv, og en ved lokstallen

Ny Renovasjonsbil
Det er lang leveringstid på renovasjonsbiler da de er spesialbygde. anskaffelsen går ut når vi har vurdert mest mulig hensiktsmessig logistikk med kjøreruter og en eller tokammeret bil

Ny solskjermingsteknologi
Det er etablert solskjerming med screen ved Gjøsvika sykehjem og ved omsorgsboligene på Øverhagaen. Det gjenstår noe skjerming med solfilm

Ny utstyrssentral
nye BUA er ferdigstilt og tatt i bruk

Ombygging av avlastningsleilighet Gjøsvika Sykehjem
To leiligheter er bygget om med brukertilpasning ved Gjøsvika sykehjem

Ombygging kontorer teknisk
Prosjektet er avsluttet, men det gjenstår et HMS tiltak med solskjerming som er planlagt utført

Oppgradering Varmesystemer Gjøsvika Sykehjem
Nytt anlegg med bergvarme og utfasing av bl.a. oljefyr er ferdigstilt.

Renholdsmaskiner
anskaffelse av utstyr/ teknologi for utvikling av renhold

Selvkost - utskifting avløpsledning
Det ble skiftet ut og lagt nytt ledningsnett ved bygging av vei og ny barnehage i Vola. Det er også skiftet ut med bygging av ny adkomst og parkering ved legesenteret. Ved bygging av ny vei til Ysterhagaen barnehage vil også ledningsnettet med kummer byttes ut her.

Sikring av dammer
Vi har nå fått godkjent teknisk plan fra NVE. Neste fase er planlegging av prosess. Dette må gjøres i nært samarbeid med kulturminnefaglige ressurser. Både kompetanse, midler og material er utfordrende og krevende å fremskaffe til et slikt prosjekt på kort tid. Prosjektet vil gå over flere år.

Tiltak gang og sykkelveier
Gang og sykkelvei langs Falunveien er ferdigstilt så langt. Det er tatt initiativ til fylkeskommunen om etablering langs An Magritt veien første etappe fra Sjøbakken til avkjøring Vola

Tiltak kommunale boliger
Da det nå er gjort en avklaring på salg av kommunale boliger, planlegges totalrenovering av noen vi sitter igjen med. Det er tidligere gjennomført større tiltak i noen leiligheter på Mælan

Tiltak omsorgsboliger
Det er planlagt ny ventilasjon hvor vi gjenbruker et aggregat fra Kvitsanda barnehage

Tiltak Skolebygg
Det er gjennomført utskifting av vinduer på Glåmos skole med høyere energiklasse enn tilsvarende standard i dag. Det planlegges utskifting av dører som er tilrettelagt for dørautomatikk og elektronisk låsestyring på Sundveien skole

Tiltak Sykehjem
Anskaffelse er gjennomført og tiltakene utføres i 2025

Utbygging av returpunkter med sortering
I 2025 vil vi vurdere antall returpunkter og plassering av disse. Det skjer bl.a gjennom arbeidet med kommunedelplan for bergstaden, og behovstyring for innbyggere som ikke har private dunker

Utbygging legesenter
Legesenteret er forsinket i henhold til opprinnelig plan. Ferdigstillelse og overtakelse er juni 2025

Utrede tiltak etter boligplan
Det startes opp en utredning av fremtidig bygningsmasse for å dekke behovet til de ulike tjenestene. Arbeidet startes opp politisk ved dialogkonferanse 1, 2025

Utskifting av armatur kommunale gatelys
Det er stort behov for å rydde i både struktur og få på plass nyere teknologi når det gjelder gatelys. Det er et mål å kunne styre belysning i større grad enn i dag og redusere antall tilkoblingspunkt. Det fremmes forslag til nye tiltak når planer er på plass

Utvikling av Nilsenhjørnetparken

Et mindre mulighetsstudie er gjennomført. Prosjektet er lagt på is inntil videre av hensyn til økonomisk situasjon

Velferdsteknologi
Det er plan for innføring av kamerateknologi for å gi større trygghet for en gruppe brukere å bo i private hjem

Sammendrag status investeringer

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,14 %	2,17 %	3,31 %
Årlig sykefravær 2021	1,59 %	4,98 %	6,57 %
Årlig sykefravær 2022	1,02 %	4,10 %	5,12 %
Årlig sykefravær 2023	1,62 %	3,68 %	5,30 %
Årlig sykefravær 2024	1,16 %	5,82 %	6,98 %

Administrasjon, plan og landbruk

Beskrivelse av tjenesteområdet

Virksomhet for tekniske områder rommer mange ulike fagområder som samlet sett er avgjørende viktig både for samfunnsutviklingen, drift av uunnværlig infrastruktur og gode bygg for kommunens tjenesteproduksjon.

Teknisk administrasjon, plan og miljø.

Området har et stort ansvar for prosjektutvikling og prosjektledelse. I 2024 har mye av dette arbeidet vært konsentrert om Hengfonna og Ysterhagaen barnehage, og nytt legesenter. Det er nedlagt en betydelig innsats med innføring av nytt sakssystem med oppbygging av saksflyt og maler. I tillegg er vi godt fremoverlent med innføring av teknologi for å bidra til å skape trygghet for å bo i eget hjem for eldre hjemmeboende. I tillegg er det gjennomført en rekke tiltak med infrastruktur, varmeanlegg og HMS tiltak på ulike bygg og anlegg.

Eiendomsskatt

Området går som normalt. Grunnlaget for eiendomsskatt på fritidsboliger vil antakelig i likhet med boliger bli ligningsverdigrunnlag som skatteetaten fastsetter. En vil med dette kunne frigjøre litt ressurs til nærmere oppfølging av boplikt

Plan

Det er for tiden 33 planer som er igangsatt som indikerer at det er stor aktivitet blant private aktører i Rørossamfunnet, noe som er veldig bra. Den store aktiviteten på private planer, og kommunens egne planer med bl.a. barnehager har medført redusert fremdrift på områdeplan for Røros bergstad fordi private aktører blir prioritert. Det er gitt politiske signaler på at det ønskes prioritert kommunedelplan og private planer som er i tråd med overordnede planer. I 2024 ble 3 nye reguleringsplaner vedtatt.

Du finner alle kommunens arealplaner på denne siden.

Byggesak

Byggesak over disk er innført og fungerer meget bra. Vi har også utvidet åpningstid for dette til kl. 17 på tirsdager. Det betyr at vi gir byggetillatelser over bordet forutsatt at byggesaken er komplett. Saksbehandlingstiden er da kun 1 dag.

Byggesak kom veldig godt ut av hytteundersøkelsen som viste at våre fritidsboende er godt fornøyd med byggesak. Vår kommunikasjon er utviklet gjennom klarspråk prosjekt, og vi har fått gode tilbakemeldinger på at dette er klar forbedring i vår dialog med publikum.

Vi leverer de aller fleste saker innenfor pålagte tidsfrister, men målet vårt er å bli enda bedre på saksbehandlingstid. Vi har i 2024 fått på plass en manglende ressurs på byggesak. Dette åpner også for at vi nå har rom for tilsyn og ulovlighetsoppfølging som ikke har vært prioritert ut fra ressurs situasjonen. Vi har kontinuerlig fokus på både kvalitet, tilgjengelighet, service og levering til riktig tid. Det er også med å utvikle samhandling på tvers av fagområdene for å kunne levere mest mulig helhetlige og gode tjenester.

Kart og Landmåling

Røros kommune har 2 oppmålere. Begge har juridisk etterutdanning og kan kalle seg landmålere. Dette er en kvalitet, og det er betryggende for vår forvaltning av oppmålingsforretninger, grenseavklaringer og det arbeidet som utføres mot eiendomsmatrikkelen. Fra 2024 er det krav til juridisk tilleggskompetanse for å kunne utføre oppmålingsforretninger og Røros innehar denne kompetansen.

Vi jobber stadig med å utvikle våre kartløsninger, og vi har etter hvert opparbeidet et betydelig kunnskapsgrunnlag til god nytte både i vår egen saksbehandling og for publikum med våre publikumsløsninger. Vår kartløsning for publikum finner du her.

Landbruk

Røros, Os og Holtålen har felles landbrukskontor som er plassert i Os. I 2022 kom naturforvalter på plass, noe som har medført betydelig mer fokus på bl.a forvaltningsområdene i Røros. Du kan lese mer om landbrukskontoret på denne lenken:
Landbruksforvaltningen for kommunene Os, Røros og Holtålen

Byantikvar og kulturminneforvalter

Kulturminneforvalter skal ha ansvar for byggeledelse av uthusprosjektet og kulturminneforvaltning i Cirkumferensen. I tillegg vil denne rollen jobbe aktivt med profilering av kulturminnearbeidet, spesielt uthusprosjektet.

Byantikvaren vil fortsatt uttale seg om tiltak innenfor verdensarvens vernesone og ha prosjektansvaret av uthusprosjektet i tillegg til tilskuddsordning til huseiere. Dette er viktige tiltak og arbeid for bevaring av verdensarven. Du kan lese utfyllende om Uthusprosjektet under kapittelet "Kommunen som samfunnsaktør, Verdensarv".

Utvikling og utfordringer

Vi blir pålagt flere og mer krevende oppgaver. Målet vårt er at vi skal klare å levere saker og tjenester av god kvalitet uten å tilføre flere ressurser. Vi skal fortsette å utvikle våre tjenester for å oppnå enda bedre kvalitet, spare mer tid og kostnader. Dette innebærer at vi hele tiden jobber for å utvikle oss til det bedre.

Nytt saksystem Acos innebærer at vi legger til rette for å integrere publikumsløsninger som gir større åpenhet og offentlighet. Vi eliminerer dobbeltarbeid og automatiserer flere funksjoner. Det blir også spennende å integrere KI mot våre løsninger og se effekten av det.

Området har svært høy kompetanse innenfor en rekke fagfelt. Vi har fokus på er å utvikle god samhandling på tvers av fagområder for å få til gode helhetlige tjenester og saksbehandling med høy kvalitet. Vårt hovedfokus skal være det vi leverer til mottakeren av våre tjenester.

Utvalgte resultater

Selvkostområdene byggesak, oppmåling og private planer fungerer godt og har funnet sin form. Selv om vi har etablert selvkost på områdene har ikke Røros høye gebyrer sammenlignet med andre kommuner. De aller fleste områdene her har hatt en reell nedgang på gebyrene de siste årene da det har vært 0% endring, og lønns og prisstigning ikke har vært fulgt.

Viktige begivenheter

I 2024 startet vi opp med nytt saksbehandlingssystem. Etter grundig forberedende prosess og innføring har dette gått veldig bra. Systemet kan gi oss gode effekter med saksflyt, kvalitetssikring og publikumsløsninger. Gjennom vår prosjekt og byggeledelse er Hengfonna barnehage ferdigstilt og tatt i bruk. Det virker så langt å være et godt prosjekt både for brukere og omgivelser. Noen begivenheter i stikkordsform:

- Ferdigstilling Hengfonna barnehage
- Innføring av Acos
- Ferdigstilling nytt varmeanlegg (bergvarme) Gjøsvika sykehjem
- Ferdigstilling av tre boliger for krevende bruk
- Ferdigstilling av gang og sykkelvei Falunveien

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Administrasjon	1 750	1 847	1 808	1 808	-39	-2,1 %
Pleie, omsorg, hjelp i institusjon	0	9	0	0	-9	0,0 %
Plansak	2 122	2 406	2 043	2 043	-362	-17,7 %
Byggesak	132	902	108	108	-794	-733,2 %
Kartsak	2 010	1 879	1 669	1 669	-210	-12,6 %
Landbruksforvaltning	2 699	3 584	2 640	2 640	-944	-35,8 %
Komm. veier/miljø-og sikkerhetstiltak	19	6	10	10	4	40,0 %
Naturforvaltning/friluftsliv	-2	-747	0	0	747	0,0 %
Kulturminnevern	1 477	1 526	1 110	1 110	-416	-37,5 %
Sum	**10 206**	**11 412**	**9 388**	**9 388**	**-2 023**	**-21,6 %**

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	10 206	11 412	9 388	-2 023	-21,6 %

Kommentar til status økonomi

Drøyt 1,4 millioner skyldes underskudd på selvkostområder og vil dekkes inn av tilsvarende mindreforbruk i 2025, slik at det reelle merforbruket for området er kr. 600.000

Merforbruk skyldes:

- Ikke budsjettert Jordskiftesak Flanderborg 212.000
- Ikke budsjettert erstatning trefellingssak 138.000
- merforbruk landbruk 100.000
- Veterinær og vikarordning landbruk 100.000
- Underdekning IK kulturminneforvalter 50.000 (indeksregulert for 2025)

Oppsummering tiltak

- Videreutvikle ACOS sakssystem til enda mer automatisering og saksflyt
- Implementere KI som arbeidsverktøy
- Stram kostnadskontroll

Tiltakene vil ikke gi større økonomisk innsparing på kort sikt (noe innsparing på kjøp av tjenester). Tiltakene vil frigjøre ressurser til å utføre oppgaver vi er pålagt men har begrenset med ressurser til å utføre i dag. Tiltakene medfører også økt kvalitet, kortere responstid og saksbehandlingstid i noen tilfeller.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	0,93 %	3,46 %	4,38 %
Årlig sykefravær 2021	1,12 %	2,83 %	3,95 %
Årlig sykefravær 2022	1,64 %	3,38 %	5,02 %
Årlig sykefravær 2023	1,17 %	0,16 %	1,33 %
Årlig sykefravær 2024	0,70 %	1,19 %	1,90 %

VAR - Selvkost

Beskrivelse av tjenesteområdet

VAR er forkortelse for

- Vann
- Avløp
- Renovasjon.

Dette er selvkostområder, noe som betyr at områdene utelukkende finansieres av kommunale gebyrer/avgifter. Det vil si at skatteinntekter ikke dekker kostnader på områdene. VAR-området påvirker derfor ikke driftsbudsjettet i kommunen. Området skal balanseres økonomisk slik at det over tid verken skal gå med store overskudd eller underskudd. Har vi for store inntekter må vi senke gebyrene, og omvendt: øke gebyrene om det er for lite inntekter til å dekke kostnadene på området**.**

For å finne en jevn gebyrutvikling og unngå at gebyret går opp og ned hele tiden, bruker vi avanserte simuleringsverktøy som tar hensyn til kapitalkosnader med renteutvikling, investeringer og prisutvikling i tillegg til faste kostnader.

Utvikling og utfordringer

For VAR områdene har vi følgende utfordringer og utvikling:

Vann

I våre grunnvannsbrønner på Røros utskilles et grunnstoff som heter mangan. Vannbehandlingsanlegget som behandler vannet før det sendes ut på nettet er ikke konstruert for å skille ut mangan. Det er heller ingen enkel og rimelig måte å etablere rensing for dette på i det eksisterende anlegget. Mangan er ufarlig, men det gir oss innimellom noen betydelige utfordringer med svarte prikker eller svart vann når belegg med dette løsner innvendig i rørsystemet.

Vi har satt igang noen tiltak for å bøte på dette på kort sikt som virker å ha god virkning. Dette er bl.a. rehabilitering av eksisterende brønner, undervannsstøvsuging i høydebassenget og installasjon av filter hos de mest utsatte husstander. På litt sikt er ny og vannkilde fri for mangan som blir ny hovedvannkilde løsningen.

Utvikling av utbygging av ny vannkilde er satt i gang og vi er straks over i prosjekteringsfase. Dette er en utbygging i flere trinn, og første trinn som er å forsyne hele Røros sentrum med vann fra ny kilde forventes å være ferdig i 2026.

Avløp

Avløp og renseanlegg fungerer stort sett veldig bra. Vi må også her forberede oss på en ombygging/ utbygging i forhold til at det vil komme nye krav til bl.a. også å rense ut nitrogen. Vi jobber kontinuerlig med å fjerne eldre løsninger hvor overvann kommer inn i avløpsnettet og på renseanlegget. Dette er vann som tar kapasitet på renseanlegget og ikke skal inn i denne prosessen. Det er også behov for rehabilitering av ulike pumpestasjoner.

Renovasjon

Renovasjon med nye og flere fraksjoner fungerer godt. Det er en utfordring at sorteringsgraden hos husholdninger ikke er god nok for at vi skal nå våre mål fastsatt i kommunedelplan for avfall og miljø. Denne er under oppstart på revidering i samarbeid med FIAS kommunene.

Flere fraksjoner gir betydelig mer kjøring og derav økte kostnader. Vi er igang med å analysere og utvikle optimal logistikk for kjørerutene. Vi er nesten i mål med å bygge ut nye returpunkt med sortering av fraksjonene.

I 2025 skal vi revidere renovasjonsforskriften, dette gjøres i samarbeid og i tråd med med Fias sine normer. Det vil også være aktuelt å vurdere plassering av returpunkter og antall av disse gjennom planarbeid.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Produksjon av vann	1 029	1 295	0	0	-1 295	0,0 %
Distribusjon av345 vann	-1 847	-2 393	-471	-471	1 922	407,6 %
Avløpsrensing	9 538	8 066	2 632	2 632	-5 434	-206,4 %
Kloakknett/tømming av septik	-12 264	-6 440	-3 679	-3 679	2 761	75,0 %
Innsamling av avfall	-236	1 731	-103	-103	-1 834	-1779,0 %
Sum	**-3 780**	**2 259**	**-1 621**	**-1 621**	**-3 880**	**-239,3 %**

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	-3 780	2 259	-1 621	-3 880	-239,3 %

Kommentar til status økonomi

På VAR-områdene er det bokført et merforbruk på 3,8 millioner kroner i 2024 . Dette merforbruket er en ren kalkulatorisk verdi som vil bli dekket opp av tilsvarende overskudd i de kommende årene. Over tid vil selvkostområder alltid gå i balanse, men i 2024, utgjør underskudd i disse områdene 1/4-del av merforbruket innen rammeområdet.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	0,09 %	0,00 %	0,09 %
Årlig sykefravær 2021	1,00 %	0,00 %	1,00 %
Årlig sykefravær 2022	0,23 %	0,00 %	0,23 %
Årlig sykefravær 2023	0,36 %	0,00 %	0,36 %
Årlig sykefravær 2024	0,74 %	0,00 %	0,74 %

Kommunalteknikk

Beskrivelse av tjenesteområdet

Avdelingene innen kommunalteknikk er svært synlige i kommunen. Kommunalteknikk bidrar sterkt til å holde hjula i gang for samfunnet som helhet. Tjenesteområdet har ansvar for

- kommunalt bilhold med maskiner og utstyr
- kommunale veier
- kommunalteknikk bidrar veldig mye opp mot alle de store arrangementene som er på Røros

Røros kommune har omtrent 120 km med kommunale veier, noe som er mye sammenlignet med andre kommuner i regionen. Dette krever en del ressurser til vedlikehold både sommer og vinter. Om vinteren har vi kommunal brøytevakt som holder veinettet brøytet, strødd og i orden. Mannskapet på kommunalteknikk er også i beredskap til å bidra ved spesielle hendelser med vann og avløp, eller det er ekstra behov ved renovasjon og vedlikehold av ledningsnettet.

Utvikling og utfordringer

Områdene preges av teknologisk utvikling, klimatilpasninger som kan være krevende samt et stadig sterkere fokus på miljø og miljøhensyn. Vi har et til dels stort etterslep på eksisterende vegnett, så vårt hovedfokus er å drifte dagens tjenester innenfor eksisterende rammebetingelser på en måte som gir god kvalitet til tjenestemottager. Området har vært igjennom en større omstilling i forhold til effektivisere og ta driftsnivået ned. Dette har allerede gitt resultater og vil gi mer effekt i 2025

Vi har både godkjent kompetanse og utstyr til også å serve kommunens elbiler. I tillegg benyttes verkstedkompetanse til å avhjelpe reparasjon og vedlikehold av hjelpemidler og kommunale maskiner og anlegg. Dette vil gi stor inntjening i forhold til at leverandører skal komme til Røros å utføre service.

I forhold til sammenlignbare kommune bruker vi lite penger på veivedlikehold. Vi kan si at vi drifter effektivt, men noe av dette bildet gjenspeiler at vi bruker for lite ressurser i forhold til behovet for å opprettholde en ønsket standard på veinettet.

Økende vedlikeholdsbehov

Vintrene på Røros har de siste årene blitt mer ustabile enn de var tidligere med skiftende vær og føreforhold, noe som medfører at vi bruker mye mer ressurser på vintervedlikehold enn tidligere. Det er også større krav og forventninger i samfunnet til vedlikeholdet. De store arrangementene som er på Røros medfører også at vi bruker mye ressurser. Målt i kroner og øre er det betydelige beløp.

Mindre salg av tjenester

Det selges langt mindre tjenester til vann og avløp enn det som var tilfelle tidligere. Det skyldes en dreining av ressursbruken. Ansatte på vann og avløp håndterer i større grad oppgaver med vedlikehold av ledningsnettet selv enn tidligere. Det er mer behov for mannskap mot renovasjon enn tidligere da det er mer kjøring og håndtering med flere avfallsfraksjoner som ble innført. I 2025 er budsjettet endret slik at stillinger er flyttet til områder hvor de direkte utfører arbeidet. Det medfører bl.a. at renovatører lønnes direkte på renovasjon, og derav mindre salg fra maskindrift.

Utvalgte resultater

I 2024 har vi sluttført følgende veiprosjekt:

- Gang og sykkelvei Falunveien
- Utbedret Svendslibrua
- Ny vei med fortau og gatebelysning i Vola
- Gatebelysning Gjøsvika
- Masseutskifting i krysset ved avkjøring til plantefeltet (Konstknektveien)
- Tiltak på vei i forhold til overvann, Spell Ola veien

Viktige begivenheter

Ferdigstillelse

- Forlengelse av gang og sykkelvei Falunveien
- Redusert fartsgrense og kryssing ved Rema
- Spell Olaveien

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Tjenester utenfor ordin.	5 443	1 134	-2 640	-2 640	-3 773	-143,0 %
Komm. veier/miljø-og sikkerhetstiltak	5 954	5 982	4 403	4 403	-1 579	-35,9 %
Sum	**11 397**	**7 116**	**1 763**	**1 763**	**-5 353**	**-303,6 %**

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	11 397	7 116	1 763	-5 353	-303,6 %

Kommentar til status økonomi

- Verkstedet kom i balanse etter stort avvik i 2023.
- Det foreligger et relativt stort avvik på inventar/utstyr. Dette stammer fra manglende arbeid/utstyr i forbindelse med innflyttingen på BRS.
- Store avvik på vedlikehold på biler. Det er kostbart å drive en eldre kjørepark. I tillegg har vi ikke utstyr selv til å kunne utføre reparasjoner på kjøretøy over 3,5 t. Det betyr at kjøretøyene enten må til Tynset eller Trondheim. Da mister vi kontrollen på utgifter på timebruk.
- Store avvik på vedlikehold veier, dette stammer fra brøytetjenester og utgifter på grus. Under sommervedlikehold hadde vi noen veistrekninger som måtte utbedres etter utgravinger etter stor vannføring, ellers hadde husstander blitt isolert.
- En betydelig årsak til merforbruket er at i 2023 og 2024 er tidsforbruket innen VAR-områdene har blitt redusert etter nye tidsstudier, og disse ressursene er overført til og kostnadsført på kommunale veier for å dekke opp for de store behovene som var vært der. Denne kostnadsøkningen har det ikke ikke blitt tatt tilstrekkelig høyde for i budsjetteringen. Effekten av dette har bidratt til ca 5 millioner kroner av merforbruket i tjenesteområdet.

Oppsummering tiltak

- Endret struktur på lønnsutgifter. Som tiltak har vi flyttet over lønnsutgifter fra maskindrift til renovasjon. Dette vil medfører større nøyaktighet og kontroll over lønnutgiftene enn tidligere.
- Verkstedet har tatt over ansvaret for å følge opp behovet for servicer på kjøreparken for å unngå unødvendige kostnader grunnet dårlig oppfølging.
- Som et annet tiltak har vi trukket ut drivstoffutgifter som stammer fra renovasjons biler, samt vedlikeholdskostnader på renovasjons biler.
- Ny brøytenorm.
- Startet opp arbeid med å stramme inn for overtidsbruk ved driftsreduksjoner. Dette er et stort arbeid både ekstern og intern i organisasjonen.
- Revidering av alle brøyteavtaler. Kreve mer dokumentasjon og gps for å måle tidsbruk på ansvarlig strekninger.
- Det er tatt større kontroll på utbedringer av gatelys. Dette skal bestilles av avdelingsleder før det gjennomføres.

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,36 %	1,84 %	3,21 %
Årlig sykefravær 2021	1,88 %	10,61 %	12,49 %
Årlig sykefravær 2022	0,58 %	10,68 %	11,25 %
Årlig sykefravær 2023	1,11 %	5,52 %	6,63 %
Årlig sykefravær 2024	1,22 %	3,32 %	4,54 %

Bygningsadministrasjon og drift

Beskrivelse av tjenesteområdet

Røros kommune forvalter omlag 50.000 m2 med bygg. Dette omfatter skoler, barnehager, sykehjem og ulike administrasjonsbygg. Bygningsforvaltning drifter alle bygg med vaktmestertjenester og renhold. Vi har flere moderne og effektive bygg, men også en del eldre. Det foregår en løpende omstilling til en bedre koordinert overvåkning og drift av bygningsmassen. Mye av dette arbeidet handler om endring av arbeidsprosesser, ansvarsfordeling og digital transformasjon, noe som igjen krever videreutdanning og justering av kompetansen både hos administrativt ansatte, vaktmestre og renholdere.

Oppvekst.

- Oppvekstsenter Brekken
- Oppvekstsenter Glåmos
- Rørosbarnehagene med Ysterhagaen, Øya, Kvitsanda og modulbarnehage.
- Røros grunnskole
- Sundveien skole

Helse og omsorg.

- Øverhagaen bo -helse og velferdssenter
- Gjøsvika sykehjem
- TFF
- Legesenter og helsestasjon

Kultur.

- Ungdommens hus
- Ratvollen

Teknisk og brann.

- Beredskapssenter
- Renseanlegg
- Vannbehandlingsanlegg
- Elvebredden (utleid)

Andre

- Rådhusgården og Postgården
- Reiselivets hus (næringsbygg)
- Gropstuggu
- Møllmansgården

Kommunale boliger.

Som beskrevet i **boligplan** skal Røros kommune dekke behovet for boliger. Dette gjør vi ikke bare med antall, men også ha boliger som er tilpasset de ulike behovene og brukergruppene.

Røros kommune har 182 kommunale boenheter. Disse fordeler seg som følger:

87 Omsorgsboliger/ tilpasset bolig:

- 16 stk leiligheter Øverhagaen 5
- 16 stk leiligheter TFF Øverhagaen 3
- 23 stk HDO leiligheter Øverhagaen 7
- *32 stk HDO, hvorav 24 stk disponeres av helsesenter og legekontor.*

90 boenheter for vanskeligstilte. Dette antallet reduseres betydelig i 2025 hvor flere boliger og leiligheter legges ut for salg

Disse fordeler seg som følger:

- 3 stk i Brekken
- 4 stk Glåmos
- 67 stk Røros
- 16 stk leiligheter Småhagene borettslag (disse er forbeholdt eldre)

6 gjennomgangsboliger/ leiligheter

For nyansatte/ leger og tilflyttere i Konstknektveien.

I tillegg leier vi omtrent 50 private boliger til bosetting av flyktninger

Her kan du lese mer om kommunal eiendomsportefølje.

Utvikling og utfordringer

Bygningsadministrasjonen har som hovedfokus å drifte dagens bygg og tjenester innenfor eksisterende rammebetingelser. Dette er utfordrende av flere årsaker:

- Globale hendelser (pandemi, krig) som gir store og sterkt varierende kostnadsøkninger lokalt, feks. strømkostnader og materialkostnader
- Bygningsmasse som ikke fullt ut er tilpasset brukerbehovet
- Aldrende bygningsmasse som krever stadig vedlikehold i tillegg til bygningsmessige tilpasninger
- Stort etterslep på planlagt vedlikehold

Vi har utfordringer i hverdagen, men vi klarer også å utvikle oss. Vi digitaliserer stadig driften av bygninger med sentrale driftssystemer for styring og overvåkning av bygninger. Slike systemer gjør at vi sparer driftsutgifter samtidig som vi sparer arbeidstimer, arbeidstimer som vi kan benytte til andre oppgaver. Denne omstillingen krever endringsvilje og personlig utvikling i teknisk og digital kompetanse. En slik omstillingsprosess er satt i gang og har gitt noe effekt i 2024 men det forventes større effekt i 2025

Bygningsforvaltning har også tatt ned betydelige andel stillinger for renhold og vaktmestre. Dette er et resultat av naturlige avganger og omlegging av måter arbeidsoppgaver løses på, samt at driftsnivået er tatt ned i forhold til hvilke typer oppgaver våre tjenester skal utføre.

Det er spesielt viktig fremover å utvikle den tverrfaglige samhandlingen mellom ulike etater som det kreves for å ha god oppfølging av mange beboere i kommunale boliger. God tverrfaglig innsats medfører at flere beboere vil få bedre oppfølging og økt boevne.

Utvalgte resultater

- Redusert strømforbruk som resultat av tiltak ansettelse av driftstekniker. Det forventes ytterligere reduksjon i 2025
- Overtakelse av renhold i private hjem for hjemmetjenesten uten å øke ressursene vi har
- Grunnet naturlige avganger i avdelingen har vi gjennomført driftsreduksjoner også ved bygningsadministrasjon

Viktige begivenheter

- Ferdigstillelse av hardbruksboliger
- Innføring og bruk av LAFT system (eiendomsforvaltningssystem)
- Overtakelse og innkjøring av Hengfonna barnehage

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Administrasjon	-23	423	0	0	-423	0,0 %
Forvatningsutgifter	-1 169	-436	2 173	2 173	2 609	120,1 %
Administrasjonslokaler	3 054	1 567	2 759	2 759	1 192	43,2 %
Grunnskole	13	10	0	0	-10	0,0 %
Førskolelokaler og skyss	3 635	3 006	2 656	2 656	-351	-13,2 %
Skolelokaler	10 967	9 425	7 926	7 926	-1 499	-18,9 %
Aktivitetstilbud barn og unge	56	51	7	7	-44	-625,0 %
Diagnose, behandling, rehabiltering	1 251	921	18	18	-903	-5115,3 %
Botilbud i institusjon	7 567	6 616	4 587	4 587	-2 029	-44,2 %
Kommunalt disponerte boliger	-1 906	-2 709	-3 239	-3 239	-530	-16,4 %
Kommunal næringsvirksomhet	-465	-500	-200	-200	300	150,1 %
Tilr.legg.bistand næringsutvikling	-145	-1 549	-3 798	-3 798	-2 249	-59,2 %
Forebygg. av brann og ulykke	189	0	0	0	0	0,0 %
Andre kulturaktiviteter	1	10	0	0	-10	0,0 %
Kommunale kulturbygg	840	535	628	628	93	14,8 %
Sum	**23 863**	**17 369**	**13 516**	**13 516**	**-3 854**	**-28,5 %**

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	23 863	17 369	13 516	-3 854	-28,5 %

Kommentar til status økonomi

Bygningsforvaltning har et merforbruk på 3,8 millioner. Det er gjennom året gjort mange grep og satt inn tiltak som ikke har helårsvirkning for 2024, men vil gi stor innvirkning i 2025. Området er i stor omstilling og endring og dette arbeidet vil fortsette ut 2025. Punktvis påvirkning av resultatet for 2024

- Stort overforbruk forbruksmateriell, råvarer og tjenester.
- Det sees også spesielt stort avvik på interne serviceenheter.
- Det er en utfordring med mange små summer, som blir store summer sammen.

- Stort avvik på driftsutgifter kommunale biler.
- 500 000,- i innsparing på strømutgifter.
- Utgifter på vedlikehold av veier må være budsjettert feil, dette gjelder entreprenører som brøyter institusjoner.
- Spart inn flere stillinger grunnet naturlig avgang, og oppsigelser som ikke er erstattet.

Oppsummering tiltak

Det er allerede satt i verk flere tiltak som vil gi full effekt i 2025. I tillegg jobbes det videre med å analysere og ta grep på områder vi kan bli mer kostnadseffektiv på.

- Gjennomføre en analyse for å identifisere pengesluk.
- Ha en større gjennomgang med alle som konterer for å øke kompetansen på hvor utgifter legges.
- Legge en ny liste på hva som legges på interne serviceenheter. Blir flinkere til å legge utgiften på objektet det tilhører på.
- Endret struktur på driftsutgifter kommunale biler. Ryddet opp i drivstoffkort, sjåførkort og hvor kostnader utgiftsføres. Ikke lov å ta med tjenestebil hjem utenom de som er på vaktlag (brøytesesong).
- Revidert behov for lisenser
- Strammet inn innkjøp til må, og ikke ønskelig.
- videre arbeid med omstilling for å ta ned driftsnivå og løse oppgaver på smartere måter

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	1,43 %	3,37 %	4,80 %
Årlig sykefravær 2021	2,01 %	7,03 %	9,04 %
Årlig sykefravær 2022	1,20 %	3,42 %	4,62 %
Årlig sykefravær 2023	2,99 %	6,85 %	9,84 %
Årlig sykefravær 2024	1,55 %	13,15 %	14,69 %

Brann

Beskrivelse av tjenesteområdet

Fra den 1.7.2021 ble brann og redning i kommunene Os, Holtålen, Tydal og Røros, slått sammen til en virksomhet med Røros kommune som ny vertskommune. Det nye navnet er Rørosregionen brann og redning.

6150 Beredskap

Røros

Består av fire vaktlag i tillegg til utrykningsledere. Vaktlagene rullerer gjennom hele året og har vakt fra mandag til mandag, en uke i gangen. Hvert vaktlag består av fem mann med tildelte faste oppgaver. i tillegg er det fire aspiranter som er fordelt på vaktlagene.

Vi har også Brekken bistasjon, som er bemannet med 8 mann som møter på alarmer/utkallinger. Mannskapene i Brekken har ikke rullerende vakt.

Os

Os har et mannskap på 10 personer inklusive 4 utrykningsledere som har oppmøte på Os brannstasjon. I tillegg er det 6 mannskaper som har oppmøte på Tufsingdalen bistasjon. Os har ikke rullerende vakt, men alle mannskapene som er tilgjengelige møter på alarm. Os har i dag 2 aspiranter.

Holtålen

Holtålen består av 16 mannskaper inklusive 4 utrykningsledere. Holtålen har ikke rullerende vakt, men alle mannskapene som er tilgjengelig møter på alarm. Unntaket er i påsken og i sommerferieperioden, hvor mannskapene blir beordret til vakt i aktuelle perioder. Holtålen har i dag 5 aspiranter.

Tydal

Tydal består av 18 mannskaper inklusive 4 utrykningsledere. Tydal har ikke rullerende vakt, men alle mannskapene som er tilgjengelig møter på alarm. Unntaket er i påsken og i sommerferieperioden, hvor mannskapene blir beordret til å gå vakter. Tydal har i dag 6 aspiranter.

Vi tar hånd om alle hendelser som brann- og eksplosjonsvernloven beskriver i formålet, jfr § 1 i våre fire kommuner.

Alle mannskaper som inngår i beredskapen øver systematisk etter oppsatte øvingsplaner. I tillegg gjennomfører alle operative mannskaper årlige fysiske godkjenningstester i tillegg til helseundersøkelser.

Det tar i gjennomsnitt to år å få utdannet nye brannkonstabler, og disse går som aspiranter i denne to-års

perioden før de inngår som faste brannkonstabler på den enkelte brannstasjon.

6152 Feiing og tilsyn

Feiing og tilsyn har ansvaret for brannforebyggende arbeid i våre fire kommuner. Ny tittel for våre medarbeidere er fra og med 2021 brannforebyggere, som er en mer riktig og beskrivende tittel på hva de jobber med.

Dette er et selvkostfond. Det betyr at gebyrene som kommunen tar for å levere tjenesten skal dekke de samlede kostnadene som kommunen har på dette spesifikke området.

Fondet på Røros er negativt, fordi kostnadene har vært høyere enn inntektene i de siste årene.

Feiing og tilsyn av fritidsboliger har vist seg å være spesielt utfordrende for store hyttekommuner slik som oss, etter at ny forebyggende forskrift trådte i kraft i 2016.

I løpet av 2024 vil det bli innført en ny forskrift med formål om å sikre at kommunens kostnader knyttet til tilsyn og feiing av fyringsanlegg dekkes i tråd med brann- og eksplosjonsvernloven § 28, 2. ledd. Denne vil også bli behandlet og innført i våre samarbeidskommuner.

6154 Bybrann

Rørosregionen brann og redning har god kompetanse innenfor brannvern i verneverdig tett trehusbebyggelse.

Bybrannanlegget består av både innvendig og utvendig deteksjon, med direkte trådløs varsling til brannvakten på Røros og Midt-Norge 110-sentral. Det er helt essensielt at det er direkte varsling inn til brannvakten på Røros og at vi er bemannet 24/7, fordi vi er helt avhengig av så tidlig varsel som mulig for å hindre tidstap og respons ved brann i trehusbebyggelsen. Erfaringen viser at vi med denne beredskapen kan starte en innsats ca 5 minutter etter at en alarm er utløst. Her teller hvert minutt for å unngå en fullt utviklet brann, som vil kunne føre til en katastrofe for den verneverdige trehusbebyggelsen i Bergstaden.

For å være sikker på at bybrannanlegget til enhver tid virker som det skal, så må dette systematisk kontrolleres. Det er nå montert over 1600 innvendige detektorer i den verneverdige trehusbebyggelsen og detektorene blir testet og byttet ut fortløpende. Slik kontroll og testing gjøres ukentlig.

Utvendig trådløs varsling består av IR-kameraer som er montert i kirketårnet og detektorene gir varsel med lyd og bilde direkte inn til brannvakten på Røros. IR-kameraene utløser alarm ved at den gjenkjenner type flamme og varsler på temperatur. I tillegg er det montert tørrsprinkling på flere gårder i sentrum, som gjør at vi ved en brann kan kjøre vann direkte inn på dette anlegget og kjøle ned objektet med vann.

Det jobbes kontinuerlig med å sikre og forsterke den verneverdige trehusbebyggelsen, og vi har fått betydelige midler gjennom flere år til utstyr som beskrevet ovenfor av Riksantikvaren. Men driften av bybrannanlegget dekkes av Røros kommune.

Utvikling og utfordringer

Økonomi

2024 var et krevende år økonomisk som allerede er beskrevet. Dette vil også være utfordrende i årene fremover, men vi skal likevel levere beredskap slik vi alltid har gjort i våre kommuner.

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Forebygg. av brann og ulykke	3 364	3 854	1 225	1 225	-2 629	-214,7 %
Brann og ulykkesvern	6 754	6 408	7 599	7 599	1 191	15,7 %
Sum	**10 118**	**10 263**	**8 824**	**8 824**	**-1 439**	**-16,3 %**

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	10 118	10 263	8 824	-1 439	-16,3 %

Kommentar til status økonomi

Driften av virksomhet brann har i 2024 et lite mindreforbruk på ca 200', og er dermed i balanse etter noen år med avvik etter opprettelse av interkommunal tjeneste. For selvkostområdet feiing er det bokført et merforbruk på 1,6 millioner kroner. Dette merforbruket er en ren kalkulatorisk verdi som vil bli dekket opp av tilsvarende overskudd i de kommende årene. Over tid vil selvkostområder alltid måtte gå i balanse, men i 2024, utgjør underskudd i dette områdene hele merforbruket for virksomheten

Sykefravær

Fravær	Korttid	Langtid	Samlet fravær
Årlig sykefravær 2020	0,92 %	0,02 %	0,95 %
Årlig sykefravær 2021	1,18 %	0,11 %	1,29 %
Årlig sykefravær 2022	0,70 %	1,19 %	1,89 %
Årlig sykefravær 2023	0,24 %	0,31 %	0,55 %
Årlig sykefravær 2024	0,94 %	0,13 %	1,06 %

Kirkelig administrasjon

Status økonomi per tjeneste

Beløp i 1000

Tjeneste	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Oppr. bud. 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Kirkelig administrasjon	3 464	3 464	3 464	3 464	0	0,0 %
Sum	**3 464**	**3 464**	**3 464**	**3 464**	**0**	**0,0 %**

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Virksomhet	Regnskap 2023	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sum	3 464	3 464	3 464	0	0,0 %

Grafer Økonomi

Detaljvisning drift (graf)

Oppfølging av vedtak og oppdrag

Oppfølging av politiske vedtak

Kommunedirektøren har gitt kommunestyret en status på oppfølging av de politiske vedtakene i 2024 to ganger. Status på vedtakene fra våren 2024 ble gitt den 19.09.2024, og for vedtakene fra høsten 2024 ble gitt den 27.03.2025. Kommuneadministrasjonen har i 2024 hatt første år med nytt system for rapportering i Framsikt.

Hovedbildet på oppfølgingen av de politiske vedtakene i 2024 er at de er fulgt opp og ferdig behandlet fra kommunedirektøren. De øvrige vedtakene som har status “startet” eller "i arbeid" er vedtak som der oppfølgingen foregår løpende gjennom året eller som krever tid til utredning og saksbehandling.

Konklusjonen er at det ikke er noen vesentlige avvik i kommunedirektørens oppfølging av politiske vedtak i 2024.

Status oppdrag for kommunen

Verbalvedtak

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
1 Oversikt mulige salgsobjekter og innsparingsområder	Kommunestyret ber formannskapet om å i løpet av våren 2024 gå gjennom kommunens virksomheter, eiendommer og eiendeler med målsetning om å identifisere mulige innsparingsområder og salgsobjekter. Dette legges frem for kommunestyret i forbindelse med dialogkonferanse 1.	Ferdig	
2 Utleiebygg Havsjøveien	Røros kommune må ta initiativ til å se på muligheten for et utleiebygg i Havsjøveien. Kommunedirektøren bes i første omgang å utarbeide en oversikt over mulige samarbeidspartnere på utbygging/eierskap og mulige leietakere.	Iht. plan	4 NæringDenne saken må ses i sammenheng med sak 103/24 og vil behandles videre under den saken
3 Søke ekstern finansiering	Røros kommune trenger flere penger!Vi mener at Røros kommune i liten grad har benyttet seg av muligheten til å søke eksterne midler i den senere tid. Det er betydelige summer å hente i EU. Via EØS avtalen er mange av programmene åpne for at det kan søkes fra Norge. Jemtland og Herjedalen har f eks. gjort dette med	Iht. plan	Så langt har er det ikke funnet relevante prosjekter som kan gi Røros kommune mulighet til å søke på eksterne midler fra EØS-området. Et unntak fra dette er Green Flyway-prosjektet som er delvis finansiert med interreg-midler. Dette prosjektet er videreført i 2024 etter at fase 1 ble avsluttet i 2022/2023. Dette prosjketet

Oppdrag	Beskrivelse	Status	Beskrivelse status
	stor suksess. Røros med sin særegne arkitektur, vakre kirke, verdensarvstatus, sørsamisk minoritet og flerkulturelle gruvehistorie bør vekke interesse. Vi er ulik andre søkere. EU programmer kan virke krevende, men vi mener det bør brukes ressurser på å prøve ut dette. I tillegg finnes flere norske alternativer som SIVA, Innovasjon Norge osv.Kommunestyret ber kommunedirektøren foreslå løsninger for å få dette initiativet utprøvd. Kan samarbeid med lokal næringshage være en mulighet?		tilfører ikke kommunen likvide midler, men gir tilgang til ny teknologi som kan ha stor betydning for den fremtidige tjenesteproduksjonen innen kommunens helse- og omsorgstjenester.Det jobbes forløpende med tematikken.
4 Energiplan	Kommunedirektøren bes utarbeide en strategi og fremdriftsplan for arbeidet med en energiplan for Røros kommune.Planen skal vurdere og vise:muligheter for ny energiproduksjonmulige energiformer og egnede arealerfremtidig energibehovstatus og utviklingsbehov for kraftnettettiltak for forsyningssikkerhetplan for energiøkonomisering i kommunen.Prioritering av energiplanen behandles som egen plan i planprogrammet for planstrategien som skal behandles i 2024.	Iht. plan	Arbeid med felles energiplan sammen med Holtålen kommune er igangsatt. Prosjektet drives av teknisk områder. Prosjektplan for gjennomføring er ferdig. Mål om sluttvedtak januar 2026
6 Innkjøpsavtaler	Kommunestyret ber kommunedirektøren om å legge fram en sak der det sees på eksisterende innkjøpsavtaler, hvilke varighet disse har og i hvor stor grad lokale leverandører blir brukt i innkjøpene (andel målt i prosent av totalt innkjøpt vare. Oversikten bes lagt fram i forbindelse med kommunestyrets dialogkonferanse I i mai 2024.	Iht. plan	Saken blir lagt frem våren 2025.
Vurdering av innsparinger	Kommunestyret ber formannskapet fortsatt være tett på den økonomiske situasjonen ved å vurdere mulige tiltak som gir innsparing eller inntjening, og rapportere tilbake til kommunestyret.	Iht. plan	Kontinuerlig arbeid med dette fra kommunedirektøren. Fast sak i formannskap.

Behandlede saker Røros kommunestyre

Saker i kommunestyret 2024

1/24 Arbeidsmøte om planstrategi for perioden 2024-2027

2/24 Interpellasjon til kommunestyret 01.02.2024

3/24 Regional sertifisering som bærekraftig reisemål

4/24 Boplikt i Røros kommune

5/24 Kommunalt næringsfond: revidering av vedtekter

6/24 Sentrumsnære industriarealer og etablering av grønn industripark

7/24 Eierskapsmelding 2022

8/24 Oversikt over kommunal eiendomsportefølje

9/24 Endring av områdeplan for Røros sentrum – forberedende klagebehandling

10/24 Klagebehandling – reguleringsplan for Djupsøen Hyttegrend avklaring av vedtak

11/24 Etablering av Studiesenter Trøndelag Sør

12/24 Valg av representanter til samarbeidsutvalg for skolene og barnehagene i perioden 2023-2027

13/24 Valg av medlemmer til forollhogna villreinnemd 2023-2027

15/24 Planstrategi 2024-2027 – Høringsutkast

16/24 Rollebeskrivelse representant for barn- og unge i plan- og byggesaker

17/24 2.gangs behandling - Detaljregulering for Skarpsno - planid 20200017

18/24 Klage på områdeplan for Røros sentrum fra Frode Sjøvold

19/24 Klage på områdeplan for Røros sentrum fra Øivind Lunde

20/24 Rørosmartnan: Fremtidig eierskap og organisering, Lisens- og samarbeidsavtale

21/24 Kontrollutvalgets årsrapport 2023

22/24 Kontrollutvalgets årsplan 2024

23/24 Søknad om alminnelig skjenkebevilling Røros mat og catering AS

24/24 Søknad om midlertidig fritak fra politiske verv - Jakob Tidemann

25/24 Referatsaker til kommunestyret 21.03.2024

27/24Orienteringssak kommunestyret 25.04.2024

28/24 Oppfølging politiske vedtak i kommunestyret høst 2023

29/24 Endelig behandling - Detaljregulering for Fruvollen- planid 20210007

30/24 Boplikt i Røros kommune

31/24 Lokal forskrift om hovedmål i Rossen tjïelte- Røros kommune

32/24 Lokal forskrift om elevpermisjon i Rossen tjïelte/Røros kommune

33/24 Lokal forskrift om skolefritidsordningen (SFO) i Rossen tjïelte/Røros kommune

34/24 Lokal forskrift om skoleregler i Rossen tjïelte/Røros kommune

35/24 Lokal forskrift om skolerute i Rossen tjïelte- Røros kommune

36/24 Ren Røros AS: Innstilling av 1 medlem til valgkomiteen

38/24 Optimus AS: Innstilling av 1 medlem til valgkomiteen og leder for valgkomiteen

37/24 Røros Kultur og Konferansesenter AS: Valg av 1 medlem til valgkomite og leder for valgkomiteen

39/24 Røros Parkering AS: Valg av 1 medlem og 1 varamedlem til valgkomiteen

40/24 Verket Røros AS: Innstilling av 1 medlem til valgkomite og leder for valgkomite

41/24 Valg til representantskapet i Konsek Trøndelag IKS

44/24 Orienteringer
45/24 Interpellasjon til kommunestyret 30.05.2024
46/24 Skolestruktur i Røros kommune
47/24 Salg av kommunale boliger og eiendommer
48/24 Omdisponering av bundne økonomiske fond
49/24 Planstrategi 2024-2027
50/24 Revisjon av delegeringsreglementet
51/24 Klage på kommunestyrevedtak 01.02.2024 - Djupsjøen Hyttegrend
52/24 Representantskap for Studiesenter Trøndelag Sør

53/24 Plan for eierskapskontroll 2024 – 2028
54/24 Plan for forvaltningsrevisjon 2024-202856/24Orienteringssak kommunestyre 20.06.2024
57/24 Referatsaker kommunestyret 20.6.2024
58/24 Tilstandsrapport interkommunalt barnevern Røros, Holtålen og Os 2023
59/24 Fremtidens turistinformasjon i Røros
60/24 Lovlighetskontroll- Detaljregulering Fruvollen
61/24 2.gangs behandling - Detaljregulering for Ysterhagaen barnehage - planid 20220008
62/24 Endring av områdeplan for Røros sentrum - planid 20130009_2
63/24 Bygging av Rørosbarnehagene
64/24 Bygging av nytt legesenter
65/24 Røros kommunes årsregnskap for 2023
66/24 Tertialrapport 1 tertial 2024
67/24 Røros kultur- og konferansesenter AS: Valg av valgkomitè
68/24 Lokal forskrift om elevpermisjon i Rossen tjïelte/Røros kommune
69/24 Lokal forskrift om hovedmål i Rossen tjïelte- Røros kommune
70/24 Lokal forskrift om skolefritidsordningen (SFO) i Rossen tjïelte/Røros kommune
71/24 Lokal forskrift om skoleregler i Rossen tjïelte/Røros kommune
72/24 Lokal forskrift om skolerute i Rossen tjïelte- Røros kommune PS-
75/24 Orienteringssak kommunestyre 29.08.24
76/24 Behandling av klage - Detaljregulering for Ysterhagaen barnehage - planid 20220008
77/24 Retningslinjer for tildeling av helse- og omsorgstjenester 2024–2026
78/24 Revisjon forskrift om folkevalgtes plikter og rettigheter 2024
79/24 Fremtidig praksis og gjennomføring av nyttårsfeiring i Røros
80/24 Gebyrforskrift om feiing og tilsyn med fyringsanlegg
81/24 Overordnet beredskapsplan
82/24 Plan for oppfølging av helhetlig ROS

84/24 Ren Røros As: Opprydding i aksjeeierboken og eventuelle vedtektsendringer
85/24 Saksframlegg - 2. gangs behandling - Detalregulering Ulvstugguveien
86/24 Alminnelige skjenkebevillinger 2024-2028
87/24 Fornyelse av salgsbevilling - Vinmonopolet AS
88/24 Fornyelse salgsbevilling for alkoholholding drikk gruppe 1 Røros kommune perioden 2024-2028

89/24 Tilstandsrapport for Rørosskolen 2024
90/24 Oppdatering strategi for helse og omsorg
91/24 Oppdatering strategi for mangfold og inkludering
92/24 Oppdatering strategi for oppvekst og utdanning
93/24 Oppfølging politiske vedtak kommunestyret våren 2024
94/24 Opprettelse av felles forliksråd i Røros og Holtålen, og oppnevnelse av medlemmer
95/24 Valg av vararepresentant til IKA Trøndelag IKS 2024-2027
96/24 Valg av varamedlem til Midt-Norge 110-sentral IKS 2024-2027
97/24 Suppleringsvalg etter Reidun Roland

100/24 Orienteringssak kommunestyret 31.10.24

101/24 Referatsaker til kommunestyret 31.10.2024

102/24 Interpellasjon kommunestyret 31.10.2024

103/24 Sentrumsnære industriarealer og fremtidens industripark i Røros: Sluttrapport og videre arbeid

104/24 Med kultur for kultur - kulturstrategi for Røros kommune

105/24 Abakus AS: Samarbeid med kommuner i Nord-Gudbrandsdal

106/24 Fritak fra politiske verv - Sadmira Buljubasic

107/24 Endring av skjenkebevillinger - Bergstadens Hotel AS

108/24 Salgsbevilling - Rørosmat SA

109/24 Fornyelse av skjenkebevilling Kalsa Gårdsbakeri

110/24 Fastsetting av valgdag - Stortings- og Sametingsvalget 2025

111/24 Valg av valgstyre - stortingsvalg og sametingsvalg 2025

112/24 Tertialrapport 2 tertial 2024

114/24 Orienteringssak kommunestyre 21.11.2024

115/24Klage på vedtatt reguleringsplan for Ulvstugguveien, PlanID 20200018

116/24 Kommunedelplan naturmangfold- varsel om oppstart og forslag til planprogram

117/24 Politisk møteplan 2025

119/24 Interpellasjon til kommunestyret 05.12.2024

120/24Grunngitt spørsmål - kommunestyret 05.12.2024

121/24 Handlings- og økonomiplan 2025-2028 - Budsjett 2025

123/24 Orienteringssak til kommunestyre 12.12.24

124/24 Revidert samarbeidsavtale Midt-Norge IUA 2024

125/24 Bosetting av flyktninger 2025

126/24 Interpellasjon til kommunestyre 12.12.2024

131/24 Detaljregulering for Ysterhagaen barnehage - ny sluttbehandling

132/24 Ny selskapsavtale for Konsek Trøndelag IKS til behandling i kommunestyre

Kilma- og bærekraftrapport

Klimastatistikk

Utslipp av klimagasser per kommune

Grafen viser utslipp av klimagasser i tonn CO2-ekvivalenter

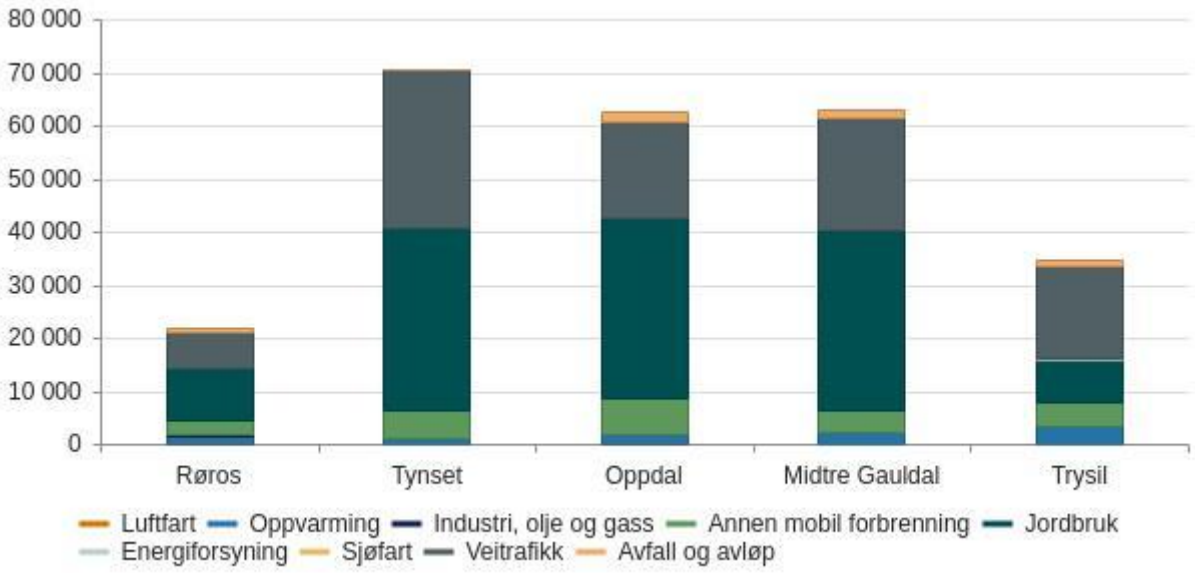

Tabellen viser utslipp av klimagasser i tonn CO2-ekvivalenter

	Røros	Tynset	Oppdal	Midtre Gauldal	Trysil
Luftfart	186,7	0,0	2,0	0,0	0,0
Oppvarming	1 470,8	1 068,3	1 911,3	2 189,9	3 216,0
Industri, olje og gass	195,8	0,0	0,0	0,0	7,4
Sjøfart	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
Veitrafikk	6 908,4	29 607,6	18 154,0	20 809,8	17 335,8
Avfall og avløp	446,1	76,7	1 715,1	1 745,2	1 136,0
Jordbruk	9 904,7	34 694,3	33 937,0	34 204,9	7 826,9
Energiforsyning	0,0	0,0	0,0	0,0	297,1
Annen mobil forbrenning	2 628,9	5 162,1	6 778,7	4 145,2	4 741,2
Sum	**21 741,3**	**70 608,9**	**62 498,0**	**63 095,1**	**34 560,5**

Utslipp av klimagasser per år

Grafen viser utslipp av klimagasser i tonn CO2-ekvivalenter

Tabellen viser utslipp av klimagasser i tonn CO2-ekvivalenter

	2013	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Luftfart	242,0	236,5	203,9	201,7	194,6	223,3	374,4	146,6	174,4	186,7
Oppvarming	1 924,9	1 483,0	1 442,1	1 787,2	1 593,8	1 445,9	1 637,1	1 399,7	1 611,3	1 470,8
Industri, olje og gass	243,5	258,6	224,5	227,0	91,3	122,3	149,4	159,5	133,3	195,8
Avfall og avløp	510,6	519,8	502,6	522,4	453,4	469,3	426,2	444,9	475,0	446,1
Veitrafikk	7 973,4	7 895,9	7 524,6	7 006,9	7 353,9	7 042,8	6 715,6	7 019,2	7 080,6	6 908,4
Sjøfart	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Annen mobil forbrenning	3 915,3	4 325,8	4 212,8	4 010,1	4 250,9	3 836,3	3 517,2	3 056,2	2 786,9	2 628,9
Energiforsyning	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Jordbruk	9 484,1	10 133,2	10 393,4	10 443,4	10 744,9	10 845,9	10 804,6	10 808,6	10 649,1	9 904,7
Sum	**24 293,8**	**24 852,9**	**24 503,8**	**24 198,7**	**24 682,8**	**23 985,9**	**23 624,5**	**23 034,6**	**22 910,6**	**21 741,3**

Utslipp av klimagasser per innbygger

Grafen viser utslipp av klimagasser i tonn CO2-ekvivalenter

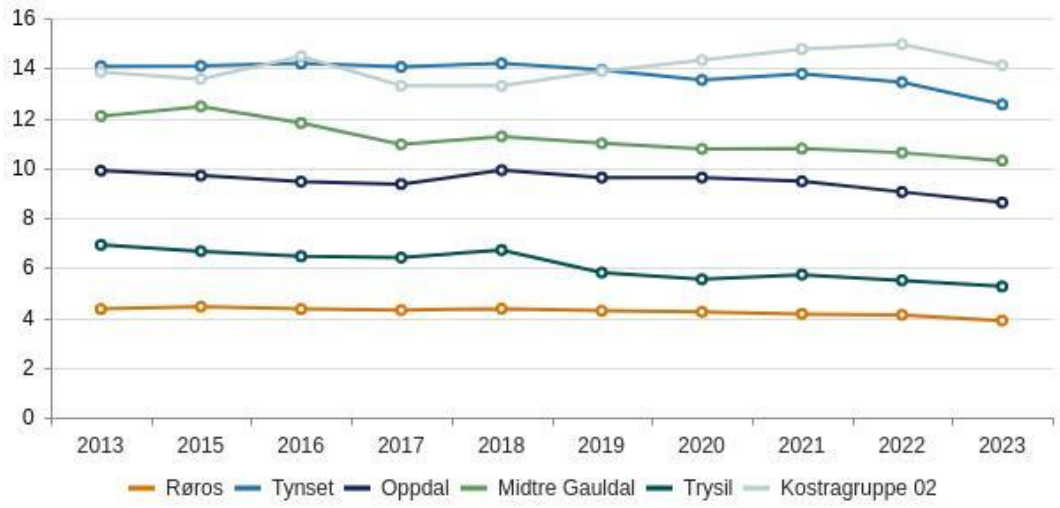

Tabellen viser utslipp av klimagasser i tonn CO2-ekvivalenter

	2013	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Røros	4,3	4,4	4,3	4,3	4,4	4,3	4,2	4,2	4,1	3,9
Tynset	14,1	14,1	14,2	14,0	14,2	13,9	13,5	13,8	13,4	12,5
Oppdal	9,9	9,7	9,5	9,4	9,9	9,6	9,6	9,5	9,0	8,6
Midtre Gauldal	12,1	12,5	11,8	10,9	11,3	11,0	10,8	10,8	10,6	10,3
Trysil	6,9	6,7	6,5	6,4	6,7	5,8	5,5	5,7	5,5	5,3
Kostragruppe 02	13,8	13,6	14,5	13,3	13,3	13,9	14,3	14,8	15,0	14,1
Sum	**61,2**	**60,9**	**60,7**	**58,3**	**59,7**	**58,5**	**58,0**	**58,6**	**57,6**	**54,7**

Kommunens klima- og miljøplan som gjelder fra 2018 til 2030, Fra kobber til klima setter konkrete mål for reduksjon i direkte utslipp av klimagasser i Røros. Det vedtatte målet er at utslippene innen 2030 skal reduseres med 40% i forhold til utslippstallene for 2009. Dette betyr at utslippene ikke skal overstige 15 042 tonn i 2030 (25070*0,6) Oversikt over klimagassutslipp hentes fra miljødirektoratets oversikter. Disse statistikkene publiseres med ett års forsinkelse. Det vil si at vi for 2024 har tall fra 2023. I 2009 og 2023 fordelte utslippene i Røros seg slik:

Summer av Utslipp (tonn CO_2-ekvivalenter)

Sektor	2009	2023	Endring 2009-2023	Endring i %
Annen mobil forbrenning	2446,1	2629,1	183	7 %
Avfall og avløp	508,8	446,1	-62,7	-12 %
Energiforsyning	0	0	0	0 %
Industri, olje og gass	312,8	195,8	-117	-37 %
Jordbruk	10220,5	9904,7	-315,8	-3 %
Luftfart	174,2	186,7	12,5	7 %

Oppvarming	2959,4	1470,6	-1488,8	-50 %
Sjøfart	0	0	0	0 %
Veitrafikk	8007,8	6908,2	-1099,6	-14 %
Totalsum	**24629,6**	**21741,2**	**-2888,4**	**-12 %**

Samlet har utslippene fra Rørossamfunnet blitt redusert fra 25 070 tonn i 2009 til 21 741 tonn i 2023. Dette utgjør en reduksjon på 12 %. Isolert sett er det positivt med en reduksjon, men reduksjonen er fortsatt liten sett opp mot målet som er satt og som skal nås innen 2030. For at målet i miljø- og klimaplanen skal nås, må utslippene reduseres til 15 042 tonn innen 2030. Dette betyr en reduksjon på ca 31% fra 2023 til 2030 mye mer enn hva vi har klart å redusere i løpet av de siste 14 årene.I

nnen industri, oppvarming og veitrafikk ser vi betydelige reduksjoner siden 2009. Veitrafikk har den minste reduksjonen av disse. Røros kommunes egne utslipp fra personbiler nærmer seg 0 i 2022, men vi har fortsatt store utslipp fra lastebiler. Skal kommunen bidra videre til utslippsreduksjoner innen veitrafikk må null- eller lav-utslippsbiler fases inn. Det samme gjelder kommunens traktorer, anleggsmaskiner og annet fossildrevet utstyr, som bidrar til kategorien "annen mobil forbrenning".

Skal det samlede utslippet fra samfunnets veitrafikk reduseres nok mot 2030. er det avgjørende viktig at også laste- og varetransport blir utslippsfri. Lademuligheter for lastebiler knyttet til næringsområder i kommunen vil være viktige bidrag.

Utslippene fra luftfart gikk kraftig ned i 2021 og deretter opp igjen i 2022 og 2023. Det samlede utslippet er lavt, så selv om den prosentvise økningen er stor, utgjør dette ikke store, reelle utslipp. Det er uansett viktig nasjonalt og internasjonalt at utslippene fra lufttrafikk reduseres kraftig. Kommunen bidrar aktivt i prosjektet Green Flyway, som blant annet jobber med nullutslipp innen luftfarten, dette prosjektet kan gi viktige bidrag til å redusere disse utslippene.

Innen "annen mobil forbrenning" har utviklingen gått feil veg, og det vil kreves betydelige endringer, spesielt innen disse områdene om de vedtatte nasjonale og regionale målene skal kunne nås. Drivstoff til snøscootere utgjør en betydelig andel av utslipp innen Annen mobil forbrenning, en økning av fritidsbruk at slike kjøretøy vil derfor bidra negativt til vår mulighet til å nå de satte klimamåene. Drivstoff til traktorer og anleggsmaskiner inngår også, og det er stort behov for å også redusere utslippene fra disse

Jorbruket er den absolutt største kilden til klimagassutslipp i Røros. Tallene for jordbruk beregnes ut fra areal, gjødselhåndtering og utslipp av metan fra husdyr. Reduksjon av utslippene fra denne sektoren må komme fra andre ting enn nedleggelse av næring om målene om økt selvforsyningsgrad skal nås. Dette betyr at hva som produseres og hvordan gjødsel håndteres vil være avgjørende faktorer for å redusere utslippene.

Definisjonen av de forskjellige utslippsgruppene kan finnes her.

Kommunens egne utslipp

Direkte utslipp fra kommuneorganisasjonen er i hovedsak knyttet til veitrafikk, annen mobil forbrenning, avfall/avløp og oppvarming. Det er satt i gang flere tiltak for å redusere organisasjonens utslipp av klimagasser. De mest konkrete i forhold til lokale utslipp er:

- Utskifting av bilparken: Ved utgangen av 2023 var nesten alle personbilene som brukes av kommunen elektriske med unntak av en bil innen Brann- og redningstjenesten og et par eldre biler i helse- og omsorgstjenesten som ikke er byttet ut enda. Disse brukene kjøres lite, og bidrar derfor lite til utslipp. Fremover jobbes det med å gradvis skifte ut varebiler og små lastebiler med kjøretøy. Disse bilene er egeneid, det vil si at de ikke automatisk byttes ut via leasing, men byttes ut ved behov og mulighet. I starten av januar 2024 ble de to første fossildrevne varebilene byttet ut med elektriske biler. Når slike investeringer skal legges frem i fremtiden, skal nullutslippsalternativer alltid prioriteres hvis mulig. Staten krever nå at alle kjøretøy som KAN være elektriske med tanke på bruksområdet, SKAL være elektriske. Det er få biler som brukes av kommunen som ikke kan være elektriske. Ladeinfrastrukturen i regionen blir stadig bedre, og det er mange biler som har tilstrekkelig rekkevidde til å kunne brukes i deler av kommunen som så langt ikke har lademuligheter av betydning. Parkeringskjelleren i det nye bygget på Øverhagaen er innredet med lade-punkter som gjør at lading av biler som står parkert mellom oppdrag fungerer godt.
- Nye bygg bygges etter energieffektive standarder, og ØHBVS er bygget etter passivhusstandard. I 2023 ble også Beredskaps- og responssenteret (BRS) som er et nytt og energieffektivt bygg ferdigstilt. i 2024 ble Hengfonna barnehage tatt i bruk. Dette er et topp moderne og energieffektivt bygg som produserer elektrisitet ved hjelp av solcellepaneler. Dette er nå det andre, nye bygget kommunen har oppført som prodiserer egen strøm. Det første var BRS som ble tatt i bruk i 2023.. Alle de nye byggene varmes opp av energibrønner.
- Det ble in 2020 innført nye regler for kjøregodtgjørelse for kommunens ansatte som må benytte bil til møter og konferanser. Det utbetales ikke kjøregodtgjørelse for bruk av privat, fossil bil så lenge det er mulig å bruke en av kommunens el.biler. Finnes ingen tilgjengelige el-biler, utbetales kjøregodtgjørelse etter statens satser på vanlig måned. Så langt har det vært vanskelig å måle effekten av dette tiltaket, da reisevirksomheten for våre ansatte har vært svært begrenset og til tider nesten fraværende på grunn av pandemien. I et normalt år, forventer vi en betydelig effekt av dette tiltaket, både økonomiske innsparinger, og reduserte utslipp fra veitrafikk
- Kildesortering. Det er innført kildesortering av avfall på alle kommunale bygg. Denne sorteringen er et av flere tiltak som ble satt i gang i forbindelse med miljøfyrtårnsertifisering av kommunen. Kildesorteringen sikrer, i tillegg til bedre ressursutnyttelse, reduserte klimagassutslipp fra avfallshåndtering/forbrenning.
- Kommunens anleggsmaskiner, traktorer, gressklippere og annen motorredskap inngår i utslippsgruppen "annen mobil forbrenning". Så langt er det gjort lite for å bytte ut disse maskinene til utslippfrie varianter. Ved utskifting av slike maskiner, skal det nå alltid vurderes om utslippfrie varianter som kan løse oppgavene vi skal bruke dem til, kan kjøpes eller leies/leases. oss oppdatert på utviklingen av null-utslippsvarianter av slikt utstyr i tiden som kommer, og bytte til ny teknologi er det er økonomisk og praktisk mulig.
- Kommunen har også lastebiler. Disse er også så langt utelukkende fossildrevet. Utviklingen går fort innen denne kjøretøygruppen, og det vil om kort tid være mulig, spesielt innen renovasjonsbiler og mindre lastebiler, være mulig å ta i bruk biler med mye lavere klimaavtrykk enn hva vi har i dag. Dette vil høyst sannsynlig bety at bilene blir dyrere i innkjøp, men med stadig økende drivstoffpriser er det ikke usannsynlig at det innen kort tid vil være økonomisk gunstige investeringer i et levetidsperspektiv for den enkelte bilen.

Utslippene fra Røros kommune som organisasjon er kun en liten del av utslippene som registreres for kommunen som geografisk område. Skal vi nå målene som er satt for reduksjon av klimagassutslipp, er det derfor helt avgjørende viktig at hele samfunnet må bidra til utslippreduksjoner. Kommunens ansvar må være både å gå foran med gode eksempler, men også å legge til rette for at innbyggere og næringsliv kan gjøre klimasmarte valg i hverdagen.

Tiltak som reduserer biltrafikk, både gjennom bilfrie områder, men også ved utvikling av "timinutters-byen" er grep som vil kunne bidra her. Videre så kan bidra til klimavennlig utvikling innen lanbruket. Jordbruk står for omtrent halvparten av klimagassutslippene i Røros, og det er her en betydelig del av utslippskuttene vil måtte komme. Kommunen kan både gjennom planverk og gjennom sin rolle som stor innkjøper av landbruksprodukter, påvirke og legge til rette for utvikling i denne sektoren.

Uansett hvor og hvordan tiltakene er det ingen tvil om at den helt nødvendige oppnåelsen av klima- og miljømål krever samarbeid mellom kommune, innbyggere og næringsliv på mange områder.

Klimatiltak og økonomi

Generelt sett må kommuner bli flinkere til å evaluere økonomien i klimasatsninger. Det er ikke bare slik at klimatiltak kan ses på som en utgiftspost. Klimaendringene gir allerede konkrete problemer knyttet til overvann, tørke, skogbrann, flom og ras. Dette er hendelser som gir både kommuner, bønder, bedrifter og privatpersoner store kostnader. Klarer vi ikke å begrense klimaendringene vil dette være problemer som blir stadig større i årene som kommer. For Røros sin del, er det spesielt kommunens tekniske tjenester og landbruket som vil kunne bli rammet. det er derfor viktig at vi utvikler økonomiske modeller og rapporter som gir et så riktig fremtidsbilde som mulig når investeringer og andre endringer skal vedtas. I et slikt perspektiv kan det godt hende at en noe høyere investeringskostnad i dag kan forsvares mot de unngåtte kostnadene reduserte klimaendringer kan gi.

Tabellen under viser utviklingen i klimagassutslipp i kommunen fra 2009 frem til 2022, og deretter prognose for utviklingen om dagens endringer fortsetter. Den gule linjen et godt stykke ned i grafen viser utviklingen i utslippene fra 2025 til 2034 i følge målene som er satt i Røros kommunes klimaplan som sier at utslippene skal kuttes 40% fra 2009 til 2030. Om dette målet skal nås, må det skje store endringer i Rørossamfunnets klimagassutslipp, og disse reduksjonene kan ikke bare gjøres i kommuneorganisasjonen. Klare og tydelige politiske valg, både når det gjelder samferdsel, utbygging og ikke minst landbruk må til.

Klimaregnskap

Gjennomsnittlig klimafotavtrykk

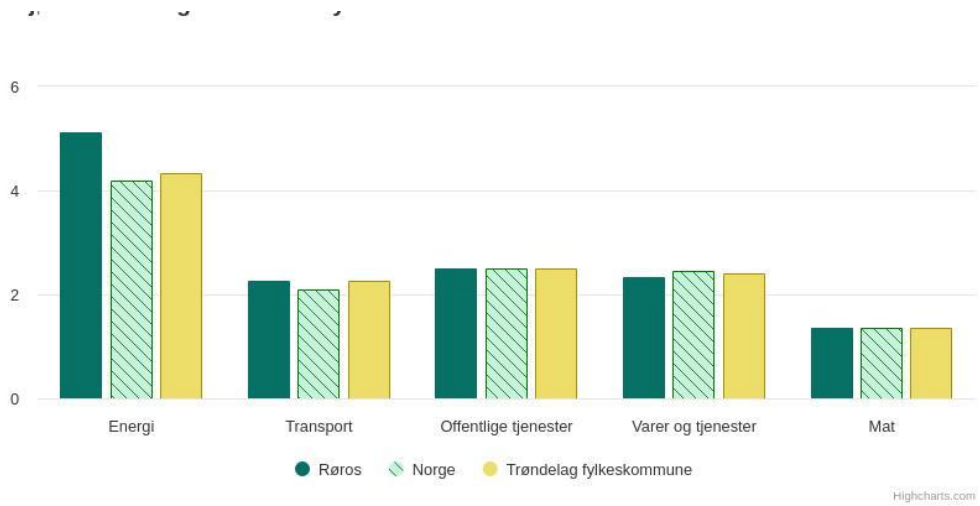

Miljø og bærekraft: Gode løsninger lokalt - som også bidrar globalt

Begrepet «bærekraftig» blir mye brukt i dag, av både politikere, media og andre. Men hva vil det egentlig si at et samfunn er bærekraftig? Hvor kommer uttrykket fra? Og hva er forholdet mellom økonomisk vekst og bærekraftig utvikling? En kjent definisjon på bærekraftig utvikling lyder slik:
«*En utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov.*»

Røros kommune er et miljøfyrtårn

Røros kommune skal utvikle gode løsninger lokalt – som også bidrar globalt. I2020 ble Røros kommune miljøfyrtårnsertifisert med alle sine virksomheter, og alle ble resertifisert høsten 2024 og tidlig i 2025. Å være miljøfyrtårnsertifisert er ikke et en engangsforeteelse, men er markeringen på en prosess med kontinuerlig miljøforbedringer.

Virksomhetene jobber med stadige skjerpede klimatiltak. Alle virksomhetene rapportere årlig på både tiltak og effekt i miljøfyrtårns egen miljørapportering.

Totalt 45 sertifiserte bedrifter og virksomheter i Røros kommune

Totalt er 45 bedrifter på Røros nå miljøfyrtårnsertifisert. Røros kommune er glad for at en ny bedrift ble sertifisert på Røros i 2024. Dette var Rørosteknikk. Bedriften fikk støtte til sertifiseringen gjennomkommunens støtteordning. I november 2024 fikk bedriften utdelt Miljøfyrtårn-diplomet av ordfører Isak V. Busch.

FNs bærekraftmål og kommunens saksdokumenter

FNs bærekraftsmål ser på miljø, økonomi og sosial utvikling i sammenheng. De peker på at demokrati, godt styresett og en rettskultur er avgjørende for bærekraftig utvikling. Bærekraftmålene hjelper oss til å løfte blikket, styre i riktig retning og utvikle gode løsninger lokalt – som også bidrar globalt. Målene og de tilhørende tiltakene i Røros kommunes planverk skal bidra til gjennomføringen av FNs bærekraftsmål, enten det er på miljø, folkehelse, kultur, næring eller hvordan vi arbeider med innbyggerinvolvering. FNs bærekraftmål er et spennende rammeverk for lokalpolitikken som også setter vår egen politikk og våre prioriteringer i et internasjonalt perspektiv. Iverksettingen av tiltak i Røros kommunes vedtatte planverk vil bidra til at kommunen blir mer bærekraftig.

FNs bærekraftsmål og Kommuneplanens Samfunnsdel

I samfunnsdelen legges det føringer for utviklingen av kommunesamfunnet og kommunen som organisasjon. Kommunen skal jobbe enda mer med bærekraftsmålene som grunnlag.

For å skape bærekraftig utvikling må verden og også Røros jobbe på tre områder:

1. Klima og miljø
2. Økonomi
3. Sosiale forhold

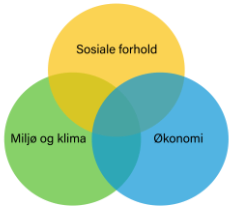

Dette blir ofte kalt de tre dimensjonene i bærekraftig utvikling. Det er sammenhengen mellom disse tre dimensjonene som avgjør om noe er bærekraftig. FNs bærekraftsmål er et spennende rammeverk for lokalpolitikken som også setter vår egen politikk og våre prioriteringer i et internasjonalt perspektiv. FNs bærekraftsmål består av 17 hovedmål og 169 delmål. I arbeidet med revideringen av samfunnplanen blir det viktig for

oss å finne ut hvilke av målene vi har størst utfordringer å nå, og finne ut hvordan vi kan lukke gapene. Røros kommune skal utvikle gode løsninger lokalt – som også bidrar globalt.

For at noe vi gjør skal kunne betraktes som bærekraftig, må det tas hensyn til alle de tre dimensjonene i figuren under.

FNs bærekraftsmål består av 17 hovedmål og 169 delmål, og er et resultat av en demokratisk prosess der over 10 millioner innbyggere verden over deltok. **FNs bærekraftsmål gjelder** alle land i hele verden, både rike og fattige. Målene har stor innvirkning på norsk politikk - både i kommuner og lokalsamfunn og nasjonalt.

Samfunns- og befolkningsutvikling

Befolkningsutvikling 4. Kvartal 2024

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Folketall ved inngangen av kvartalet	**5 583**	**5 593**	**5 635**	**5 656**	**5 597**	**5 610**	**5 581**	**5 550**	**5 572**	**5 598**	**5 685**
Fødte	35	39	46	56	39	44	43	60	47	39	57
Døde	71	49	64	65	66	78	67	59	73	57	56
Fødselsoverskudd	**-36**	**-10**	**-18**	**-9**	**-27**	**-34**	**-24**	**1**	**-26**	**-18**	**1**
Innvandring	37	60	63	52	40	36	34	49	64	54	35
Utvandring	26	19	29	13	26	12	23	37	19	36	43
Innflytting, innenlands	221	183	207	214	207	236	232	247	215	313	237
Utflytting, innenlands	186	171	236	204	246	255	251	239	207	228	234
Netto innvandring og flytting	**46**	**53**	**5**	**49**	**-25**	**5**	**-8**	**20**	**53**	**103**	**-5**
Folkevekst	**10**	**42**	**-12**	**40**	**-53**	**-29**	**-31**	**22**	**26**	**87**	**-4**
Folketallet ved utgangen av kvartalet	**5 593**	**5 635**	**5 623**	**5 663**	**5 610**	**5 581**	**5 550**	**5 572**	**5 598**	**5 685**	**5 681**

Befolkningssammensetningen utgjør en kritisk rammebetingelse for alle kommuner. Når befolkningen øker, øker også behovet for kommunale tjenester. En aldrende befolkning krever styrket eldreomsorg, mens økende barnetall fordrer utvidede oppvekststtilbud. Beregningen av rammetilskudd til kommunene er derfor nært knyttet til endringer i både antall innbyggere og befolkningssammensetningen. Disse beregningsmodellene er universelle for alle kommuner, og i utgangspunktet får alle kommuner et likt tilskudd per innbygger. Dette tilskuddet justeres deretter opp eller ned basert på det beregnede behovet den enkelte kommune har.

Rammetilskudd og Aldersgrupper

Om en kommune har en større andel barn per 1000 innbyggere enn gjennomsnittet, øker rammetilskuddene for å dekke økte kostnader knyttet til skole og barnehage. Er barnetallene lavere enn snittet, justeres tilskuddene ned. Den samme logikken gjelder for alle aldersgrupper, men det er naturlig nok de yngste og eldste som har størst innvirkning på kommunens driftskostnader.

Aldersbæreevne

Aldersbæreevne viser forholdet mellom den yrkesaktive befolkningen og den eldre delen av befolkningen. I 2013 hadde Røros 3,31 innbyggere i arbeidsfør alder (20 til 66 år) per person over 67. I 2024 var dette tallet 2,60, og prognoser viser at forholdstallet vil være nærmere 2 i 2033. Dette innebærer en reduksjon på mer enn 30% i den yrkesaktive andelen av befolkningen sett opp mot antall eldre over en 20-årsperiode.

Eldre innbyggere er på mange måter en ressurs for kommunen. Eldre innbyggere sitter ofte på formuer og eiendommer som genererer skatteinntekter, de deltar aktivt i frivilligheten, og de er viktige kunder for handels- og kulturnæringene. Samtidig er det en kjensgjerning at de fleste på ett eller annet tidspunkt i livet vil få et omsorgsbehov som må dekkes av samfunnet. Disse omsorgstjenestene krever både arbeidskraft og kapital. Arbeidskraften kommer fra den yrkesaktive delen av befolkningen.

Demografiske Endringer

Tabellen under viser utviklingen i forskjellige aldersgrupper de siste ti årene. Befolkningen økte unormalt mye i 2023, og stabiliserte seg i 2024 med en netto endring på -4 innbyggere. Dette skyldes i stor grad innflytting, spesielt av ukrainske flyktninger. Fødselsoverskuddet i 2024 var på kun 1 person, en forbedring fra -18 i 2023.

Effekter av Demografiske Endringer

Denne demografiske utviklingen har flere konsekvenser. For det første vil færre yrkesaktive innbyggere bety lavere skatteinntekter. For det andre vil det være færre personer tilgjengelige til å utføre nødvendige jobber, inkludert omsorgstjenester. Aldersbæreevnen er allerede lav på Røros sammenlignet med mange kommuner i Trøndelag og landet som helhet. Selv om mange kommuner har et høyere forholdstall enn Røros, er aldersbæreevne en sentral del av de nasjonale utfordringene Norge og de fleste vestlige land står overfor.

Konkurranse om Arbeidskraft

Konkurransen om arbeidskraft mellom kommuner vil øke i fremtiden. Det er viktig at folketallet holdes oppe eller økes av flere årsaker enn kun barnefødsler. Kommuner må fokusere på å tiltrekke seg innbyggere, spesielt voksne, for å forbedre aldersbæreevnen.

Befolkningsutvikling siste 10 år

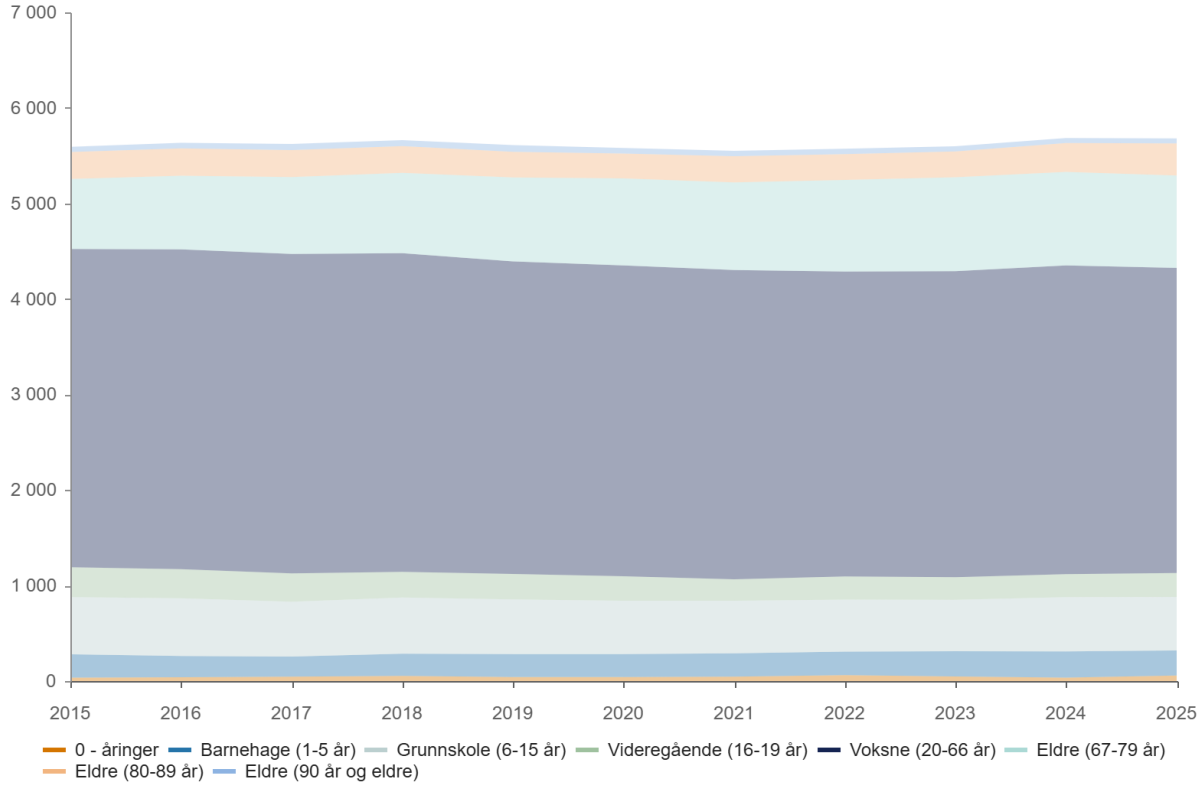

Befolkningsprognose neste 10 år

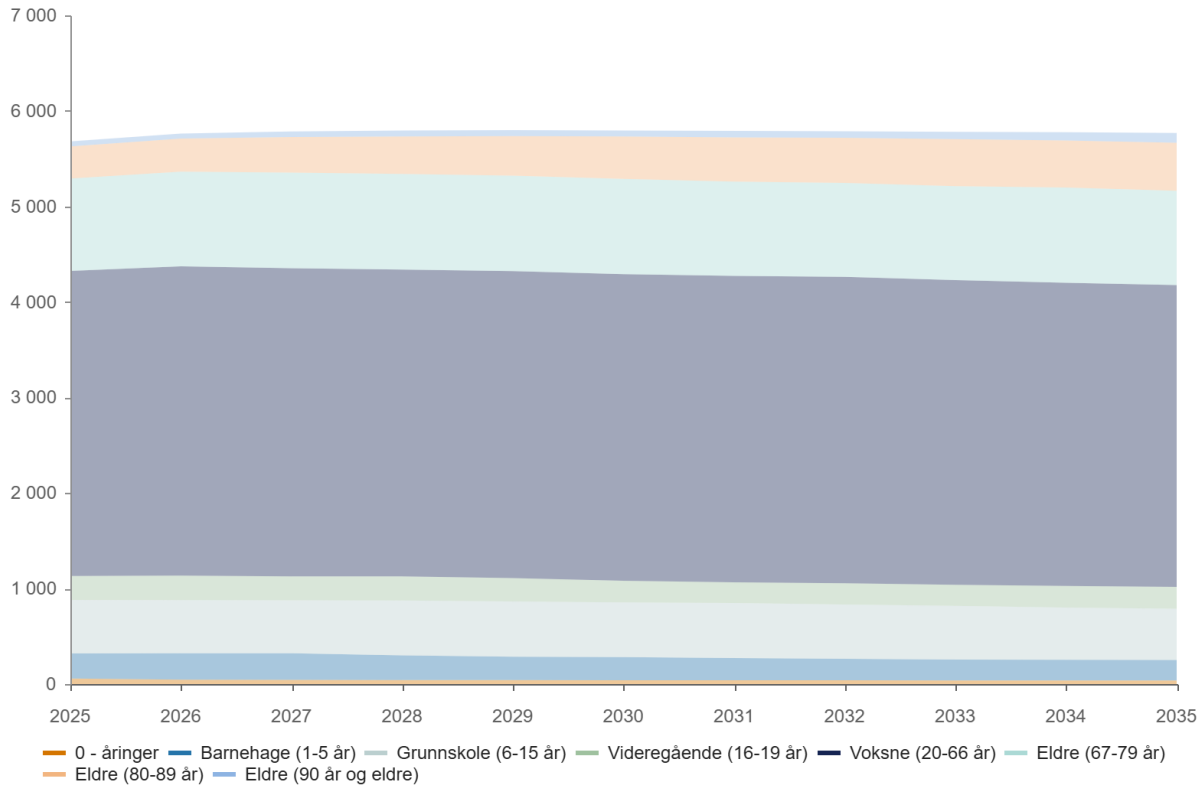

Framsikt prognose "Sterk aldring"

Prognoser og Utfordringer

Prognosene for de neste 10 årene viser en tydelig endring i befolkningssammensetningen. Dette vil kreve endringer i fordelingen av midlene for å levere kommunale tjenester. Tabellen under viser at det i praksis kun er tjenester knyttet til eldre som må øke i årene som kommer. Klarer vi ikke å endre prioriteringene, vil de økonomiske utfordringene forsterkes ytterligere.

Eldre innbyggere er på mange måter en ressurs for kommunen. De genererer skatteinntekter, deltar aktivt i frivilligheten, og er viktige kunder for handels- og kulturnæringene. Samtidig vil de fleste på et eller annet tidspunkt ha et omsorgsbehov som må dekkes av samfunnet. Disse omsorgstjenestene krever både arbeidskraft og kapital.

Barnetallene er spesielt viktige for små utkantkommuner. Landets befolkning blir eldre, og det er krevende for små kommuner å tiltrekke seg og beholde barnefamilier. Barnetallene på Røros har vært lave, men relativt stabile de siste 10 årene. Prognosene viser at ressursfordelingen mellom små-, mellom- og ungdomstrinnet vil måtte justeres i takt med at de store kullene blir eldre.

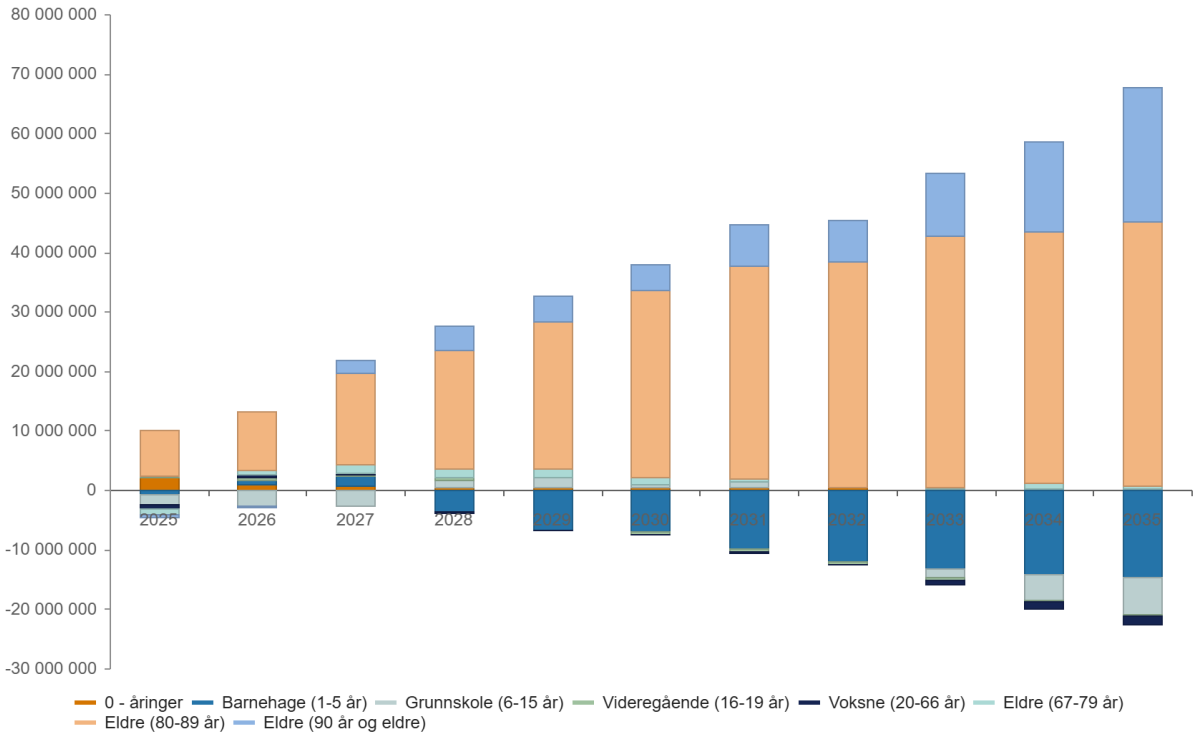

De forventede demografiske endringene vil bety at en stadig større andel av kommunens utgifter vil gå til tjenester til eldre, samtidig som en mindre andel skal gå til oppvekstområdet. Klarer vi ikke å endre prioriteringene, vil de økonomiske utfordringene forsterkes ytterligere i fremtiden.

Kommunen som samfunnsaktør

Hver eneste dag jobber kommunens omlag 600 ansatte med mange varierte oppgaver. Kommunen har ansvar for at barna får en god skolegang, at de syke får behandling, at eldre opplever en god og verdig alderdom og mye, mye mer. Selv om mange av kommunens aktiviteter kan virke forhåndsdefinerte og konkrete, er norske kommuner store og kreative bedrifter som jobber aktivt, ikke bare med å utvikle tjenestene, men også samfunnet kommunen er en del av. Kommunen skal i tillegg til å tilby tjenester fra vugge til grav, også ha en tydelig rolle som samfunnsaktør. Kommuneloven fremhever også kommunens rolle og ansvar på dette feltet. Røros kommunes samfunnsdel 2024-2030 legger mål og strategier for hvordan vi ønsker at lokalsamfunnet skal utvikle seg. Denne planen er overordnet all planlegging og bidrar også til å tydeliggjøre kommunen som samfunnsaktør. I 2024 har det nye kommunestyret vedtatt ny planstrategi for årene 2024-2027. Denne er alle kommuner pålagt å utarbeide. Den skal beskrive hvilke plandokumenter som vi må revidere, og hvilke nye vi har behov for. Mange av disse planene og strategiene handler også om samfunnsperspektivet.

Verden utvikler seg raskt, og samfunnet må tilpasse seg en kontinuerlig endret virkelighet og endrede rammebetingelser. Vi skal arbeide i tråd med kommuneplanens mål og retning. Kommuneplanens samfunnsdel har fire satsingsområder fram mot 2030:

- Fjellnaturen og verdensarven som vårt livsgrunnlag
  Handler om at vi må ta vare på naturen, verdensarven og bli mer klima- og miljøvennlige.
- Et pulserende hverdagsliv
  Handler om at alle skal ha det bra uansett hvem de er og i alle faser av livet.
- Med tradisjon for sirkulær verdiskaping
  Handler om at vi skal ha miljøvennlig, rettferdig og langsiktig økonomisk utvikling.
- Med hjerte for samarbeid
  Handler om at kommunen, næringsliv og innbyggere må samarbeide for at Røros skal være et godt sted bo i mange år framover.

Vi samarbeider med sterke fagmiljøer, både offentlige og private, i forskjellige prosjekter og i utviklingsarbeid. Måten vi løste de kommunale oppgavene på i går er ikke nødvendigvis riktig måte å gjøre ting på i dag. Det er derfor viktig alltid å være i endring og utvikling.

I dette kapittelet ønsker vi spesielt å beskrive kommunen i et samfunnsperspektiv, i et regionalt perspektiv og med noen store prosjekter kommunen har jobbet med i 2024. Dette er prosjekter som går ut over de ordinære tjenesteoppgavene kommunen har, de involverer innbyggere, næringsliv og andre samarbeidspartnere. De er gode eksempler på at kommunen ikke bare leverer tradisjonelle tjenester, men at vi er en samfunnsaktør som aktivt er medspiller til en mer effektiv og grønnere fremtid. Vi deltar i arbeidet for å sikre vår felles kulturarv, samtidig som vi bidrar til å legge grunnlaget for nye typer arbeidsplasser i fremtiden. Fortiden former framtiden.

Fremtidens luftfart: Green Flyway

Green Flyway er et grenseoverskridende initiativ, eid av Rørosregionen Næringshage og Östersund kommune, med mål om å lede an i utviklingen av elektrifisert luftfart. Vi er en del av et Interreg-prosjekt, støttet av EU, som fremmer regionalt samarbeid for sosial og økonomisk integrasjon.

I 2024 har Røros kommune arbeidet med arbeidspakke 2. Kommunen er eier av arbeidspakke 2.

Målsettingen med arbeidspakke 2 har innen helse omsorg og beredskap vårt å:

- Videreutviklete tjenesteleveranser.
- Forretningsmodell/ mulighetsrom for bruk av droner i kommunale leveranser.
- Kunnskap om regelverk.
- Studie samfunns- og brukeraksept av teknologi.

I testperioden i 2024 har det blitt fraktet mat og medisiner til eldre i kommunen på vegne av Røros kommune. Maten ble laget på Røros sykehus, før den ble levert ut til beboere i løpet av ettermiddagen.

Testperioden har vært fra 1. oktober til 1. desember. Testene involverte systematisk bruk av droner for matlevering til eldre som bor hjemme, noe som er helt unikt i Norge. Målet med testperioden er å undersøke om droner kan bidra til å effektivisere hjemmetjenester ved å erstatte tradisjonelle billeveranser.

Røros kommune skal bidra økonomisk med ressurser som egeninnsats i form av timer, for å bidra til måloppnåelse i prosjektet.

Har du lyst til å lese mer om Green Flyway 2.0?

Her finner du mer informasjon om Green Flyway
Her finner du en presentasjon av selskapet Aviant
Her finner du Aviant sin hjemmeside

Verdensarv

Verdensarv

Røros bergstad har stått på UNESCOS liste over verdens natur- og kulturarv siden 1980, da trehusbebyggelsen i bergstaden fikk status som verdensarv. I 2010 ble verdensarven utvidet til «Røros bergstad og Circumferensen».

Å ta vare på verdensarvverdiene, og å bruke verdensarvstatusen som ressurs for utviklingen av næringsliv og lokalsamfunn, er en svært viktig del av kommunens rolle som samfunnsaktør. Kommuneplanens samfunnsdel gir de viktigste politiske målsettingene for hvordan kommunestyret vil at verdensarvstatusen skal brukes i samfunnsutviklingen. I den nye samfunnsdelen som ble vedtatt i 2023 er verdensarvarbeidet blitt et gjennomgående tema i hele planen. I kommunens organisasjon er det byantikvaren, arealplanleggerne, kulturminneforvalteren for Circumferensen og verdensarvkoordinatoren som til daglig jobber med å oppfylle målsettingene. Verdensarvarbeidet berører også mange andre arenaer som brannvern, næring, kultur og skole. Det er derfor viktig at de gode målsettingene i kommuneplanens samfunnsdel også kommer inn i kommunens øvrige planverk.

I 2024 er det satt i gang en prosess sammen med fylkeskommune og Riksantikvar for å gjennomgå verdensarvverdiene og kvalitetssikre at en har riktig fokus, for å gi et enda bedre grunnlag for framtidig forvaltning og planer.

Verdensarven og næringslivet

Verdensarvstatusen skaper verdier, også i næringslivet. En undersøkelse utført i 2019 viste at det utføres mellom 70 og 80 årsverk i Røros som arbeider med å ta vare på, dokumentere og formidle kulturminner i Røros. Rørosmuseet og Kulturminnefondet er de største enkeltinstitusjonene. Mellom 15 og 20 håndverksfirma har store deler av sitt arbeid knyttet til å ta vare på fredede og verneverdige bygninger og anlegg i kommunen.

Røros med verdensarvstatus er en sterk merkevare som er svært godt kjent både i Norge og utenfor landets grenser. Hundretusener av besøkende kommer til Røros hvert år for å se bergstaden, Smelthytta, slagghaugene, kjerka og gruvene. For handel og reiseliv er det helt avgjørende at kvalitetene i trehusbebyggelsen og kulturlandskapene rund bergstaden opprettholdes, og det er et godt samarbeid mellom nærings- og verneinteressene for å samordne seg i det langsiktige arbeidet.

Også for mange av industribedriftene og næringsmiddelbedriftene i Rørosregionen er merkevaren Røros og verdensarvstatusen knyttet til en kvalitetsoppfatning i markedet.

Bomiljø, klima og bærekraft

Verdensarven er både besøksmål for tilreisende og hjemstedet for oss som bor her. For å ivareta verdensarvverdiene er vi avhengig av et godt samspill mellom flere aktører. Verdensarven med bygninger og landskap skal holdes vedlike og utvikles som gode bomiljø og fysiske rammer i hverdagen. Bevaring av bygninger framfor riving og nybygg er gode klimatiltak. Gjenbruk av bygninger og bygningsmaterialer og bruk av miljøvennlige materialer, er både viktig for å ivareta verdensarvverdiene og for klima. Samtidig er det viktig at bykjernen brukes aktivt av innbyggerne, og at det historiske miljøet er en god ramme å leve i.

Kulturlandskapet etter tradisjonsjordbruket er en viktig del av verdensarven Røros bergstad og Circumferensen. Gjennom et tilpasset og aktivt jordbruk - og husdyrhold forvaltes dette landskapet for kommende generasjoner. På denne måten opprettholdes både de kulturhistoriske verdiene og det biologiske artsmangfoldet med planter, fugler og insekter.

I 2024 har det vært gjennomført en klimasårbarhetsanalyse for verdensarvverdiene i samarbeid med Riksantikvaren og CVI-teamet (Climate vulnerable index). Klimaendringer vil påvirke verdensarvverdiene på ulike måter, og vil kreve mange ulike tilnærminger for å ivareta både verdier og samfunn. Prosjektet inkluderte en tre dagers workshop sammen med 30 personer. Rapporten fra analysen vil foreligge 2. kvartal 2025.

Verdensarvkoordinator og Verdensarvråd

Verdensarvkoordinatoren jobber i alle de 5 verdensarvkommunene; Røros, Tolga, Os, Engerdal og Holtålen. Koordinatoren er sekretær for Verdensarvrådet som er sammensatt av ordførerne i kommunene, en representant for Sametinget og en representant fra hver av de to fylkeskommunene. Verdensarvrådet jobber for å styrke de økonomiske og juridiske rammene for å ta vare på verdensarven.

Det er flere søkbare ordninger som bidrar til å ivareta verdensarvverdiene. Både Riksantikvarens verdensarvmidler (forvaltet av fylkeskommunene), og Landbrukets verdensarvordning er viktige finansieringskilder for å ivareta bygninger og landskap. En viktig sak for verdensarvrådet i 2024 har vært utvidelsen av landbrukets verdensarvordning til også å gjelde Circumferensen, etter at selve verdensarvområdet kom inn i ordningen gjennom jordbruksoppgjøret i 2022. Gjennom ordningen kan aktive bønder å få ekstra tilskudd til bl.a. slått og beiting på dyrkamark som ellers står i fare for å gro igjen.

Viktige fagmiljøer

Verdensarvarbeidet er avhengig av gode fagmiljøer innen både kunnskapsbygging, forvaltning, formidling og istandsetting. Røros bergstad og Circumferensen har gjennom godt samarbeid mellom aktørene lyktes i å etablere både et lite kulturminneforvaltningsmiljø knyttet til Røros kommune, et formidlingsmiljø knyttet til verdensarvsenteret og et antikvarisk håndverksmiljø knyttet til Uthusprosjektet og Rørosmuseets bygningsvernsenter.

Formidlingsarbeidet

Det arbeides godt med formidling av verdensarv fra mange av aktørene i regionen. Verdensarvsenteret ved Rørosmuseet har som autorisert verdensarvsenter fått et spesielt ansvar for å formidle verdensarven. Det er inngått en samarbeidsavtale mellom verdensarvkommunene og verdensarvsenteret om dette arbeidet. Formidlingsarealene i Smelthytta er noe begrenset, og det har i flere år vært arbeidet med planer for et nybygg i tilknytning til Smelthytta, og en ombygging av Smelthytta. I 2024 har disse planene blitt mer konkretisert, og det arbeides med både finansiering og forberedelse til reguleringsplan.

Uthusprosjektet - bygningsvern og unik verdiskaping

Uthusprosjektet - bygningsvern og unik verdiskaping

Bergstaden består i realiteten av en rekke gårdsbruk anlagt i et bymønster. Ut mot gata ligger hovedbygningene, mens uthusene med fjøs, stall, laue og andre uthus ligger i et lukket gårdsrom bak. Etter hvert som by-jordbruket ble nedlagt utover 1950-tallet, ble de fleste uthusene stående tomme. I 1980 ble Røros innskrevet på UNESCOs liste over Verdens Natur- og Kulturarv. En viktig begrunnelse for innskrivinga var den sammenhengende og godt bevarte trehusbebyggelsen.

Etablering

I 1995 ble Uthusprosjektet etablert for å få satt i stand uthusbebyggelsen i bergstaden. Røros kommune ble eier av prosjektet. I dag opererer prosjektet i hele Røros kommune, og i 2019 ble Uthusprosjektet utvidet på permanent basis til å omfatte hele Circumferensen. I Uthusprosjektet er det selvstendige lokale og regionale håndverkere som utfører oppdragene. I de første årene prosjektet var i drift, var det stort sett enkeltmannsforetak som var tilknyttet prosjektet, mens det i de senere årene har kommet til en del mellomstore firma som er registrert som aksjeselskaper. Dette speiler den øvrige utviklingen innen byggenæringen. I dag er det 20 firma som utfører det meste av arbeidet for prosjektet, og de står til sammen for en uvurderlig kompetanse innenfor tradisjonelt håndverk. Dette er kompetanse av både nasjonal og internasjonal betydning. I

tillegg står de 20 bedriftene for en betydelig mengde arbeidsplasser - ikke bare i Røros, men i hele regionen.

Mål og finansiering

Helt siden Uthusprosjektet ble etablert har det vært to hovedmålsettinger med prosjektet

1. Istandsetting av uthus og andre konstruksjoner tilknyttet verdensarvverdiene
2. Utvikling av og opplæring i tradisjonelt håndverk. Uthusprosjektet er i dag et av de viktigste redskapene vi har for ivaretagelse av verdensarvverdiene innenfor verdensarvstedet Røros bergstad og Circumferensen.

Det kan være kostbart for eier å rehabilitere og holde gamle og til dels vernede bygninger i stand samtidig som disse bygningene er av en uvurderlig verdi for samfunnet som helhet. Istandsettingskostnadene har derfor siden starten vært et spleiselag mellom staten v/Riksantikvaren, kommunen og den enkelte huseier, der staten dekker 65 %, kommunen 15 % og den enkelte eier 20 %. Dette gjør at Uthusprosjektet er den desidert beste tilskuddsordningen for eiere i norsk sammenheng.

I 2024 hadde Uthusprosjektet et totalbudsjett på kr. 6,89 millioner eks. mva., hvorav 4,26 millioner utgjorde istandsettingsarbeid på uthus og andre konstruksjoner. Det meste av tjenester og materialer som kjøpes inn gjennom prosjektet leveres av lokale aktører, noe som bidrar godt til den totale verdiskapinga i regionen.

En arena for opplæring og kompetansebygging

Uthusprosjektet samarbeider tett med Rørosmuseet - Bygningsvernsenteret i opplæring og kursing i tradisjonelt håndverk. Hovedmålgruppa har hele tiden vært lokale håndverkere med interesse for feltet, men vi forsøker også å rette oss inn mot elever på videregående skole for å jobbe med rekruttering til bygningsvernet.

I 2024 ble det blant annet organisert kurs i vindusrestaurering og nyproduksjon av vinduer. I tillegg har Uthusprosjektet bidratt med midler til å arrangere handverksmartna under Rørosmartnan og det har vært gott stipend til lokale handverkere for deltagelse på handverksdagene ved Rørosmuseet. En av hovedtankene bak Uthusprosjektet har vært at den kunnskapen som håndverkerne opparbeider seg gjennom arbeid og opplæring i prosjektet, skal videreføres i oppdrag som de samme håndverkerne gjør på privatmarkedet. På den måten spres kunnskap og ferdigheter ut i samfunnet og enda flere bygninger istandsettes på tradisjonelt vis.

Bygningsvern og klimaendringer

En utfordring i tida som kommer er klimaendringer med varmere klima og mer nedbør. Dette vil påvirke den materielle kulturarven og måten vi reparerer bygninger på. Varmere og våtere klima gjør at treverk råtner raskere og det oppstår problemer med tekniske løsninger som tidligere har fungert godt. Dette er faktorer som vi må ta innover oss og justere arbeidsformen etter. Behovet for takrenner og beslag for å lede vekk vann blir viktigere, og utsatte bygningsdeler må i større grad beskyttes mot vær og vind. Dette er utfordringer som Uthusprosjektet vil jobbe med i tida som kommer, både lokalt og gjennom nasjonale og internasjonale nettverk. Samarbeid med

forskningsmiljø og næringsliv ut over tradisjonelle håndverksbedrifter, vi være nødvendig for å klare å finne gode og varige løsninger slik at verdiene som ligger i den materielle kulturarven i Circumferensen skal kunne bestå for kommende generasjoner.

Veteraner

Planen ble vedtatt av kommunestyret i Røros den 22. september 2022. Sak 54/22.

Veteranplan i Røros

Det er kommunenes ansvar å utvise anerkjennelse for den innsatsen veteranene har utført gjennom sin deltagelse i internasjonale operasjoner.

I tråd med anbefalingene i planen er det i Røros kommune opprettet en kommunal veterankontakt som kan kontaktes ved behov for kommunal bistand relatert til utfordringer og ettervirkninger av tjenesten, for den berørte og pårørende. Kommunalsjef for organisasjon og samfunn er oppnevnt som veterankontakt.

Veterankontakten har god kunnskap om det kommunale tjenestetilbudet. Rollen som veterankontakt består i å veilede og fungere som døråpner til det kommunale hjelpeapparatet hvis behov oppstår.

Veteranplanen inneholder også god informasjon om Forsvarets og andre statlige organers tilbud rettet mot veteraner fra internasjonale operasjoner.

MÅLSETTING

En av målsettingene er å legge til rette for samhandling og utvikling av lokale tiltak for oppfølging og ivaretakelse av personell som har deltatt i internasjonale oppdrag for forsvaret. En annen målsetting er å benytte kompetanse og erfaring fra veteraner i både privat og offentlig tjeneste. Veteranene utgjør en viktig ressurs for samfunnet, f.eks. i arbeid med – og planlegging av – beredskap. Mange av våre veteraner har erfaringer med denne type arbeid og planlegging.

Samfunnet har et klart ansvar for å ivareta personellet og deres nærmeste når Forsvaret deltar i internasjonale operasjoner (Prop.73 S, 2012). Dette arbeidet forutsetter felles forpliktelser og samarbeid på tvers av departementer og sektorer. Militært personell i internasjonale operasjoner er i tjeneste på vegne av den norske stat.

Regjeringens handlingsplan «I tjeneste for Norge» ble gitt ut i 2011. Målet med handlingsplanen var å styrke oppfølging og ivaretakelse av personell som har deltatt i internasjonal tjeneste for Norge før, under og etter tjenesten.

«Regjeringen vil spesielt fokusere på veteraner som en viktig ressurs for det norske samfunnet og som viktige bidragsytere i arbeidsliv og lokalsamfunn. De fleste kommer styrket hjem fra internasjonale oppdrag, men de som måtte trenge oppfølging skal få best mulig behandling, og de skal oppleve overgangen fra Forsvarets ivaretakelse til det sivile hjelpeapparatet som helhetlig og sømløs» (Prop.73 S, 2012).

«Et overordnet prinsipp i handlingsplanen er at personellet som har behov for oppfølging skal følges opp av samfunnets ordinære helse- og omsorgstjenester og sosialfunksjoner. Dette stiller

høye krav til disse tjenestenes fleksibilitet, rådgivning og veiledning og ikke minst kompetanseoppbygging». (Prop.73 S, 2012).

Du kan lese mer om veteranplan i Røros kommune

Veteranplan Røros kommune (10).pdf

Status oppfølging i 2024

Det har vært jevn dialog og møter mellom veterankontakten og NVIO lokalt.

08. mai 2024 inviterte NVIO Avdeling fjellregionen og Røros kommune til markering av veterandagen ved Bergstadens Ziir og Røros kirke.

Arbeidet med tiltakene og oppfølging av veteranplanen fortsetter også i 2025.

Folkehelse og inkludering

Folkehelse og inkluderingskoordinator ble ansatt i 100% stilling etter at stillingen ble lyst ut på nytt i 2024. Stillingen lå ubesatt de første 6 måneder av året.

Folkehelse og inkluderingskoordinator koordinerer arbeidet med kommunens folkehelsestrategi. Andre sentrale arbeidsområder er økt fokus på folkehelse, mangfold og inkludering innad og mellom virksomheter i kommunen, samt fokus på økt bevissthet omkring folkehelse i befolkninga.

Folkehelseprogrammet 2024-2026

Kommunen har søkt og fikk innvilget midler til folkehelseprogrammet 2024-2026. Lokalsamfunnet har stor betydning for barn og unges psykiske helse og livskvalitet. De styrkene og ressursene vi utvikler i et godt lokalsamfunn tar vi med oss videre i livet. Å skape gode oppvekstsvilkår og gode rammer for barn og unges oppvekst og utvikling er en av de viktigste oppgavene i samfunnet.

Program for folkehelsearbeid er et utviklingsarbeid som skal bidra til en langsiktig styrking av kommunenes arbeid med å fremme befolkningens helse og livskvalitet. Barn og unge, psykisk helse og rusforebygging er viktige stikkord. Målgruppen er primært barn og unge opp til 24 år og foresatte og voksenpersoner i deres liv, samt befolkningen forøvrig. Lokalsamfunnet har stor betydning for barn og unges psykiske helse og livskvalitet. De styrkene og ressursene vi utvikler i et godt lokalsamfunn tar vi med oss videre i livet. Det å skape gode oppvekstsvilkår og gode rammer for barn og unges oppvekst og utvikling er en av de viktigste oppgavene i samfunnet. Ved bruk av Trøndelagsmodellen vil vi øke vår kompetanse ved å jobbe systematisk og kunnskapsbasert.

En del av målsetningen er å styrke foreldrerollen til barn på mellomtrinnet. Tiltaket er basert på erfaringer fra tjenestene og kunnskapsgrunnlag fra Ung data 2013-2024. Vi skal samtidig skape en systematisk samarbeidsform for folkehelse i organisasjonen, ved å lage et årshjul hvor de ulike tema blir bestemt med bakgrunn fra kunnskapsgrunnlag, erfaring fra de ulike tjenestene og medvirkningsprosesser. Dette vil kunne gi oss som organisasjon en oversikt over de ulike utfordringene, hvor vi kan tilrettelegge tema deretter. Aktører som vil delta i prosjektet er leder for helsestasjon for barn og unge, PPT, Barnevern, Flyktningetjenesten, leder for psykisk helse, virksomhetsleder i skolen, koordinator for folkehelse og inkludering, koordinator for samisk forvaltning, Nav og kulturrådgiver.

Tilsyn

Tilsyn med Røros - Rossen kommunes langsiktige og systematiske arbeid etter folkehelseloven for å fremme barn og unges psykiske helse.

Tilsynet ble gjennomført i tidsrommet fra 14.2.2024 til 30.6.2024 og var et ledd i et landsomfattende tilsyn initiert av Statens helsetilsyn. Statsforvalteren undersøkte i hvilken grad kommunen arbeider i tråd med forventningene til det langsiktige og systematiske folkehelsearbeidet i henhold til folkehelseloven §§ 5-7 og § 30. Det vises til formålet i folkehelseloven § 1.

Tilsynet startet med en spørreundersøkelse til samtlige kommuner i landet. Røros kommune ble valgt ut for intervjuer for mer utfyllende informasjon. Målet med tilsynet er å få et landsomfattende tilstandsbilde av om kommunene har oversikt barn og unges helsetilstand og faktorer i oppvekst- og levekårsforhold som påvirker deres psykiske helse, om dette gjenspeiles i kommunens planarbeid og om det følges opp med relevante tiltak.

Barn og unge har i Røros kommune medvirket i forskjellige folkehelsetiltak som bla. skolegårdsprosjektet, de høres i plansaker som vedgår barn og unge og har egen rollebeskrivelse knyttet til plansaker. Barn og unge har også bidratt tilBærekraftsrapporten. Kommunen har ungdomsråd. En helsesykepleier er også valgt som barn og unge-representant av politikerne.

Det ble ikke konkludert med lovbrudd eller ikke i tilsynet. Med utgangspunkt i folkehelselovens krav, har statsforvalter undersøkt kommunens langsiktige og strategiske arbeid for å fremme god psykisk helse for barn og unge, og vil gi en tilbakemelding på dette. Tilbakemeldingen bygger på informasjon fra spørreundersøkelsen, kommunale dokumenter og intervjuer.

I tilsynet har statsforvalteren undersøkt om kommunen;

• Har oversikt over positive og negative faktorer som kan påvirke barn og unges psykiske helse.

• Følger opp oversikten i planarbeidet med mål, strategier og utbedrende tiltak.

• Iverksetter nødvendige tiltak for å møte utfordringene for barn og unges psykiske helse.

Statsforvaltere mener at dersom kommunen

• oppdaterer sitt oversiktsdokument,

• sikrer at tiltak svarer ut utfordringene skissert i oversiktsdokumentet

• sikrer at folkehelsetiltak er godt integrert i kommunens planer og strategier

• målretter evaluering av sine tiltak,

• fortsetter med bred involvering av sine innbyggere

-så vil kommunen ha en systematisk evaluering og forbedre sin folkehelseplanlegging for å oppnå bedre helseutfall for sine innbyggere.

Samarbeid med frivillige

Helsefrivilligheten har en lang tradisjon for å bidra til å løse samfunnsutfordringer. Drift av sykehus og rehabiliteringssenter er gode eksempler. Denne type organisasjoner gir et viktig supplement og utfyller de offentlige helse- og omsorgstjenestene.

For personer med en funksjonshemming eller en kronisk sykdom, betyr det mye å ha et fellesskap med andre som kjenner situasjonen fra egen opplevelse. Når det fødes et barn med en sjelden diagnose, har foreldrene et stort behov for informasjon. Møtet med andre foreldre er viktig i en sårbar situasjon. Å få hjelp av **likepersoner** eller delta i aktivitetsgrupper er helsefremmende for kronikere. Kontakt med noen som har opplevd det samme, kan være den beste støtten i en vanskelig situasjon

I fremtiden blir vi flere eldre, det kan også bety at det blir flere med behov for bistand for å mestre livet sitt. Det vil i realiteten bety at det blir flere oppgaver for helse og omsorgstjenestene i kommunen.

Vi kan også velge å se dette på en annen måte, der vi i kommunen får flere eldre mennesker som har noe de kan bidra med. Oppgaver de kan ta på seg. Det er et grunnleggende menneskelig behov å oppleve seg nyttig, det å være en del av noe. For mange kan det å ha meningsfulle oppgaver som gir opplevelse av å bety noe er beste medisin mot ensomhet og psykisk uhelse.

Det vi som innbyggere investerer i fellesskapet har også stor påvirkning for hvordan vi kommer til å fungere i vår hverdag.

Aktivitetsportalen på kommunens hjemmeside er ny, og vi vil legge til flere aktiviteter etter hvert som lag, foreninger og andre melder seg på. Dette arbeidet startet i 2024 med et ønske fra lokallaget LHL Røros, som ønsket å nå ut til flere med sitt brede treningstilbud. Sammen med LHL lokallag samarbeider Røros kommune for å nå ut til flere med tilbud om aktivitetstilbud i kommunen.

Samisk forvaltningsområde

Årsrapport 2024 / Jaepienreektehts 2024

Rossen tjïelte - Røros kommune er innlemmet i samisk forvaltningsområde under kategorien språkvitaliseringskommune. Samisk og norsk er likestilte språk. Det vil si at alle har rett til å bli betjent på samisk når de henvender seg til offentlige etater i forvaltningsområdet for samisk språk. Lov om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven) regulerer hva kommunen må gjøre for å tilfredsstille kravene for en forvaltningskommune.

Rossen tjïelte lea saemien reeremedajvesne jïh gïelejealajimmietjïelte. Saemien jïh daaroen leah mïrrestallije gïelh. Gaajhkesh dovnesh reaktam utnieh dïenesjem åadtjodh saemien gïelesne gosse byögkeles etaatigujmie reeremedajvesne gaskesedtieh. Laake Saemiedigkien bïjre jïh jeatjah saemien reaktatsiehkiej bïjre (saemielaake) stuvrieh maam tjïelte tjuara darjodh juktie reeremetjïelten krïevenasside illedh.

Rossen tjïelte - Røros kommune jobber for å bli en to-språklig kommune og er derfor helt avhengig av et godt samarbeid med Aajege – saemien gïele jïh maahtoejarnge og Sametinget. Kommunen har egen samarbeidsavtale med Aajege og plan som revideres hvert år. Sametinget forvalter tospråklighetstilskudd som årlig bevilges til samiske forvaltningskommuner – Rossen tjïelte. Formålet med midlene er å bevare, styrke, fremme og utvikle bruken av samisk språk i

offentlig sammenheng, jf. Samelovens språkregler. Kommunen sender hvert år inn aktivitets- og utviklingsplaner og rapportering til Sametinget.

Formannskapet vedtok i januar 2024 at Utvalg for oppvekst skal videreutvikle *utviklingsplan for Røros kommune som del av samisk forvaltningsområde for språk og kultur* med anbefalingene fra Sannhet- og forsoningskommisjonens rapport.

I tillegg vil planen bli oppdatert etter dagens gjeldende lovverk. Planen skal bygge på de målene og de gjennomgående satsningsområdene i Kommuneplanens samfunnsdel 2024-2030.

I tillegg til å skape aktiviteter og møteplasser, så arbeider Rossen tjïelte med samisk språk på kommunens hjemmeside og SOME. For å få et levende samisk språk og kultur, må samiske barn ha mulighet til å lære og bruke språket når de vokser opp. Språk – og kulturarena er viktige møteplasser for brukerne i kommunen.

Saemiej åålmegebiejjie – samenes nasjonaldag 6. februar ble arrangert i samarbeid med Aajege og Rørosmuseet. Programmet inneholdt bl.a. offisiell markering ved Nilsenhjørnet, middag, foredrag og gudstjeneste. Dagen i forkant ble det arrangert paneldebatt på Plaassjan gærjagåetie - Røros bibliotek i samarbeid med Folkeakademiet Røros. Tema for debatten var *sannhet -og forsoning//saetniesvote jïh seamadimmie*.

Gïelevåhkoe er den uka samisk språk og kultur skal synes og høres over alt. På Røros ble det utarbeidet et program i samarbeid med Aajege og Rørosmuseet. Programmet var variert med ulike samisk språk- og kulturelle arrangementer, og aktiviteter i barnehager, skoler, språksenter og andre steder på Røros den uka. I samme uke arrangerte Raastan Rastah filmfestival.

Raasten Rastah: Filmh

skal være et sted hvor samer og andre urfolk kan fortelle et bredt spekter av sine historier på sine premisser. Raasten Rastah: Filmh bydde på et omfattende barneprogram, spillefilmer, kortfilmer og dokumentarfilmer. I tillegg ble det arrangert seminar og andre kulturaktiviteter.

100-årsmarkering av pioneren Daniel Mortenson ble arrangert av Rørosmuseet, Rossen tjïelte / Røros kommune og Aajege tirsdag 3. september 2024. Det ble utarbeidet et eget program med bl.a. minnemarkering og utstilling for anledningen.

Daniel Mortenson (1860 – 1924) var en reindriftssame, politiker, redaktør og lærer, og en pioner i det sørsamiske organisasjonsarbeidet. Han var en dyktig talsmann og meget sentral under det store samiske landsmøte i Tråante – Trondheim i 1917. I tillegg var han både skribent og redaktør for avisa, Waren Sardne.

Gïelebiesie/språktreff «jåvlegaavnedimmie» ble arrangert lørdag 14. desember på Vauldalen. Arrangementet er en samiskspråklig møteplass for alle i alle aldre og var i samarbeid med Aajege. Til sammen var det 75 stk. i alderen 0 til 80 år som deltok.

Oppvekst og utdanning / Byjjenimmie jïh ööhpehtimmie

Barnehage og skole er viktige arenaer der samiske barn får utvikle sin samiske identitet og få trygghet og glede knyttet til sin egen kultur og sitt språk. Barnehagetilbudet i samiske avd. har hovedvekt på samisk språk og kultur. Målsettingen er at avdelingen på sikt skal være fullt bemannet med barnehagefaglig samiskspråklig personell og ha samisk som driftspråk. Det er knapphet på denne kompetansen, og det jobbes derfor kontinuerlig med rekruttering og

kompetanseutvikling for å nå målsettingen. I Rossen tjïelte – Røros kommune er det etablert to samiske barnehageavdelinger, Svaale maanagïerte og Praahkan maanagïerte.

Svaale har 21 barnehageplasser fordelt på stor – og småbarn, til sammen 16 barn. I Brekken barnehage var det 3 barn ved oppstart høst 2024. Barnehageavdelingene har i tillegg ansatt gïeletjiehpije (språkarbeidere) som skal fokusere på språkstimulering og opplæring i sørsamisk språk og kultur, og som ikke skal ta del i den ordinære barnehagedriften. Både Svaale- og Praahka maanagïerte mottar tilskudd til ulike språkprosjekter fra Sametinget som skal bidra til å videreutvikle og styrke samisk språk- og kulturkompetanse ved avdelingene. Barnehagene deltar i prosjektet «gratis samiskspråklige barnehager» i regi av sametinget. Sametinget ønsker med denne ordningen å sikre samiske barns rettigheter til barnehageplass med samisk språk. Barnehagene skal i denne perioden drive utviklingsarbeid for å styrke samisk språkkompetanse og pedagogisk innhold. Ordningen skal evalueres etter tre år. I påvente av ny barnehage ved Luvlege maanagïerte – Ysterhagaen barnehage, så er Svaale i midlertidige lokaler i modulbygget ved Kvitsanden barnehage.

Et rekrutteringstiltak til samisk barnehageavdelinger er å tilby sommerjobb for én eller to ungdommer i alderen 15-20 år. Målet har vært å få flere unge med samisk språk- og kulturkunnskap til å arbeide med barn i barnehage. Tilbudet finansieres gjennom Sametinget språkutviklingsmidler. Det var ingen søkere for sommer 2024.

Alle elever i grunnskolen i forvaltningsområdet for samiske språk, skal følge Kunnskapsløftet Samisk, LK-20s. Røros skole er en sørsamisk ressursskole. Elever på 1.- 10.trinn får tilbud om samisk undervisning, i språk og på samisk i enkelte fag som samfunnsfag, KRLE, kunst og håndverk og musikk. Elever og foresatte kan velge samisk 1. eller 2.språk. Lærerne underviser også elever i andre kommuner som har rett til samisk språkopplæring. Opplæringen ved skoler utenfor kommunen skjer gjennom fjernundervisning eller ambulerende lærer. Samiskopplæringa er i hovedsak lokalisert i nærheten av Aajege. Et samarbeid med Aajege er verdifullt for kommunen. Skoleåret 23/24:

Til sammen 31elever fikk samiskundervisning i regi av Røros skole/Røros kommune. 23 elever i Røros kommune (22 elever v/Røros skole og 1 elev v/ Brekken Oppvekstsenter). 12 elever var 1.språkselever. 11 elever var 2.språkselever.

8 elever fikk fjernundervisning, og de har alle samisk på 2.språksnivå.

2 elever i Holtålen kommune (ambulerende lærer + fjernundervisning)

2 elever i Halden kommune.

2 elever i Hamar kommune

1 elev i Nordre Follo kommune

1 elev i Stjørdal kommune

Skuvlen Mænngan (Samisk etter skoletid/ SFO):

11 elever fra 1.-4.trinn benyttet dette tilbudet fra februar - juni i 2024. 2 ansatte jobbet med dette v/Røros skole. Begge ansatte hadde 2 timer sammen med elevene og en av de ansatte hadde 1 planleggingstime.

Alle elever får tilbud om Gïeletjåanghkoe – samisk språk- og kultursamlinger à 3 dager, inntil 3 ganger per skoleår. Språk- og kultursamlingene er i samarbeid med Aajege. For skoleåret 23/24 ble det arrangert 2 samlinger.

Rossen tjïelte - Røros kommune ønsker å motivere både ansatte og andre som er folkeregistret i kommunen til å studere eller ta kurs i samisk språk ved å tilby et språkmotiveringsstipend. Ordning finanseriers gjennom Sametingets språkutviklingsmidler. I 2024 var det 14 stk. som mottok språkmotiveringsstipend.

Kulturskole og Håndverksløftet i Røros kulturskole.

Kulturskolen har siden november 2020 gitt et opplæringstilbud innen duedtie, sørsamisk kunst og handverk. Tilbudet er for alle barn og unge mellom 10 (5. trinn) og 20 år. Gjennom Den kulturelle skulesekken (DKS) og lokale produksjoner får også elever ved mellomtrinnet i Rørosskolene et tilbud om vætna - tradisjonell samisk håndarbeid. Ved Brekken skole har kommunen gjennomført et seks ukers kurs «Rïeseldidh» - ornamentikk på smykker. På tvers av generasjoner får deltakere kunnskap og erfaring om å produsere bærekraftige nyttegjenstander med utgangspunkt i samisk tradisjon. Redesign og gjenbruk av metall av tinn.

Rossen tjïelte har i samarbeid med Aajege og Rørosmuseet mottatt støtte fra Kulturrådet til «Håndverksløfet Plaassja/Røros».

Målet med ordningen er å stimulere kulturskoler til å initiere eller styrke tilbud innen tradisjonshåndverksfag rettet mot barn og unge. Elever i 4. trinn på Røros grunnskole har hatt tema gasngese - bruk av einer, sanking og utforming av ulike gjenstander. Prosjektet varighet er til 2026.

Healsoe - helse

Saemien healsoedåehkie/samisk helseteam -prosjektet ble avsluttet i 2023, men eldretreffet 60 + har forsettet med egne prosjektmidler. Det har blitt arrangert jevnlige treff for samer i Rørossamisk område som er med på å skape en møteplass samt fremme likeverdig helsetjeneste.

Native American and Indigenous Studies Associaton (NAISA), internasjonal urfolkskonferanse ble arrangert i Bodø. 6.- 8. juni 2024. Helsearbeiderne Astrid Nordfjell og Oddny Brennås Engan deltok på konferansen og holdt en presentasjon om det samiske eldreprosjektet i Rossen tjïelte - Røros kommune. Fra Plaassja -Røros deltok også Mattis Danielsen sammen med Johan Inge Greff, og de snakket om *samiske kulturminner og livsmestring*.

Regionalt samarbeid

Røros som «grensekommune» har sitt ståsted i ulike samarbeidsområder og er med sin beliggenhet et regionsenter. Røros som den sørligste kommunen i Trøndelag og som grensekommune til annet fylke i sør, har vært aktiv i flere regionsamarbeid. Interessepolitikk og ulike samarbeidsbehov krever samarbeid i ulike retninger geografisk. Det er mange behov som skal fylles, men det er også viktig at disse samarbeidene gir hver deltakende kommune en merverdi, og at det sikrer optimal ressursutnyttelse også fra administrasjonen. Aktiv deltakelse i et regionråd krever ressurser for at det skal kunne følges godt opp og gi gevinster på sikt.

Etter at Trøndelag ble ett fylke fra 2018, ble de kommuner som ikke hadde regionråd fra før, delt inn i geografiske regioner. Røros ble med i Trøndelag Sør, som i tillegg består av kommunene Oppdal, Rennebu, Holtålen, Midtre Gauldal og Melhus.

Det tar tid å etablere og utvikle et regionsamarbeid. Interkommunalt politisk råd Trøndelag Sør (Regionråd Trøndelag Sør) er et ungt regionråd fremdeles, i alle fall når vi sammenlikner oss med regionråd som har ti-årig historie. Men rådet tar etter hvert form, og er blitt tydeligere på mål, strategier og tiltak. Utviklingsprosjekter basert blant annet på verdiskaping og kompetanse er løftet fram. Særlig framhever vi arbeidet med desentralisert kompetanseheving innenfor helse- og omsorgsområdet. Med etablering av Studiesenter Trøndelag Sør, er flere tilbud allerede i gang, og flere kommer til. Spesielt nevnes sykepleierutdanningen og planlegging av barnehagelærerutdanning. Det arbeides også i fellesskap via næringshagene om verdiskaping og utvikling knyttet til lokalmat. Dette er naturlige satsningsområder for kommunene i Trøndelag Sør.

Ettersom Røros grenser til en kommune i et annet fylke, står også interessepolitikken svært sentralt i samarbeid med de nærmeste kommunene i sør, i Innlandet fylke. Selv om Røros kommune i 2019 besluttet å gå ut av Fjellregionrådet, var det en forutsetning og et uttrykt behov, at områder som infrastruktur (fly, jernbane, buss), reiseliv, utdanning, lokalmat og verdensarv fortsatt skal være bærebjelker i dette samarbeidet. De to regionene kan også arbeide felles om noen overordnede tema som gjør at de sammen står opp for innlandet med de utfordringer og muligheter som ligger her. Dette arbeidet må også Røros ta et regionalt ansvar for. Det er lagt ned et betydelig arbeid med dette fra politisk ledelse, både med utvikling av jernbane, arbeid med flyforbindelse Oslo og Røros og kollektivtransport.

Røros kommune er i tillegg med i Fjellnettverket. Dette består av ulike "fjellkommuner" og noen fylkeskommuner i Norge som arbeider med felles utfordringer samtidig som de løfter fram styrkene og mulighetene i fjellkommunene.

Regionalt samarbeid inneholder også et samarbeid i arbeidsregionen Røros, Os og Holtålen kommuner. De tre kommunene har en lang historie med interkommunalt samarbeid innenfor ulike tjenester i tråd med politisk vedtatt samarbeidsavtale. Ny revidert samarbeidsavtale ble vedtatt i de tre kommunene i 2022 og utgjør det formelle grunnlaget for det interkommunale samarbeidet. Det var her viktig å få belyst både organisasjonsform, økonomi og styring av det interkommunale samarbeidet. Dette har så langt i hovedsak bidratt til positiv utvikling av samarbeidet. Faste styringsgruppemøter og felles formannskapsmøter bidrar til bedre styring, og ikke minst mer målrettet arbeid administrativt. Vi fikk også tildelt skjønnsmidler fra statsforvalterne i Innlandet og Trøndelag, og ny prosjektleder ble tilsatt og var i arbeid fra våren 2023. Det interkommunale samarbeidet er med dette kommet i et godt spor, og nye samarbeidsområder er under definering, innenfor helse og omsorg og IT/digitalisering. Dette skal materialisere seg i anbefalte løsninger, hovedsakelig i 2025.

Det er utarbeidet en samlet årsrapport for de interkommunale samarbeidene, denne kan leses i sin helhet her.

De ulike samarbeidsområdene blir også omtalt under sine respektive kapitler og tjenester.

Innbyggerdialog og -involvering

Oppmerksomheten rundt dialog og involvering av innbyggerne i Røros kommune er stadig økende for både folkevalgte og kommunedirektørens administrasjon. Når de politiske utvalgene jobber med store utredninger og problemstillinger, har det alltid blitt vurdert metodikk for innbyggerdialog. Dette ligger også i malen for “mandat” som fordeles til utvalgene fra

formannskapet. Tilpasning og bruk av hensiktsmessig metodikk for involvering gjelder også for saksbehandlere og ledere i administrasjonen.

Strategi for innbyggerdialog (vedtatt 2019) gir den viktigste strategiske føringen for dette arbeidet.

De konkrete aktivitetene med innbyggerdialog har også i 2024 hatt forskjellige former og med ulik grad av involvering, men aktivitetene har som felles at de er dialogbasert og er mer enn enveis informasjon, ref. delaktighetstrappa nedenfor.

Noen av de viktigste aktivitetene med innbyggerdialog og -involvering

I forbindelse med utvikling av området sør for jernbanen, ble det godt samspill med Bane-Nor i 2024. Dette førte til gjennomføringen av et mulighetsstudie der mange interessenter ble med for å sikre innspill og involvering. Vi hadde også stand på “Naturen kaller” på Storstuggu der vi kommuniserte om arbeidet med kommundelplan naturmangfold. Vi etablerte også en egen ROBEK-side på nettsiden vår, som skal gi lett tilgjengelig informasjon, samtidig som det der er en mulighet for innbyggere til å komme med innspill digitalt. Videre har kommunen gjennomført Sentrumseminaret og involvert næringslivet i arbeidet med blant annet framtidens industripark.

Opprettelse av innbyggerpanelet og gjennomføring av første sak

Det nye grepet for å styrke innbyggerinvolveringen ble gjort i 2023 og var opprettelsen av et innbyggerpanel som består av 18 deltakere. Opprettelsen var i henhold til strategi for innbyggerdialog, og behandlet i egen politisk sak i kommunestyret. Paneldeltakerne sitter i en toårsperiode og blir involvert i saker der det er behov for råd og innspill fra innbyggerne. Planen er at panelet skal bli involvert i ca to saker hvert år. Dette var et nybrottsarbeid hos oss, og var også direkte relatert som oppfølging til ny kommunelov som fikk ny formulering om at kommunene skulle drive mer aktiv innbyggerinvolvering. Imidlertid har dette skapt utfordringer da Sivilombudet etter innsynskrav fra journalist i Aftenposten konkluderte med at innbyggerpanelet var et folkevalgt organ. Premissene for å hevde at dette er et folkevalgt organ er kommunedirektøren uenig i. Vi er også kjent med at KS-advokatene eller departementet heller ikke er utdelt enig i dette. Vi står derfor litt på stedet hvil når det gjelder videre bruk av innbyggerpanelet. Det var også beklagelig at deltakerne i det første innbyggerpanelet fikk en noe problematisk oppstart. Innbyggerpanelets deltakere gjelder for en 2-årsperiode, og i løpet av 2025 må vi ta standpunkt til videre aktivitet.

Rekruttering til panelet skjedde på denne måten: Det ble sendt invitasjon til 1000 tilfeldig utvalgte innbyggere basert på et eksternt uttrekk fra Folkeregisteret. 90 innbyggere svarte positivt på invitasjonen. Det har blitt gjort en loddtrekning for å velge ut de endelige 18 paneldeltakere. I panelet sitter personer i alle aldre, fra 20-årene til 80-årene. Det er en god fordeling mellom kjønnene, og det er en geografisk blanding. Les mer om panelet og hvem som sitter der på våre nettsider.

Den saken innbyggerpanelet fikk tildelt i 2024 var å gi råd og innspill til utvalg helse og omsorg sitt mandat «fremtidige helse og omsorgstjenester og brukere som ressurs i eget liv» Strategi om innbyggerdialog ble lagt grunn for vurdering av metodikk for innbyggerinvolvering i dette arbeidet.

Bakgrunnen for dette arbeidet er at kommunen kommer ikke til å klare å gi tjenester så samme måte i fremtiden som vi gjør i dag av flere årsaker. Vi blir flere eldre som skal bo lengre hjemme og vi har heller ikke mulighet til å utvikle sykehjemsplasser i takt med antall eldre. Samtidig som dette skjer, vil tilgangen på kompetanse i antall yrkesaktiv alder falle drastisk.

Panelet har kommet med innspill til utvalget både for hvordan kan vi nå ut i samfunnsdebatten med et budskap som bidrar til å skape forståelse for den nye virkeligheten i helse- og omsorgssektoren? Og, hvordan vi i Røros-samfunnet kan sammen skape et fremtidsbilde som er med på å gi trygghet og samtidig mobilisere innbyggere til å bidra med samskaping. Innbyggerpanelet har gjennomført møter på kveldstid og har arbeidet i grupper.

Framtidas trygghet, helse og omsorg

For å kunne planlegge for fremtidens helse og omsorgstjeneste i Røros Kommune, er det viktig å ha et best mulig bilde av de utfordringene vi står ovenfor. Varige endringer utfordrer oss og vi må planlegge for fremtiden med et tilpasset og mer fleksibelt tilbud til brukerne av helse-omsorgstjenestene. Vi skal løse et økt behov med mindre ressurser på en rimeligere måte der tilbudet til brukerne får et mer framtidsrettet perspektiv.

Det er mange faktorer som virker inn på hvordan de demografiske endringene vil påvirke de kommunale helse- og omsorgstjenestene, som sykelighet, økonomi, nærhet til sykehus og utdanningsinstitusjoner, utviklingen i teknologi og organisering av tjenestene. Befolkningsstørrelse og aldersfordeling har stor betydning for etterspørsel etter helse- og omsorgstjenester. Med aldrende befolkning øker behovet for arbeidskraft betydelig.

Våre ansatte jobber hardt for å sikre at alle får den omsorgen de trenger, og vi ser positive resultater i mange områder.

For å møte fremtidens krav må vi også gjøre ting annerledes. Vi må være åpne for nye måter å organisere og levere tjenester på. Dette kan innebære mer bruk av teknologi, nye samarbeidsformer og en større grad av brukermedvirkning. Ved å tenke nytt og være fleksible, kan vi sikre at helse- og omsorgssektoren fortsetter å være robust og effektiv i møte med fremtidens utfordringer.

Velferdsteknologi og samhandling på tvers

I strategi for helse og omsorg 2023-2034 er et av målene at kommunen skal være en foregangskommune ved bruk av velferdsteknologi.

Å ta i bruk ny teknologi og bruke fagkompetanse på en annen måte enn vi gjør i dag vil være viktig. Omsorgstjenesten har nært knyttet til etablering og utvikling av beredskaps- og responssenteret. Dette samarbeidet vil være av stor betydning for hvordan vi kan ta i bruk velferdsteknologi for å gi et fleksibelt tilbud. Spesielt viktig er det når vi vet at tilgang på arbeidskraft vil gå ned. Potensialet og behovet for å finne nye innovative løsninger for å møte framtidas omsorgsutfordringer er stort. Kommunene Røros, Os og Holtålen samarbeider i en felles anskaffelse om nye velferdsteknologiske løsninger.

Det nye Beredskaps- og responssenteret samler alle tekniske tjenester, brann, sivilforsvaret og kommunalt lager for hjelpemidler. Det gir en god synergieffekt på tvers av etater og tjenester, ved å støtte hverandre med nye og framtidsrettede arbeidsoppgaver. Vi skal bistå hverandre med oppgaver som for eksempel å styre velferdsteknologi og andre løsninger som omsorgstjenesten har behov for.

Våre innbyggere som har behov for omsorgstjenester er ulike. Vi vurderer hver enkelt bruker individuelt, og vi må tilpasse tjenestetilbudet til den enkelte. Økende behov for hjelp og bistand møtes med et økende tjenestetilbud.

Øverhagaen bo-, helse- og velferdssenter

Kommunestyret vedtok bygging av Øverhagaen bo-, helse- og velferdssenter i den formen det ble realisert i 2017, men prosessen med utvikling av framtidas helse- og omsorgstjenester startet allerede tilbake i 2014. Det kan synes som det er brukt lang tid, men vi skal utvikle en tjeneste og bygge for framtida. Da er det nødvendig med stor involvering og en betydelig modningsprosess for både medarbeidere, ledelse og politikkere, slik at vi er trygge på at det vi bygger er det riktige for mange år fremover.

Det er i dag 45 boenheter fordelt på 6 fløyer i 2 etasjer. Fløyene har 7 eller 8 boenheter. Alle fløyene og boenhetene er fysisk helt like. Vi har i dag 23 HDO plasser i 1. etasje og 22 institusjonsplasser i 2.etg. Foreløpig har vi en fløy som brukes som ren korttidsavdeling (både rehabilitering, utredning/behandling og avlastning). Vi har muligheten til å endre bruken av lokalene ettersom alle rom og fløyer er helt like. Øverhagaen bo-, helse- og velferdssenter har totalt 77 plasser.

Intensjonen er at samtlige boenheter ikke skal benyttes med en gang da de er bygd med tanke på framtida. Behovet for å åpne ytterligere deler av sykehjemmet avhenger av behovet i samfunnet. Vi er allerede kjent med at våre innbyggere må i enda større grad enn i dag være en ressurs i eget liv. Derfor må en se for seg at flere kommer til å bo lengre i sine hjem. I tillegg kommer et naturlig frafall på plasser. Det vurderes at kapasitet er tilstrekkelig og god innenfor prognoser.

Røros kommune har også 16 omsorgsboliger ved Øverhagaen 5. De er godt tilrettelagt for at tyngre pleiepasienter kan bo der, så lenge de kan betjenes mer enn det de gjør i dag.

Vi skal leve hele livet

Vi har sterkt fokus på omsorgstrappen og arbeider med sømløse tjenester for våre brukere med helhetlige pasientforløp. Vi arbeider forebyggende på alle nivåer hvor «Leve hele livet» - reformen er sentral. Viktig element i dette er brukerinvolvering og det gode pasientforløp, der vi alltid stiller spørsmålet: «hva er viktig for deg?»

I arbeidet med «leve hele livet» samarbeider vi blant annet kommunens kulturliv, frivilligheten, samisk helseteam og Røros kommune som verdensarv inn i helse og omsorg. Øverhagaen bo-,

helse – og velferdssenter har blitt et område for ulike arrangementer og vil favne ulike målgrupper.

Vil du vite mer?

Her finner du mer informasjon om omstillingsprosjektet "Fremtidas trygghet, helse og og omsorg"

Utvikling innen brann og redning

Gode og forutsigbare tjenester innenfor brann og redning er avgjørende for et trygt samfunn. Fagområdet er under en rivende utvikling både organisatorisk og ikke minst i skjæringspunktet mellom virksomheter som driver innovasjon og utvikling ved hjelp av velferdsteknologi. Dette gir et tett samarbeid både med helse-og omsorgssektoren og teknisk drift.

Rørosregionen brann og redning

Fra 1. juli 2021 ble brann- og redningstjenesten i 4 kommuner organisert som en ny virksomhet med Røros kommune som vertskommune. Tidligere hadde kommunene Os, Holtålen, Tydal og Røros gjennom flere år samarbeid om felles brannledelse, men med egne brann- og redningsvesen i hver kommune. Dette er nå samlet i Rørosregionen brann og redning.

I ny vertskommuneavtale er alt, inklusive feiing og tilsyn, organisert i vår nye felles virksomhet. Kostnadene fordeles slik at 40% deles likt mellom kommunene og 60% utifra innbyggertall i den enkelte kommune. Kostnaden til driften og sikringen av den verneverdige trehusbebyggelsen i Røros inngår ikke i den nye vertskommuneavtalen. Dette er vår nye organisasjon:

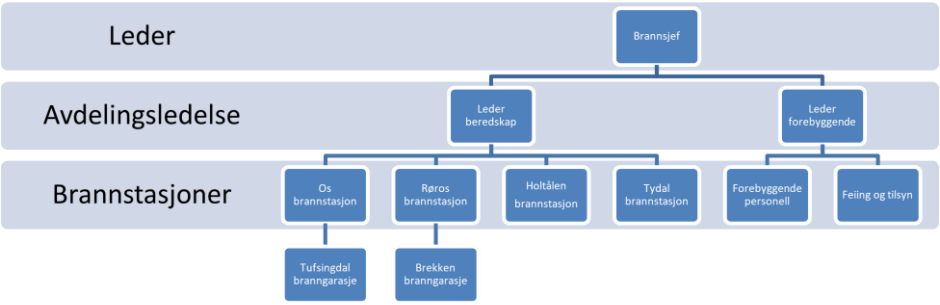

Den nye brann- og redningsforskriften, som trådte i kraft 1. mars 2022, stiller strengere krav til dokumentasjon og analyse, spesielt i arbeidet med forebygging og beredskap. I tillegg er forskriften tydelig på kravene til ledelse av brann- og redningsvesenet. En samlet virksomhet, slik som Rørosregionen brann og redning ble etter virksomhetsoverdragelsen i 2021, gir bedre forutsetninger for å møte disse kravene.

Som en følge av virksomhetsoverdragelsen forholder vi oss nå til ett samlet budsjett og regnskap, i motsetning til de tidligere fire separate budsjett og regnskapene. Dette gir Rørosregionen Brann og Redning bedre muligheter til å utnytte ressursene på tvers av

brannstasjonene, spesielt når det gjelder kjøretøy, utstyr og innkjøp av nytt materiell. I tillegg har vi allerede erfart at kompetansen til våre dyktige medarbeidere utnyttes mer effektivt på tvers av stasjonene. Effektene av bedre utnyttelse av utstyr og bekledning er allerede synlige.

Brannsamarbeid Trøndelag

I 2024 ble Brannsamarbeid Trøndelag etablert som et prosjekt med bl.a. bakgrunn i den nye brann- og redningsforskriften av 2022. Vi i Rørosregionen brann og redning har deltatt i dette prosjektet med våre ansatte i styringsgruppen og i flere arbeidsgrupper gjennom hele 2024. Målet for mulighetsstudien er å utrede mulighetene for et brannfaglig formalisert samarbeid mellom selvstendige brannvesen innenfor det samme geografiske området som Fylket, politidistriktet, 110-sentralen, IUA, Sivilforsvar og Forsvaret. Mulighetsstudien skal beskrive hva et slikt samarbeid skal omfatte og hvordan det skal organiseres, inkludert en ordning for rettferdig fordeling av kostnader til regionale ressurser. Siktemålet med studien er at den skal gi grunnlag for å etablere et framtidsrettet, formelt samarbeid mellom brann- og redningstjenestene i Trøndelag.

Beredskaps- og responssenter (BRS)
Rørosregionen brann og redning har vært en del av omstillingsprosjektet “Framtidas trygghet, helse og omsorg” i flere år, ettersom vi er en 24/7-tjeneste. Vi skal bistå med oppgaver som å styre og sile velferdsteknologi, varslingssystemer, og overvåking av kommunale bygninger. Vi skal også motta varsler om feil på kommunale tekniske anlegg via et moderne og fremtidsrettet digitalt driftssystem. I tillegg bistår vi med å levere ut hjelpemidler fra kommunens hjelpemiddellager utenom normal arbeidstid, som har lokaler i første etasje i lokalene til BRS.

Beredskaps- og responssenteret er en samfunnsviktig bygning som er bygget for å kunne operere i krisesituasjoner, med særlig fokus på IT og strøm. Bygningens fasiliteter gjør det mulig for kriseledelsen i å arbeide effektivt, og senteret vil være operativt i de fleste krisesituasjoner.

Inkluderingsarbeid

Inkludering ligger som et bakteppe for mye av arbeidet som foregår i Røros kommune. Etter at Strategi for mangfold og inkludering ble vedtatt i 2022 og oppdatert etter nye mål i 2024, er det enda mer fokus på dette, og det jobbes på tvers av virksomhetene med inkludering.

Røros kommune ble med i KS sitt utviklingsprogram Absolutt i 2020. Røros kommune valgte å ha problemstillingen «Hvordan skal Røros kommune bli en mer inkluderende kommune?» Denne problemstillingen passer godt inn i veldig mye av arbeidet som foregår i kommunen. Selve utviklingsprogrammet ble avsluttet på høsten i 2022, men det betyr på ingen måte at arbeidet med inkludering er ferdig. Vi har fått kartlagt og laget en grunnmur for gjeldende arbeid og arbeidet videre.

Kommunestyret vedtok 27.10.2022 Strategi for mangfold og inkludering. Strategien hadde blitt jobbet fram av Utvalg for oppvekst. I strategien er det gitt føringer for videre arbeid med mangfold og inkludering for Røros kommune som organisasjon og som arbeidsgiver. Disse føringene er fulgt opp, blant annet i arbeidsgiverstrategien.

Også innenfor organisasjonen er inkludering viktig, og samarbeidet med de oppnevnte rådene er intensivert.

Utvalg for kultur og samfunnsutvikling fikk utdelt et mandat som bygger direkte på Strategi for mangfold og inkludering og tar utgangspunkt i noen av de tiltakene som kom fram i strategien, og er som følger:«Hvordan skal Røros kommune arbeide for å skape gode arenaer og

møteplasser for å hindre utenforskap?» Utvalget utarbeidet en plan som ble vedtatt i kommunestyret 21.09.23. Du kan lese mer om planen under:

Røros kommune- en god kommune å bo i

Arbeidet med planen kom i gang med innføring av en Chatbot og innbygger kontakt og videre arbeid med planen fortsatte i 2024 der det ble lages en egen side med informasjon til nye innbyggere.

Kommunen søkte om midler fra BufDir for å kunne ansette en inkluderingskoordinator i 2022. Røros idrettslag søkte også. Både kommunen og idrettslaget fikk midlene innvilget. I samarbeid med idrettslaget samarbeidet vi om en prosjektstilling. Målet var at inkluderingskoordinator skulle koordinere og bedre inkluderingsarbeidet rettet mot barn og unge i Røros kommune, og finne gode metoder og samarbeidsformer mellom frivillighet, privat sektor og kommune. Prosjektet ble ferdigstilt i 2022, men jobben med inkludering fortsetter.

Det er utarbeidet en oversikt over ulike tilskuddsordninger som kan søkes på for frivillige lag og organisasjoner igjennom et år. I et inkluderingsarbeid er det viktig å finne de sårbare barna. Taushetsplikten er nødvendig, men skaper noen utfordringer med tanke på samarbeid mellom kommune og frivillighet når det gjelder tilpasninger til barna det gjelder. Uansett taushetsplikt, så har fokuset på målgruppa vært synlig i samfunnsbildet, og vil forhåpentligvis bidra til at terskelen er senket for å innrømme at man er en del av denne målgruppa.

Røros kommune sørget for, i samarbeid med flere lag og organisasjoner i Røros kommune, at barn og unge hadde gratis aktiviteter å gå til også sommeren 2024. Mange ulike aktører til at det skjedde varierte aktiviteter hele sommeren til både barn og ungdom i kommunen vår.

Formålet med å ha en aktivitetskalender er å tilby barn og unge varierte aktiviteter i løpet av sommerferien. Det er også et mål at aktiviteten skal være gratis eller rimelig. Tilbudet kan i tillegg gi deltakerne en mulighet til å prøve ut nye fritidstilbud, som kan bidra til økt rekuttering for lag og organisasjoner.

Kommunen har også hatt utdeling av utstyr til flyktninger på verket. Dette er nå flyttet til frivilligsentralen gamle lokaler i Tufta. Dette driftes av sanitetskvinnene. Røros kommune har gode skussmål for inkludering av flyktninger, og dette arbeidet fortsetter med kontinuerlig bosetting. Rørossamfunnet er kjent for sin dugnadsånd, og dette kommer godt med i en tid der inkludering er ekstra viktig. Både organisasjonen og frivilligheten har stått på for at dette skulle være mulig, med innsamling av møbler og utstyr, utleie av private boliger, arrangering av ulike treffpunkt og språk- og praksisplasser.

Utbygging av bredbånd

Trøndelag fylkeskommune har som mål at alle skal ha tilgang til høyhastighets bredbånd innen utgangen av 2030. Røros kommune har i to omganger søkt Trøndelag fylke om støtte til utbygging i de områdene av kommunen som ikke hadde høyhastighets bredbånd. To av disse ble tilgodesett med midler til utbygging i 2021 og er nå ferdig utbygd. Disse områdene er markert i gult i kartet under.

I 2022 søkte Røros kommune om midler til utbygging i ytterligere 3 områder (markert med rødt i kartet under), og kommunen fikk tilsagn om midler til alle disse tre områdene i 2023. Utbyggingen av disse områdene er i gang, men ikke ferdigstilt.

Hvem bygger ut?

Anbud på utbyggingen administreres av Trøndelag fylke, og Ren Røros Digital vant alle de tre nye områdene.

Hva er effekten av utbyggingene for Røros kommune?

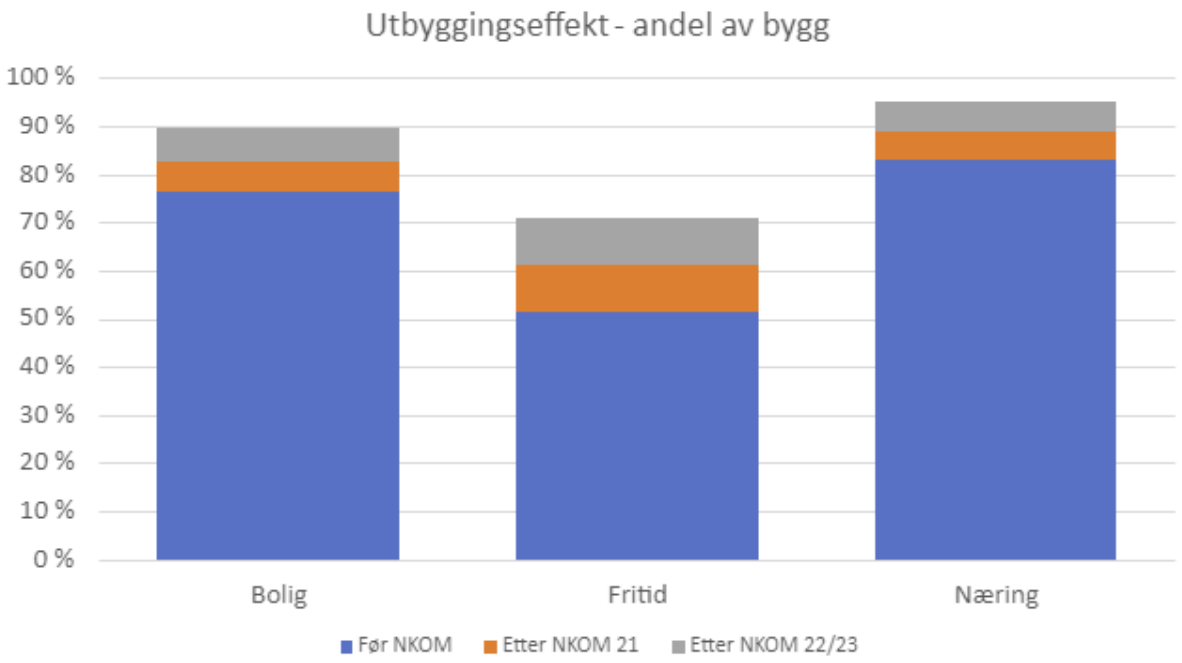

Som grafen viser har dekningsgraden for tilbud om høyhastighets bredbånd til boliger i Røros økt fra ca 76 % før de tilskuddsbaserte utbyggingene startet, til ca 90 % når neste områdene er ferdig utbygd. For næringsbygg er tilsvarende økning fra ca 83 % til 95 %, mens for fritidsboliger er økningen fra 51 % til 71 %. Merk at grafen viser antall bygg av de ulike kategoriene som ligger i områder der det er tilbud om høyhastighets bredbånd. Alle byggene i området har ikke nødvendigvis benyttet seg av tilbudet.

Hva med de gjenværende områdene?

Med dagens økonomiske situasjon i Røros kommune er det ikke funnet midler til den kommunale egenandelen for videre utbygging. Samtidig er det et pågående arbeid med vurdering av andre teknologier som alternativ til fiber i områder med lav befolkningstetthet og dermed høye utbyggingskostnader per husstand. Hva dette vil bety for videre utbygging er ikke klart per nå.

Kommunen setter pris på.....

Det er mange i rørossamfunnet som gjør en ekstraordinær innsats på ulike samfunnsområder. Røros kommune setter umåtelig pris på dette og deler hvert år ut kulturprisen, frivillighetsprisen og miljøprisen som et synlig bevis på dette.

Oddvar Siksjø fikk Røros kommunes kulturpris 2024

Formannskapet i Røros kommune vedtok tirsdag 03. desember at årets kulturpris 2024 tildeles Oddvar Siksjø. Kulturprisen kan deles ut til personer, lag eller foreninger som har gjort en aktiv

innsats for å styrke kulturlivet innen kommunen eller som har bidratt til å gjøre Rørosbygdene kjent utover landet på det kulturelle plan.

En multikunstner

Oddvar Siksjø fikk prisen for hans formidable innsats for å ta vare på Røroshistorien, og hans skildringer av Rørosdistriktet gjennom lerret og pensel. Han blir beskrevet som en multikunstner, som har gjort seg bemerket på mange plan. Han er en selvlært kunstmaler som har funnet sin egen varme stil, der motivene er hentet fra Rørosdistriktet. Sammen med sin kone Anne Åssveen og Knut Brandstorp var han med på å starte Galleri OK i Tufta våren 2006. Han er tidligere konkurranseløper, hvor mange av treningsøktene foregikk rundt Kongens gruve. Oddvar Siksjø har senere fordypet seg i historien til Kongens gruve, i tillegg til at han har skrevet mange historiske artikler i lokale blad.

Et viktig bidrag til at historie ikke går tapt

Oddvar Siksjø har sørget for et svært viktig bidrag til utfyllingen av Røroshistorien med sin publikasjon *Kongens; gruvebyen nord i fjellene*. Bygningene i dette området ble brent av Kobberverket, og kunne med det ha gått ut av historien. Oddvar har gjort et dypdykk i historien på Kongens gruve som for mange av oss har vært mindre kjent, og har på det viset sørget for at lokal historie ikke går tapt. Kongens gruve ble startet opp i 1735, og Oddvar beskriver gruvas historie fra oppstart og fram til slutten av 1900-tallet, i tillegg til å omtale andre gruver i feltet. Det er lagt ned en stor innsats med persongalleriet i denne publikasjonen, og mange fra distriktet vårt kan lese om tidligere slektningers liv og arbeid. Heftet er også rikelig illustrert med kart og tegninger, samt gamle og nyere fotografier. Oddvars egne malerier fra Kongens gruve er med inni heftet, i tillegg til å pryde forsida.

Oddvar Siksjø har gjort et godt og viktig arbeid med å holde liv i vår lokale historie gjennom både tekst og bilder. Han har også sørget for å forevige Rørosdistriktets karakter på lerretet. Røros kommune gratulerer med velfortjent kulturpris!

Har gjort en stor innsats på en rekke områder

Liv Berit Luksengård har i snart 25 år hatt et sterkt frivillig engasjement i Røros kommune, både inn mot ulike arrangementer og i lag og foreninger. Hennes vinnende vesen og dyktighet blir trukket fram som et vesentlig bidrag til et bedre miljø for hennes medmennesker. Luksengård har vært leder og hatt andre styreverv i flere foreninger, som Holtålen, Os og Røros lokallag av Diabetesforbundet og Brystkreftforeningen i Røros. Hun har bidratt i Lions Røros i 12 år, og er engasjert i Røros folkedanslag.

Det er ingen tvil om at Luksengård er en engasjert og allsidig dame, og flere store arrangement har hatt god nytte av hennes iherdige innsats. I mange år har hun bidratt med blant annet billettsalg, vakttjeneste og kakebaking i Røros Folkfestival. Det samme har hun gjort i anledning Dalakopas martnaskonsert. Luksengård har et sterkt engasjement i Elden, hvor hun blant annet gradvis har bygd opp vertskapsdelen, i tillegg til at hun har bidratt med salg og etter hvert i produksjonsstyret. I 2017 var hun med i hovedkomiteen i Landskappleiken, og i 2024 kom hun inn i seremonigruppa i Femundløpet.

Liv Berit Luksengård har over flere år lagt ned en spesielt stor frivillig innsats på en rekke områder i kommunen vår, og hennes engasjement er et viktig bidrag til et bedre miljø for hennes medmennesker, og at det skal være godt å bo her. Røros kommune gratulerer Liv Berit Luksengård med frivilligprisen 2024!

Om frivilligprisen

Det er formannskapet i Røros kommune som vedtar hvem som skal få frivilligprisen. Formannskapet gjorde følgende vedtak i sitt møte 03.12.24: “Formannskapet vedtok i dag, 3.12.2024, at frivilligprisen 2024 tildeles Liv Berit Luksengård”.

Tom Johansen får miljøprisen 2024

Et enstemmig formannskap vedtok tirsdag 14. mai at Røros kommunes miljøpris 2024 skal tildeles Tom Johansen, bosatt på Skjevdalen.

Tom Johansen får prisen for sitt arbeid innen miljøforvaltningen på Røros. Tom har gjennom en lang karriere jobbet innenfor miljøforvaltningen på Røros, men er nå pensjonist.

Han har jobbet for Røros kommune, med ulike miljøoppgaver, blant annet som naturforvalter.

Fra 2010 til 2022 var han oppsynsmann for Statens naturoppsyn, deriblant med ansvar for Femundsmarka nasjonalpark og Flensmarka naturreservat.

Han har et stort hjerte for fjellreven og har siden tidlig på 2000-tallet vært sterkt involvert i tiltakene for å reetablere og bevare den kritisk truede arten. Han var også en viktig person da det ble etablert et samarbeidsprosjekt med Sverige, kalt “Felles fjellrev”.

Tom har vært en sentral person i å ta vare på kulturlandskapet i Trøndelag og hadde i hele 30 år jobben med å utføre skjøtselen av slåttemyrene i Sølendet naturreservat. En omfattende innsats over mange år har ført til at Sølendet er et av de best bevarte slåttelandskapene i landet med et mangfold av sjeldne og rødlistede arter. Sølendet har også blitt et referanseområde for forskning og overvåking og et populært besøksmål for naturinteresserte.

Etter å ha blitt pensjonist ivrer han fortsatt for å ta vare på naturen i kommunen. Tom med flere andre personer legger ned en viktig frivillig innsats for artsmangfoldet i skogen, blant annet med rydding av fremmede arter og restaurering.

I år er det 50 år siden Sølendet ble vernet som et naturreservat, og det er ekstra passende å tildele årets miljøpris til Tom Johansen akkurat i år. Utdelingen av prisen vil skje ved et jubileumsarrangement i Sølendet i august.

Rådhuset tilbakeføres til gammel prakt

Rådhuset tilbakeføres til gammel prakt

Arbeid på Direktørgården/rådhuset i 2024

I 2024 har arbeidet med istandsetting av rådhuset fortsatt med rehabilitering av gulv i to rom i første etasje, ett i hovedbygningen og ett i sidefløyen. Rommet i hovedbygningen ligger i hjørnet mot nord og beskrives som sengekammers i 1824. Rommet i sidefløyen har tidligere vært del av et større kjøkken. Da gulvet ble fjernet i dette rommet ble det påvist kulturlag. Kulturlaget ble undersøkt av arkeolog fra Trøndelag fylkeskommune.

Undersøkelsen ble gjort ved at det ble gravd en sjakt for å undersøke lagfølgen under bygget. Det ble påvist vekselvise kulturlag og påfylte masser i flere faser. I kulturlagene ble det funnet relativt mye avfall i form av dyrebein (kjøkkenavfall), en del lærrester, noen krittpipefragmenter og keramikkskår.

Bortsett fra natursteinsmuren under stående hovedfløy ble det ikke funnet bygningsstrukturer. Naturlig undergrunn ble nådd ca. 40 cm. under dagens jordoverflate. Det nederste og dermed eldste kulturlaget var mørkt, kompakt og litt fett og har trolig et relativt høyt organisk innhold. Det er grunn til å tro at dette laget stammer fra bebyggelsens etableringsfase på 1600-tallet. Det ble tatt ut dateringsprøver, men resultater er foreløpig ikke mottatt

Gulvkonstruksjonene i de to rommene skrev seg trolig fra 1950-tallet og hadde flere tekniske svakheter. Konstruksjonene er nå fornyet og det har blitt lagt inn trefiberisolasjon i begge gulvene. Begge rommene har fått tradisjonelt tregulv av typen topp-rot, der bredden på bordene er avsmalende.

Begge rommene ble fargeundersøkt av malerikonservator Jon Brænne sommeren 2024. I det ene rommet står det en svært flott barokkdør fra perioden ca. 1735-1755. Dette er bygningens eldste dør og har trolig stått et annet sted i huset tidligere. Døra skal nå få tilbake opprinnelig fargesetting som var en lasur som illuderte mørk Hondurasmahogni.

I 2024 har også portrettet av Peder Hiort blitt hengt opp i rådhuset. Maleriet eies av Hiorts stiftelse og hang opprinnelig i Peder Hiorts gravkapell. Maleriet har vært inne til rens hos Norsk institutt for kulturminneforskning i Oslo og har nå fått permanent plassering i rådhuset. Bakgrunnen for denne flyttingen var at maleriet må henge i temperert rom og stiftelsen ønsket at det skulle henge i rådhuset.

Beredskap og samfunnssikkerhet

Røros kommune har gode plandokumenter for beredskap og krisehåndtering. I henhold til planstrategien ble helhetlig ROS revidert og vedtatt av kommunestyret i 2023 gjeldende for perioden 2023 - 2027. Denne ble fulgt opp med kommunedirektørens vedtak på revidert overordnet beredskapsplan og mål, strategier og tiltak i plan for oppfølging av helhetlig ROS.

Kommunen skal, med basis i kartlagte uønskede hendelser i ROS-analysen, til enhver tid ha et oppdatert beredskapsplanverk, som er grunnlaget for å gjøre kommunen i stand til å håndtere viktige beredskapsoppgaver, også de som inntreffer av ikke-planlagte uønskede hendelser.

Strategien for å betjene dette målet er flerdelt:

- Opprettholde og vedlikeholde god beredskapskompetanse hos alle medlemmene kommunens kriseledelse.

- Bruke ROS-analysen aktivt, og oppdatere denne etter nye hendelser, erfaringer eller ny kunnskap, som styringsdokument basert på erfaringer og hendelser i kommunens overordnede beredskapsplan, i alt planarbeid etter plan- og bygningsloven og i annet planarbeid der ROS-analysene er relevante.
- Samarbeide med nabokommuner for å lære av hverandre i forbindelse med hendelser samt samarbeide ved revidering av helhetlig ROS.

Plandokumentene er grunnleggende viktig for å ha en systematisk og god håndtering av kriseberedskapen. Vi ser dessverre også at dette blir stadig mer aktuelt, også innenfor andre samfunnsområder: Klimaendringen utfordrer oss, krig i Ukraina påvirker både verdensbildet og vårt eget lokalsamfunn, energikrise, stadig cyberangrep mot IT-systemer verden over og lokalt som utfordrer informasjonssikkerheten og personvernet vårt. Dette er kompliserte områder som det er viktig å peke på i beredskapssammenheng, der kommunene har en sentral rolle. Det er i kommunene folk bor, og totalforsvaret får stadig sterkere oppmerksomhet.

Beredskap og samfunnsikkerhet er derfor et område kommunedirektøren setter høyt på agendaen. Det er tett samarbeid mellom Statsforvalteren og kommunene, og vi får jevnlig oppdatering på områder vi skal følge særskilt med på. Det er derfor viktig at vi også har gode systemer og oppdaterte plandokumenter innen beredskap, og internt i organisasjonen systematiseres arbeidet med informasjonssikkerhet.

Årsregnskap

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 første ledd (tilpasset)

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Avvik i %	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Sentrale inntekter										
Skatt på inntekt og formue		-174 045	-215 334	-215 334	-187 741	-27 593	-12,8 %	-215 334	-27 593	-12,8 %
Ordinært rammetilskudd		-213 375	-204 653	-204 653	-227 387	22 733	11,1 %	-204 653	22 733	11,1 %
Skatt på eiendom		-28 440	-35 150	-35 150	-29 947	-5 204	-14,8 %	-35 150	-5 204	-14,8 %
Andre generelle statstilskudd		-2 166	-2 000	-2 000	-2 697	697	34,9 %	-2 000	697	34,9 %
Sum Sentrale inntekter		**-418 027**	**-457 138**	**-457 138**	**-447 772**	**-9 366**	**-2,0 %**	**-457 138**	**-9 366**	**-2,0 %**
Sentrale utgifter										
Avskrivninger		-43 749	-7 221	-7 221	-46 438	39 217	543,1 %	-7 221	39 217	543,1 %
Sum Sentrale utgifter		**-43 749**	**-7 221**	**-7 221**	**-46 438**	**39 217**	**543,1 %**	**-7 221**	**39 217**	**543,1 %**
Driftsutgifter per tjenesteområde		410 460	420 045	420 045	425 503	-5 459	-1,3 %	421 331	-4 172	-1,0 %
Avskrivninger		43 749	7 873	7 873	42 991	-35 118	-446,1 %	7 873	-35 118	-446,1 %
Brutto resultat (KOSTRA)		**-7 566**	**-36 441**	**-36 441**	**-25 715**	**-10 726**	**-29,4 %**	**-35 155**	**-9 440**	**-26,9 %**
Netto finansutgifter og inntekter										
Renteutgifter og andre finansutg		35 872	38 822	38 822	48 396	-9 574	-24,7 %	38 822	-9 574	-24,7 %
Renteinntekter og utbytte		-5 768	-6 400	-6 400	-9 272	2 872	44,9 %	-6 400	2 872	44,9 %
Avdrag på lån		30 852	32 150	32 150	33 841	-1 692	-5,3 %	32 150	-1 692	-5,3 %
Finansutgifter i tjenesteområdene		-110	-90	-90	-303	213	236,9 %	-90	213	236,9 %
Sum Netto finansutgifter og inntekter		**60 845**	**64 482**	**64 482**	**72 662**	**-8 180**	**-12,7 %**	**64 482**	**-8 180**	**-12,7 %**
Motpost avskrivninger		0	0	0	0	0		0	0	
Motpost avskrivninger i tjenesteområdene		0	0	0	0	0		0	0	
Netto resultat		**53 278**	**28 041**	**28 041**	**46 946**	**-18 906**	**-67,4 %**	**29 327**	**-17 620**	**-60,1 %**
Avsetninger og årsoppgjørsdisposisjoner										

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Avvik i %	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Til ubundne avsetninger		0	0	0	0	0		1 286	1 286	100,0 %
Bruk av ubundne avsetninger		-14 805	-24 744	-24 744	-24 549	-195	-0,8 %	-26 030	-1 481	-5,7 %
Netto avsetninger og årsoppgjørsdisposisjoner i tjenesteområdene		-324	-3 297	-3 297	17 722	-21 019	-637,6 %	-4 583	-22 305	-486,7 %
Sum Avsetninger og årsoppgjørsdisposisjoner		**-15 130**	**-28 041**	**-28 041**	**-6 827**	**-21 214**	**-75,7 %**	**-29 327**	**-22 500**	**-76,7 %**
Årsoverskudd / underskudd		**38 149**	**0**	**0**	**40 119**	**-40 119**		**0**	**-40 119**	**0,0 %**

Bevilgningsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd (tilpasset)

Beløp i 1000

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Avvik i %	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Stab og støtte		**61 309**	**64 977**	**64 977**	**66 899**	**-1 922**	**-3,0 %**	**64 977**	**-1 922**	**-3,0 %**
Herav:										
Renteinntekter		-88	-90	-90	-287	197	218,7 %	-90	197	218,7 %
Renteutgifter		13	0	0	22	-22		0	-22	0,0 %
Avsetninger til bundne driftsfond		1 470	0	0	1 298	-1 298		0	-1 298	0,0 %
Bruk av bundne driftsfond		-2 068	-154	-154	-1 240	1 086	706,0 %	-154	1 086	706,0 %
Bruk av disposisjonsfond		-2 438	0	0	0	0		0	0	
Investeringer		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**		**0**	**0**	
Oppvekst		**111 839**	**114 928**	**114 928**	**109 170**	**5 759**	**5,0 %**	**116 215**	**7 045**	**6,1 %**
Herav:										
Avsetninger til bundne driftsfond		1 322	0	0	4 108	-4 108		0	-4 108	0,0 %
Bruk av bundne driftsfond		-2 020	-120	-120	-1 108	988	823,0 %	-120	988	823,0 %
Bruk av disposisjonsfond		-300	0	0	0	0		0	0	
Helse og omsorg		**212 895**	**185 450**	**185 450**	**198 720**	**-13 270**	**-7,2 %**	**185 450**	**-13 270**	**-7,2 %**
Herav:										
Renteinntekter		-40	0	0	-39	39		0	39	0,0 %
Avsetninger til bundne driftsfond		1 064	0	0	2 006	-2 006		0	-2 006	0,0 %
Bruk av bundne driftsfond		-1 765	-221	-221	-1 760	1 539	696,4 %	-221	1 539	696,4 %
Næring		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**		**0**	**0**	
Herav:										
Avsetninger til bundne driftsfond		1 235	0	0	1 135	-1 135		0	-1 135	0,0 %
Bruk av bundne driftsfond		-1 962	-981	-981	-1 429	448	45,7 %	-981	448	45,7 %
Bruk av disposisjonsfond		-72	0	0	-95	95		0	95	0,0 %
Kultur		**24 557**	**23 841**	**23 841**	**25 682**	**-1 841**	**-7,7 %**	**23 841**	**-1 841**	**-7,7 %**
Herav:										
Avsetninger til bundne driftsfond		543	0	0	637	-637		0	-637	0,0 %
Bruk av bundne driftsfond		-299	0	0	-978	978		0	978	0,0 %
Bruk av disposisjonsfond		0	0	0	-100	100		0	100	0,0 %

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Avvik i %	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Tekniske områder		**51 804**	**31 869**	**31 869**	**48 419**	**-16 549**	**-51,9 %**	**31 869**	**-16 549**	**-51,9 %**
Herav:										
Avskrivninger		7 064	7 873	7 873	4 081	3 792	48,2 %	7 873	3 792	48,2 %
Renteinntekter		0	0	0	0	0		0	0	
Renteutgifter		7	0	0	0	0		0	0	
Avsetninger til bundne driftsfond		12 889	0	0	25 605	-25 605		0	-25 605	0,0 %
Bruk av bundne driftsfond		-8 400	-1 821	-1 821	-9 555	7 734	424,7 %	-1 821	7 734	424,7 %
Kirkelig administrasjon		**3 464**	**3 464**	**3 464**	**3 464**	**0**	**0,0 %**	**3 464**	**0**	
Finans		**-12 094**	**0**	**0**	**33 560**	**-33 559**		**-1 286**	**-34 845**	**-2710,4 %**
Herav:										
Avskrivninger		36 685	0	0	38 910	-38 910		0	-38 910	0,0 %
Renteinntekter		-2	0	0	0	0		0	0	
Renteutgifter		0	0	0	0	0		0	0	
Overføring til investering		0	0	0	0	0		0	0	
Avsetninger til bundne driftsfond		476	0	0	483	-483		0	-483	0,0 %
Bruk av bundne driftsfond		0	0	0	-1 286	1 286		-1 286	0	
Bruk av disposisjonsfond		0	0	0	0	0		0	0	
Sum netto rammer		**453 775**	**424 531**	**424 531**	**485 913**	**-61 383**	**-14,5 %**	**424 531**	**-61 383**	**-14,5 %**
Herav:										
Avskrivninger		**43 749**	**7 873**	**7 873**	**42 991**	**-35 118**	**-446,1 %**	**7 873**	**-35 118**	**-446,1 %**
Tekniske områder		7 064	7 873	7 873	4 081	3 792	48,2 %	7 873	3 792	48,2 %
Finans		36 685	0	0	38 910	-38 910		0	-38 910	0,0 %
Renteinntekter		**-131**	**-90**	**-90**	**-326**	**236**	**261,8 %**	**-90**	**236**	**261,8 %**
Stab og støtte		-88	-90	-90	-287	197	218,7 %	-90	197	218,7 %
Helse og omsorg		-40	0	0	-39	39		0	39	0,0 %
Tekniske områder		0	0	0	0	0		0	0	
Finans		-2	0	0	0	0		0	0	
Renteutgifter		**20**	**0**	**0**	**22**	**-22**		**0**	**-22**	**0,0 %**
Stab og støtte		13	0	0	22	-22		0	-22	0,0 %
Tekniske områder		7	0	0	0	0		0	0	
Finans		0	0	0	0	0		0	0	
Overføring til investering		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**		**0**	**0**	
Finans		0	0	0	0	0		0	0	
Avsetninger til bundne driftsfond		**19 000**	**0**	**0**	**35 273**	**-35 273**		**0**	**-35 273**	**0,0 %**
Stab og støtte		1 470	0	0	1 298	-1 298		0	-1 298	0,0 %
Oppvekst		1 322	0	0	4 108	-4 108		0	-4 108	0,0 %
Helse og omsorg		1 064	0	0	2 006	-2 006		0	-2 006	0,0 %
Næring		1 235	0	0	1 135	-1 135		0	-1 135	0,0 %
Kultur		543	0	0	637	-637		0	-637	0,0 %
Tekniske områder		12 889	0	0	25 605	-25 605		0	-25 605	0,0 %
Finans		476	0	0	483	-483		0	-483	0,0 %
Bruk av bundne driftsfond		**-16 514**	**-3 297**	**-3 297**	**-17 356**	**14 059**	**426,5 %**	**-4 583**	**12 773**	**278,7 %**

	Note	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Avvik i %	Rev. bud. 2024	Avvik i kr	Avvik i %
Stab og støtte		-2 068	-154	-154	-1 240	1 086	706,0 %	-154	1 086	706,0 %
Oppvekst		-2 020	-120	-120	-1 108	988	823,0 %	-120	988	823,0 %
Helse og omsorg		-1 765	-221	-221	-1 760	1 539	696,4 %	-221	1 539	696,4 %
Næring		-1 962	-981	-981	-1 429	448	45,7 %	-981	448	45,7 %
Kultur		-299	0	0	-978	978		0	978	0,0 %
Tekniske områder		-8 400	-1 821	-1 821	-9 555	7 734	424,7 %	-1 821	7 734	424,7 %
Finans		0	0	0	-1 286	1 286		-1 286	0	
Bruk av disposisjonsfond		**-2 810**	**0**	**0**	**-195**	**195**		**0**	**195**	**0,0 %**
Stab og støtte		-2 438	0	0	0	0		0	0	
Oppvekst		-300	0	0	0	0		0	0	
Næring		-72	0	0	-95	95		0	95	0,0 %
Kultur		0	0	0	-100	100		0	100	0,0 %
Finans		0	0	0	0	0		0	0	
Sum rammer uten 1A-poster		**410 460**	**420 045**	**420 045**	**425 503**	**-5 459**	**-1,3 %**	**421 331**	**-4 172**	**-1,0 %**
Stab og støtte		64 419	65 221	65 221	67 106	-1 885	-2,9 %	65 221	-1 885	-2,9 %
Investeringer		0	0	0	0	0		0	0	
Oppvekst		112 837	115 048	115 048	106 170	8 879	7,7 %	116 335	10 165	8,7 %
Helse og omsorg		213 637	185 671	185 671	198 513	- 12 842	-6,9 %	185 671	- 12 842	-6,9 %
Næring		798	981	981	388	593	60,4 %	981	593	60,4 %
Kultur		24 312	23 841	23 841	26 122	-2 282	-9,6 %	23 841	-2 282	-9,6 %
Tekniske områder		40 244	25 818	25 818	28 288	-2 470	-9,6 %	25 818	-2 470	-9,6 %
Kirkelig administrasjon		3 464	3 464	3 464	3 464	0	0,0 %	3 464	0	
Finans		-49 252	0	0	-4 547	4 548		0	4 548	0,0 %

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Avvik i %	Rev. bud. 2024
Investeringer i varige driftsmidler	121 758	62 493	288 903	122 407	166 497	57,6 %	288 903
Tilskudd til andres investeringer	2 000	2 500	2 500	2 500	0	0,0 %	2 500
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	3 099	1 750	1 750	1 610	140	8,0 %	1 750
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0		0
Avdrag på lån	0	0	0	0	0		0
Sum investeringsutgifter	**126 857**	**66 743**	**293 153**	**126 517**	**166 636**	**56,8 %**	**293 153**
Kompensasjon for merverdiavgift	-17 523	-10 499	-49 215	-21 022	-28 192	-57,3 %	-49 215
Tilskudd fra andre	-1 637	0	0	-7 122	7 122		0
Salg av varige driftsmidler	-1 040	0	0	-704	704		0
Salg av finansielle anleggsmidler	-45	0	0	0	0		0
Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0		0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0		0

	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Avvik i %	Rev. bud. 2024
Bruk av lån	-106 794	-54 494	-242 189	-97 052	-142 738	-58,9 %	-242 189
Sum investeringsinntekter	**-127 040**	**-64 993**	**-291 403**	**-125 900**	**-163 105**	**-56,0 %**	**-291 403**
Videreutlån	3 086	10 000	10 000	12 398	-2 398	-24,0 %	10 000
Bruk av lån til videreutlån	-3 086	-10 000	-10 000	-10 000	0	0,0 %	-10 000
Avdrag på lån til videreutlån	2 262	0	0	2 095	-2 095		0
Mottatte avdrag på videreutlån	-1 645	0	0	-4 378	4 378		0
Netto utgifter videreutlån	**617**	**0**	**0**	**116**	**-116**		**0**
Overføring fra drift	0	0	0	0	0		0
Avsetninger til bundne investeringsfond	1 716	0	0	1 780	-4 179		0
Bruk av bundne investeringsfond	-2 151	0	0	-763	763		0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0		0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	-1 750	-1 750	- 1 750	0	0,0 %	-1 750
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0		0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	**-434**	**-1 750**	**-1 750**	**- 733**	**-3 416**	**-195,2 %**	**-1 750**
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**		**0**

Bevilgningsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

1. Investeringer i varige driftsmidler

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Avvik i %	Rev. bud. 2024
Stab og støtte							
Digitale enheter til folkevalgte	0	443	443	405	38	8,7 %	443
Anbud/prosjektering av driftsløsninger	99	0	271	0	271	100,0 %	271
Digital transformasjon av arbeidsprosesser	2 788	2 000	2 000	1 108	892	44,6 %	2 000
Sum Stab og støtte	**2 887**	**2 443**	**2 714**	**1 512**	**1 201**	**44,3 %**	**2 714**
Investeringer							
Kjøp/Salg bygg/eiendom	21	0	0	23	-23		0
Sum Investeringer	**21**	**0**	**0**	**23**	**-23**		**0**
Oppvekst							

	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Avvik i %	Rev. bud. 2024
inventar Samisk klasserom	155	0	170	32	138	81,0 %	170
2 smartboard	51	0	0	0	0		0
Inventar skolekjøkken	148	0	123	0	123	100,0 %	123
Chromebook - årlig innkjøp	245	250	250	277	-27	-11,0 %	250
Sum Oppvekst	**599**	**250**	**542**	**310**	**233**	**42,9 %**	**542**
Helse og omsorg							
Folkehelse - uteområde Røros skole	193	0	1 466	492	975	66,5 %	1 466
Helseplattormen	932	0	1 400	327	1 073	76,6 %	1 400
Hjemmetjenesten - e-lås og medisindispensere	0	0	850	0	850	100,0 %	850
Ny omsorgsstruktur Øverhagaen	1 465	0	2 280	0	2 280	100,0 %	2 280
Sum Helse og omsorg	**2 590**	**0**	**5 996**	**819**	**5 177**	**86,3 %**	**5 996**
Kultur							
Nytt bibliotek	4 800	0	1 307	226	1 081	82,7 %	1 307
Sum Kultur	**4 800**	**0**	**1 307**	**226**	**1 081**	**82,7 %**	**1 307**
Tekniske områder							
Rådhuset - rehabilitering	203	1 250	2 506	541	1 964	78,4 %	2 506
Beredskaps- og responssenter	42 352	0	7 289	3 433	3 856	52,9 %	7 289
EPC Energitiltak	451	0	0	0	0		0
Utbygging legesenter	3 864	7 000	60 537	9 750	50 787	83,9 %	60 537
Utskifting biler	0	0	310	310	0	0,0 %	310
Feieutstyr/brøyte/strøutstyr	1 492	700	845	425	420	49,7 %	845
Renholdsmaskiner	381	400	400	0	400	100,0 %	400
utskiftning øvelsesanlegg brann	0	0	2 500	0	2 500	100,0 %	2 500
Bybrann	296	0	0	301	-301		0
Utskifting kommunale kjøretøy	286	0	0	0	0		0
Tiltak gang og sykkelveier	1 237	800	800	691	109	13,6 %	800
Jernbaneundergang Glåmos	0	0	5 000	5 000	0	0,0 %	5 000
Mulighetsstudie	0	0	250	625	-375	-150,1 %	250
Kommunale veier	2 394	5 200	6 700	2 236	4 464	66,6 %	6 700
Selvkost - utskifting vannledning	3 137	2 500	12 879	3 603	9 277	72,0 %	12 879
Selvkost - utskifting avløpsledning	1 656	4 000	6 069	591	5 479	90,3 %	6 069
Sikring av dammer	4	0	397	55	342	86,1 %	397
Kjøretøy - feier	445	0	0	0	0		0
Utvikling av Nilsenhjørnetparken	0	0	500	124	376	75,1 %	500
Ny Renovasjonsbil	0	3 300	3 300	0	3 300	100,0 %	3 300

	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Avvik i %	Rev. bud. 2024
Barneboliger	0	0	296	0	296	100,0 %	296
Barnehager Røros sentrum	31 480	30 000	144 851	81 571	63 280	43,7 %	144 851
Tiltak kommunale boliger	0	0	2 450	39	2 411	98,4 %	2 450
Tiltak Skolebygg	347	0	1 023	737	286	28,0 %	1 023
Ny solskjermingsteknologi	0	1 250	1 650	1 934	-284	-17,2 %	1 650
Tiltak Sykehjem	0	0	3 000	411	2 589	86,3 %	3 000
Tiltak omsorgsboliger	113	0	500	232	268	53,5 %	500
Ny utstyrssentral	0	0	250	249	1	0,3 %	250
Oppgradering Varmesystemer Gjøsvika Sykehjem	923	0	2 520	732	1 788	71,0 %	2 520
Velferdsteknologi	364	0	173	107	65	37,9 %	173
Elektroniske låsesystem	0	0	600	35	565	94,2 %	600
Ombygging kontorer teknisk	41	0	154	0	154	100,0 %	154
Setningsskader Gjøsvika sykehjem	193	0	0	0	0		0
Utbygging av returpunkter med sortering	187	0	515	16	499	96,9 %	515
Utvikling av avfallssystemer i kommunale bygg	43	0	0	0	0		0
Ombygging av avlastningsleilighet Gjøsvika Sykehjem	436	300	300	331	-31	-10,3 %	300
Nytt FDV og internkontrollsystem byggforvaltning	0	0	125	0	125	100,0 %	125
Anleggsbidrag på utbygging av nettstasjoner	0	600	600	0	600	100,0 %	600
Boliger tilpasset beboere med nedsatt boevne	4 352	0	4 806	4 358	447	9,3 %	4 806
Enøk i kommunale bygg og anlegg	312	1 000	2 750	154	2 596	94,4 %	2 750
Utskifting av armatur kommunale gatelys	1 230	1 500	1 500	926	574	38,3 %	1 500
Brann og beredskap - nye brannbiler	12 643	0	0	0	0		0
Sum Tekniske områder	**110 861**	**59 800**	**278 344**	**119 517**	**158 827**	**57,1 %**	**278 344**
Investeringer i varige driftsmidler	**121 758**	**62 493**	**288 903**	**122 407**	**166 497**	**57,6 %**	**288 903**

2. Tilskudd til andres investeringer

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Avvik i %	Rev. bud. 2024
Kirkemurer	2 000	2 500	2 500	2 500	0	0,0 %	2 500

	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Avvik i %	Rev. bud. 2024
Tilskudd til andres investeringer	**2 000**	**2 500**	**2 500**	**2 500**	**0**	**0,0 %**	**2 500**

3. Investeringer i aksjer og andeler

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Avvik i %	Rev. bud. 2024
Kjøp/salg aksjer/andeler	3 099	1 750	1 750	1 610	140	8,0 %	1 750
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	**3 099**	**1 750**	**1 750**	**1 610**	**140**	**8,0 %**	**1 750**

4. Utlån

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Avvik i %	Rev. bud. 2024
Utlån av egne midler	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**		**0**
Sum del 1-4	**126 857**	**66 743**	**293 153**	**126 517**	**166 636**	**56,8 %**	**293 153**

Økonomisk oversikt drift etter § 5-6

Beløp i 1000

	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Avvik i %	Rev. bud. 2024
Rammetilskudd	-213 375	-204 653	-204 653	-227 387	22 733	11,1 %	-204 653
Inntekts- og formuesskatt	-174 045	-215 334	-215 334	-187 741	-27 593	-12,8 %	-215 334
Eiendomsskatt	-35 843	-35 150	-35 150	-37 292	2 141	6,1 %	-35 150
Andre skatteinntekter	-4 689	0	0	-3 626	3 626		0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-47 956	-35 500	-35 500	-57 212	21 712	61,2 %	-35 500
Overføringer og tilskudd fra andre	-130 690	-91 936	-91 936	-162 606	70 671	76,9 %	-91 936
Brukerbetalinger	-28 487	-29 849	-29 849	-27 900	-1 949	-6,5 %	-29 849
Salgs- og leieinntekter	-88 105	-96 704	-96 704	-96 447	-257	-0,3 %	-96 704
Sum driftsinntekter	**-723 190**	**-709 126**	**-709 126**	**-800 211**	**91 085**	**12,8 %**	**-709 126**
Lønnsutgifter	360 041	366 792	366 792	382 517	-15 725	-4,3 %	368 118

	Regnskap 2023	Oppr. bud. 2024	Politisk vedtatt budsjett 2024	Regnskap 2024	Avvik i kr	Avvik i %	Rev. bud. 2024
Sosiale utgifter	62 655	75 997	75 997	72 926	3 071	4,0 %	76 006
Kjøp av varer og tjenester	246 018	210 279	210 279	269 984	-59 705	-28,4 %	210 230
Overføringer og tilskudd til andre	46 910	18 966	18 966	52 516	-33 550	-176,9 %	18 966
Avskrivninger	43 766	52 121	52 121	42 991	9 130	17,5 %	52 121
Sum driftsutgifter	**759 390**	**724 155**	**724 155**	**820 933**	**-96 779**	**-13,4 %**	**725 441**
Brutto driftsresultat	**36 200**	**15 028**	**15 028**	**20 722**	**-5 694**	**-37,9 %**	**16 314**
Renteinntekter	-4 107	-1 490	-1 490	-2 512	1 022	68,6 %	-1 490
Utbytte	-1 792	-5 000	-5 000	-7 086	2 086	41,7 %	-5 000
Renteutgifter	35 892	38 822	38 822	48 418	-9 596	-24,7 %	38 822
Avdrag på lån	30 852	32 150	32 150	33 841	-1 692	-5,3 %	32 150
Netto finansutgifter	**60 845**	**64 482**	**64 482**	**72 662**	**-8 180**	**-12,7 %**	**64 482**
Motpost avskrivninger	-43 766	-51 470	-51 470	-46 438	-5 032	-9,8 %	-51 470
Netto driftsresultat	**53 278**	**28 041**	**28 041**	**46 946**	**-18 906**	**-67,4 %**	**29 327**
Disponering eller dekning av netto driftsresultat							
Overføring til investering	0	0	0	0	0		0
Avsetninger til bundne driftsfond	19 000	0	0	35 273	-35 273		0
Bruk av bundne driftsfond	-16 514	-3 297	-3 297	-17 356	14 059	426,5 %	-4 583
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0	0		1 286
Bruk av disposisjonsfond	-17 615	-24 744	-24 744	-24 744	0	0,0 %	-26 030
Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0		0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	**-15 130**	**-28 041**	**-28 041**	**-6 827**	**-21 214**	**-75,7 %**	**-29 327**
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	**38 149**	**0**	**0**	**40 119**	**-40 119**		**0**

§ 5-9.Oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner

Driftregnskap - oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner

§ 5-9 - oversikt over budsjettavvik 2024 - drift	Note	Regnskap 2024
Netto Driftsresultat		46 946 270
Avsetninger til bundne driftsfond	10	35 272 559
bruk av bundne driftsfond	10	- 17 355 591
Overføring til investering i henhold til årsbudsjettet og fullmakter		
Avsetning til disposisjonsfond i henhold til årsbudsjettet og fullmakter		1 286 080
Bruk av disposisjonsfond i hht årsbudsjett og fullmakter		- 24 744 000
Budsjettert dekning av tidligere års merforbruk		
Årets budsjettavvik (mer- eller mindreforbruk før strykninger		**41 405 318**
Strykning av overføring til investering		
Strykning av avsetninger til disposisjonsfond		- 1 286 080
Strykning av dekning av tidligere års merforbruk		
Strykning av bruk av disposisjonsfond		
Mer eller mindreforbruk etter strykninger		**40 119 238**
Bruk av disposisjonsfond for reduksjons av årets merforbruk etter strykninger		
Bruk av disposisjonsfond for inndekning av tidligere års merforbruk		
Bruk av mindreforbruk etter strykninger for dekning av tidligere års merforbruk		
Avsetning av mindreforbruk etter strykninger til disposisjonsfond		
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)		**40 119 238**

Investeringsregnskap - oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner

§ 5-9 oversikt over budsjettavvik - investering 2024	Note	Regnskap 2024
Sum utgifter og inntekter eksklusive bruk av lån		107 785 020
Avsetninger til bundne investeringsfond	10	1 780 493
Bruk av bundne investeringsfond	10	- 763 133
Budsjettert bruk av lån		- 217 988 802
Overføring fra drift i henhold til årsbudsjettet og fullmakter		
Avsetning til ubunde fond hht budsjett		
Bruk av ubundet investeringsfond		- 1 750 000
Dekning av tidligere års udekket beløp		
Årets budsjettavvik (udekket eller udisponert før strykninger)		**- 110 936 422**
Strykning av avsetninger til ubundet investeringsfond		
Strykning bruk av lån		110 936 422
Strykning av overføring til drift		
Strykning av bruk av ubundet investeringsfond		
Udekket eller udispondert beløp etter strykninger		
Avsetning av udisponert beløp etter strykninger til ubundet investeringsfond		
Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)		**-**